



STORTINGET

Dokument 15:1

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1-150
1.10–18.10.2022

Innhold

1.	Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. full implementering og etterlevelse av WHO's ICD11 diagnosemanual knyttet til behandling av kjønnsinkongruens, besvart av helse- og omsorgsminister.....	11
2.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. strømstøtten, besvart av landbruks- og matminister	12
3.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. dyrevelferden i svinenæringen, besvart av landbruks- og matminister	13
4.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. kravet om institusjonsakkreditering, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	14
5.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. sikre at alle flyktninger som går på videregående skole faktisk får norskopplæring, besvart av kunnskapsminister.....	15
6.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. straumstøtteordninga, besvart av næringsminister	15
7.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. bruk av appen Tiktok, besvart av justis- og beredskapsminister	17
8.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. forespørsel om å besøke Beredskapssenteret til Politidirektoratet, besvart av justis- og beredskapsminister	17
9.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. vedtaket fra Vestland fylkesting som erkjenner at papirløse migranter har helseutfordringer, besvart av helse- og omsorgsminister.....	18
10.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. oversikt over hva de norske EØS-midlene har gått til i 2022, besvart av utenriksminister	19
11.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. mineralindustri, besvart av næringsminister	25
12.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. terroranslaget i Oslo, besvart av justis- og beredskapsminister.....	26
13.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. våpenvisitasjoner, besvart av justis- og beredskapsminister.....	27
14.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. døgnbehandlingssplasser for personer med spiseforstyrrelser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	27
15.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Sykkylven kommune, besvart av kunnskapsminister.....	29
16.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. skatteauken for havbruksnæringa, besvart av finansminister...	30
17.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. årlege statlege kostnadane som er på ferjeruta E-39 Volda-Folkestad, besvart av samferdselsminister	32
18.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. at informasjon som allerede er blitt delt om sikkerheten i olje- og gassindustrien ikke blir utnyttet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	33
19.	Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak nr. 328 og nr. 417, besvart av helse- og omsorgsminister.....	34
20.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. at alle kommersielle aktører skal være faset ut av barnevernet, besvart av barne- og familieminister	35
21.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. verdig liv og forskning på diagnosen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	35
22.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. bøteleggelser i opplæringslova, besvart av kunnskapsminister	36
23.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. forsvarlig behandlingstilbud for personer med spiseforstyrrelser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	37
24.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. petroleumstilsynets samarbeidsavtale med russiske myndigheter om sikkerhet i olje- og gasssektoren, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	38
25.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. landbruksplast, besvart av klima- og miljøminister	39
26.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. tunge varebilar og bussar som vil bli kjøpt inn gjennom offentleg innkjøp dei neste tre åra, besvart av samferdselsminister	40
27.	Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. forsikringsselskap for utleiare av sparkesykler, besvart av samferdselsminister	41
28.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. forby alt torvuttak fra myr, og legge importrestriksjoner på torvprodukter, besvart av klima- og miljøminister	42
29.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. ekstra skatt på kraftselskaper, besvart av finansminister.....	43
30.	Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. den særskilte situasjonen grunnet behov for rehabilitering av Covid-19 pasienter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	43
31.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. vannkraftverk, besvart av olje- og energiminister	44
32.	Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. tunneloppgradering, besvart av samferdselsminister	45

33.	Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. havbrukselskaper, besvart av finansminister	46
34.	Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. at det er grunnlag for lågare bompengesatsar på Nordøyvegen, besvart av samferdselsminister	47
35.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. lærlingekvoteordningen, besvart av fiskeri- og havminister	48
36.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. å oppfylle klimaforpliktelser, besvart av samferdselsminister	48
37.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. at statsforvalteren skal overstyre det lokale selvstyre, besvart av landbruks- og matminister.....	50
38.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. skatter og avgifter, besvart av finansminister	50
39.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. forpliktelsen fra klimamøtet i Glasgow om å stoppe all avskoging i Norge innen 2030, besvart av klima- og miljøminister	51
40.	Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. inntektsgrunnlaget, besvart av næringsminister	52
41.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. moms fritaket, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	53
42.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. hva det innebærer at Norge skal delta i «EUs styrkede helseberedskap på så like vilkår som EUs medlemsland som mulig», besvart av helse- og omsorgsminister.....	54
43.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. refusjon av sykepengar fra Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	55
44.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. ombygging av Ring 1/Hammersborgtunnelen, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	56
45.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. NAV-lovens krav overfor folk med nedsatt funksjonsevne, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	57
46.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Regjeringas klimastatus og -plan som ble lagt fram i forbindelse med statsbudsjettet, besvart av klima- og miljøminister	58
47.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Fjellbergsambandet, besvart av samferdselsminister	59
48.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. voldserstatningsloven, besvart av justis- og beredskapsminister.....	60
49.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Klimasats, besvart av klima- og miljøminister.....	61
50.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. medisiner mot sykdommer som typisk rammer kvinner, besvart av helse- og omsorgsminister.....	62
51.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. budbilbransjen, besvart av næringsminister	63
52.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. barn på flukt, besvart av utenriksminister.....	64
53.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. flykninger fra Ukraina, besvart av arbeids- og inkluderingsminister..	66
54.	Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. moms-kompensasjon for svømmehaller, besvart av finansminister.....	67
55.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kvinners helse, besvart av helse- og omsorgsminister.....	68
56.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. skilsmiseregler, besvart av barne- og familieminister	69
57.	Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. menneskerettighetene til personer med utviklingshemming, besvart av kultur- og likestillingsminister	70
58.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. grunnrenteskatt på havbruk, besvart av finansminister	70
59.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. utlyse ny konsesjonsrunde for å få fart på ny leting etter olje og gass i norske områder, besvart av olje- og energiminister	71
60.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. skatteskjerpelsen på kraftproduksjon, besvart av olje- og energiminister	72
61.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. Svalbard, besvart av utenriksminister	73
62.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. press mot iranske myndigheter for å få slutt på brutaliteten mot demonstrantene i landet, besvart av utenriksminister.....	74
63.	Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. tiltak for å benytte de fem NH-90-maskinene som står på Bardufoss til operasjonell drift, besvart av forsvarsminister.....	74
64.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. høyprisbidraget på strøm, besvart av finansminister.....	75
65.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. den kinesiske applikasjonen TikTok på statsråders tjenestetelefoner, besvart av justis- og beredskapsminister	76
66.	Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. personer med kjønnsinkongruens, besvart av helse- og omsorgsminister.....	77
67.	Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. Runde Miljøsentor, besvart av klima- og miljøminister.....	78

68.	Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. selskapenes produksjonsvolum, besvart av finansminister.....	78
69.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. kreftmedisiner, besvart av helse- og omsorgsminister	79
70.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. barnehospicet i Kristiansand, besvart av helse- og omsorgsminister.....	80
71.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. kjernefysisk nedrustning, besvart av utenriksminister.....	82
72.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. arbeidsgiveravgiften, besvart av finansminister.....	83
73.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. karbonfangstanlegget ved Norcem Brevik, besvart av olje- og energiminister	84
74.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. energiltak i husholdningene, besvart av klima- og miljøminister	85
75.	Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. sparkesykkelregelverket, besvart av samferdselsminister	86
76.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. grunnrenteskatt på havbruk, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	87
77.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. ordningen med gratis ferjer til øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet, besvart av samferdselsminister	87
78.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. beregnet energibruken i eksisterende bygg, besvart av olje- og energiminister	88
79.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. fergeanbud med krav om nullutslippsteknologi, besvart av samferdselsminister	89
80.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. informasjonspåvirkning, besvart av kommunal- og distriktsminister	90
81.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Norges nåværende forpliktelse til å forsvare Sverige og Finland, besvart av forsvarsminister	91
82.	Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. E39 mellom Kristiansand og Mandal, besvart av samferdselsminister	92
83.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. Stiftelsen Narviksenteret, besvart av kunnskapsminister	92
84.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. BPA, besvart av helse- og omsorgsminister	93
85.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. nytt journalsystem i Helse Midt, besvart av helse- og omsorgsminister.....	94
86.	Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. Norges bistandsbudsjett, besvart av utviklingsminister.....	95
87.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Nordøyvegprosjektet, besvart av samferdselsminister	96
88.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. kutt i dagpengeordningen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	96
89.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Møreaksen, besvart av samferdselsminister	97
90.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. kristne skolelaget har fått møteforbud i Sogndal skolen, besvart av kunnskapsminister	98
91.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. at Forsvaret kjøper inn tjenester fra organisasjonen Norsk Narkotikapolitiforening (NNPF), besvart av forsvarsminister	99
92.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. klimaeffekten av avgiftsendringene på bensin og diesel som regjeringen foreslår i statsbudsjettet, besvart av finansminister	99
93.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. lederlønnssystemet i staten, besvart av næringsminister.....	100
94.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. konsesjon til vindkraftverkene på Fosen, besvart av olje- og energiminister	101
95.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. CO2-avgift på bensin, besvart av finansminister	101
96.	Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. skolene, besvart av kunnskapsminister	103
97.	Fra stortingsrepresentant Lavrans Kierulf, vedr. eldre som en salderingspost, besvart av helse- og omsorgsminister.....	103
98.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes, vedr. legemangelen ved distriktssykehusene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	104

99.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. oversikt over andelen elever som har gjennomført nasjonale prøver, besvart av kunnskapsminister	105
100.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. forhindre den etniske rensingen som skjer mot minoriteter i Afghanistan, særlig mot Hazara-folket, besvart av utenriksminister	106
101.	Fra stortingsrepresentant Lise-May Sæle, vedr. helsesjuepleiar, besvart av helse- og omsorgsminister	107
102.	Fra stortingsrepresentant Lise-May Sæle, vedr. vedlikehold av fylkesveier, besvart av kommunal- og distriktsminister	108
103.	Fra stortingsrepresentant Karoline Sjøen Andersen, vedr. industrien langs kysten, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	109
104.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. drivstoffavgiftene, besvart av finansminister	110
105.	Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. eierskap i norsk småkraft, besvart av olje- og energiminister	111
106.	Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. strømstøtteordning, besvart av olje- og energiminister	111
107.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. organisasjoner som tidligere har fått direkte støtte over statsbudsjettet, besvart av finansminister	112
108.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. øremerke tilskudd, besvart av helse- og omsorgsminister	112
109.	Fra stortingsrepresentant Åse Kristina Heien, vedr. kvalifiserte lærere i skolen, besvart av kunnskapsminister	113
110.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. gratis ferje til innbyggerne på Bærø, Langøy, Gumøy, Jomfruland, Skåtøy, Tåtøy og Furuholmen, besvart av samferdselsminister	115
111.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. menneskerettssituasjonen i Egypt, besvart av klima- og miljøminister	116
112.	Fra stortingsrepresentant Aase Marthe J. Horrigmo, vedr. små og store norske kommuner juridisk kompetanse, besvart av kommunal- og distriktsminister	117
113.	Fra stortingsrepresentant Stina Baarne Hassel, vedr. plattformøkonomien, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	118
114.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. ordninga «Scholars at risk», besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	119
115.	Fra stortingsrepresentant Kim Thoresen-Vestre, vedr. fjerne friskolene, besvart av kunnskapsminister	120
116.	Fra stortingsrepresentant Kim Thoresen-Vestre, vedr. nasjonal kartlegging av ufrivillig skolefravær, besvart av kunnskapsminister	121
117.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. REC Solar, besvart av næringsminister	122
118.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. ny modell i VTA-O, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	123
119.	Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. skolepenger i Norge, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	124
120.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. hvorfor Forsvaret på nytt har inngått samarbeid med interesseorganisasjonen Norsk Narkotikapolitiforening, besvart av forsvarsminister	125
121.	Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. Stiftelsen Ask Bo- og omsorgssenter, besvart av kommunal- og distriktsminister	126
122.	Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. sykepleiermangelen, og mangel på helsepersonell, besvart av helse- og omsorgsminister	127
123.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. en ny koronabølge i befolkningen, besvart av helse- og omsorgsminister	128
124.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. streikerett og tvungen lønnsnemnd, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	128
125.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. mistenkelig droneaktivitet ved kritisk viktig infrastruktur, besvart av justis- og beredskapsminister	129
126.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. kjernefysisk nedrustning, besvart av utenriksminister	130
127.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. skrotingen av havbyen Bergen, besvart av fiskeri- og havminister	131
128.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. havbruksfondet, besvart av fiskeri- og havminister	132
129.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. Bell 412 helikoptre plassert på Østlandet, besvart av justis- og beredskapsminister	132
130.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Svinesundstersklene, besvart av fiskeri- og havminister	133

131. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. gratis parkering på sykehuset Østfold Kalnes, besvart av helse- og omsorgsminister	134
132. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. Mattilsynet, besvart av landbruks- og matminister	134
133. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. regelverk for mikrohus til bustadføremål, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	135
134. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. ny produksjonsmetode, besvart av næringsminister	136
135. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. militære tilstedeværelse i Agder, besvart av forsvarsminister	137
136. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. NorNed-kabelen, besvart av olje- og energiminister.....	138
137. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. fritidsboliger, besvart av olje- og energiminister	139
138. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. nedleggelsen av generalkonsulatet i Houston, Texas, besvart av utenriksminister	140
139. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. støtte frå Enova, besvart av klima- og miljøminister	140
140. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. tilbakevirkningsspørsmålet av grunnterenteskattesats for 2022, besvart av finansminister.....	141
141. Fra stortingsrepresentant John-Peder Denstad, vedr. kommersielt barnevern, besvart av barne- og familieminister.....	142
142. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. oppnevningsspraksisen av faste forsvarere og bistandsadvokater, besvart av justis- og beredskapsminister.....	143
143. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. ulønnet arbeid i frivillige og ideelle organisasjoner, besvart av kultur- og likestillingsminister	144
144. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. saksbehandlingstid, besvart av helse- og omsorgsminister.....	144
145. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Evenes Flystasjon, besvart av samferdselsminister	146
146. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. strømstøtte til norsk landbruk, besvart av landbruks- og matminister	147
147. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. mikroplast i brystmelk til unge mødre i Italia, besvart av helse- og omsorgsminister	148
148. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. utslippsgapet i skog- og arealbruksregelverket, besvart av klima- og miljøminister.....	149
149. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. ferjeløfter fra regjeringen, besvart av samferdselsminister	150
150. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. masse mordet på hazarafolket i Afghanistan, besvart av utenriksminister	151

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1 - 150) for sesjonen 2022-2023**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Abrahamsen, Stig Atle (FrP)	121, 122
Almeland, Grunde (V)	41
Amundsen, Per-Willy (FrP)	8, 13, 65, 129
Andersen, Karoline Sjøen (H)	103
Aydar, Seher (R)	42, 107
Bastholm, Une (MDG)	49, 77, 147, 148
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	91, 92
Bergstø, Kirsti (SV)	18, 88, 118
Bjørlo, Alfred Jens (V)	6, 16, 58, 114, 133, 146
Bjørnstad, Sivert (FrP)	38, 76
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	21, 84, 85, 123
Bøe, Erlend Svardal (H)	40
Denstad, John-Peder (R)	141
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	57
Elvenes, Hårek (H)	83
Elvestuen, Ola (V)	28, 39, 78
Ervik, May Helen Hetland (FrP)	106, 132
Eskeland, Liv Kari (H)	25, 26, 139
Fagerås, Mona (SV)	35, 36
Fiskaa, Ingrid (SV)	71, 126, 150
Framnes, Sigbjørn (FrP)	98
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	93
Grotle, Olve (H)	32
Haltbrekken, Lars (SV)	46, 94, 111
Hansson, Rasmus (MDG)	73, 117
Hassel, Stina Baarne (SV)	113
Heien, Åse Kristina (SV)	109
Helleland, Linda Hofstad (H)	33, 68
Hjemdal, Silje (FrP)	55, 56, 143
Hoksrud, Bård (FrP)	29, 50, 70, 108, 149
Horrigmo, Aase Marthe J. (H)	112
Hussein, Marian (SV)	105
Johnsen, Tor André (FrP)	125
Jønnes, Kari-Anne (H)	4
Kierulf, Lavrans (FrP)	97
Kristensen, Turid (H)	1, 66
Kristjánsson, Mímir (R)	51, 124
Lie, Kathy (SV)	54
Listhaug, Sylvi (FrP)	69, 104
Lund, Tobias Drevland (R)	9, 44, 100, 110
Lønseth, Mari Holm (H)	99
Marhaug, Sofie (R)	74, 79, 137
Moxnes, Bjørnar (R)	24, 81

Nilsen, Marius Arion (FrP)	59, 60, 134, 135, 136
Njåstad, Helge André (FrP)	37, 47, 127, 128
Nyholt, Hege Bae (R)	20
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	144, 145
Orten, Helge (H)	67
Pollestad, Geir (Sp)	64
Raja, Abid (V)	5
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	23, 90
Sande, Erling (Sp)	34
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	82
Schou, Ingjerd (H)	10, 11, 61, 62, 120, 138
Steffensen, Roy (FrP)	72, 95, 140
Stensland, Sveinung (H)	7, 80
Stokkebø, Aleksander (H)	43, 45
Stordalen, Morten (FrP)	75
Sve, Frank Edvard (FrP)	15, 17, 87, 89
Sæle, Lise-May (H)	101, 102
Thoresen-Vestre, Kim (SV)	115, 116
Thorheim, Bård Ludvig (H)	31
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	3, 14, 48, 142
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	30
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	63, 86
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	96, 119
Westgaard-Halle, Lene (H)	2, 27
Wiborg, Erlend (FrP)	12, 22, 130, 131
Wold, Morten (FrP)	19
Wold, Grete (SV)	52, 53



STORTINGET

Dokument 15:1

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1

Innlevert 1. oktober 2022 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 14. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan vil helseministeren sikre full implementering og etterlevelse av WHO's ICD11 diagnosemanual knyttet til behandling av kjønnsinkongruens?

BEGRUNNELSE:

Etter grundige vurderinger endret WHO gjennom etablering av IDC11 i 2018 kjønnsinkongruens fra å være en psykiatrisk diagnose til å være en tilstand under seksuell helse. Endringen er meget gledelig fordi den medfører at transpersoner og personer med ulike variasjoner av kjønnsinkongruens ikke lenger er definert psykisk syke, men i stedet en naturlig variasjon.

Norske helsemyndigheter approberte omleggingen i 2019, og overførte kjønnsinkongruens til 'Faktor som har betydning for helsetilstand og kontakt med helsetjenesten' i 2020. Dette skulle medføre at det ikke lenger er nødvendig med en psykiatrisk utredning for å komme til behandling og oppfølging for kjønnsinkongruens.

Fagmiljøer i Norge, spesielt Helsestasjon for kjønn og seksualitet, har opparbeidet tverrfaglige behandlingsforløp som sikrer en bred psykososial kartlegging i tillegg til medisinsk oppfølging for personer som opplever kjønnsinkongruens.

Til tross for at diagnosemanualen for kjønnsinkongruens ikke fordrer psykiatrisk utredning, og at andre kartleggings- og oppfølningsprosesser er opparbeidet, stiller nasjonalt behandlingssenter for kjønnsinkongruens fortsatt krav om psykiatrisk utredning.

For berørte personer er det svært belastende å måtte gjennomgå en psykiatrisk utredning for noe som ikke er en psykiatrisk diagnose. Det er også sterkt forsinkende i behandlingsprosessen. Enkelte har også opplevd å bli avvist hos BUP, fordi de ikke faller inn under deres virkeområde. I disse tilfellene blir personen automatisk avvist for behandling ved det nasjonale kompetansesenteret på Rikshospitalet.

Jeg ber derfor statsråden avklare status for implementeringen av kjønnsinkongruens- som 'Faktor som har betydning for helsetilstand og kontakt med helsetjenesten', ikke som 'Psykiisk lidelse og adferdsforstyrrelse'.

Svar:

I Norge benytter vi i dag den 10. versjonen av ICD-kodeverket – ICD-10. Kodeverket brukes til å rapportere diagnoser og kontakårsaker til Norsk pasientregister. Kodene brukes også i helseregistre og i nasjonale kvalitetsindikatorer. Den første internasjonale versjonen av ICD-11 ble godkjent av Verdens helseforsamling i WHO i 2019, og er laget for at medlemslandene skal starte planlegging av overgangen fra ICD-10 til ICD-11.

Direktoratet for e-helse opplyser på sine nettsider at det er behov for en grundig analyse av hvordan registrering og bruk av diagnosekoder skal se ut i fremtiden. Direktoratet har igangsatt forarbeidet til denne analysen med en utredning av diagnoseinformasjon.

Det pågår for tiden et utviklingsarbeid på to nivåer i spesialisthelsetjenesten av betydning for representanten Kristensens spørsmål om status for implementering av de nye kodene for kjønnsinkongruens. Helse Sør-Øst RHF vis-

er til igangsatt prosess for å endre navn på den nasjonale behandlingstjenesten til Nasjonal behandlingstjeneste for kjønnsbekreftende behandling og endret beskrivelse av denne for å tydeliggjøre innholdet i det høyspesialiserte tilbudet. Dette henger sammen med den pågående etableringen av et desentralisert og helhetlig behandlingstilbud i helseregionene, jf. oppdraget fra Helse- og omsorgs-departementet til de regionale helseforetakene i 2020. Av hensyn til fremdriften i etableringsprosessen har departementet i årets reviderte oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene bedt om en avklaring av innholdet i behandlingstilbudet. Fristen for avklaring var opprinnelig 1. oktober, men er utsatt til 1. desember i påvente av at et påbegynt arbeid i helseregionene om utvikling av pasientforløp for personer med kjønnsinkongruens skal ferdigstilles.

De foreløpige tilbakemeldingene departementet har mottatt indikerer at det er gjort viktige avklaringer om hvilke oppgaver som planlegges ivare tatt regionalt. Dette omfatter støtte og veiledning til lokal BUP og DPS i utredning av henviste pasienter, bistand med utprøving av behandlingshjelpemidler, støtte og hjelp til å teste ut forskjellige kjønnsuttrykk, samt bidrag til kompetanseutvikling/ kompetansespredning i regionene. For voksne med kjønnsinkongruens kan tilbudet også komme til å inkludere individuell samtalerapi, gruppebehandling, og på litt lengre sikt – oppstart og oppfølging av hormonbehandling i samråd med den nasjonale behandlingstjenesten. Videre skal tilbudet være et regionalt ressurscenter for helsepersonell og pasienter/pårørende, samt drive nettverksbygging. Den nasjonale behandlingstjenesten ved Oslo universitetssykehus HF vil fortsatt ha en viktig rolle i pasientforløpene, spesielt i utredning og behandling av barn og unge.

De nye kodene for kjønnsinkongruens markerer et skifte i forståelsen av kjønnsidentitets-utfordringer og hvordan behovet for hjelp og støtte bør møtes. Implementering av nye koder må sees i sammenheng med innføringen av Helsedirektoratets nasjonale faglige retningslinje. En god etterlevelse av retningslinjen krever at det over tid bygges opp fagkunnskap og kompetanse i tjenestene. Dette utviklingsarbeidet må gjøres i nært samarbeid mellom fag- og forskningsmiljøer og brukere og pårørende. Helsedirektoratet har kontakt med helsetjenesten for å bidra til implementering av retningslinjen – både med de regionale sentrene som er under etablering, den nasjonale behandlingstjenesten og andre aktører. I tillegg har direktoratet hatt møter med Statsforvaltere, Helsetilsynet og Oslo kommune med informasjon om retningslinjen.

I tjenestens møte med den enkelte pasient er det innen dette området, som innen andre medisinske områder, behov for å undersøke årsaker til helseutfordringene. Dette er en nødvendig del av prosessen for å kunne fastsette indikasjon til grunn for behandling. Ved implementering av de nye kodene for kjønnsinkongruens er det fortsatt viktig at den enkelte pasient får en grundig, individuell og helhetlig utredning av helsen for å sikre at personen får riktig og faglig forsvarlig helsehjelp ut fra sitt behov. Til representantens spørsmål om det psykiske helsevernets rolle i pasientforløpene, mener jeg dette er en helsefaglig vurdering. Det er opp til de regionale helseforetakene å organisere behandlingstilbudet på en hensiktsmessig og forsvarlig måte ut fra de ressurser og kompetanse som finnes regionalt og lokalt. Jeg legger til grunn at helseforetakene følger Helsedirektoratets nasjonale retningslinje og oppdatert kunnskap om kjønnsinkongruens i utvikling av pasientforløp og fremtidig tjenestestruktur innen området.

SPØRSMÅL NR. 2

Innlevert 1. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 5. oktober 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor at veksthusnæringen ekskluderes fra ordningen med månedlige utbetalinger?

BEGRUNNELSE:

Den 16. september la regjeringen frem endringer i strømmstøtten. Blant endringene kom det frem at regjeringen

ville endre utbetalingene fra å være kvartalsvise til å gjøres hver måned - etter innspill fra næringen selv.

I etterkant viser det seg at denne endringen ikke gjelder for alle, kun for deler av næringen. Veksthusnæringen ekskluderes fra endringen, og vil fortsatt være kvartalsvise.

Situasjonen er som kjent svært utfordrende også for veksthusnæringen.

Svar:

Jordbruket ble som eneste næring gitt strømstøtte fra og med desember 2021. For jordbruksforetak utbetales støtten i stor grad etter samme modell som for husholdnings-ordningen, med en automatisert utbetaling. Det eneste jordbruksforetakene trenger å gjøre er å registrere seg for å motta støtte.

Svært mange av veksthusforetakene har imidlertid fastprisavtaler og/eller finansielle sikringsavtaler på strøm. Disse må hensyntas når strømstøtten beregnes. Strømstøtte-ordningen for veksthus har, i motsetning til

ordningen for jordbruksforetak, ikke noen øvre grense for støtte, men skal kompenseres på grunnlag av veksthusenes faktiske strømkostnader. Det er derfor nødvendig å praktisere denne ordningen som en søknadsbasert ordning. Dette er forvaltningsmessig krevende og støtten utbetales derfor kvartalsvis.

Jeg er kjent med likviditetsutfordringen i veksthusnæringen og er derfor glad for at veksthusene nå kan melde seg på lånegarantiordningen for å avhjelpe ev. problemer knyttet til dette.

SPØRSMÅL NR. 3

Innlevert 1. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 10. oktober 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Hvorfor har regjeringen i sin samhandling med Mattilsynet sørget for fjernet krav om mykt liggeunderlag fra det nye utkastet til felles forskrift om velferd for storfe, svin, sau og geit, all den tid Stortinget har bedt regjeringen stille strengere krav til dyrevelferd for gris, særlig med hensyn til areal, underlag og miljøberikelse?

BEGRUNNELSE:

I februar 2022 vedtok Stortinget et forslag fra Venstre om å be regjeringen se på insentiver som vil øke dyrevelferden i svinenæringen, særlig med hensyn til areal, underlag og miljøberikelse, og stille strengere krav til dyrevelferd ved oppgraderinger av driftsbygninger eller nybygg.

Mattilsynet startet arbeid med ny felles forskrift om storfe, svin, sau og geit i 2013. I første forskriftsutkast som ble oversendt til LMD den 9. juli 2018 er krav til mykt liggeunderlag for svin tatt inn av Mattilsynet. Kravet er opprettholdt i justerte utkast og i videre dialog med LMD i 2019, 2020 og 2021. I mai 2022, etter at den nye regjeringen overtok departementet og etter at Stortinget anmoder regjeringen om å se på insentiver for underlag for svin, blir kravet til mykt underlag fjernet fra forskriftsutkastet.

I 2018 begrunnet Mattilsynet behovet for mykt underlag for svin blant annet med at dyrene i høyeste grad har behov for mykt liggeunderlag blant annet på grunn av fare for sår og varmetap. Videre at dette kan være enkle tiltak med moderate kostnader som bruk av liggematter til purker eller å øke mengden med strø i bingene.

I juli 2022 uttaler seniorrådgiver og jurist i Mattilsynet til Dagbladet at:

«Landbruks- og matdepartementet har bedt Mattilsynet om en nærmere konsekvensvurdering av utkastet til ny velferdsforskrift for storfe, svin sau og geit. Forslaget om å utvide kravet om mykt liggeunderlag kan innebære store økonomiske og praktiske konsekvenser for bøndene. For å unngå at arbeidet med å få denne viktige forskrifta på plass forsinkes ytterligere eller kanskje stanser helt opp, tar vi forslaget ut av forskriftsutkastet i denne omgang.»

og videre at:

«Vi mener fortsatt at både utvidet krav om mykt liggeunderlag og krav om mosjon på beite for okser bør på plass, og vi vil komme tilbake til dette ved en seinere anledning.»

Det oppfattes som noe underlig at regjeringen etter en så tydelig anmodning fra Stortinget i samhandling med mattilsynet likevel velger å ta ut kravet om mykt liggeunderlag fra forskriftsarbeidet.

Svar:

Det er viktig at statlige tiltak er velbegrunnede og gjennomtenkte. Dette innebærer at det skal utarbeides gode beslutningsgrunnlag før det tas en beslutning om hvilket tiltak som skal iverksettes. Dette er regulert i utredningsinstruksen. Et viktig prinsipp er at kravene til hvor omfattende og grundig utredningen skal være, øker desto større omfang tiltaket har. Når nytt regelverk utformes er det en viktig del av utredningsprosessen å utrede konsekvenser av de konkrete bestemmelsene.

Saken representanten viser til gjelder et ikke ferdigstilt høringsforslag som Mattilsynet har utarbeidet. Slik representanten også utdyper i sin begrunnelse for spørsmålet, mener Mattilsynet at forslaget om å utvide kravet om mykt liggeunderlag kan innebære store økonomiske og praktiske konsekvenser for bøndene. For å

unngå at arbeidet med å få forskriften på plass forsinkes, har Mattilsynet valgt å ta blant annet forslaget om mykt underlag ut av forskriftsutkastet. Mattilsynet har videre varslet at de vil komme tilbake til departementet med ytterligere forslag til regelverkskrav når konsekvensene av forslaget er tilstrekkelig utredet.

SPØRSMÅL NR. 4

Innlevert 2. oktober 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 18. oktober 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Hva vil Kunnskapsdepartementet vektlegge i en vurdering av om det foreligger «særlige samfunnsmessige behov»?

BEGRUNNELSE:

I UH-loven § 8-3(2) åpnes det for muligheten til å søke om unntak fra kravet om institusjonsakkreditering, dersom "... det foreligger særlige samfunnsmessige behov".

Svar:

Siden 1. januar 2020 krever UH-loven at private høyskoler skal ha institusjonsakkreditering fra NOKUT for å kunne få statstilskudd. Loven åpner for å gjøre unntak hvis det er «særlig samfunnsmessige behov» for utdanningen. En overgangsordning til og med 31.12 2024 gjelder for de private høyskolene som i dag får statstilskudd, men som ikke har institusjonsakkreditering. Private høyskoler må oppnå institusjonsakkreditering, slå seg sammen med en akkreditert institusjon, eller få unntak fra kravet, for å fortsatt kunne få statstilskudd.

Prop. 9 L (2019-2020) om endringer i UH-loven sier følgende om unntaket ved særlige samfunnsmessige behov:

- «Dette kan for eksempel være et fremtidig kompetansebehov eller faglig eller pedagogisk alternativ eller at virksomheten har en spesiell samfunnsmessig betydning, for eksempel for kulturlivet eller på annen måte.
- Departementet legger til grunn at denne åpningen for unntak bør være snever, og presiserer at bestemmelsen forutsettes å være aktuell i svært få tilfeller.
- Ved behandling av søknad om unntak, vil departementet foreta en vurdering av de forhold som kan tilsi at det

foreligger særlige samfunnsmessige behov for virksomheten.

- Videre legger departementet til grunn at det kan stilles vilkår ved bruk av unntaksbestemmelsen. Som eksempel vil departementet kunne stille vilkår om at nye institusjoner i tilskuddsordningen, som ikke har institusjonsakkreditering, må oppnå institusjonsakkreditering innen en angitt tidsperiode fra de starter å motta tilskudd.
- I dette ligger det at departementet samtidig må foreta en vurdering av om det er realistisk at den konkrete institusjonen vil kunne oppnå slik akkreditering innenfor den fastsatte tidsperioden.
- Den nærmere vurderingen av vilkåret om at det må foreligge et særlig samfunnsmessige behov for virksomheten er en skjønnsmessig vurdering, som til syvende og sist vil avgjøres av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet. Ved behandling av slike søknader vil departementet likevel vurdere behovet for å innhente en vurdering fra NOKUT.»

Kunnskapsdepartementet legger dette til grunn når søknader om unntak fra institusjonsakkreditering behandles.

SPØRSMÅL NR. 5**Innlevert 2. oktober 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 10. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva vil regjeringen gjøre for å sikre at alle flyktninger som går på videregående skole faktisk får norskopplæring?

BEGRUNNELSE:

En del av flyktningene som har kommet fra Ukraina i år er enslige mindreårige, og noen av dem går på internasjonale linjer på videregående skoler. På disse linjene får elevene ikke grunnleggende norsk som valgfag. De får dermed ikke norskopplæring på skolen. Norskopplæring er tilgjengelig i kommunene, men for elever som ble bosatt i Norge før de fyller 18 år så har ikke kommunen ansvar for å gi denne opplæringen gratis.

Fra et integreringsperspektiv er det svært uheldig hvis disse elevene ikke får noen norskopplæring. Fylkeskommunen har gjennom regionreformen fått et større ansvar for integrering, og det vil være svært uheldig om skoletilbudet disse elevene gis står i veien for det.

Svar:

I spørsmålet vises det til flyktninger som går på internasjonale linjer på videregående skoler. Jeg legger derfor til grunn at spørsmålet gjelder ansvaret for opplæring i norsk til de ungdommene som har fått plass i videregående opplæring, og ikke de som eventuelt venter på plass eller som ikke har søkt om plass i videregående opplæring.

Nyankomne elever i videregående opplæring har i utgangspunktet de samme rettighetene og pliktene som øvrige elever. Elever med annet morsmål enn norsk og samisk har i tillegg rett til særskilt norskopplæring til de har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge den vanlige opplæringen i skolen, og om nødvendig rett til morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler. Morsmålsopplæring kan legges til en annen skole enn den eleven går på til vanlig. Det er kommunen som fatter vedtak om særskilt språkopplæring for elever i grunnskolen, og fylkeskommunen som fatter vedtak for elever i videregående opplæring. Kommunene og fylkeskommunene kan organisere opplæringen for nyankomne elever i egne grupper, klasser eller skoler, heretter omtalt som innføringstilbud, frem til de kan nok norsk til å følge den ordinære opplæringen. Elevene kan gå i et innføringstilbud i hele eller deler av opplæringen. Eleven skal over i ordinær klasse så snart denne har lært norsk godt nok til å følge ordinær undervisning.

Private skoler i Norge som tilbyr videregående opplæring i henhold til læreplaner utarbeidet av IBO (International Baccalaureate Organization) reguleres i privatskoleloven, som tilbud drevet på internasjonalt grunnlag. Også i privatskoleloven er det regulert at elever som har et annet morsmål enn norsk, har rett til særskilt norskopplæring til de har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge den vanlige opplæringen i skolen, og om nødvendig rett til morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler. Hjemfylket til eleven fatter vedtak og dekker utgiftene til slik opplæring.

SPØRSMÅL NR. 6**Innlevert 2. oktober 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 11. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mange bedrifter slit no med akutte likviditetsproblem fordi høge straumutgifter kjem på toppen av tappa eigenkapital og økonomisk etterslep etter korona-pandemien.

Kva muligheter ser statsråden for å framskande utbetalingar til bedrifter som kjem inn under den nye straumstøtteordninga, og vurderer regjeringa andre verkemiddel for å hjelpe bedrifter m a i reiselivs- og serveringsbransjen som slit med likviditet som følgje av denne

«doble skvisen», og ikkje kjem inn under straumstøtteordninga?

GRUNNGJEVING:

Sjølv om statsråden heilt sidan januar har opplyst at regjeringa «løpende vurderer» ordningar som kan hjelpe næringsliv som slit med særleg høge straumutgifter, tok det ni månader før eit prinsipielt ja til ei straumstøtteordning vart avklart frå regjeringa si side. Enno er ikkje ei konkret ordning klar for å bli tilgjengeleg for næringslivet.

Næringsdepartementet opplyser i pressemelding dagssett 30. september at den nye energistøtteordninga ikkje vil opne opp for søknader før i midten av november, og statsråden har gjennom media opplyst at utbetalingar først vil kunne skje før oppunder jul.

Samtidig ser vi no ein urovekkande auke i tal konkurssar, spesielt i dei bransjane som vart hardest råka av koronaepidemien. Mange av desse bedriftene er i utgangspunktet levedyktige, men har blitt tappa for eigenkapital og inntekter gjennom koronaepidemien, og opplever no ei «dobbel belastning» i form av høge straumutgifter.

Eitt døme – blant mange – er kafé- og cateringselskapet Funky Fresh Foods i Oslo, som sist veke måtte gå til skifteretten og seie opp 28 tilsette på grunn av at bedrifta ikkje tålte dubla straumrekning på toppen av ein frå før tappa likviditet gjennom pandemien. Denne type bedrifter kunne til dømes ha blitt hjulpet med å forlengje «koronapåfyllet» til norske kommunar sine næringsfond, og/eller forlengja utsetjing av statlege krav om innbetaling av moms og arbeidsgivaravgift på grunn av den ekstraordinære situasjonen.

Svar:

Ekstraordinære tilhøve har ført til uvanleg høge straumprisar det siste året. Dette har ført til auka kostnader for både bedrifter og hushald. Eg har stor forståing for at situasjonen kan opplevast som krevjande, også i lys av at vi har lagt bak oss to år med pandemi som var tøffe for deler av næringslivet.

Regjeringa har i Prop. 142 S (2021-2022) og i forslag til statsbudsjett for 2023 føreslege fleire tiltak som på kort og lang sikt skal hjelpe bedrifter med å handtera dei auka straumprisane. Det klart viktigaste tiltaket i møte med høye og ustabile kraftprisar er regjeringas forslag til endringar i skattereglane som skal gjere det gunstigare å tilby betre fastprisavtaler. Vi tar sikte på at Stortinget kan vedta forslaget slik at det kan tre i kraft frå nyttår.

Regjeringa har òg føreslege ei ny energitilskotsordning for straumintensive føretak, som representanten syner til. Det er ei rammestyrt ordning administrert av Enova. Bedrifter med minst 3 prosent straumintensitet kan søke om tilskot til å betale straumrekninga og til å investere i energitiltak. Bedrifter som gjennomfører en-

ergikartlegging vil kunne få dekket inntil 25 prosent av straumprisen over 70 øre for månedene oktober-desember 2022, mens bedrifter som i tillegg veler å investere i enøktiltak vil kunne få inntil 45 prosent av straumprisen over 70 øre. I tillegg kommer enøk-støtte på inntil 50 prosent av investeringskostnaden. Dette vil i stor grad dreie seg om tiltak som ikkje støttes i dag, som energistyringssystem, etterisolering og solcellepanel.

Regjeringa har vidare lagt frem ei lånegarantiordning som inneber at staten garanterer for 90 prosent av beløpet i nye banklån til bedrifter som står overfor en akutt likviditetsmangel som følge av høye straumutgifter. Lånegarantiordninga vil opne i november 2022 og vare til utpå våren 2023, viss EFTAs overvakingsorgan (ESA) godkjenner ordninga.

Når vi skal nytte skattebetalarane sine pengar til å gje støtte til bedrifter gjennom energitilskotsordninga, må vi sørge for at den har gode mekanismar for å fange opp svindelforsøk, og at den treff dei bedriftene den skal treffe. Samstundes må ordninga kunne handtere ei stor mengd søknader innanfor eit kort tidsrom utan at tekniske løysingar bryt saman. Å lage ei slik ordning tek nødvendigvis noko tid. Det er likevel viktig at me tek oss den tida som trengst, slik at ordninga ikkje får uheldige konsekvensar eller fører til sløsing med skattebetalaranes pengar.

For straumintensive bedrifter som slit med likviditetsproblem kan lånegarantiordninga som regjeringa har føreslege, vere aktuell å nytte seg av før tilskot frå energitilskotsordninga vert utbetalt. Regjeringa har i Prop. 142 S (2021-2022) signalisert at lånegarantiordninga ventast å opne i november 2022. For øvrig kan støtte ikkje gjevast under nokon av dei to ordningane før budsjettvedtak er fatta av Stortinget og ordningane er godkjende av Eftas overvakingsorgan (ESA).

Samstundes som at mange bedrifter opplever utfordringar, går det godt i norsk økonomi. Aktiviteten i økonomien er høg, sysselsettinga har auka kraftig det siste året, rekordmange er i arbeid og ledigheita er låg. I en slik situasjon må vi leggje vekt på ein politikk som ikkje aukar risikoen for overoppheting av økonomien. Difor har vi innanfor ei ansvarleg økonomisk ramme målretta tiltaka mot straumintensive bedrifter som er mest berørt av straumprisaukene. Dette har vi gjort i tett samarbeid med partane i arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 7**Innlevert 3. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 7. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for sin bruk av appen Tiktok, herunder om den er installert på en mobiltelefon hun bruker i tjenesten, og kan statsråden utelukke at informasjon fra hennes mobiltelefon kan være på avveie?

BEGRUNNELSE:

Viser til flere mediasaker, blant annet i Dagbladet Lørdag 1. oktober, hvor statsråden ikke ønsker å svare på om hun har appen Tiktok installert på mobiltelefonen hun bruker i tjenesten. Tiktok er eid av det kinesiske IT-selskapet ByteDance, som har blitt mistenkt for å dele personopplys-

ninger med Kina. Det er i Stortingets interesse å få bragt på det rene om statsråden har Tiktok installert på tjenestemobilen, og om hennes bruk av Tiktok er i strid med råd og anbefalinger fra NSM, PST og Statsministerens kontor.

Svar:

I mitt virke som justis- og beredskapsminister er jeg tilstede på ulike sosiale medier og plattformer. Det gir en mulighet til å kommunisere viktige budskap om justis- og beredskapspolitikk til grupper det ikke er like lett å nå via tradisjonelle media. Jeg forholder meg til gjeldende råd og retningslinjer for bruk av bl.a. mobiltelefon i tjenesten.

SPØRSMÅL NR. 8**Innlevert 3. oktober 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 11. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Skal jeg sende purring på min forespørsel om å besøke Beredskapssenteret til Politidirektoratet slik at Politidirektoratet kan sende den til justisdepartementet så justisdepartementet kan spørre Politidirektoratet om de kan behandle purringen og melde tilbake til justisdepartementet om hvor saken står – slik at jeg får svar på om henvendelsen, som skulle gå fra Politidirektoratet til justisdepartementet og tilbake til Politidirektoratet så til PNB så til Politidirektoratet og så til justisdepartementet, snart er ferdig behandlet?

BEGRUNNELSE:

Jeg ønsker å purre på en henvendelse om å besøke Politiets nasjonale beredskapssenter (PNB), men er usikker på hvor purringen skal sendes. Da jeg var i dialog med Beredskapssenteret, fikk jeg beskjed om at Politidirektoratet måtte kontaktes med forespørsel om å besøke Beredskapssenteret. Jeg kontaktet Politidirektoratet, som sendte henvendelsen videre til justisdepartementet med beskjed om at justisdepartementet må spørre Politidirek-

toratet om jeg kan besøke Beredskapssenteret, slik at det er Politidirektoratet som avklarer med Beredskapssenteret om jeg kan komme på besøk og deretter melder tilbake til justisdepartementet som til slutt kan informere meg om utfallet.

Svar:

Jeg er ikke kjent med saksgangen i denne eksakte forespørselen, men slik du beskriver prosessen skal det ikke være. Jeg vil derfor invitere deg og de øvrige medlemmene av Justiskomiteen til å besøke Politiets nasjonale beredskapssenter i løpet av høsten.

Jeg ber om forståelse for at forespørsler om besøk til underliggende etater i justissektoren ikke saksbehandles av justis- og beredskapsministeren. På generelt grunnlag er jeg glad for at justiskomiteens medlemmer ønsker å besøke virksomheter innenfor politiet.

SPØRSMÅL NR. 9**Innlevert 3. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 11. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden følge opp det historiske vedtaket fra Vestland fylkesting som erkjenner at papirløse migranter har helseutfordringer og ikke har tilgang til grunnleggende menneskerettigheter i Norge?

BEGRUNNELSE:

27. september ble det vedtatt i Vestland fylkesting at «Vestland fylkeskommune erkjenner at papirløse migranter har helseutfordringer og ikke tilgang til grunnleggende menneskerettigheter i Vestland og Norge». I tillegg ber Vestland fylkesting fylkeskommunen om å lage en oversikt over papirløse i fylket og hvilke utfordringer de har. Fylkesdirektøren fikk beskjed om å lage en arbeidsgruppe som skal melde tilbake innen mars neste år. Direktøren ble også bedt om å vurdere strakstiltak – for eksempel å gi papirløse tilgang på videregående skolegang. Dette fikk støtte fra samtlige partier, deriblant regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Bare Fremskrittspartiet, Pensjonistpartiet og Folkets Parti stemte imot.

I motsetning til land som Sverige, England og Nederland har ikke Norge et utbygd helsetilbud til papirløse migranter. De blir derimot henvist til hjelp ved «akutte tilstander» og til en viss grad til spesialisthelsetjenesten. Det fremgår av NRK Vestland-saken at tall fra Utlendingsdirektoratet viser at det ved utgangen av august bodde 445 personer med utreiseplikt på norske asylmottak. Men, mange papirløse bor ikke på mottak. Derfor er det umulig å vite nøyaktig hvor mange i denne kategorien som bor i Norge.

Lederen for Helsesenteret for papirløse migranter i Oslo ser hvordan de papirløse sliter og forteller i dagens Klassekampen 3. oktober at de har hatt flere dødsfall fordi enkelte ikke får helsehjelp i tide. Vedkommende forteller også at de gjennom de 13 årene senteret i Oslo har vært åpent, har behandlet rundt 5300 papirløse. Mange av dem har kommet fra andre fylker enn Oslo. De håper at vedtaket i Vestland fylkesting følges opp av nasjonale politikere.

Senest i 2020 slo en FN-komite fast at Norge bryter menneskerettighetene ved ikke å tilby papirløse migrant-er helsehjelp på lik linje med resten av befolkninga. Vedtaket i Vestland fylkesting er derfor et historisk og viktig vedtak som undertegnede håper at statsråden og regjeringa vil følge opp.

Svar:

Alle som oppholder seg i Norge, har rett til øyeblikkelig hjelp fra den kommunale helse- og omsorgstjenesten og fra spesialisthelsetjenesten.

Både menneskerettighetene og rent humanitære hensyn taler for å gi et tilbud som går utover øyeblikkelig hjelp. Alle som oppholder seg i Norge, har derfor også rett til helsehjelp som er helt nødvendig og ikke kan vente. Det omfatter blant annet situasjoner der pasientens tilstand er slik at det mest sannsynlig i løpet av kort tid vil oppstå et behov for øyeblikkelig hjelp.

Barn og gravide uten lovlig opphold har i stor grad samme rett til helsehjelp som personer med lovlig og fast opphold. Dette er i tråd med blant annet FNs barnekonvensjon som krever at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved utformingen av tjenestetilbudet.

Personer som er psykisk ustabile og utgjør en nærliggende og alvorlig fare for eget eller andres liv eller helse, har rett til psykisk helsevern også når de oppholder seg ulovlig i Norge.

Alle som oppholder seg i Norge har dessuten rett til svangerskapsavbrudd etter reglene i abortloven og smittevern- og smittevernloven.

Regelverket er samlet og tydeliggjort i forskrift 16. desember 2011 nr. 1255 om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket.

Representanten viser til at mange personer uten lovlig opphold fra andre fylker oppsøker Helsesenteret for papirløse migranter i Oslo. Den enkelte kommune har plikt til å dimensjonere allmennelegetjenesten til å behandle alle pasienter som til enhver tid oppholder seg i kommunen. Dette gjelder også de som ikke har rett til å stå på liste hos fastlege. Det er opp til kommunen å velge den organiseringen som er hensiktsmessig, for eksempel bruk av legevakt, kommunelege eller ved å inngå særskilte avtaler med enkelte fastleger.

Jeg er kjent med uttalelsen fra FNs komité for økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter i komitéens sjette rapport om Norge fra 2020.

Representanten viser til ordninger i andre land som skal være mer generøse enn den norske. Det er generelt vanskelig å sammenligne tjenester i forskjellige land. Det må uansett være opp til hvert enkelt land å bestemme hvilke tjenester man mener at det er rimelig å yte innenfor de rammene som menneskerettighetene setter.

Det stemmer at personer med lovlig opphold i Norge jevnt over har mer omfattende rettigheter til helsehjelp enn personer uten lovlig opphold. Ved tildeling av sen-

trale velferdsytelser har myndighetene adgang til å legge vekt på hvilken tilknytning en person har til landet, for eksempel gjennom oppholdsgrunnlag, bosetting og medlemskap i folketrygden. Personer uten lovlig opphold vil generelt ha en svakere tilknytning til Norge enn personer med oppholdsgrunnlag. En slik forskjellsbehandling når det gjelder rettigheter til helsetjenester, anses som saklig og innenfor menneskerettighetene.

Jeg mener gjeldende regelverk innfrir våre internasjonale forpliktelser. Jeg ser derfor ikke behov for å foreslå

generelle utvidelser av rettighetene som personer uten fast opphold i Norge har til helse- og omsorgstjenester.

Jeg mener at oppmerksomheten bør rettes mot å sikre at pasienter uten lovlig opphold faktisk får den helsehjelpen de har krav på. Jeg har tidligere signalisert behov for en gjennomgang for å sikre at rettighetene praktiseres etter intensjonen. Departementet er i ferd med å forberede en slik gjennomgang.

SPØRSMÅL NR. 10

Innlevert 3. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou

Besvart 11. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hva de norske EØS-midlene har gått til i 2022, samt hvilke resultater statsråden forventer fra prosjektene og programmene som beskrives?

Svar:

EØS-midlene for perioden 2014-21 er samlet på EUR 2,8 milliarder, og består av to separate finansieringsordninger: den norske ordningen (100% finansiert av Norge) og EØS-ordningen (Norge finansierer ca. 96% og det resterende finansieres av Island og Liechtenstein).

Midlene er allokert til de 14 minst velstående landene i EU (se oversikt over mottakerland i vedlegget). Totalt finansieres 97 programmer: 94 bilaterale programmer og tre fond (fondet for sosial dialog, fondet for å bekjempe ungdomsledighet og fondet for regionalt samarbeid).

EØS-midlenes to hovedformål er å bidra til å redusere sosiale og økonomiske forskjeller i EØS-området og styrke de bilaterale forbindelsene mellom Norge og mottakerlandene. Det er også en forutsetning at alle programmer og aktiviteter som finansieres gjennom EØS-midlene skal være i tråd med felles verdier som rettstat, demokrati, likestilling og menneskerettigheter.

EØS-midlene forvaltes som en programmodell med en signert programavtale for hele avtaleperioden. Programmene kan implementeres til utgangen av april 2024. Dette innebærer at resultatene først kan oppsummeres når programmet er sluttført. Per oktober 2022 er mer enn 5400 prosjekter godkjent og under gjennomføring i programmene.

Nedenfor følger en oversikt over enkelte innsatsområders oppnådde resultater ved slutten av 2021, og målsetting for midlene ved programslutt i 2024.

Resultatområder	Indikatorer	Måloppnåelse ved slutten av 2021 ¹	Mål (2024)
Alle områder	Antall mottakere av tjenester gitt eller forbedret	71,107	1,165,884
Alle områder	Antall skapte arbeidsplasser	1,737	6,791
Alle områder	Antall mennesker nådd med kampanjer	19,592,972	22,614,520
Alle områder	Antall opplærte profesjonelt ansatte	44,766	89,095
Alle områder	Antall registrerte søknader for beskyttelse av immatrielle rettigheter	10	116

¹ Måloppnåelser som inkluderer 2022 blir gjort tilgjengelig våren 2023

Bilateralt samarbeid	Antall utvekslingsstudenter fra mottagerland	445	1,047
Bilateralt samarbeid	Antall utvekslingsstudenter fra giverland	165	206
Sivilsamfunn	Antall sivilsamfunnsorganisasjoner direkte finansiert	1,986	4,460
Sivilsamfunn	Antall sivilsamfunnsnettverk eller plattformer støttet	13	74
Sivilsamfunn	Antall lokale regelverk og lover påvirket av sivilsamfunnsorganisasjoner	96	66
Sivilsamfunn	Antall mennesker involvert i aktiviteter relatert til sivilsamfunnsorganisasjoner (inkl online)	1,386,132	391,190
Kultur	Årlig antall besøkende til støttede kulturavsteder	681,209	2,740,067
Kultur	Årlig antall støttede arrangementer for moderne kunst	272	819
Kultur	Antall kulturavsteder restaurert og revitalisert	0	85
Kultur	Antall deltagere på støttede kulturarrangementer	1,525,414	1,238,600
Grønn/Innovasjon	Energi produsert fra fornybar energi (i MWh/år)	521	130,169
Grønn/Innovasjon	Estimert årlig reduksjon i CO ₂ -utslipp (i tonn)	1,126	1,499,707
Grønn/Innovasjon	Estimert årlig gjenbruk av bearbeidet avfall (i tonn)	52,364	378,053
Grønn/Innovasjon	Estimert energisparing (i MWh/år)	836	906,418
Grønn/Innovasjon	Installert kapasitet for produksjon av fornybar energi (i MW)	1	40
Grønn/Innovasjon	Antall bygninger med forbedret energieffektivitet	0	93
Grønn/Innovasjon	Antall store bedrifter støttet	61	167
Grønn/Innovasjon	Antall små og mellomstore bedrifter støttet	937	1,124
Grønn/Innovasjon	Antall kommersialiserte nye produkter/tjenester/prosesser (ny i markedet)	10	90
Grønn/Innovasjon	Antall nye produkter/teknologier utviklet	61	430
Justis og innenriks-saker	Antall forbedrede eller nye treningslokaler for politiansatte	0	139
Justis og innenriks-saker	Antall fengselsplasser i tråd med europeiske standarder	0	3,684
Justis og innenriks-saker	Antall støttede rehabiliteringsprogrammer	5	13
Justis og innenriks-saker	Antall enslige mindreårige asylsøkende som mottagende av tjenester	267	3,650
Forskning	Antall innsendte fagfelleverderte akademiske publikasjoner	115	721
Forskning	Antall forskere støttet	2,818	2,279
Sosial inkludering	Antall barn og unge i risikogruppen for tidlig frafall fra skole nådd med tiltak	1,405	18,200
Sosial inkludering	Antall lærlinger støttet	365	530
Sosial inkludering	Antall rom nådd med myndiggjøringstiltak	4,629	22,850
Sosial inkludering	Antall studenter utdannet i samfunns- og menneskerettigheter	12,744	25,270
Sosial inkludering	Antall sårbare individer nådd med myndiggjøringstiltak	140,211	39,820
Sosial inkludering	Antall unge i alderen 15-29 som fullførte yrkesfaglig utdanning eller arbeidsbasert læring	12,227	20,079

Innsatsen innen grønn sektor bidrar blant annet til å fremme god miljøforvaltning, tilpasning til klimaendringer og økt bruk av fornybar energi og energieffektivisering. Programmene har planlagt aktiviteter som for-

ventes lede til reduksjon av nesten 1,5 millioner tonn CO₂ årlig. Effektiv og bærekraftig bruk av naturressurser, energisikkerhet, redusert sårbarhet for klimaendringer og en

overgang til lavkarbonøkonomi er viktig for økonomisk og sosial utjevning i Europa.

Programmer knyttet til økt konkurransekraft bidrar til å støtte utviklingen av kunnskapsbaserte økonomier. Tiltakene skal investere i kunnskap, forskning, innovasjon og sysselsetting. Halvparten av innovasjonsprosjektene er knyttet til grønn innovasjon.

Utdanningsprogrammene har så langt bidradd til at 12.000 unge har fullført yrkesopplæring eller praksis. Innen forskningssamarbeidet er nå mer enn 2800 forskere involvert, og 115 fagfelleverderte publikasjoner er produsert.

Programmer knyttet til et sosial inkludering støtter opp om distriktsutvikling og sårbare grupper, ikke minst rombefolkningen, med fokus på lik tilgang til utdanning, bolig, arbeid og helsetjenester. Så langt har mer enn 140.000 sårbare personer vært involvert i tiltak for å styrke deres stilling.

Samarbeidet innen justissektoren bidrar blant annet til reform av kriminalomsorgen i tråd med internasjonale standarder. EØS-midlene finansierer bygging av moderne fengsler og bidrar til økt fokus på rehabilitering og alternativ til fengsel, gjennomføring av Europarådets konvensjon mot vold i nære relasjoner (Istanbulkonvensjonen), politisamarbeid for å bekjempe grensekryssende kriminalitet, bekjempelse av hvitvasking og korrupsjon, styrking av domstolene, samt støtte til asylforvaltning og beredskapssamarbeid.

Kultursatsingen har blant annet fokus på regional og lokal utvikling ved å restaurere mottakerlandenes kulturminner, minoriteters kulturminner og kulturuttrykk, inkludert bevaring av jødisk kulturminner - og på kulturutveksling med Norge.

Et fond for støtte til sivilsamfunnet, administrert uavhengig av myndighetene, er obligatorisk i alle mottakerland. Dette har ledet til at EØS-midlene er den største finansieringskilden til sivilsamfunn i Sentral-Europa og mer enn EUR 210 millioner er bevilget til dette formålet. En tredjedel av midlene er øremerket til å arbeide for menneskerettigheter og demokrati. EUs byrå for fundamentale rettigheter, FRA, utarbeidet i august i år en vurdering av EØS-midlernes støtte til sivilsamfunn som vil offentliggjøres i løpet av høsten. Her konkluderte FRA med at EØS-midlene har vært en uunnværlig støtte til å styrke grunnleggende rettigheter, demokrati og rettsstat i mottakerlandene. Uten denne støtten, som går helt tilbake til den første finansieringsperioden (2004-2009), er

det mange viktige tiltak for å beskytte menneskerettighetene som ikke ville ha funnet sted.

EØS-midlene har også som målsetning å styrke det bilaterale samarbeidet mellom giverne og mottakerlandene. 18 norske fagetater bidrar med faglig ekspertise i programutviklingen for å kvalitetssikre programmene og som faglig partner i oppfølgingen av disse. Siden partnerinstitusjonene i all hovedsak er fagetater under ulike departementer, legger programsamarbeidet også til rette for relevante møteplasser på politisk nivå. Dette bidrar også til å styrke den bilaterale kontakten med mottakerlandene. Dette gir gjensidig og verdifull utveksling av kunnskap og informasjon, bygger kompetanse og utvikler nettverk på tvers av landegrensene. Norge nyter godt av dette ekspertisamarbeidet knyttet til programmer. Rundt 40% av alle prosjekter under EØS-midlene har en norsk partner. Partnerne er bedrifter, forskningsinstitusjoner, kommuner, offentlige etater, frivillige organisasjoner og kunstnere. I noen programmer, f.eks. forskningsprogrammene, er partnerskap med en norsk institusjon obligatorisk.

I tillegg til samarbeidspartnere med institusjoner fra mottakerlandene, er det også inngått et strategisk samarbeid med Europarådet, FRA og OECD. Disse organisasjonene bistår mottakerland med programmer og prosjekter innen godt styresett, menneskerettigheter og bedring av rombefolkningens stilling.

I Hurdalsplattformen har vi varslet en gjennomgang av effekten av EØS-midlene. Gjennomgangen er påbegynt og utføres av FAFO. Det er planlagt at FAFO vil presentere en rapport i løpet av høsten som vil belyse effekten av EØS-midlene ytterligere. Jeg vil kunne komme tilbake til Stortinget med mer om informasjon etter hvert som resultatene avdekkes.

Ytterligere informasjon om godkjente programmer og støttede prosjekter kan finnes her:

EØS-midlernes hjemmesider: www.eeagrants.org

Statusrapport 2021 [Home | EEA and Norway Grants - Status Report 2021 \(eeagrants.org\)](http://www.eeagrants.org)

Resultatdatabase for EØS-midlene <https://data.eea-grants.org/2014-2021/>

Vedlagt finnes også en oversikt over alle de godkjente programmene som er under implementering fordelt per mottakerland.

VEDLEGG

Programmer per mottakerland	Netto tildeling av EØS-midler
Polen	748,602,500 €
Sivilt samfunn (nasjonalt nivå)	33,200,000 €
Sivilt samfunn (regionalt nivå)	26,000,000 €
Forskning (anvendt)	69,183,666 €

Forskning (grunnforskning)	51,510,282 €
Reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer / miljø og økosystemer / fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet	146,042,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	75,000,000 €
Utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	20,000,000 €
Offentlige helseutfordringer i Europa	20,000,000 €
Asyl og migrasjon / internasjonalt politisamarbeid / forebygging av og beredskap for katastrofer	20,000,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	95,000,000 €
Kriminalomsorg / vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold	58,221,052 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse	100,000,000 €
Romania	464,812,500 €
Sivilt samfunn	48,000,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	28,863,000 €
Utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	12,000,000 €
Fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet	62,826,500 €
Miljø og økosystemer / reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer	20,000,000 €
Offentlige helseutfordringer i Europa	41,000,000 €
Internasjonalt politisamarbeid og bekjempelse av kriminalitet / asyl og migrasjon / forebygging av og beredskap for katastrofer	24,000,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	45,000,000 €
Rettsystemets effektivitet, styrking av rettssikkerheten / kriminalomsorg / vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold / godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet	48,700,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse / inkludering og bemyndigelse av romfolk / menneskerettigheter – nasjonal gjennomføring / utsatte barn og unge / godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet	73,900,000 €
Forskning	47,200,000 €
Bulgaria	194,342,500 €
Sivilt samfunn	16,045,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	10,800,000 €
Fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet	28,000,000 €
Miljø og økosystemer / reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer	13,000,000 €
Internasjonalt politisamarbeid og bekjempelse av kriminalitet / asyl og migrasjon / godt styresett	21,500,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	28,500,000 €
Rettsystemets effektivitet, styrking av rettssikkerheten / kriminalomsorg	33,170,500 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse / inkludering og bemyndigelse av romfolk / utsatte barn og unge /	35,500,000 €
Tsjekkia	170,662,500 €
Sivilt samfunn	15,250,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	29,750,000 €
Utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	6,500,000 €
Miljø og økosystemer / reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer	32,320,000 €
Godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet	5,000,000 €
Offentlige helseutfordringer i Europa	14,495,000 €

Internasjonalt politisamarbeid og bekjempelse av kriminalitet	5,000,000 €
Menneskerettigheter – nasjonal gjennomføring / inkludering og bemyndigelse av romfolk / vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold	19,000,000 €
Kriminalomsorg / Rettssystemets effektivitet, styrking av rettssikkerheten	6,000,000 €
Forskning	30,000,000 €
Litauen	108,780,000 €
Sivilt samfunn	9,617,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	7,000,000 €
Miljø og økosystemer / fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet / reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer / forebygging av og beredskap for katastrofer	12,000,000 €
Offentlige helseutfordringer i Europa	15,264,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	14,402,000 €
Rettssystemets effektivitet, styrking av rettssikkerheten / Kriminalomsorg / vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold / Internasjonalt politisamarbeid / godt styresett	34,376,000 €
Forskning	10,757,000 €
Hellas	107,947,500 €
Sivilt samfunn	13,446,115 €
Fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet	10,000,000 €
Miljø og økosystemer	5,200,000 €
Godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet	7,000,000 €
Asyl og migrasjon	16,500,000 €
Asyl og migrasjon (forvaltet av FMO)	16,500,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	21,500,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse	7,000,000 €
Inkludering og bemyndigelse av romfolk	5,500,000 €
Slovakia	104,617,500 €
Sivilt samfunn	9,750,000 €
Reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer	18,216,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	19,611,000 €
Vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold / balanse mellom arbeid og fritid	9,000,000 €
Godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet / rettssystemets effektivitet, styrking av rettssikkerheten	8,500,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer / utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	20,000,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse / inkludering og bemyndigelse av romfolk / utsatte barn og unge	15,000,000 €
Kroatia	95,645,000 €
Sivilt samfunn	9,060,000 €
Fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet / reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer	17,000,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	22,000,000 €
Rettssystemets effektivitet, styrking av rettssikkerheten	15,000,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse / godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet	27,800,000 €

Portugal	94,997,500 €
Sivilt samfunn	11,500,000 €
Kulturelt entreprenørskap, kulturarv og kultursamarbeid	9,000,000 €
Miljø og økosystemer / reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer	25,000,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer / forskning / utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	39,000,000 €
Balanse mellom arbeid og fritid / vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold / godt styresett, ansvarlige institusjoner, åpenhet	6,000,000 €
Latvia	94,442,500 €
Sivilt samfunn	8,500,000 €
Reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer / miljø og økosystemer	14,000,000 €
Kriminalomsorg	13,000,000 €
Internasjonalt politisamarbeid og bekjempelse av kriminalitet / vold i hjemmet og kjønnsrelatert vold	17,278,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	12,500,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse / kultur / godt styresett	10,000,000 €
Forskning / utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	14,500,000 €
Estland	62,900,000 €
Sivilt samfunn	6,063,000 €
Reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer / miljø og økosystemer	6,000,000 €
Forretningsutvikling, innovasjon og SMBer	23,000,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse (samleprogram for prosjekter innen ulike sektorer inkl. helse, kultur, likestilling)	18,000,000 €
Forskning / utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap	7,100,000 €
Slovenia	34,872,500 €
Sivilt samfunn	3,000,000 €
Reduksjon av og tilpasninger til klimaendringer / fornybar energi, energieffektivitet, energisikkerhet / godt styresett	16,309,500 €
Utdanning, stipender, lærlingeordning og ungt entreprenørskap / godt styresett / balanse mellom arbeid og fritid	13,500,000 €
Kypros	10,637,500 €
Sivilt samfunn	1,500,000 €
Sivilt samfunn (forhåndsdefinerte prosjekter)	1,308,500 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse (samleprogram for prosjekter innen ulike sektorer)	7,484,000 €
Malta	7,400,000 €
Sivilt samfunn	700,000 €
Lokal utvikling og fattigdomsbekjempelse (samleprogram for prosjekter innen ulike sektorer)	5,984,000 €
Globale og regionale fond	
Fond for regionalt samarbeid	31,889,375 €
Fond for regionalt samarbeid for å bekjempe ungdomsledighet	60,610,625 €
Fond for sosial dialog – anstendig arbeid (implementeres i 12 land)	14,691,900 €

SPØRSMÅL NR. 11**Innlevert 3. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 12. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen legge til rette for at norsk mineralindustri får fram og leverer mineraler av kritisk betydning for norsk og europeisk industri?

BEGRUNNELSE:

Det er avdekket store funn av blant annet vanadium og fosfat i Norge. Dette er kritisk viktige mineraler for norsk og europeisk industri, for blant annet en raskt voksende batteriindustri og for matsikkerhet. Mineralene er ofte i lave konsentrasjoner, og det er teknologisk utfordrende og kostnadskrevenende å bygge industrielle fasiliteter som sikrer utvinning av dem. Det gjør at selskaper som finner store forekomster isteden kan være fristet til å ta ut masen i form av magnetitt, for bruk i jern- og stålindustrien.

Blant de største leverandørene av vanadium og fosfat er Kina, Russland og Marokko. EU vurderer den avhengigheten som er skapt til disse landene som råvareleverandør er problematisk. EU jobber derfor nå med ny lovgivning for Critical Raw Materials (CRM). Den internasjonale situasjonen tilsier økt oppmerksomhet om Norges rolle som strategisk viktig og stabil leverandør av kritisk viktige mineraler.

Visepresident i EU-kommisjonen, VP Maroš Šefčovič, uttalte på Raw Materials Security of Europe Conference 12. september følgende:

“Critical raw materials are strategic commodities, and their supply can no longer be governed by market forces alone”.

I forbindelse med hans besøk i Norge 27. juni ble det utformet en felles uttalelse fra han og næringsministeren. I denne heter det blant annet:

“The Parties agreed to explore enhanced cooperation in the area of raw materials and batteries with regard to the integration of the materials and battery value chains, environmental, social and governance criteria, research and innovation, and financial and investment instruments”.

Jeg er kjent med at regjeringen arbeider med en mineralstrategi. Denne bør inneholde kraftfulle virkemidler for at Norge kan fylle rollen som en troverdig partner og leverandør av kritisk viktige mineraler til våre allierte og europeisk industri. I lys av den betydningen EU og USA tillegger CRM og Norges rolle som en potensiell stabil og sikker leverandør, er det grunn til å spørre om regjeringen gjør nok for å få frem gode prosjekter. Spørsmålet er også om det eksisterer tilstrekkelige finansielle virkemidler

som kan sikre at selskaper velger å utvinne denne type mineraler.

Svar:

Samfunnet står overfor en stor og ressurskrevende omstilling i årene som kommer. Samtidig som vi skal bruke mindre fossilt brensel, øker våre behov for mineraler til energiproduksjon, transport og mobil teknologi. Vi må legge til rette for fremtidens mineralnæring for å sikre Norge og Europa råvarer for industriutvikling i en ny og grønnere verden. Mineraler er en forutsetning for det grønne skiftet, og de må utvinnes på bærekraftig vis. Her har Norge en viktig rolle å spille. Regjeringens mål er at Norge skal utvikle verdens mest bærekraftige mineralnæring og bidra til at Norge leder an globalt som leverandør av grønne byggesteiner.

Det grønne skiftet går fort og utfordrer vår råvareproduksjon og våre forsyningslinjer. Verdens produksjon av metaller og mineraler må øke, og manglende tilgang til disse råvarene kan senke hastigheten i det grønne skiftet i Norge og andre land. Situasjonen er forsterket av Russlands angrep på Ukraina, og behovet for å etablere nye forsyningslinjer har blitt akutt.

Flere land bruker i dag egen råvareproduksjon som et strategisk verktøy for å sikre seg kontroll over fremtidens grønne verdikjeder. Dette anser jeg som en stor trussel mot utviklingen av ny bærekraftig industri og fremtidig verdiskaping i Norge. Grønne teknologier som batterier, vindturbiner og solceller er spesielt utsatt, og de krever mange av de metaller som bl.a. EU anser som kritiske. Også innsatsfaktorer i gjødselproduksjonen, som f.eks. fosfat, anses som kritisk, og også Norge er helt avhengig av import av fosfat.

Internasjonalt samarbeid om kritiske råvarer er viktig for det grønne skiftet, og derfor utvikler vi for øyeblikket et grønt industripartnerskap med EU innenfor mineraler og batterier. Norge og EU har felles interesse i robuste verdikjeder, og Norge er en attraktiv råvareprodusent med et betydelig potensial for ytterligere ressurser. Vi har også blitt med i «Mineral Security Partnership» som er et USA-ledet initiativ for økt samarbeid om råvaretilgang. Slike samarbeid vil være viktig for å få opp tempoet i det grønne skiftet.

Stabil og langsiktig tilgang til råvarer med lavt klima- og miljøavtrykk er en forutsetning for å utvikle grønn industri, og før sommeren 2022 la vi frem et veikart for grønt industriløft og en batteristrategi. Første juli i år fikk vi fer-

digstilt en NOU for en ny og moderne minerallov som skal gi mineralnæringen forutsigbare rammevilkår i mange år fremover. Høringsfristen går ut 1. november 2022, og jeg håper på mange konstruktive tilbakemeldinger fra mineralnæringen og alle øvrige interessenter.

I tillegg har jeg i år satt i gang arbeidet med en ny mineralstrategi, som etter planen vil bli ferdigstilt før jul. Den forrige strategien er fra 2013, også da fra en rødgrønn regjering. Mineralstrategien vil utforske hele verdikjeden fra leting til undersøkelser og utvinning, og både finansielle insentiver og behov for FoU inngår i de strategiske vurderingene. Jeg mener det er viktig at gruvevirksomhet er effektiv når det gjelder å utnytte de massene som pro-

duseres, så deponering kan minimeres eller helst unngås. Det er også viktig at nødvendige og kritiske metaller ikke går tapt på veien fra gruve til sluttprodukt. Jeg vil se utarbeidelsen av mineralstrategien og den videre oppfølgingen av Minerallovutvalgets innstilling i sammenheng.

For å forbedre kunnskapen om forekomster av kritiske mineraler i Norge og legge bedre til rette for fremtidig letevirsomhet har regjeringen i statsbudsjettet for 2023 foreslått å tildele Norges geologiske undersøkelse (NGU) en ekstra bevilgning på 10 mill. kroner. Bevilgningen skal benyttes for å styrke den geologiske kartleggingen av kritiske mineraler, og jeg håper et bedre datagrunnlag vil stimulere til økt letevirsomhet i Norge.

SPØRSMÅL NR. 12

Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 7. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at den somaliske kvinnen som i mediene knyttes til nettverket rundt de siktede etter terroranslaget i Oslo den 25.06.22 vil bli begjært internert inntil vedtaket om utvisning til Somalia kan effektueres?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mediedekningen av den siste utviklingen i politiets etterforskning etter terroranslaget i Oslo den 25.06.22. Det fremgår av mediernes dekning at en somalisk kvinne, som i mars 2019 ble den første kvinnen som ble domfelt i Norge for deltakelse i IS, knyttes til samme nettverk som de personene som nå er siktet av politiet etter angrepet den 25.06.22.

Det fremgår videre av mediedekningen at vedkommende er utvist fra landet, da hun anses å være en fremtidig trussel mot grunnleggende nasjonale interesser. Etter endt soning av dommen fra mars 2019, ble hun umiddelbart pågrepet og internert ved politiets utlendingsinternt på Trandum. Hun ble deretter – til tross for den trusselen hun representerer mot grunnleggende nasjonale interesser – løslatt av politiet og hadde bopel i en kommunal bolig i Oslo. Av nettartikkel hos NRK av 26.09.22 fremgår det at hun for to uker siden igjen ble internert på Trandum i påvente av at utvisningsvedtaket nå skal effektueres.

På denne bakgrunn bes det om en garanti for at politiet ikke vil slippe denne personen ut igjen i det norske

samfunnet, og at hun vil bli begjært internert frem til utvisningsvedtaket kan effektueres. Spørsmålsstiller har forståelse for at en interneringsbegjæring vil være underlagt domstolskontroll, så det som etterspørres er en garanti for at politiet vil begjære internering frem til utvisningsvedtaket kan effektueres. Jeg har videre forståelse for at statsråden som hovedregel ikke er involvert i håndteringen av enkeltsaker, men det vises til at utvisningsvedtaket i denne saken gjelder grunnleggende nasjonale interesser.

Svar:

Jeg ber om forståelse for at jeg som justis- og beredskapsminister ikke kan kommentere konkrete enkeltsaker som dette.

Generelt kan det opplyses om at utlendingsloven ikke gir departementet adgang til å instruere forvaltningen om bruk av tvangsmidler i enkeltsaker, herunder pågrepelse og internering, jf. utlendingsloven § 76 tredje ledd jf. § 128 første ledd. Dette innebærer at det ikke er lovlig adgang til å instruere politiet om å begjære internering av enkeltpersoner.

Det er således opp til politiet og domstolene å vurdere om vilkårene for å begjære internering etter utlendingsloven er oppfylt.

SPØRSMÅL NR. 13**Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 13. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mange våpenvisitasjoner med hjemmel i politiloven § 7a har vært gjennomført i Oslo politidistrikt i perioden 2012 – 2022, fordelt på antall kontroller pr. år?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nummer 2874 (2021-2022) av 12.09.22 og statsrådets svar på spørsmålet av 16.09.22. Som det fremgår av besvarelsen finner statsråden det hverken hensiktsmessig eller nødvendig å instruere politimesteren i Oslo om økt bruk av våpenvisitasjoner med hjemmel i politiloven § 7a, da det legges til grunn at politimesteren foretar gode politifaglige vurderinger av når og i hvilket omfang visitasjonshjemmelen bør benyttes.

Det vises videre til statsrådets brev til Fremskrittspartiets stortingsgruppe av 29.09.22 med avslag på anmodningen om en redegjørelse i Stortinget om voldsutviklin-

gen i Oslo og hva regjeringen gjør med situasjonen. Det fremgår av brevet at statsråden ikke ser noe behov for å redegjøre om situasjonen i Stortinget, da hun har tillit til at politiet i Oslo følger situasjonen tett og iverksetter egnede tiltak.

På bakgrunn av ovennevnte bes det om en oversikt over antall gjennomførte våpenvisitasjoner i Oslo med hjemmel i politiloven § 7a i perioden 2012 – 2022, fordelt på antall kontroller for hvert år.

Svar:

Jeg har fått opplyst av Politidirektoratet at politiet ikke besitter statistikk over gjennomførte visitasjoner etter politiloven § 7a i den angjeldende perioden.

Det understrekes for øvrig at Oslo politidistrikt benytter våpenvisitasjon aktivt som virkemiddel blant annet for å forebygge vold på steder eller i situasjoner hvor vold erfaringsmessig finner sted.

SPØRSMÅL NR. 14**Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 13. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sørge for at det er et tilstrekkelig antall døgnbehandlingsplasser for personer med spiseforstyrrelser i hele landet og hvordan vil hun sørge for at helseforetakene har tilgang på nok helsepersonell med tilstrekkelig og riktig kompetanse?

BEGRUNNELSE:

I slutten av september ble det kjent at heldøgnstilbud for pasienter i Agder med alvorlig spiseforstyrrelse legges ned og omgjøres til et dagtilbud, jf. <https://www.fvn.no/nyheter/lokalt/i/2B8VPa/paaroerende-i-sjokk-legger-ned-dogntilbud-for-pasienter-med-alvorlige-spiseforstyrrelser> Det er seks heldøgns sengeplasser ved avdelingen, som er lokalisert til klinikk for psykisk helse i

Arendal. Flere av pasientene måtte ut kun to dager etter at de fikk varsel om nedleggelsen.

Nedleggelsen av tilbudet skyldes ifølge saksfremlegget til styremøtet til Sørlandet Sykehus HF mangel på spesialister. Det er altså ikke begrunnet i faglige vurderinger eller ut fra pasientenes behov.

Ifølge framskrivninger innen psykisk helsevern forventes det en sterk økning av personer som vil ha behov for hjelp knyttet til spiseforstyrrelser. Vi vet også at dette er en utfordring som har økt under pandemien, og at menneskene som arbeider med dette, sier at de som søker hjelp, blir stadig yngre. For mange pasienter er det ikke tilstrekkelig med poliklinisk behandling og oppfølging, og det er helt klart behov for døgnbehandlingsplasser for enkelte. Ved denne nedleggelsen risikerer man også å rive

opp et allerede etablert miljø i Agder, som kan være vanskelig å gjenoppbygge.

I spørretimen 23. mars i år spurte jeg statsråden hva hun ville gjøre for å sikre at personell med riktig og tilstrekkelig kompetanse innenfor spiseforstyrrelser er tilgjengelig for helseforetakene. Statsråden viste til helsepersonellkommisjonen og sykehusbudsjettet, som legger opp til at sykehusene har ansvaret for å utdanne spesialistene, men kom ikke med noen konkrete kortsiktige tiltak fra regjeringens side. Jeg spurte videre hva helseministeren ville gjøre for å sikre tilstrekkelig antall behandlingssenger for barn som sliter med spiseforstyrrelser. Statsråden svarte da at «[regjeringen] har også sagt at vi ikke skal fortsette den nedbyggingen av døgnplasser som vi har sett de siste 20 årene. Den stopper på vår vakt. Målet er å øke kapasiteten.» Likevel ser vi nå at døgnbehandlingssenger legges ned, nettopp på denne regjeringens vakt.

Svar:

Regjeringen har vært tydelig i Hurdalsplattformen på at det er behov for å stanse nedbyggingen av sengeplasser innen psykisk helsevern. Dette er fulgt opp gjennom oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene. Med bakgrunn i den bekymringsfulle økningen i henvisninger om spiseforstyrrelser, har jeg også bedt de regionale helseforetakene om å prioritere tilbudet til mennesker med spiseforstyrrelser gjennom å videreutvikle og styrke tilbudet for barn, unge og unge voksne. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 er det foreslått en økning i sykehusenes basisbevilgning på 700 mill. kr. Av denne bevilgningen er det foreslått at 150 millioner kroner skal gå til å styrke døgnbehandling i psykisk helsevern for barn, unge og voksne.

Representanten viser konkret til planer om nedleggelse av seks døgnplasser ved klinikk for psykisk helse i Arendal. Jeg viser også til mitt svar på spørsmål 23 fra representanten Kjell Ingolf Ropstad. De regionale helseforetakene har ansvar for å dimensjonere og planlegge tjenester fra spesialisthelsetjenesten, og vurdere hvilke tilbud og tiltak som må styrkes i sin region for å ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse på alle nivå. Dette gjør de blant annet med støtte i analyser og framskrivninger av fremtidige behov for tjenester fra psykisk helsevern. Jeg har derfor forelagt spørsmålet fra representantene for Helse Sør-Øst, som har bedt Sørlandet sykehus HF om en redegjørelse, og fått følgende svar:

«Sørlandet sykehus behandler spiseforstyrrelser både hos barn, ungdom og voksne. Barn og ungdom har sin behandling i Avdeling for barn og unges psykisk helse med poliklinisk behandling, dagbehandling og i særskilte tilfeller døgnbehandling. Voksne mottar behandling ved distriktpsikiatrisk senter (DPS) eller i Psykiatrisk sykehusavdeling i Sørlandet sykehus. Sørlandet sykehus HF viser til at Enhet C ved Psykiatrisk sykehusavdeling, ikke er nedlagt. Driften av enheten er midlertidig lagt om, på bakgrunn av at helseforetaket mangler kvalifisert personell til å bemanne denne enheten. Sørlandet sykehus vil

med endringene, som er gjort midlertidig, ha fire færre sengeplasser i Klinikk for psykisk helse og avhengighet. Det bemerkes at klinikken tidligere i 2022 har styrkt kapasiteten med tre nye sengeplasser for ungdom. Sørlandet sykehus HF opplyser at de pasientene som er i behov av døgninnleggelse ut over det tilbudet som videreføres i midlertidig omlagt drift av enhet C, inntil videre vil få dette dekket ved annen enhet i klinikken med veiledning fra personell med aktuell kompetanse der det er behov for dette. Dette omfatter også frivillige innleggelse. Pasienter med tilsvarende sykdomstilstand og alvorlighetsgrad får allerede et døgntilbud ved andre enheter i klinikken enn Enhet C.

Basert på tilleggsdokument til Oppdrag og bestilling 2022 (juni 2022) har det pågått, og pågår fremdeles, en grundig utredning i Sørlandet sykehus HF for å optimalisere behandlingen av spiseforstyrrelser basert på nasjonale retningslinjer og med støtte bl.a. fra Regional seksjon for spiseforstyrrelser (RASP). Sørlandet sykehus vil ferdigstille dette arbeidet i november 2022. Forholdene omkring Enhet C vil tas med i utredningen av den endelige løsningen, og ses i sammenheng med det totale antallet sengeplasser, inkludert nye plasser i Nybygg psykisk helse som vil tas i bruk fra mars 2023. Sørlandet sykehus HF viser til at nasjonale retningslinjer for behandling av spiseforstyrrelser og internasjonale retningslinjer er sammenfallende i at det er poliklinisk behandling og dagbehandling som representerer tyngden av behandlingen for denne pasientgruppen. Døgninnleggelse kan være nødvendig for noen få pasienter, spesielt i situasjoner hvor vekttapet har vært så stort og raskt at de trenger ekstra oppfølging. En spiseforstyrrelse er ofte en kronisk lidelse, og det å ta en pasient ut av sitt dagligliv kan få betydelige konsekvenser for pasientens evne til å mestre egen sykdom.

Helse- og omsorgsdepartementet ga et tilleggsoppdrag til Helse Sør-Øst RHF i juni 2022 om at alle helseforetak og private ideelle sykehus med avtale med Helse Sør-Øst RHF «skal prioritere tilbudet til mennesker med spiseforstyrrelser gjennom å videreutvikle og styrke tilbudet for barn, unge og unge voksne». Helse Sør-Øst RHF følger med på hvordan helseforetakene etterlever denne føringen, blant annet i de faste oppfølgingsmøtene med helseforetakene».

Representanten spør hvordan jeg vil sikre tilgang på nok helsepersonell med tilstrekkelig og riktig kompetanse. Fagfolkene er den aller viktigste ressursen vi har for å gi god hjelp til personer med psykiske vansker og lidelser. Å utdanne, rekruttere og beholde helsepersonell til vår felles helsetjeneste er derfor en våre viktigste oppgaver framover.

Det er krevende å rekruttere spesialister, herunder psykiatere. Svaret fra Helse Sør-Øst viser at det er utfordringer knyttet til rekruttering av spesialisert helsepersonell enkelte steder i landet. Å utdanne egne spesialister viser seg å være en god måte å rekruttere på. Regionale helseforetak har derfor fått i oppdrag å øke antall stillinger for leger i spesialisering i psykiatri.

Det er utviklet retningslinjer for en masterutdanning i psykisk helse og rusarbeid for sykepleiere, og for en tverrfaglig videreutdanning innen psykisk helse og rusarbeid. Begge utdanningene er innrettet mot behovene både i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og i spesialisthelsetjenesten. Helsepersonellkommisjonen ble oppnevnt like før jul 2021. Den skal gi oss et godt og samlet kunnskapsgrunnlag og foreslå tiltak om hvordan vi kan

utdanne, rekruttere og beholde personell i ulike deler av tjenesten i hele landet. Kommisjonen skal levere sin rapport i februar 2023.

Regjeringen skal også legge frem en opptrappingssplan for psykisk helse. I den forbindelse har jeg bedt de regionale helseforetakene om å gjøre en fornyet helhetlig

analyse og framskrivning av behov for tjenester, personell og kompetanse innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling, samt foreslå konkrete tiltak for å styrke spesialisthelsetjenestens innsats innen disse to fagområdene.

SPØRSMÅL NR. 15

Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 10. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Meiner samferdselsministeren det er forsvarleg og rettviss behandling av ein 6-åring, at den omtalte guten i Sykkylven kommune sjølv skal være ansvarleg for skuleskyssbytte, ulike skysstilbod dag for dag, og ulikt mellom vekene, overlatt til seg sjølv (–"Ein 1. klassing sitt møte med skuleverket, byråkratiet og as Norge som eit av verdas rikaste land som ikkje klarar å levere eit forsvarleg skuleskyssstilbod i distrikta? Det høyre med at Møre og Romsdal fylkeskommune har ca. 1 milliard kr på bok.")?

GRUNNGJEVING:

I Sykkylven kommune i Møre og Romsdal, opplever ein liten gut samt familien til guten byråkratiet på sitt verste.

Guten har lang skuleveg, og bur i ei mindre bygd i Sykkylven kommune. I fest talar på har dei fleste partia på Stortinget og i særdelesheit eit av regjeringspartia, vore pådrivar for at folk skal kunne bu i heile landet.

–dette må også gjelde for småbarnsfamiliar.

Den omtalte guten er 6 år og har starta i 1. klasse, og har fått innvilga skuleskyss med både buss og drosje. Denne skuleskyssen er lagt opp med skifte av både buss og drosje på ulike dagar og ulike veker. Ein 6-åring kan ikkje vere ansvarleg sjølv for at han skal finne rett skuleskyss, og er også avhengig av at rutene er i ruter, noko dei slett ikkje alltid er.

At ein 6-åring, midt i eit sentrumsbilde skal stå for dette sjølv er sterkt kritikkverdig og slett ikkje forsvarleg på nokon som helst måte. Barn er som regel i trafikken saman med sine foreldre eller voksne, og har sjølvsgatt svært lite erfaring som sjølvstendige trafikantar. Barn i denne alderen er lave og har dårlegare synsfelt enn voksne. Barn i denne alderen har problem med å sjå over hekkar, brøytekantar eller bilar og andre hindringar i trafikkbildet. Motorikken til så små barn er også begrensa i forhold

til eldre barn og voksne. Trygg trafikk veileder familien i denne saka, og har blant anna følgjande moment, -Barn i denne alderen har:

- * Liten trafikkerfaring.
- * Små av vekst som gjer det vanskeleg for dei å sjå og bli sett.
- * Ser detaljar, men oppfattar ikkje alltid samanhengen.
- * Har vanskelegheit med å forstå det dei ser og høyrer i trafikken.
- * Klarer ikkje å bedømme avstand og fart til bilar som nærmar seg.
- * Forstå ikkje at bilar kan dukke opp når dei sjølv ikkje ser dei, følger reglar ukritisk.

Dette var litt av det Trygg trafikk har skrevet i saka til Møre og Romsdal fylkeskommune, ei fylkeskommune som er oppteken av byråkrati framfor rask avklaring av ei slik sak til barnets beste.

Foreldra har vore ute i media med denne saka straks etter skuleskyss, utan at det har kome noko reaksjon frå Fylkeskommunen. Klage frå foreldra er sendt både Statsforvaltaren og klagebehandling ligg hjå Møre og Romsdal Fylkeskommune. I dag er vi i oktober mnd., og fortsatt null handling.

Svar:

Spørsmålet fra stortingsrepresentanten var stilt til samferdselsminister Jon-Ivar Nygård, men besvares av meg som kunnskapsminister ettersom skuleskyss faller innanfor mitt ansvarsområde.

Jeg kan ikke ta stilling til eller kommentere den konkrete saken det vises til. Jeg vil imidlertid si litt om reglene som gjelder for reisefølge og tilsyn når elever får skuleskyss.

Det følger av opplæringsloven § 7-4 at elever som har rett til skuleskyss, også har rett til nødvendig reisefølge og

tilsyn. Retten til reisefølge gjelder elever som må ha ledsager for å kunne benytte seg av skoleskyssen, i hovedsak elever med nedsatt funksjonsevne, midlertidig skade eller sykdom. Men bestemmelsen er formulert slik at den også omfatter andre elever som må ha reisefølge for å kunne benytte seg av skoleskyssen.

Retten til nødvendig tilsyn gjelder først og fremst når elevene på grunn av skoleskyssen må vente på skoleområdet før og etter skoletid. I slike tilfeller må kommunen eller fylkeskommunen sørge for det tilsynet som er nødvendig gitt elevenes alder og evne til å klare seg selv. En elev kan også ha rett til tilsyn når bytte av skyssmiddel

bringer eleven i særlig farlige situasjoner, jf. merknader til § 7-4 i Ot.prp. nr. 46 (1997–98).

Det er kommunen som har ansvaret for å oppfylle retten til tilsyn og reisefølge for grunnskoleelever, jf. opplæringsloven § 7-4. Dette følger av opplæringsloven § 13-4. Den som har ansvaret, må dekke alle kostnader knyttet til tilsynet eller reisefølget, f.eks. lønn og reiseutgifter for den som følger eleven. Kommunen har ansvar for dette selv om det er fylkeskommunen som ellers skal sørge for skoleskyss for elever som har lang reisevei, jf. opplæringsloven § 13-4.

SPØRSMÅL NR. 16

Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 6. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Finansministeren har opplyst at den samla skatteauken for havbruksnæringa som følgje av forslaget om innføring av grunnrenteskatt, vil bli på 3,65-3,8 mrd. NOK i 2023.

Kva føresetnader bygger dette anslaget på, jamfør at store aktørar i næringa og uavhengige analytikarar anslår at samla auka skattebelastning kan bli minst 10 mrd. NOK?

GRUNNGJEVING:

Det har kome svært sterke reaksjonar frå ei samla havbruksnæring og lokalsamfunn langs kysten på regjeringa sitt framlegg om innføring av ein høg grunnrenteskatt på havbruk, som vil kome på toppen av m a skjerping av formueskatt og verdifastsetjingsgrunnlag som Ap/Sp-regjeringa og deira støtteparti SV innførte i statsbudsjettet for 2022, og evt. ytterlegare skatteskerping i statsbudsjettet for 2023.

Senterpartiets ordførar i Salangen, Sigrun Wiggen Prestbakmo, oppsummerer konsekvensane av regjeringa sin politikk slik:

«Store deler av industrien langs kysten vil rammes. Lokalsamfunnene vil stå igjen som taperne.»

MOWI har no lagt fram berekningar som syner at den samla provenyen for laksenæringa som følgje av regjeringa sin modell for grunnrenteskatt, vil bli på anslagsvis 10 milliardar NOK i 2023, ikkje 3,65-3,8 mrd. NOK slik finansministeren tidlegare har opplyst. Reknestykket og

alle føresetnader for dette er presentert i sak i E24 3. oktober.

Skilnaden mellom desse anslaga er dramatisk, og kan vere med å forklare kvifor verdien av alle børsnoterte sjømatelskap har rast etter at regjeringa sitt forslag vart lagt fram, samtidig som ei rekke investeringsplanar rundt om i kyst-Noreg er lagt på is og fleire selskap har trekt planar om kjøp av ny kapasitet/biomasse.

Av omsyn til både sjømatnæringa, kystsamfunna våre og Noregs truverde internasjonalt som investeringsland er det viktig raskast mogleg å få avklart kvifor det er så stort sprik i regjeringa og næringa sine anslag over dei økonomiske følgjene av forslaget om innføringa av grunnrenteskatt.

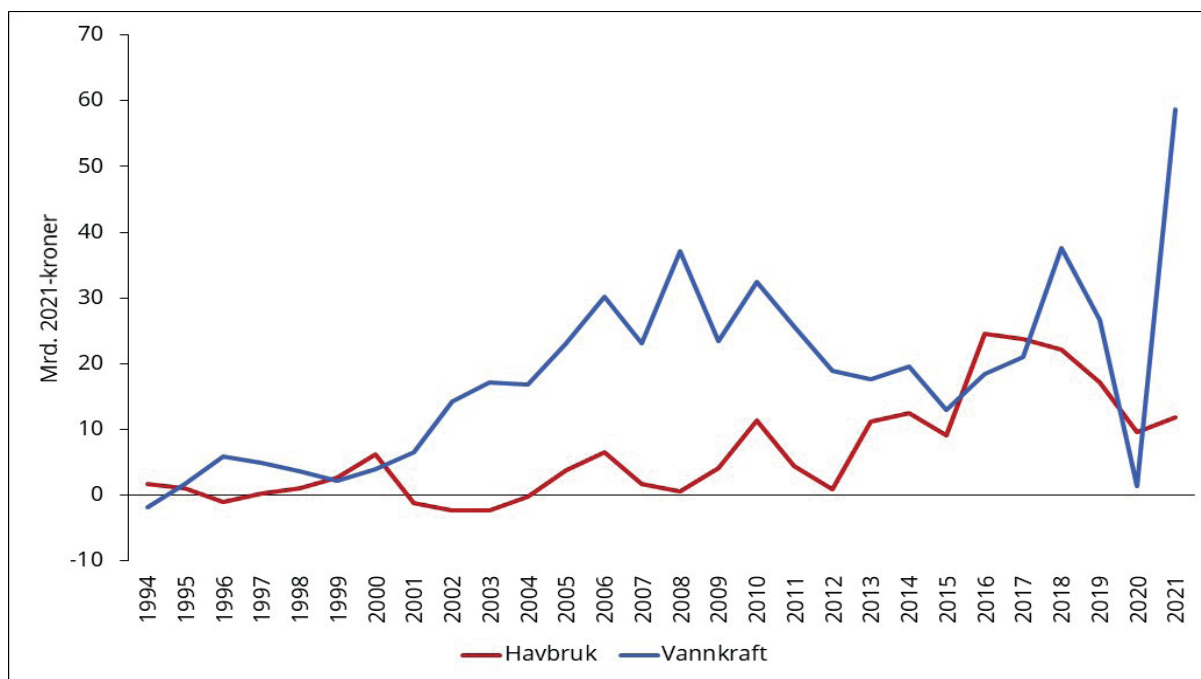
Svar:

Regjeringa foreslår å innføre grunnrenteskatt på havbruk fra og med 2023. Grunnrenteskatten utformes som en kontantstrømskatt, det vil si at inntekter skattlegges og investeringer kommer til fradrag i det året de opptjenes eller pådras. Den effektive skattesatsen er foreslått satt til 40 pst. Regjeringa foreslår et bunnfradrag som skal dekke en produksjon på mellom 4 000 tonn og 5 000 tonn, tilsvarende henholdsvis 54 og 67,5 mill. kroner i fradragbeløp. Fradragbeløpet er beregnet ut fra gjennomsnittlig fortjeneste i perioden 2016-2020. Halvparten av skatteinntektene fra grunnrenteskatt på havbruk skal gå til kommunesektoren.

Grunnrenteskatten anslås å gi et proveny på mellom 3,65 og 3,8 mrd. kroner avhengig av størrelsen på bunnfradraget. Beregningen tar utgangspunkt i at grunnrenten i næringen er på 15 mrd. kroner (før fradrag for historiske investeringer i avskrivbare driftsmidler og bun-

nfradrag). Statistisk sentralbyrå har beregnet grunnrenten til i overkant av 20 mrd. kroner i perioden 2016-2018. I 2020 var grunnrenten under 10 mrd. kroner, mens den var rundt 12 mrd. kroner i 2021, se figur 1.

Figur 1 Anslått grunnrente i havbruk og kraftproduksjon i perioden 1994-2021

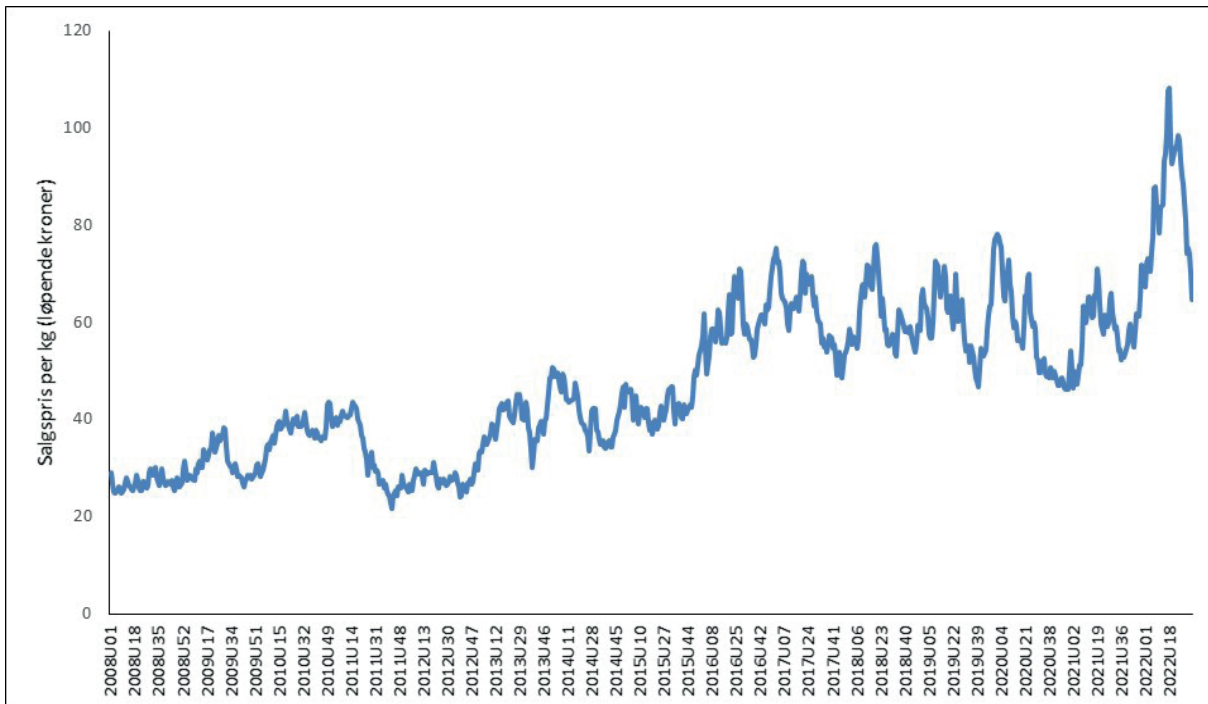


Kilde: Statistisk sentralbyrå (2022). Ressursrenten i naturressursnæringene i Norge 1984-2021.

Finansdepartementet har basert provenyanslaget på skattedata fra Skattedirektoratet. I tillegg har vi sett hen til beregninger av grunnrenten fra Statistisk sentralbyrå og utviklingen i laksepriser i år. Lakseprisene i år har vært høyere enn i 2020 og 2021, men har falt noe etter sommeren, se figur 2. De faktiske skatteinntektene vil blant annet avhenge av lakseprisene i 2023 og kostnadsutviklingen. Lakseprisene de senere årene, og ikke minst i år, har variert betydelig. Grunnrenteskatten er godt tilpasset næringer med variasjon i lønnsomhet.

Hvis lønnsomheten blir høyere enn anslått av Finansdepartementet, er det bra både for næringen og for fellesskapet. For næringen betyr det høyere overskudd. For kystsamfunn og fellesskapet for øvrig betyr det økte skatteinntekter som kan bidra til å finansiere velferd. I Hurdalsplattformen er regjeringen tydelig på at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettferdig andel av verdiene som skapes ved bruk av våre felles ressurser. Hvis lønnsomheten blir så høy som enkelte aktører i næringen anslår, bekrefter det at det er riktig å innføre grunnrenteskatt.

Figur 2 Utvikling i salgspris på eksportert, fersk oppdrettet laks.



Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Forslaget er nå sendt på høring med frist 4. januar 2023. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med lovforslag om grunnrenteskatt på havbruk, inkludert naturressursskatt, etter høringen slik at reglene kan gjel-

de fra og med 2023. For at økningen i produksjonsavgiften skal gjelde fra 1. januar 2023 må denne vedtas av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2023.

SPØRSMÅL NR. 17

Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 7. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram ei oversikt over dei statlege årlege kostnadane som er på ferjeruta E-39 Volda-Folkestad?

BEGRUNNELSE:

E-39 ferjestrekninga mellom Volda og Folkestad har også eit fastlandssamband som er under planlegging. Dette er Voldsfjordkryssinga.

Svar:

Sambandet Volda - Folkestad går via rv. 651 og er ein del av ferjekontrakten «Sunnmørspakken» - som består av Fes-tøya - Solavågen og Volda - Folkestad. Kontraktperioden er frå 2020 til 2029. I tillegg er det opsjon om forlengd driftsperiode på inntil 18 månader. Opsjonsperioden er ikkje tatt med i tala under.

Den gjennomsnittlege årlege sambandskostnaden i kontrakt er om lag 39 millionar (2022 kr) - inngåtte endringsordrar er inkludert i talet. Den årlege inntekta i perioden er berekna til om lag 11 millionar (2022 kr), eks. mva. Det årlege statlege tilskotet blir difor på om lag 28 millionar (2022 kr) for ferjestrekninga Volda - Folkestad.

Kostnader for drift og vedlikehold av tilhørende kai-er er ikke inkludert i beløpa.

SPØRSMÅL NR. 18

Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 12. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Har Petroleumstilsynet fortsatt en skriftlig avtale med Rostekhnadzor om utveksling av informasjon, og hvilke tiltak statsråden satt i gang for å forhindre at informasjon som allerede er blitt delt om sikkerheten i olje- og gassindustrien ikke blir utnyttet?

BEGRUNNELSE:

I en sak på NRK den 3. oktober kommer det frem at Norge inngikk en ny samarbeidsavtale med Russland om sikkerhet i olje- og gassbransjen i 2020, gjennom Rostekhnadzor og Petroleumstilsynet (Ptil). I avtalen skal det blant annet foregå utveksling av erfaringer, informasjon og dokumenter, felles workshops, møter og konsultasjoner, og vitenskapelige besøk, opplæringskurs og øvingskurs. I tillegg står det videre at partene kan benytte "resultater av samarbeid på den annen parts territorium". Dette til tross for at Politiets sikkerhetstjeneste (PST) advarte i en rapport om at i et verstefallsscenario kan informasjonen bli brukt til å tilrettelegge for sabotasjehandlingar.

Svar:

Petroleumstilsynet har et utstrakt samarbeid med myndigheter i flere land som følger opp sikkerhet i petroleumsvirksomheten offshore, og har de siste årene fornyet disse avtalene.

Dette arbeidet omfatter utveksling av erfaring og informasjon om blant annet regulering og tilsyn for så vidt gjelder HMS. Formålet med samarbeidet er å bidra til å unngå storulykker med tap av liv og store akutte oljeutslipp.

Avtalen med Russland var en videreføring av et langt samarbeid med russiske petroleumsmyndigheter ved Rostekhnadzor. Samarbeidet startet i 1994 som en del av myndighetenes ønske om kontakt. I forbindelse med åpningen av Barentshavet sørøst (2013) var norske myndigheter opptatt av kontakt med russiske myndigheter, blant annet fordi man regner med aktiviteter på begge

sokler og med mulighet for forflytting av innretninger mellom soklene.

Petroleumstilsynet opplyser at Rostekhnadzor bl.a. har deltatt på Petroleumstilsynets Arctic Safety konferanser i 2015 og 2018, og at de var invitert til Arctic Safety 2020. En oppdatert avtale skulle etter planen samtidig signeres i et bilateralt møte. På grunn av covid-19 ble konferanser og møter kansellert og signeringen ble utsatt. Avtalen ble derfor fornyet gjennom en digital signering i et videomøte den 2. desember 2020. Den oppdaterte avtalen la til rette for samarbeid og erfaringsoverføring innenfor følgende hovedområder knyttet til HMS i olje- og gassindustrien: Regelverksutvikling, lisensvirksomhet, tilsyn og kontroll. Avtalen omfattet ikke oppfølging av sikring mot tilsiktede hendelser, som for eksempel cyberangrep og sabotasje mv. Petroleumstilsynet opplyser at det etter dette har vært et kort digitalt møte i desember 2021.

Jeg vil understreke at Petroleumstilsynet, etter møtet i desember 2021, ikke har vært i kontakt med Rostekhnadzor. Det er heller ikke aktuelt med noen videre dialog omkring HMS. Videre har Petroleumstilsynet gitt meg tilbakemelding om at det i deres kontakt med russiske myndigheter ikke har vært delt sensitiv informasjon.

SPØRSMÅL NR. 19**Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 11. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva er status for regjerings oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak nr. 328 og nr. 417?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med saken Endringer i helsepersonelloven (autorisasjon av naprapater, osteopater og paramedisinere) Prop. 236 L (2020-2021), Innst. 170 L (2021-2022), Lovvedtak 47 (2021-2022), ble det gjort et anmodningsvedtak nr. 417. Dette var en oppfølging av anmodningsvedtak nr. 328 fra desember 2020 om samme problemstilling.

Under Stortingets behandling av forutnevnte proposisjon, uttalte statsråd Kjerkol at en slik gjennomgang og vurdering skulle gjøres i «overskuelig fremtid». De aktuelle behandlergruppene har siden vedtaket i mars 2022 ikke fått svar på sine henvendelser til Helse- og omsorgsdepartementet når det gjelder fremdriften i arbeidet med anmodningsvedtak 417, eller hvilket grunnlag regjeringen skal foreta sine vurderinger ut ifra.

Innføring av merverdiavgift på helsehjelp er en stor belastning for utsatte pasientgrupper. Det har også ført til konsekvenser for tilgjengeligheten og kvaliteten på behandlingstilbudet for disse sårbare gruppene. Akupunktører er et eksempel på en behandlergruppe som har blitt vurdert for autorisasjon, men som fra 2022 har blitt pålagt innkreving av merverdiavgift på sine behandlingstjenester.

Tilbakemeldinger fra pasientorganisasjoner forteller at kroniske smertepasienter ikke lenger har råd til den behandlingen de trenger for å fungere i hverdagen. Derfor haster det med å fjerne merverdiavgiften på behandlinger som mange pasienter opplever å ha en positiv effekt for egen helse og livskvalitet.

Svar:

Representanten Morten Wold ber om status for arbeidet med å følge opp anmodningsvedtak nr. 328 av 18. desember 2020:

«Stortinget ber regjeringen avklare hvilke av tjenestetilbyderne som er registrert i Registeret for utøvere av alternativ behandling, som kan anses å yte helsehjelp, og komme tilbake til Stortinget med en helhetlig gjennomgang av ordningene for autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning av helsepersonell, herunder en vurdering av hvilke grupper som skal omfattes av disse ordningene og få fritak fra merverdiavgiftsloven, så snart som mulig.»

Videre ber representanten om status for arbeidet med å følge opp anmodningsvedtak nr. 417 av 8. mars 2022:

«Stortinget ber regjeringen avklare hvilke av tjenestetilbyderne som er registrert i Registeret for utøvere av alternativ behandling, som kan anses å yte helsehjelp, og komme tilbake til Stortinget med en helhetlig gjennomgang av ordningene for autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning av helsepersonell, herunder en vurdering av hvilke grupper som skal omfattes av disse ordningene og få fritak fra merverdiavgiftsloven, så snart som mulig.»

Anmodningsvedtak 417 ble truffet ved behandling av lovforslag om endringer i helsepersonelloven (autorisasjon av naprapater, osteopater og paramedisinere). Endringene omfatter etter Stortingets behandling også manuellterapeuter. De to anmodningsvedtakene gjelder samme spørsmål og Helse- og omsorgsdepartementet følger dem derfor opp samlet.

Som det fremkommer av Prop. 1 S (2022-2023) vil regjeringen arbeide for at tilgangen på personell er i tråd med behovene som følger av utviklingen i sykdomsbyrden, demografi og behov i tjenesten. Godkjenningsordningene for helsepersonell skal bidra til trygge helse- og omsorgstjenester av god kvalitet og til at fagfolkene våre får bruke kompetansen sin til det de kan best. Regjeringen vil følge opp anmodningsvedtakene nr. 328 og 417, som bl.a. innebærer en helhetlig gjennomgang av ordningene for autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning av helsepersonell, i Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Det tas sikte på at meldingen legges frem før årsskiftet 2023/2024.

SPØRSMÅL NR. 20**Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 12. oktober 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Når kan alle kommersielle aktører være faset ut av barnevernet?

BEGRUNNELSE:

I meldingen om rikets tilstand, lest av Kommunal og moderniseringsminister Sigbjørn Gjelsvik, ble det sagt:

«Regjeringa har starta arbeidet med å styrke de statlige barnevernsinstitusjonene, øke andelen plasser ideelle barnevernsinstitusjoner og gradvis fase ut bruken av kommersielle leverandører i barnevernet».

Jeg ønsker å rose regjeringen for med dette å ha tatt ett steg videre fra Hurdalsplattformens formulering. Ministeren har blant annet i spm. 15:2911 (2021-2022) redegjort godt for behovet for gradvis overgang, så det behøver ikke gjentas.

Svar:

Som nemnt i mitt svar frå 30. september d.å. på spørsmål nr. 2911 frå den same spørsmålsstillaren, er det eit mål for denne regjeringa å gradvis fase ut store kommersielle aktørar. Bufdir har blitt gitt føringar knytt til dette. Eg vil òg presisera at regjeringa er tydeleg på at endringane ikkje skal gå ut over tilbodet til barna.

Før ein kan avslutte bruken av dei kommersielle, må dei statlege institusjonane kunne ta i vare barna med dei største og mest komplekse behova. Omstillinga må skje gradvis, og er avhengig av dei ordinære budsjettprosessane. Eg kan difor ikkje gi konkrete opplysningar om når utfasinga skal vere ferdig. Men styrkinga av det statlege tilbodet i 2022 og 2023, og det nye avtaleverket med dei ideelle leverandørane, markerer ein tydeleg start på dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 21**Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 13. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Statsråden svarte på mitt spørsmål nr. 2927 at det er "Det er et kommunalt ansvar å sørge for forsvarlige og gode helse- og omsorgstjenester til personer som har behov for det". Det er jeg godt kjent med.

Har statsråden en overordnet plan for å sikre denne pasientgruppen et verdig liv etter at diagnosen er stilt, og noen tanker rundt forskning og status for denne pasientgruppen?

Svar:

Regjeringen er opptatt av at hver enkelt pasient skal bli sett og møtt på en respektfull og verdig måte. ALS-pasienter har ulike sykdomsforløp og ulike ønsker og behov. Tje-

nestetilbudet må derfor tilpasset og tilrettelegges i tråd med den enkeltes individuelle behov.

For å bedre ivareta behovene for pasienter som får en ALS-diagnose, gjennomførte Helsedirektoratet i 2019 et forprosjekt om tiltak som kan gi bedre kvalitet og sammenheng i tjenestene til denne gruppen. På bakgrunn av forprosjektet ble direktoratet bedt om å utarbeide nasjonale faglige råd og opplæringsmaterieell innenfor bl.a. oppfølging i spesialisthelsetjenesten, kommunale helse- og omsorgstjenester, herunder brukerstyrt personlig assistent, samt koordinering av tjenestetilbudet mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten. På grunn av pandemien er dette arbeidet forsinket.

Regjeringen ønsker å forbedre samhandlingsreformen og vil derfor legge frem en Nasjonal helse- og samhandlingsplan hvor gode pasientforløp og gode tjenester

der folk bor er sentrale mål. Meldingen vil ta for seg utvikling av både den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten.

En godt fungerende allmennlegetjeneste i kommunene er en forutsetning for at pasienter får forsvarlig og tilstrekkelig medisinsk oppfølging. Denne regjeringen er opptatt av å sikre at fastlegeordningen forblir grunnmuren i vår felles helsetjeneste. Derfor foreslår regjeringen å styrke allmennlegetjenesten, herunder fastlegeordningen, med 690 mill. kroner i 2023. Helårseffekten av forslaget er 920 mill. kroner. Vi foreslår videre å innføre et differensiert basistilskudd fra 1. mai 2023, der egenskaper som listeinnbyggerens alder, kjønn og helsetilstand vil avgjøre hvor mye tilskudd fastlegen får. Et høyere basistilskudd for pasienter med større behov for oppfølging skal bidra til at pasienter med store og langvarige behov

skal få bedre oppfølging. Et ekspertutvalg skal også gjennomgå allmennlegetjenesten og foreslå flere konkrete forbedringer i årene fra 2024 og utover.

Forskning er viktig for å behandle og følge opp ALS-pasienter på best egnet vis. Norsk register for ALS og andre nevro sykdommer (ALS-registeret) er et kvalitetsregister som fikk nasjonal status i år. Dette registeret skal bidra til forbedret kvalitet i diagnostikk og oppfølging, samt økt kunnskap om sykdommen og gi grunnlag for forskning. Landets første nasjonale forskningssenter for klinisk behandling, Neuro-SysMed, mottar 160 mill. kroner over en åtteårsperiode i øremerkede midler fra Forskningsrådet. Dette vil ha stor betydning for forskning innen hjernehelsetjenesten. ALS er blant de prioriterte tilstandene.

SPØRSMÅL NR. 22

Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 11. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor mange bøteleggelser har blitt gjort med hjemmel i opplæringslova § 2-1 femte ledd siden bestemmelsens ikrafttredelse fordelt etter år, og hva vil regjeringen gjøre for å sikre en ensartet og effektiv håndhevelse av bestemmelsen?

BEGRUNNELSE:

Lov om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (opplæringslova) har en bestemmelse i § 2-1 om rett og plikt til grunnskoleopplæring. I bestemmelsens femte ledd gis det hjemmel for å sanksjonere en elevs omsorgspersoner med bøter, dersom eleven har urettmessig fravær fra den pliktige grunnskoleopplæringen.

Det bes med dette om en oversikt over antallet bøteleggelser som er gjort med hjemmel i bestemmelsen siden dens ikrafttreden, fordelt etter antall bøteleggelser pr. år. Det etterspørres videre hva regjeringen vil gjøre for å sikre at praktiseringen av bøtehevelsen er effektiv og lik over hele landet.

Svar:

Hvis en elev er borte fra pliktig opplæring og foreldrene kan bebreides for fraværet, kan foreldrene straffes med

bøter, jf. opplæringsloven § 2-1 femte ledd. Dersom kommunen mener at en elev er ulovlig borte fra opplæringen, kan den derfor anmelde dette til politiet. Bøteleggelse er kun aktuelt dersom fraværet til eleven skyldes at foreldrene eller andre som har omsorg for eleven, har handlet forsettlig eller uaktsomt.

Fordi opplæringsloven § 2-1 gir hjemmel til å bruke bøter, som er en straffereaksjon, er det politiet og domstolene som har ansvar for å følge opp kommunens anmeldelser. Justisdepartementet opplyser at Politidirektoratet fører statistikk over straffbare forhold etter opplæringsloven som helhet, men ikke for hvert enkelt straffebud. Statistikken sier derfor ikke noe om hvor mange bøteleggelser som er blitt ilagt etter opplæringsloven § 2-1 femte ledd.

Fravær hos skoleelever kan skyldes ulike og sammensatte årsaker. Utfordringene knyttet til bekymringsfullt fravær må møtes med en helhetlig tilnærming. Skoler som tidlig følger opp elever som er mye borte, kan bidra til at færre elever faller fra. Det er derfor viktig at skolen har gode systemer for å følge med på, og deretter på en egnet måte følge opp, fraværet. Det er også viktig at skolen forebygger fravær ved å skape et inkluderende skolemiljø der alle elevene trives og har det trygt og godt. Utdanningsdirektoratet har utarbeidet en veileder med prosedyrer for

skolen når en elev er borte uten at fraværet er dokumentert.

Jeg ønsker å bidra til et så lavt fravær i skolen som mulig, uavhengig av årsaken til fraværet. I forbindelse med arbeidet med ny opplæringslov vurderer jeg hvordan

plikten å følge opp fravær kan tydeliggjøres, slik at det blir klarere for alle at kommunene skal sørge for slik oppfølging. Dette vil jeg komme tilbake til i forbindelse med oversendelse av forslaget til ny opplæringslov til Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 23

Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 13. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Det har vært kraftige reaksjoner fra pårørende etter varselet om nedleggelsen av døgnbemannet enhet for spiseforstyrrelser ved Sørlandet sykehus i Arendal. Det er et frivillig tilbud der innlagte får livsviktig hjelp. Det holder ikke med hjelp bare på dagtid, pasientene trenger hjelp hele døgnet. Det mister de nå. Samtidig vet vi at det er ventetid for pasienter.

Hva gjør statsråden for å sikre et forsvarlig behandlingstilbud for personer med spiseforstyrrelser generelt og ved Sørlandet Sykehus spesielt?

Svar:

Det har vært en økning i antall pasienter med spiseforstyrrelser som har blitt henvist til psykisk helsevern barn og unge de senere årene. Dette har forsterket seg under pandemien, og mange henvises med mer alvorlig tilstand enn tidligere. Dette er bekymringsfullt.

Barn og unge bør primært få hjelp for sine psykiske helseplager nærmest der de bor og så langt det er mulig få behandlingen på en slik måte at de kan ha kontakt med familie, venner, skole mv. Men noen vil trenge døgnbehandling i perioder. Dette gjelder særlig de sykeste pasientene, herunder personer med alvorlig spiseforstyrrelser.

Jeg viser også til mitt svar på spørsmål nr. 14 fra representanten Ingvild Wetrhus Thorsvik.

Representanten viser konkret til varselet om nedleggelse av en døgnbemannet enhet for spiseforstyrrelser ved Sørlandet sykehus i Arendal. De regionale helseforetakene har ansvar for å sørge for en riktig dimensjonering av helsetilbudet i spesialisthelsetjenesten, og de må selv vurdere hvilke tilbud og tiltak som må styrkes i sin region for å ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse på alle nivå. Jeg har derfor forelagt spørsmålet fra representanten Ropstad sammen med tilsvarende spørsmål 14 fra represent-

anten Ingvild Wetrhus Thorsvik for Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst har bedt Sørlandet sykehus HF om en rede-gjørelse, og svaret fra Helse Sør-Øst RHF gjengis under:

«Sørlandet sykehus behandler spiseforstyrrelser både hos barn, ungdom og voksne. Barn og ungdom har sin behandling i Avdeling for barn og unges psykisk helse med poliklinisk behandling, dagbehandling og i særskilte tilfeller døgnbehandling. Voksne mottar behandling ved distriktpspsykiatrisk senter (DPS) eller i Psykiatrisk sykehusavdeling i Sørlandet sykehus. Sørlandet sykehus HF viser til at Enhet C ved Psykiatrisk sykehusavdeling, ikke er nedlagt. Driften av enheten er midlertidig lagt om, på bakgrunn av at helseforetaket mangler kvalifisert personell til å bemanne denne enheten. Sørlandet sykehus vil med endringene, som er gjort midlertidig, ha fire færre sengeplasser i Klinikk for psykisk helse og avhengighet. Det bemerkes at klinikken tidligere i 2022 har styrket kapasiteten med tre nye sengeplasser for ungdom.

Sørlandet sykehus HF opplyser at de pasientene som er i behov av døgninnleggelse ut over det tilbudet som videreføres i midlertidig omlagt drift av enhet C, inntil videre vil få dette dekket ved annen enhet i klinikken med veiledning fra personell med aktuell kompetanse der det er behov for dette. Dette omfatter også frivillige innleggelse. Pasienter med tilsvarende sykdomstilstand og alvorlighetsgrad får allerede et døgntilbud ved andre enheter i klinikken enn Enhet C.

Basert på tilleggsdokument til Oppdrag og bestilling 2022 (juni 2022) har det pågått, og pågår fremdeles, en grundig utredning i Sørlandet sykehus HF for å optimalisere behandlingen av spiseforstyrrelser basert på nasjonale retningslinjer og med støtte bl.a. fra Regional seksjon for spiseforstyrrelser (RASP). Sørlandet sykehus vil ferdigstille dette arbeidet i november 2022. Forholdene omkring Enhet C vil tas med i utredningen av den endelige løsningen, og ses i sammenheng med det totale antallet

sengeplasser, inkludert nye plasser i Nybygg psykisk helse som vil tas i bruk fra mars 2023.

Sørlandet sykehus HF viser til at nasjonale retningslinjer for behandling av spiseforstyrrelser og internasjonale retningslinjer er sammenfallende i at det er poliklinisk behandling og dagbehandling som representerer tyngden av behandlingen for denne pasientgruppen. Døgninnleggelse kan være nødvendig for noen få pasienter, spesielt i situasjoner hvor vekttapet har vært så stort og raskt at de trenger ekstra oppfølging. En spiseforstyrrelse er ofte en kronisk lidelse, og det å ta en pasient ut av sitt dagligliv kan få betydelige konsekvenser for pasientens evne til å mestre egen sykdom.

Helse- og omsorgsdepartementet ga et tilleggsoppdrag til Helse Sør-Øst RHF i juni 2022 om at alle helseforetak og private ideelle sykehus med avtale med Helse Sør-Øst RHF «skal prioritere tilbudet til mennesker med spiseforstyrrelser gjennom å videreutvikle og styrke tilbudet for barn, unge og unge voksne». Helse Sør-Øst RHF følger med på hvordan helseforetakene etterlever denne føringen, blant annet i de faste oppfølgingsmøtene med helseforetakene».

Jeg har tillit til at Helse Sør-Øst følger dette opp på en god måte. Avslutningsvis vil jeg vise til at psykisk helse er et prioritert område for denne regjeringen og at jeg vil legge frem en opptrappingsplan for psykisk helse i 2023.

SPØRSMÅL NR. 24

Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 14. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kan regjeringen redegjøre for nedenfor nevnte sider ved petroleumstilsynets samarbeidsavtale med russiske myndigheter om sikkerhet i olje- og gasssektoren, samt utenriksdepartementets finansiering av dette samarbeidet?

BEGRUNNELSE:

NRK avdekket 3. oktober at Petroleumstilsynet i desember 2020 inngikk en avtale med den russiske stat om samarbeid og utveksling av erfaringer knyttet til sikkerhet i olje- og gassindustrien. Dette skjedde til tross for at det i en rapport utarbeidet av PST en måned før avtalen ble inngått, ble advart om at russisk etterretning kartla gassrørledninger og andre olje- og gassanlegg på norsk sokkel. Blant annet advarte PST om at «i et verstefalls scenario kan informasjonen bli brukt til å tilrettelegge for sabotasjehandlingene». Ifølge NRK har Utenriksdepartementet støttet dette samarbeidet med penger.

Det bes derfor om at regjeringen redegjør for hvorvidt sikkerhetsrisiko ble vurdert da utenriksdepartementet valgte å finansiere samarbeidsavtalen med Russland; om regjeringen har oversikt over hva slags tilgang til og informasjon om norske gassrørledninger og olje- og gassanlegg Russland har fått gjennom dette samarbeidet; hvilke norske anlegg og installasjoner russerne har besøkt, hvor

mange besøk som er gjennomført de siste 10 årene og hvilken risiko de siste 10 årenes samarbeid kan medføre i dagens situasjon, samt hvorvidt regjeringen har vurdert spesifikke tiltak for å bøte på eventuell sikkerhetsrisiko på norsk sokkel som dette samarbeidet kan ha ført til.

Svar:

Petroleumstilsynet har et utstrakt samarbeid med myndigheter i flere land som følger opp sikkerhet i petroleumsvirksomheten offshore, og har de siste årene fornyet disse avtalene.

Dette arbeidet omfatter utveksling av erfaring og informasjon om blant annet regulering og tilsyn for så vidt gjelder HMS. Formålet med samarbeidet er å bidra til å unngå storulykker med tap av liv og store akutte oljeutslipp.

Avtalen med Russland var en videreføring av et langt samarbeid med russiske petroleumsmyndigheter ved Rostekhnadzor. Samarbeidet startet i 1994 som en del av myndighetenes ønske om kontakt. I forbindelse med åpningen av Barentshavet sørøst (2013) var norske myndigheter opptatt av kontakt med russiske myndigheter, blant annet fordi man regnet med aktiviteter på begge sokler og med mulighet for forflytting av innretninger mellom soklene.

Petroleumstilsynet opplyser at Rostechnadzor bl.a. har deltatt på Petroleumstilsynets Arctic Safety konferanser i 2015 og 2018, og at de var invitert til Arctic Safety 2020. En oppdatert avtale skulle etter planen samtidig signeres i et bilateralt møte. På grunn av covid-19 ble konferanser og møter kansellert og signeringen ble utsatt. Avtalen ble derfor fornyet gjennom en digital signering i et videomøte den 2. desember 2020. Den oppdaterte avtalen la til rette for samarbeid og erfaringsoverføring innenfor følgende hovedområder knyttet til HMS i olje- og gassindustrien: regelverksutvikling, lisensvirksomhet, tilsyn og kontroll. Avtalen omfattet ikke oppfølging av sikring mot tilsiktede hendelser, som for eksempel cyberangrep og sabotasje

mv. Petroleumstilsynet opplyser at det etter signering kun har vært et kort digitalt møte i desember 2021.

I følge Utenriksdepartementet er dette samarbeidet bl.a. finansiert gjennom støtte pålydende 195 991 kroner i 2014, 199 352 kroner i 2015 og 151 500 kroner i 2016. Etter 2016 har ikke Utenriksdepartementet bidratt med finansiering av samarbeidet.

Jeg vil understreke at Petroleumstilsynet, etter møtet i desember 2021, ikke har vært i kontakt med Rostechnadzor. Det er heller ikke aktuelt med noen videre dialog omkring HMS. Videre har Petroleumstilsynet gitt meg tilbagemelding om at det i deres kontakt med russiske myndigheter ikke har vært delt sensitiv informasjon.

SPØRSMÅL NR. 25

Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 11. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kva vil statsråden gjere for å auke gjenvinningsgraden av landbruksplast, og korleis vurderer statsråden moglegheit for ei panteordning eller tilsvarande for å sikre at nær 100 % av landbruksplast vert samla inn?

GRUNNGJEVING:

I følge Noregs Bondelag vart det i 2019 omsett over 13 000 tonn med landbruksplast, medan 19 000 tonn vart sendt til gjenvinning. Dette utgjer omlag 85 % av landbruksplasten. Årsaka at det er fleire tonn som bli levert i retur er at plasten ikkje er rein, men inneheld stein, sand og liknande. Råvaresituasjon har gjort at prisen på plast har auka den siste tida, difor bør vi søke å hente inn enno meir av den brukte landbruksplasten. Bondelaget sjølv meiner at innsamlingsandelen kan bli opp mot 100 %, eit mål som vi bør jobbe mot.

Svar:

Tiltak for å forhindre tilførsler av plastavfall til miljøet, samt å øke materialgjenvinningsgraden er noe regjeringen prioriterer høyt. Selv om plast er et nyttig materiale med mange bruksområder også i landbruket, utgjør plasten et miljøproblem når den havner på avveie og ikke håndteres på forsvarlig måte. Mesteparten av landbruksplast blir samlet inn, men fortsatt er det landbruksplast som havner på avveie.

Etter forurensningsloven er det blant annet forbudt å forsøple. Den enkelte aktør er selv ansvarlig for at avfallet blir levert til lovlig mottak og håndtert på lovlig måte. Plastemballasje som brukes i landbruket er, på lik linje med annen emballasje, omfattet av produsentansvarsordningen for emballasje. Dette betyr at produsenten eller importøren av emballasjen skal arbeide for avfallsforebygging og er pliktig til å delta i et returselskap som samler inn avfallet og sørger for materialgjenvinning. Landbruksplast som ikke er emballasje, som for eksempel rundballeplast, er derimot ikke omfattet av en slik produsentansvarsordning.

Det finnes imidlertid frivillige ordninger for innsamling av landbruksplast. Blant annet finnes det et samarbeid innenfor kvalitetssystem for landbruket (KSL) som er organisert av Grønt Punkt Norge. Dette er en ordning for innlevering og materialgjenvinning av landbruksplast som finansieres av produsenter og importører som setter landbruksplast på markedet. Bøndene som kjøper plast fra produsenter og importører som er medlemmer av Grønt Punkt Norge, kan levere landbruksplast gratis på omtrent 100 plasser i landet. I 2021 ble det samlet inn ca. 22 270 tonn landbruksplast gjennom denne ordningen. En annen ordning ble startet av Felleskjøpet i 2021, med formål om å samle inn rundballeplast gratis. Dette gjennomføres ved at rundballeplastavfallet tas med som returtransport når Felleskjøpet leverer gjødsel eller andre driftsmidler hos bonden. I oppstartsåret 2021 ble det

samlet inn rundt 200 tonn rundballeplast gjennom denne ordningen.

Før sommeren vedtok Klima- og miljødepartementet krav til utsortering og materialgjenvinning av landbruksplast, som vil være gjeldende fra 1. januar 2023. Disse kravene innebærer at virksomheter som bruker landbruksplast skal sørge for at landbruksplastavfall som kan materialgjenvinnes blir utsortert, samt at det som utsorteres leveres til materialgjenvinning. Plikten gjelder for landbruksplastavfall inkludert plastemballasje til landbruksformål. Vi forventer at denne forskriftsendringen vil føre til at mer av landbruksplastavfallet samles inn og materialgjenvinnes fremover.

Når det gjelder panteordning, forventes en innføring av panteordning for landbruksplast å gi store kontrollmessige utfordringer. Det finnes i dag panteordning for enkelte produktgrupper. For eksempel gjelder dette kasserte kjøretøy hvor kjøretøyet er registrert i kjøretøyregisteret og det er betalt inn en vrakpantavgift ved førstegangsregistrering. Dette muliggjør kontroll på en måte som er vanskelig å gjennomføre for landbruksplast.

Samlet sett er det derfor ikke vurdert som hensiktsmessig å innføre en panteordning på landbruksplast for å øke materialgjenningsgraden. Det er nå naturlig å la de nye kravene om utsortering og materialgjenvinning av landbruksplast virke før ytterligere grep eventuelt vurderes.

SPØRSMÅL NR. 26

Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 13. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kor mange tunge varebiler og bussar er det estimert vil bli kjøpt inn gjennom offentleg innkjøp dei neste tre åra, kva offentlege verksemdar vil dette gjelde, og kva tilleggskostnad er estimert for desse innkjøpa?

GRUNNGJEVING:

Det vert vist til pressemelding 113/22 der det vert annonsert at det vil bli sett krav om at alle nye tunge varebiler som vert anskaffa av det offentlege skal vera nullutslepp frå 01.01.23. Vi forstår det slik at dette gjeld i all statleg forvaltning, og for all verksemd som skjer i fylkeskommunal og kommunal regi.

Det er av interesse å vite kva talgrunnlag som ligg bak eit slikt krav.

Svar:

Forslag til forskrift om energi- og miljøkrav ved offentlige anskaffelse av kjøretøy til veitransport retter seg mot oppdragsgivere som omfattes av forskrift om offentlige anskaffelser § 1-2, dvs. statlige myndigheter, fylkeskommunale og kommunale myndigheter, offentligrettslige organer og sammenslutninger med en eller flere oppdragsgivere som nevnt ovenfor.

Merkostnaden ved innkjøp av en tung elektrisk varebil i dag ligger på rundt 150 000 kr per bil (uten Eno-

va-støtte og merverdiavgift), men forventes å falle i tiden fremover. Elektriske tunge varebiler antas å bli billigere enn diesebiler fra omkring 2028. Årsaken til avtagende pris er fallende batterikostnader og at produksjonen av elektrisk drevne tunge varebiler oppnår skalafordeler, dvs. at volumene blir større.

I høringsforslaget er det lagt til grunn at det offentlige anskaffer 800 tunge varebiler per år.

Merkostnaden knyttet til selve anskaffelsen av kjøretøy anslås til rundt 100 millioner kroner i 2023. Som følge av avtagende innkjøpspris nevnt ovenfor, vil samlet kostnad reduseres betydelig de påfølgende årene. Det er inkludert kostnader til ett ladepunkt per kjøretøy. Avgifter på innkjøp av varebiler er holdt konstant på 2022-nivå.

Driftskostnadene for en elektrisk tung varebil er betydelig lavere enn for en diesebil. Allerede det første året forventes den samlede reduksjonen i driftskostnader være om lag 8 millioner kroner. Den samlede besparelsen øker når det blir flere av disse kjøretøyene og i 2030 er besparelsen anslått å være omkring 55 millioner kroner.

Den samlede budsjettmessige konsekvensen av økte innkjøpskostnader og reduserte driftskostnader anslås til omkring +90 millioner kroner i 2023, rundt null i 2026 og -64 millioner kroner i 2030.

I beregningene er det lagt til grunn en dieselpriisen 13,5 kroner/liter og strømprisen er antatt å ligge på 1 kr/kWh. Kostnadstallene tar utgangspunkt i fjorårets energipriser, som kan gi et bedre bilde av de langsiktige drift-

sutgiftene enn dagens priser. Det relative forholdet mellom pris på diesel og elektrisitet antas å være omtrent på samme nivå fremover, men skulle dieselpriisen øke relativt mer enn prisen på elektrisitet, vil besparelsen i nntre tidligere enn disse beregningene viser.

Det er her ikke tatt hensyn til effekten på Statens inntekter som følge av at færre biler blir ilagt engangsavgift, veibruksavgift på drivstoff og bompenger.

Det foreslås i høringen av endring i forskrift om energi- og miljøkrav ved offentlig anskaffelse av kjøretøy til veitransport kun nullutslippskrav til tunge varebiler fra 1.1.2023 og ikke nye krav til busser. Nye krav til utslipp fra

busser ble fastsatt av Samferdselsdepartementet 21. des. 2021 og forskriften vil gjelde fra 1.1.2023. Kravet til nullutslipp for busser trer imidlertid først i kraft 1.1.2025 og gjelder kun bybusser. Beregning av merkostnad er gjort i rapporten Klilmakur 2030 og viser at de samlede kostnadene til elektriske bybusser i gjennomsnitt er konkurransedyktige med diesel innen 2025. Merkostnaden for innføring av forskriftskravet er vanskelig å anslå fordi busselskapene allerede har en stor busspark av elektrisk drevne busser og flere norske byer og busselskaper har egne mål for elektrifisering av bussparken som vil gjennomføres før 2025.

SPØRSMÅL NR. 27

Innlevert 4. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 11. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mange forsikringselskaper tilbyr nå forsikring, og er intensjonen med kravet å prise ut små selskaper som Bovi?

BEGRUNNELSE:

Fra 1. september ble det innført krav om at utleiery av sparkesykler skal ha ansvarsdekning for skader på personer eller tredjeparts eiendom. Flere av utleieselskapene møter stengte dører hos forsikringselskapene. Det ser foreløbig ut til at kun ett selskap nå tilbyr forsikring, og dette selskapet setter naturligvis prisen svært høyt, all den tid det ikke finnes konkurranse i markedet. Det lille, lokale gründerelskapet i Vestfold, Bovi, har dermed måttet sette sine tjenester på pause fra 1. september i år. Dette gjør at selskapet må vurdere å flytte utenlands, fordi det er nær umulig å drifte som et lite lokalt selskap.

Svar:

Med den eksplosive økningen i bruk av små elektriske kjøretøy vi har sett de siste tre årene, har vi dessverre også sett et uakseptabelt høyt antall skader. For å ivareta sikkerheten, tryggheten og fremkommeligheten til både brukere av slike kjøretøy og deres medtrafikanter har vi gjort en rekke innstramminger i regelverket knyttet til bruken av disse kjøretøyene.

Blant tiltakene er at elsparkesykler og andre små elektriske kjøretøy nå også omfattes av bilansvarsloven,

herunder krav til ansvarsforsikring. Utleiekjøretøy ble omfattet fra 1. september 2022 og privateide kjøretøy omfattes fra 1. januar 2023. Formålet er i større grad å ansvarliggjøre både de kommersielle aktørene og private eiere, og gi økonomiske incentiver til å redusere ulykkeskostnadene og dermed bidra til risikoreducerende adferd. I tillegg vil det gi sikre skadede bedre erstatningsdekning ved ulykker.

Det har vært utfordringer med å få et tilstrekkelig antall forsikringstilbydere for å få et fungerende marked for dette forsikringsproduktet, og jeg har tatt dette opp med forsikringsbransjen. Situasjonen er nå vesentlig bedret. I følge opplysninger fra Trafikkforsikringsforeningen er det nå to nasjonale og et internasjonalt forsikringselskap som tilbyr slik forsikring til utleieaktørene. I tillegg er ytterligere en nasjonal aktør i ferd med å etablere tilbud som vil være fullt tilgjengelig fra 1. november. Med fire aktører i dette markedet er forutsetningene til stede for å få et fungerende marked.

Prisen på forsikringen settes av forsikringselskapene og er basert blant annet på vurderinger av risikoen for skader som må dekkes av forsikringen.

Forsikringsplikten for utleieaktører bidrar til å flytte deler av det økonomiske ansvaret for skader fra fellesskapet og privatpersoner som skades til selskapene som driver utleie. Det innebærer samtidig at utleieaktørene får økonomiske incentiver til å redusere risikoen ved sin virksomhet. Etter mitt syn er det riktig at kommersielle utleieaktører, store som små, som leier ut denne type motorvogner på denne måten har ansvar for risikoen som virk-

somheten medfører. I tillegg kan det ha stor betydning at

elsparkesykkelen er forsikret, for de som får permanente skader etter ulykker der slike kjøretøy er involvert.

SPØRSMÅL NR. 28

Innlevert 5. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 15. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan og hvor raskt vil statsråden følge opp Miljødirektoratets anbefaling om å forby alt torvuttak fra myr, og legge importrestriksjoner på torvprodukter?

BEGRUNNELSE:

Myrene er viktige for naturmangfoldet og for klima. Norske myrer lagrer minst 950 millioner tonn karbon. Det tilsvarer Norges årlige utslipp av klimagasser i 66 år.

I et brev til Klima- og miljødepartementet anbefaler Miljødirektoratet å forby alt torvuttak fra myr. De anbefaler å gi næringen 15 år på å omstille seg.

De anbefaler også å legge restriksjoner på import av torvprodukter for å hindre karbonlekkasje.

Venstre mener Miljødirektoratets anbefaling bør følges opp snarest.

Svar:

Jeg er helt enig i at myr er viktig for både naturmangfold og klima, slik representanten Elvestuen skriver i sin begrunnelse. Nedbygging av natur har konsekvenser for både naturmangfold og klima. Regjeringen vil ta et krafttak for naturen og vil etablere en meny av tiltak som bidrar til å opprettholde et mangfold av økosystemer i god tilstand. Vi vil også etablere et naturregnskap som vil gi oss et helhetlig kunnskapssystem for hvilken natur vi har, tilstanden i naturen, og hvilke verdier naturen tilfører økonomien gjennom økosystemtjenester.

Klima- og miljødepartementet ba Miljødirektoratet i 2021 om å utrede ulike virkemidler for å redusere eller hindre åpning av nye torvuttak. Bakgrunnen er at uttak og bruk av torv fra myr fører til klimagassutslipp, i tillegg til at torvuttak som regel skjer i den trua naturtypen høgmyr. Å hindre uttak av torv er derfor vinn-vinn for naturmangfold og klima.

Miljødirektoratet har levert sitt svar på oppdraget til departementet. Direktoratet anbefaler forbud som det mest aktuelle virkemidlet for å hindre etablering av nye

torvuttak. Samtidig understreker direktoratet at et eventuelt forbud bør kombineres med tiltak for å begrense import av torv, for slik å unngå karbonlekkasje og forflytning av negative effekter på naturen til andre land.

Departementet vil nå sette seg grundig inn i vurderingene fra Miljødirektoratet og følge opp saken uten unødvendig opphold.

SPØRSMÅL NR. 29**Innlevert 5. oktober 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 12. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

På nasjonalt nivå – hvor mye av de ekstra skattene på kraftselskapene blir belastet statlig eierskap og hvor mye tilfaller kommunene, og kan det gis en oversikt over ekstra skatt fordelt på hver kommune som har eierskap i kraftselskapene og hva de prosjekterte summene vil være for 2023?

BEGRUNNELSE:

Ekstra skatt på kraftselskaper rammer i hovedsak statlig og kommunalt eide kraftselskaper. For eksempel fordeles den nye skattebyrden for Skagerak Energi med 66,6 % til staten v/Statkraft, 15,2 prosent til Skien, 14,8 prosent til Porsgrunn og 3,3 prosent til Bamble. Allerede nå ser vi at kraftselskaper dropper og utsetter investeringer som følge av den nye ekstraskatten på kraft. Vi står i en sårbar kraft-situasjon, og må legge til rette for best mulig utbygging av kraft.

Svar:

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2023 å hente inn mer av verdiene som skapes når våre felles naturres-

surser stilles til rådighet. Forslag om innføring av grunnrenteskatt på vindkraft, økning i grunnrenteskatten på vannkraft og en ekstraordinær avgift på vannkraft grunnet de svært høye strømprisene er nærmere beskrevet i Prop. 1. LS (2022-2023) Skatter, avgifter og toll 2023. Boks 3.2 i Meld. St. 1 (2022-2023) Nasjonalbudsjettet gjennomgår statens ekstraordinære inntekter fra høye strømpriser, og sammenligner anslåtte inntekter med gjennomsnittet for 2010-2021. Energisektoren vil nå ha inntekter som er langt over det man hadde i tider med mer normale prisnivåer.

Norske kommuner og fylkeskommuner har store verdier investert i kraftbransjen. Kommuner, fylkeskommuner og staten eier samlet sett om lag 90 pst. av produksjonskapasiteten i landet. Staten, ved Nærings- og fiskeridepartementet, eier gjennom Statkraft SF om lag 35 pst. av produksjonskapasiteten. Det innebærer at kommunalt eide selskaper får en stor andel både av de økte inntektene som følge av ekstraordinært høye strømpriser og betaler en tilsvarende andel av økte skatter.

Departementet har ikke grunnlag for å anslå virkningen på kommunenivå.

SPØRSMÅL NR. 30**Innlevert 5. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 13. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at den særskilte situasjonen grunnet behov for rehabilitering av Covid-19 pasienter skal håndteres uten at det går direkte ut over andre kronisk syke lungepasienter med f.eks. alvorlig KOLS-sykdom, stiller statsråden seg bak forslaget fra Helse Sør-Øst om at behandlingstiden for rehabiliteringspasientene bør kuttes fra 4 til 3 uker, og foreligger det en helsefaglig begrunnelse for forslaget fra Helse Sør-Øst om at behandlingstiden for intensiv lungerehabilitering bør reduseres fra 4 til 3 uker?

BEGRUNNELSE:

En andel av pasienter som har gjennomgått Covid-19, får alvorlige senskader med behov for intensiv lungerehabilitering. I et intervju med NRK 5. oktober 2022 melder LHL-sykehuset på Gardermoen at de har så stor pågang av Covid-19 pasienter at det fortrenger andre kronisk hjerte- og lungesyke med stort rehabiliteringsbehov.

LHL-sykehuset har kapasitet til å behandle flere pasienter, men økt kapasitet ligger ikke i avtalen med det offentlige. I rammeavtalen som LHL-sykehuset har med Helse Sør-Øst, er det ikke tatt hensyn til det økte behovet

for lungerehabilitering som Covid-pandemien har medført. Det innebærer at Covid-19 pasientene i realiteten fortrenger mange kronisk syke lungepasienter med behov for rehabilitering. Iflg. NRK 5.1.22 er har LHL et halvt års ventetid for stadig mer alvorlig kronisk syke pasienter. Å stå lengre på venteliste for helt nødvendig rehabilitering, medfører store helsemessige utfordringer for den enkelte. I et intervju med NRK peker Helse Sør-Øst på at de har foreslått til LHL-sykehuset at behandlingstiden for rehabiliteringspasienter kan reduseres fra 4 uker til 3 ukers behandling. Foreligger det en helsefaglig begrunnelse for forslaget fra Helse Sør-Øst om at behandlingstiden for intensiv lungerehabilitering bør reduseres fra 4 til 3 uker, eller er dette kun økonomisk begrunnet. Hvilke helsemessige konsekvenser vil en reduksjon i behandlingstiden fra 4 til 3 uker kunne ha for de lungesyke pasientene.

Svar:

Jeg har bedt Helse Sør-Øst RHF om informasjon for å besvare representantens spørsmål.

Helse Sør-Øst RHF sier i sitt svar til departementet at LHL-sykehuset for tiden har lange ventelister til rehabiliteringstilbud innen intensiv lungerehabilitering, og at ventetidene bør reduseres slik at pasientene ikke må vente unødige lenge før de får nødvendige rehabiliteringsopphold.

Helse Sør-Øst RHF har derfor bedt LHL-sykehuset gjøre en faglig vurdering av om det vil være mulig å bidra til å redusere ventetidene gjennom å tilby opphold av tre ukers varighet fremfor fire ukers opphold. Helse Sør-Øst RHF har så langt ikke fått en tilbakemelding fra LHL-sykehuset på denne henvendelsen.

Helse Sør-Øst RHF har et overordnet sørge-for-ansvar og vil eventuelt ta initiativ til at pasienter får dekket sine behov for spesialisert rehabilitering ved regionens helseforetak eller i private rehabiliteringsinstitusjoner som har ledig kapasitet. Verken LHL-sykehuset eller andre rehabiliteringsinstitusjoner i regionen rapporterer ifølge Helse Sør-Øst RHF om en økning i antall henvisninger av pasienter med behov for rehabilitering etter covid-19, og per i dag er det ikke planlagt økning av den økonomiske rammen for kjøp av rehabiliteringstjenester.

SPØRSMÅL NR. 31

Innlevert 6. oktober 2022 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 12. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

De fleste planlagte oppgraderinger og utvidelser av vannkraftverk har blitt satt på vent etter regjeringens varslede innføring av høyprisbidrag i statsbudsjettet for 2023.

Hva er a) tapet av effektuttak b) tapet av kraftproduksjon i TWh og c) effekten på kraftsystemet, dersom oppgraderingsplanene som er satt på vent ikke blir gjennomført?

Svar:

Fellesskapet trenger større inntekter i årene fremover for at vi sammen skal kunne verne om god velferd til alle. Etter mange år med økt ulikhet er det helt nødvendig at de som har mest, og i mange tilfeller har fått betydelig mer de siste årene, bidrar mer. En viktig del av dette blir å sikre at verdiene som kommer fra naturressursene våre, må fordeles mer rettferdig enn i dag.

Regjeringen mener derfor at det er rimelig at en større andel av avkastningen på vannkraften tilfaller fellesskapet.

Vi har derfor foreslått både varige tiltak som bidrar til nødvendige inntekter og omfordeling i årene som kommer, og skattetiltak tilpasset dagens situasjon med ekstraordinært høye strømpriser som betyr store ekstraintekter for kraftprodusenter i deler av Sør-Norge.

Isolert sett vil høyprisbidraget svekke lønnsomheten av nye investeringsprosjekter, så lenge vi har kraftpriser på over 70 øre/kWh. Disse investeringene er langsiktige, mens høyprisbidraget er situasjonsbestemt. Vi mener det vil være god lønnsomhet i mange prosjekter. Høyprisbidraget er tilpasset den spesielle situasjonen vi er i, og er ikke et varig element i skattesystemet. Investeringene i ny kraftproduksjon skjer på grunnlag av forventninger om den langsiktige utviklingen i kraftprisen, og anleggene som bygges ut vil være i drift i mange tiår. Det er derfor sannsynlig at mange av investeringsprosjektene som har vært under planlegging de senere årene, har vært vurdert som lønnsomme til lavere priser enn 70 øre/kWh. Nye investeringsprosjekter må ta høyde for at det ekstraordinære nivået på kraftprisene ikke vil vedvare på lang sikt.

Investeringer i økt effekt øker ikke nødvendigvis produksjonskapasiteten over tid, men gir mulighet til å styre produksjonen til timer med høye priser. Slike prosjekter baserer fortjenesten sin på prisdifferansen og kan derfor med høyprisbidraget gå fra å være lønnsomme til å ikke være det. Det er likevel ikke gitt hvor stor vekt aktørene vil og bør legge på et kortsiktig, situasjonsbestemt tiltak når de tar langsiktige investeringsbeslutninger. På denne bak-

grunn er det ikke mulig å tallfeste hvordan høyprisbidraget påvirker produsentenes oppgraderingsplaner.

Regjeringen ønsker mer lønnsom kraftproduksjon. Alt i alt mener vi at vi med de nye skatteforslagene har funnet en balanse mellom å hente inn en større andel av den avkastningen kraftprodusentene oppnår gjennom bruk av våre felles ressurser, og at det fortsatt skal være attraktivt å investere i kraftproduksjon i Norge.

SPØRSMÅL NR. 32

Innlevert 5. oktober 2022 av stortingsrepresentant Olve Grotle

Besvart 13. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden forsikra at det ikkje er mogeleg å få gjennomført arbeidet innanfor nokolunde same tidshorisont som nå skissert, og likevel greie å halde vegen delvis open, kan statsråden forsikra at alle omsyn til lokal, regional og nasjonal trafikk blir vurdert før ein eventuelt går inn for å stengja tunnelen fullstendig eit heilt år, kan statsråden forsikra at beredskap og tenestetilbod i regionen minst skal vera på same nivå som no, og kan statsråden forsikra at alle aktuelle omkøyingsveggar har forsvarleg standard?

GRUNNGJEVING:

Prosjektleiar Stig Berg Thomassen for Tunneloppgradering Vest i Statens vegvesen har i følgje Sogn Avis 27. september 2022 sagt at det er aktuelt å stengja Lærdalstunnelen i eitt år i samband med den oppgradering Stortinget har gjort vedtak om.

Lærdalstunnelen på E16 har døgntrafikk på ca. 2 000 og er heilt sentral i trafikken mellom Oslo og Bergen og regionalt i Vestland fylke. Tunnelen etablerte og nytt felles bu og arbeidsområde i Indre Sogn. Det er få og dårlege alternativ for omkøyring.

Svar:

Den førebelse planen for oppgraderinga av Lærdalstunnelen er eitt år med full stenging og deretter to til tre års nattstenging med moglegheit for planlagde kolonnar. Opphavelag plan var fem til seks år med nattstenging av vegen mellom kl. 22.00 og kl. 06.00.

Detaljplanlegginga for tunnelen har omfatta vurdering av både geologi, arbeidsmiljø/HMS og ei forsvarleg anleggsgjennomføring.

Lærdalstunnelen har store bergspenningar (sprakefjell) og det ligg difor føre eit omfattande behov for sikring. Sprakefjell kan gjere at store delar av berget brekkast ut med stor kraft. Slike hendingar kan skje heilt vilkårleg alt etter frigjering av spenningar i berget. Det er difor utfordrande, om ikkje umogleg, å garantere fast opning av vegen mellom kl. 06.00 og kl. 22.00. Det vil gje stor usikkerheit om tunnelen faktisk er open.

Samla sett skal det takast ut meir enn 200.000 kubikmeter med berg for å gi plass til 26 tekniske bygg, 48 planlagde evakueringsrom, havarilommer, snunisjer med vidare. I denne bergtypen representerer dette svært krevjande anleggsarbeid, og ein er nøydd til å ha god sikring både for arbeidarane og trafikantane som blir losa inn i tunnelen.

Det er fleire moment som talar for heilstenging i eitt år: For det fyrste må brukarane av tunnelen vite om tunnelen er open eller stengt. Ved å stenge fast kan ein unngå timelange køar på E16 og på lokalvegnett både i Aurland og Lærdal av bilar som ventar på mogleg opning etter nattskift. Ein vil i verste fall kunne lamme lokalsamfunnet og nytta av E16.

Vidare har kolonneoppstillingsplassane som vert planlagt og skal byggjast, berre plass til nattoppstilling. I tillegg er sikkerheit for arbeidsfolk og trafikantar noko som må prioriterast. Vi kan ikkje risikere at sikkerheita vert redusert fordi ein blir pressa på tid mot dagleg opning.

Heilstenging vil òg føre til meir effektiv drift av anlegget. Entreprenøren slepp å fjerne maskiner og utstyr i tunnelen mens tyngre anleggsarbeid står på. Vidare vil heilstenging gje vesentleg kortare anleggsperiode totalt sett, om lag eitt til to års reduksjon.

Endeleg vil eg peike på at trafikkavviklinga i åra etter heilstenginga vert langt enklare og meir føreseieleg. Det vil gi reduserte ulemper for trafikantane og samfunnet samla sett.

Det blir vurdert ulike avbøtande tiltak for å redusere dei utfordringane anleggsdrifta kan skape for lokaltrafikken. Hurtigbåt, tilbringarløysingar, forsterka vedlikehald og beredskap på alternative vegruter som rv. 7 og fv. 50 er mellom dei forholda som vil bli sett nærmare på. Ved å utføre sprengingsarbeidet samla det fyrste året vil det gi opning for å planlegge kolonnar ved seinare nattesteng-

ing i etterfølgjande år. Grunnen til det er at risikoen med bergnedfall vil vere tilnærma fjerna. I tillegg vil tiltak på den sommaropne turistvegen over Aurlandsfjellet bli vurdert i dialog med Vestland fylkeskommune.

Eg vil òg presisere at det vil det vere tett dialog med kommunar, næringsliv, blålysetatar, helsevesen, fylkeskommune og internt i Statens vegvesen. I den samanheng syner eg til at det vart halde eit felles møte mellom Statens vegvesen og politisk leiing i Aurland og Lærdal kommunar så seint som 22. september med detaljert gjennomgang av status for prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 33

Innlevert 5. oktober 2022 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 15. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvis mindre havbruksselskaper likevel ikke blir skjermet slik finansministeren hevdet, vil Finansdepartementet korrigere disse opplysningene slik at Stortinget får korrekte opplysninger å forholde seg til når saken kommer til behandling?

BEGRUNNELSE:

På pressekonferansen om forslag til ny grunnrentebeskatning av havbruket den 28.09.22 uttalte finansministeren at mindre havbruksselskaper skal skjermes. Næringen opplyser selv at forslaget vil ramme flere av de mindre selskapene, og stiller spørsmål om opplysningene fra finansministeren er korrekt.

Svar:

Forslaget er nå sendt på høring med frist 4. januar 2023. Viktige formål med høringen er å få frem synspunkter som kan gi et styrket beslutningsgrunnlag for regjeringen og Stortinget. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med lovforslag om grunnrenteskatt på havbruk, inkludert naturressursskatt, etter høringen slik at reglene kan gjelde fra og med 2023.

Lønnsomheten i havbruksnæringen har vært svært god i flere år. Havbrukstillatelsene har gitt opphav til noen av de største private formuene i Norge. Regjeringen vil at en større del av disse verdiene skal tilfalle lokalsamfunnet og fellesskapet for øvrig enn det som er tilfellet i dag.

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2023 at det innføres grunnrenteskatt på havbruk fra 2023. En sentral del av forslaget er at lokalsamfunn som stiller sine naturressurser til disposisjon, skal sikres en stor del av inntektene. På denne måten får også kommunene mer igjen for å legge til rette for oppdrett.

I utformingen av grunnrenteskatten har regjeringen lagt vekt på å skjerme små aktører. Grunnrenteskatten skal først og fremst betales av de største aktørene. Det skjer ved at det gis et bunnfradrag som anslagsvis dekker en produksjon på mellom 4 000 og 5 000 tonn, tilsvarende et fradragsbeløp på henholdsvis 54 mill. kroner og 67,5 mill. kroner. Bunnfradraget innebærer at aktører med beregnet grunnrenteinntekt under bunnfradraget ikke vil betale grunnrenteskatt. Alle aktørene vil få redusert grunnlaget for grunnrenteskatten med bunnfradraget. Det betyr at aktører med en beregnet grunnrenteinntekt noe over bunnfradraget vil få skjermet mesteparten av inntekten og betale relativt lite grunnrenteskatt. Grunnrenteskatten anslås på usikkert grunnlag å gi et proveny på mellom 3,65 og 3,8 mrd. kroner avhengig av størrelsen på bunnfradraget.

Finansdepartementet har basert provenyanslagene på skattedata fra Skattedirektoratet. I tillegg har vi sett hen til beregninger av grunnrenten fra Statistisk sentralbyrå og utviklingen i laksepriser i år. Lakseprisene i år har vært høyere enn i 2020 og 2021, men har falt noe etter sommeren. De faktiske skatteinntektene vil blant annet avhenge av lakseprisene i 2023 og kostnadsutviklingen. Lakseprisene de senere årene, og ikke minst i år, har

varierte betydelig. Grunnrenteskatten er godt tilpasset næringer med variasjon i lønnsomhet.

Provenyvirkinger og andre økonomiske virkninger av skatter og avgifter vil som regel bli beregnet på usikkert grunnlag og avhenge av en rekke forutsetninger. Usikkerheten i beregningene kan være spesielt store ved større endringer, som når en foreslår nye skatter og avgifter. De fleste politiske beslutninger må bygge på mer eller mindre usikre anslag, både om faktum og om fremtiden. Det er altså ikke noe unormalt ved dette anslaget at det er gjort på et usikkert grunnlag.

Hvis lønnsomheten blir høyere enn anslått av Finansdepartementet, er det bra både for næringen og for fellesskapet. For kystsamfunn og fellesskapet for øvrig betyr det økte skatteinntekter som kan bidra til å finansiere velferd. I Hurdalsplattformen er regjeringen tydelig på at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettferdig andel av verdiene som skapes ved bruk av våre felles ressurser. Hvis lønnsomheten blir så høy som enkelte aktører i næringen anslår, bekrefter det at regjeringens forslag er riktig.

SPØRSMÅL NR. 34

Innlevert 5. oktober 2022 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 17. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Møre og Romsdal fylkeskommune har saman med bompengeselskapet Vegamot funne at det er grunnlag for lågare bompengesatsar på Nordøyvegen enn det er lagt opp til i Prop. 93 S (2021-2022). Fylkeskommunen har garantiansvar for prosjektet, ei slik løysing er derfor provenynøytralt for staten.

Kan fylkeskommunen og bompengeselskapet bli samde om ei slik løysing, og kva justeringar av regelverket må eventuelt gjennomførast for at ein reduksjon av taksane på Nordøyvegen skal være mulig?

GRUNNGJEVING:

Nordøyvegen er eit ferjeavløysingsprosjekt som består av tre undersjøiske tunnelar, en landtunnel og tre bruer som gjev fast vegsamband til Lepsøya, Haramsøya, Flemsøya, Fjørtofta og Harøya/Finnøya.

Svar:

Når eit bompengelopplegg er vedteke i Stortinget, inngår Vegdirektoratet ein avtale med det aktuelle regionale bompengeselskapet som forpliktar selskapet å stille med midlar til den aktuelle utbygginga mot at bompengeselskapet samstundes får rett til bompengerevning innanfor dei ramane Stortinget har lagt. Takstane ved oppstart av innkrevjinga blir fastsett av Vegdirektoratet etter søknad frå bompengeselskapet. I søknaden gjer bompengeselskapet greie for samla lånebelastning og renteutviklinga.

I tråd med styringssystemet som er lagt overfor bompengeselskapa, skal gjennomsnittstaksten i eit prosjekt vurderast på nytt etter eit til to års drift, når trafikken er kjend. Då kan bompengeselskapet søke om å endre gjennomsnittstaksten ut frå prosjektets økonomiske situasjon. Før bompengeselskapet kan søke om endringar i gjennomsnittstaksten, må dette bli lagt føre for fylkeskommunen som garantist for tilslutning. Det må òg ligg føre ei tilslutning frå garantisten før Vegdirektoratet kan handsame søknaden og evt. fatte takstvedtak om endring av gjennomsnittstakstane. Det er altså bompengeselskapet som i dei enkelte tilfelle tar initiativ til å setje i gang prosessen med å endre takstane.

Så lenge takstane settast i tråd med det inntektstrømmane i bompengerevninga tillate, finns det derfor allereie eit system for justeringar av gjennomsnittstakstane i eit bompengeprojekt.

Ut over dette systemet er det ikkje slik at takstane berre kan setjast lågare enn det Stortinget har vedteke. Dersom det skal skje ei takstreduksjon må eit inntektstap anten bli dekkja av fylkeskommunale midlar/tilskot, eller i form av ein eigen særskilt garanti frå fylkeskommunen. Ein ev. ny garanti må leggjast fram for Kommunal- og distriktsdepartementet for ny godkjenning då føresetnadene for den allereie godkjente garantien blir endra. Det er ikkje tilstrekkeleg at fylkeskommunen vedtek å ta på seg det fulle ansvaret ved ev. mindreinntekter i bompengeperioden, det vil krevjast ein eigen garanti. Dersom det er ønskeleg frå fylkeskommunens side å yte eit særskilt tilskot, eller stille ein særskilt garanti, må dette skje i samråd med bompengeselskapet Vegamot.

SPØRSMÅL NR. 35**Innlevert 5. oktober 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 13. oktober 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Vil fiskeriministeren følge opp det han skrev til meg i sitt svar av 22/10-21 "Fiskeridirektoratet fikk i 2020 i oppdrag å evaluere lærlingekvoteordningen (...) Her anbefales det blant annet å se nærmere på praksisen ved tildeling av lærlingekvoter, og vurdere å la ordningen omfatte alle undervisningsløp som fører frem til et fagbrev i faget Fangst og fiske. Dette er noe jeg i vil se nærmere på før rammene for lærlingeordningen for 2022 fastsettes", og hva er blitt gjort i sakens anledning?

BEGRUNNELSE:

15/10-21 spurte jeg den da nye fiskeriministeren om han ville nye fiskeriministeren vil skjære igjennom og se på en sak som betyr mye for ungdommer som velger en alternativ opplæring, og sørge for at de får samme rammevilkår som ungdommer som velger den tradisjonelle opplæringsveien med Vg1 Natur bruk og deretter vg2 Fiske og fangst (Begge alternativer fører tross alt til samme fagbrevet, Fiske og fangst)? Svaret jeg den gang fikk var svært positivt. Det var jeg glad for.

Likevel har jeg nå fått opplysninger om at det klage hos Fiskeridirektoratet som er oversendt fra Nordland Fylkeskommune. Saken gjelder konkret at en fisker har fått avslag på lærlingekvote til benyttelse på fartøy som tar ombord lærling iht. godkjent lærlingekontrakt i faget fiske og fangst. Det foreligger lærlingekontrakt i denne konkrete saken, men fartøyet har likevel fått avslag på søknad om lærlingekvote.

Svar:

Regjeringen er svært opptatt av rekrutteringen til fiskeryrket, og av at vi har treffsikre virkemidler som legger til rette for økt rekruttering. Jeg kan forsikre representant Fagerås om at engasjementet mitt om å la flere ungdommer høste av fordelene med lærlingekvoteordningen fortsatt gjelder i høyeste grad.

Som representanten viser til har Fiskeridirektoratet gjennomført en evaluering av ordningen, hvor det blant annet anbefales å se nærmere på praksisen ved tildeling av lærlingekvoter. Dette er vi nå i ferd med å vurdere i forbindelse med rammene for lærlingekvoteordningen for 2023. Jeg er informert om at dette arbeidet er kommet godt i gang. Målet er å sørge for at ungdommer og andre som ønsker å komme inn i fiskerinæringa skal ha anledning til det - selv om de velger en mer utradisjonell opplæringsvei.

Nærings- og fiskeridepartementet har mange ulike ordninger for å rekruttere til yrker i fiskeri- og sjømatnæringen, og de ulike ordningen har noe ulik innretning. Lærlingekvoteordningen følger reguleringsåret, det vil si fra 1. januar til 31. desember. Dette til forskjell fra andre skole- og undervisningskvoter som følger skoleåret. Jeg vil derfor sørge for at evalueringen er ferdigstilt og følge opp eventuelle behov for endringer i 2023.

Når det gjelder den konkrete klagesaken fra Nordland som representanten viser til, ligger den til behandling hos Fiskeridirektoratet i Bergen. Jeg ønsker ikke å kommentere på en enkeltsak før forvaltningen er ferdig med sin klagebehandling.

SPØRSMÅL NR. 36**Innlevert 5. oktober 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 13. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Norge vil ikke klare å oppfylle sine klimaforpliktelser om vi ikke får en endret kurs i transportpolitikken.

Vil klimaforpliktelsene være styrende for Nasjonal transport 2025-2037, og hvordan tenker ministeren å sikre at NTP reelt sett blir et verktøy for å redusere transportsektorens klimaavtrykk?

BEGRUNNELSE:

Transportsektoren står for nesten en tredjedel av Norges totale utslipp av CO₂ og siden 1990 har utslippene økt med 27 %. Veitrafikken står for omtrent halvparten av klimagassutslippene fra transport. Transportetatene sine modeller for trafikkutvikling prognostiserer en sterk trafikkvekst fremover mot 2030 og 2050. Mesteparten av denne vil komme på veisiden, noe som i all sannsynlighet vil øke utslippene til transportsektoren i sin helhet.

Norge har med Parisavtalen forpliktet seg til å kutte utslipp av klimagass utslipp. Klimaloven stadfester Norges forsterkede klimamål for 2030 og klimamålet for 2050. Etter loven skal Norge redusere utslippene med 90-95 prosent. Norge har som sitt bidrag meldt inn et mål å redusere utslippet av klimagasser med 50 til 55 prosent innen 2030.

Selv om Nasjonal transportplan 2022-2033 skulle «Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål» og bygge opp om ambisjonen i Klimaplan om å halvere utslippene fra transportsektoren innen 2030, ble dette ikke fulgt opp i utarbeidelse av transportplanen.

I forbindelse med grunnarbeidet til gjeldende NTP ble transportetatene bedt om å framskrive klimagassutslipp og modellering av energi og elektrisitetsbehov. Etatene leverte ikke dette. Etatene leverte derimot i etterkant en vurdering hvor de poengterer at virksomhetenes prioriterte prosjekter i NTP mest sannsynlig vil gi en utslippsøkning. Her påpeker etatene at «Bygging av samferdselsinfrastruktur vil i de fleste tilfellene gi en trafikkvekst som følge av et bedre tilbud. Utbygging av store veiprojekter som gir økt trafikkarbeid, vil gi en utslippsøkning, mens utbygging av jernbaneprosjektene gir en utslippsreduksjon som følge av flytting av trafikk fra veg til bane. Utbedring av farleder etc. som ligger i Kystverkets portefølje har relativt små utslippseffekter». Videre er etatene usikre på hvordan de vil bidra til Norges klimamål; «Det er ikke mulig å gi et enkelt svar på hvordan de foreslåtte prosjektene vil slå ut i lys av Norges klimamål for 2030, pga. dette vil avhenge av en rekke faktorer. Samtidig er det mulig å peke på den generelle tendensen om at jernbaneprosjekter, spesielt de prosjektene som bidrar til godsoverføring fra vei/sjø gir en utslippsreduksjon, mens veiprojekter generelt gir en utslippsøkning».

Svar:

Det stemmer, som stortingsrepresentant Mona Fagerås påpeker, at transportsektoren står for en relativt stor andel av Norges klimagassutslipp. Utslippene fra transportsektoren er forventet å reduseres i årene fremover, men det vil likevel være behov for å styrke virkemiddelbruken for å redusere utslippene fra transportsektoren ytterligere.

Regjeringen jobber langs flere spor for å redusere utslippene fra transportsektoren. Flere kjøretøy og fartøy

med lave eller ingen utslipp fases inn og mer klimavennlig drivstoff tas i bruk i fossile kjøretøy og fartøy. Samordnet areal- og transportplanlegging bidrar til å redusere transportbehovet og bidrar til overgangen til mer miljøvennlig person- og godstransport.

CO₂-avgiften på mineralske produkter er det viktigste virkemiddelet for å redusere utslippene av klimagasser fra transportsektoren. Regjeringen har i budsjettforslaget foreslått å trappe opp CO₂-avgiften med 21 pst. til 952 kr/tonn fra 1. januar 2023. Andre viktige virkemidler for å redusere transportsektorens utslipp er omsetningskrav for biodrivstoff og Enova. I budsjettforslaget for 2023 har regjeringen foreslått å øke støtten til Enova med ytterligere 500 mill. kr., noe som vil bidra til økt støtte til teknologiutvikling og tidlig markedsintroduksjon. Vi foreslår også å innføre omsetningskrav for biodrivstoff for ikke-veigående maskiner og å øke kravet for veitrafikken.

Klima vil også være et viktig tema i NTP 2025-2036. «Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål» er ett av fem hovedmål i NTP 2022-2033, og vi legger opp til å videreføre NTP-målene i den kommende transportplanen. Det er i arbeidet med ny NTP behov for å vurdere hvordan transportsektoren mest effektivt kan bidra til at vi når våre klimaforpliktelser og -mål. Det er vi i gang med. Vi vil neste NTP vurdere hvordan ressursbruken i større grad kan rettes inn mot å ta vare på infrastrukturen vi har og utnytte den bedre, fremfor mot nye, store utbyggingsprosjekter. Dette vil kunne være fornuftig ut fra et klima- og miljøperspektiv. Vi vil også utrede mulighetene for å sette krav og mål for fossilfrie anleggsplasser i transportsektoren. Denne utredningen skal bl.a. baseres på erfaringene fra pilotprosjektene for fossilfrie anleggsplasser. I tillegg vil vi i NTP-arbeidet vurdere nærmere hvordan klimagassutslipp gjennom utslipp fra arealbruksendringer kan synliggjøres og tas bedre hensyn til.

Jeg er trygg på at det arbeidet vi nå er i gang med vil gi oss et godt grunnlag for å lage en NTP som bidrar til å redusere klimagassutslippene fra transportsektoren.

SPØRSMÅL NR. 37**Innlevert 5. oktober 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 13. oktober 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at statsforvalteren skal overstyre det lokale selvstyre i slike saker eller vil statsråden heve terskelen for når statsforvalterne skal sette til sides lokale vedtak?

BEGRUNNELSE:

I Hægebostad kommune er det no ei sak som skaper engasjement. Kommunestyret har gjort positivt vedtak om at deler av landbrukseiendomen kan selges til yngre tilflyttere til kommunen.

Statsforvalteren har gått inn i saken og overkjørt kommunestyret i Hægebostad kommune ved å omgjøre dette vedtaket slik at saken nå ligger på bordet hos Landbruksdirektoratet.

Søkerne sier at driften på gården Lauen etter fradeling som omsøkt vil kunne drives mer rasjonelt og at dette vil gi kapital til den gjenværende drift. Altså enn vinn - vinn situasjon som lokalpolitikerne har vurdert er god for landbruket. I tillegg sikres det tilflytting og bosetting i distriktet noe lokalpolitikerne ønsker. Det er derfor frustrerende for de berørte partene å oppleve at staten gjennom statsforvalteren legger seg bort i enkeltsaker som fremstår som små og absolutt noe som ligger til det lokale selvstyre å avgjøre.

Statsforvalteren har også avslått å dra på befaring og har utelukkede behandla en så viktig sak for de gjelder basert på gårdskart på internett.

Svar:

Jeg registrerer at saken det er vist til ligger til behandling i Landbruksdirektoratet og ber om forståelse for at jeg ikke kan kommentere en konkret sak som er under behandling.

Generelt oppfatter jeg at spørsmålet gjelder adgangen statsforvalteren har i en delingssak etter jordloven til å omgjøre kommunens vedtak av eget tiltak, dvs. uten at det foreligger noen klage fra noen som er berørt av vedtaket. Forvaltningsloven § 35 tredje ledd gir hjemmel for slik overprøving. I rundskriv M-2/2021 Driveplikt, omdisponering og deling som gjelder for den aktuelle sakstypen spørsmålet omhandler, har departementet gitt følgende ramme for statsforvalterens behandling:

Statsforvalteren kan også omgjøre kommunens vedtak "dersom hensynet til andre privatpersoner eller offentlige interesser tilsier det", jf. forvaltningsloven § 35 tredje ledd. Jordvern er et eksempel på en slik offentlig interesse. Departementet vil presisere at slik omgjøring ikke bør skje alene fordi statsforvalteren er uenig i konklusjonen til den underliggende instansen. Et vedtak bør bare omgjøres etter forvaltningsloven § 35 tredje ledd når det ikke er tvil om at vedtaket vil dreie praksis i en uheldig retning.

Denne rammen innebærer at statsforvalteren ved en eventuell vurdering etter bestemmelsen i forvaltningsloven både skal ta hensyn til det kommunale selvstyre og viktige nasjonale styringssignaler som er gitt gjennom lov, forskrifter mv.

SPØRSMÅL NR. 38**Innlevert 6. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 17. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvis budsjettet blir vedtatt slik regjeringen har foreslått det, vil bokførte skatter og avgifter øke med om lag 46 milliarder kroner i 2023. Påløpte skatter og avgifter vil øke med nesten 34 milliarder kroner.

Når var sist skatter og avgifter ble økt med så mye fra et år til et annet?

Svar:

Regjeringen tar med forslaget til 2023-budsjett de utfordringene vanlige folk opplever i hverdagen, med raskt økende priser på en rekke nødvendighetsvarer, på alvor. Vi foreslår flere tiltak både på budsjettets inntekts- og utgiftsside som vil bedre levekårene. På personskatteområdet prioriterer vi netto skattelettelser til grupper med inntekt under 750 000 kroner, og i tillegg videreføres strømstøtteordningen i 2023.

Representanten viser til budsjettvirkningene i 2023 av regjeringens forslag, hvor den påløpte virkningen på 34 mrd. kroner er anslått endring i skatteforpliktelser for inntektsåret 2023, mens den bokførte effekten på 46 mrd. kroner er anslått økning i innbetalinger til staten dette året. Forskjellene mellom påløpt og bokført skyldes blant annet at regjeringen foreslår endringer i næringsbeskatningen (grunnrenteskatt på stor vannkraft og høyprisbidrag) som trer i kraft i 2022, men som ikke innbetales før i 2023.

Siden endringene er foreslått med virkning fra ulike tidspunkt, bør en ta utgangspunkt i helårsvirkningene når en skal se forslagene til skatte- og avgiftsendringer opp mot tidligere endringer. Helårsvirkningen av regjeringens netto skatte- og avgiftsskjerpelser anslås til 44,8 mrd. kroner, når forslagene er fullt innfasert.

Av dette utgjør høyprisbidraget 16 mrd. kroner. Høyprisbidraget er ment å omfordele mer av de ekstraordinært høye inntektene fra kraftproduksjon, og er ikke et varig nytt element i skattesystemet. Også forslaget om økt

arbeidsgiveravgift med 5 pst. på inntekter over 750 000 kroner er et situasjonstilpasset tiltak. Disse to tiltakene har i sum en anslått helårsvirkning på 23,7 mrd. kroner, og varig økte skatter kan dermed sies å utgjøre 21,1 mrd. kroner. Av dette kommer 15,35 mrd. kroner fra regjeringens forslag til økt grunnrenteskattesats på vannkraft og nye grunnrenteskatter på havbruk og landbasert vindkraft. Den resterende provenyøkningen, det vil si utenom situasjonstilpassede tiltak og økt grunnrenteskatt, utgjør dermed 5,75 mrd. kroner. Det er her sett bort fra forslaget om innstramming i de midlertidige petroleumsskatte-reglene. Provenyøkningen på 2 mrd. kroner påløpt overføres til Statens pensjonsfond utland og øker dermed ikke handlingsrommet i 2023-budsjettet.

I budsjettet for 2001 foreslo Stoltenberg I-regjeringen skatte- og avgiftsøkninger på om lag 12 mrd. kroner, som var om lag 1,0 pst. av BNP for Fastlands-Norge for 2001. Det ble noen justeringer i budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre. Til sammenligning utgjør samlet provenyvirkning av regjeringens forslag til skatte- og avgiftsendringer for 2023 om lag 0,6 pst. av anslått BNP for Fastlands-Norge i 2023 når situasjonstilpassede tiltak holdes utenfor. Hvis en også holder grunnrenteskattene utenfor, utgjør skatteøkningene 0,2 pst. av BNP. Det er også grunn til å merke seg at det offentliges andel av BNP går ned med Regjeringens budsjettforslag i motsetning til retningen under Solberg regjeringen hvor offentliges andel av BNP steg markant.

SPØRSMÅL NR. 39

Innlevert 6. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 13. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan følger klima- og miljøministeren opp forpliktelsen fra klimamøtet i Glasgow om å stoppe all avskoging i Norge innen 2030 og hvilke tiltak skal iverksettes?

BEGRUNNELSE:

På Klimamøtet i Glasgow i fjor inngikk ledere fra over 100 land en avtale om å stoppe all avskoging innen 2030. Norge var blant landene som sluttet seg til denne avtalen. Stans i avskogingen er viktig fordi avskoging er en viktig årsak til global oppvarming. I tillegg er det avgjørende for

å ivareta verdens naturmangfold at vi tar vare på skog. Vi har ikke bare en klimakrise, vi har også en naturkrise.

Skog dekker i dag om lag 4 milliarder hektar, eller om lag 31 prosent av jordas landareal.

Avskoging fører til reduksjon i det globale karbonlageret og tilsvarende økning av CO₂ i atmosfæren og i havet. Avskoging skjer særlig i varmere strøk, men også i Norge er det årlige utslipp fra avskoging. Utslippene fra avskoging i Norge ble beregnet til cirka 2,6 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2020. Skog tar opp en tredel av klimagassene som slippes ut, men avskoging svekker denne opptaksevnen.

Svar:

Norge har sammen med 145 andre land tatt et kollektivt ansvar for å stanse og reversere tap av skog- og arealforringelse innen 2030 gjennom Glasgow-erklæringen.

Glasgow-erklæringen er et løfte om å samarbeide tettere med andre land for å nå felles globale mål, men den er ikke en juridisk bindende forpliktelse. Jeg vil presisere at tap av skog både inkluderer ikke-menneskeskapt tap av skog, som for eksempel branner, og menneskeskapt avskoging.

Hvert år blir betydelige skogarealer i Norge avskoget til fordel for bl.a. veier, næringsbygg, boliger og fritidsboliger. Vi må gjøre mer for å redusere klimagassutslipp og tap av natur fra slik nedbygging. Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging slår fast at potensialet for fortetting og transformasjon bør utnyttes før nye utbyggingsområder blir tatt i bruk. Nye utbyggingsområder bør styres mot sentrumsnære områder med mulighet for utbygging med mindre arealkonflikter. Regjeringen vil søke å redusere arealbeslaget i statlige veiprojekter. I neste nasjonal transportplan vil vi ta høyde for at ressursbruken i større grad bør rettes inn

mot å ta vare på infrastrukturen vi har, og utnytte denne bedre, og vi vil også vurdere endringer i vegnormalene for å legge til rette for mer gjenbruk av eksisterende vegtraaseer. Men vi trenger mer kunnskap om potensialet for å kutte utslipp fra nedbygging innen alle samfunnssektorer. Klima- og miljødepartementet har gitt Miljødirektoratet i oppdrag å utrede dette i samarbeid med relevante etater.

Klima- og miljødepartementet har også satt i gang arbeid med å utvikle et naturregnskap for Norge. Naturregnskapet vil vise hvor mye natur vi har, tilstanden til naturen og verdien av naturgodene. Med naturregnskapet kan vi overvåke hvordan naturen blir påvirket av menneskelig aktivitet, og hva nedbygging koster i tap av natur og naturgoder.

Gjennom det internasjonale klima- og skoginitiativet samarbeider Norge med utviklingsland som selv viser sterk politisk vilje til å redusere tap av skog. Fra klima- og skoginitiativets start i 2008 og fram til i dag har vi utbetalt mer enn 10 milliarder kroner for nesten 300 millioner tonn reduserte klimagassutslipp fra tropisk skog i utviklingsland. Regjeringen vil fortsette og videreutvikle klima- og skoginitiativet på et høyt nivå fram til 2030.

SPØRSMÅL NR. 40

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 15. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva tenker regjeringen om kompensierende tiltak til bedrifter/kommuner som nå får redusert inntektsgrunnlaget sitt som følger av skjerpene kontroll med russiske fiskefartøy?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen besluttet torsdag 6. oktober at russiske fiskefartøy kun kan anløpe tre havner (Tromsø, Båtsfjord og Kirkenes), og at alle de russiske fartøyene som kommer til disse havnene skal kontrolleres. Regjeringen har tatt beslutningen med bakgrunn i informasjon som tilsier at det er behov for å øke kontrollen med russiske fiskefartøy.

Jeg mener regjeringens beslutning er riktig og nødvendig. Det er viktig at regjeringen har kontroll på russiske fiskefartøy og følger nøye med på russisk aktivitet i norske farvann og i norske havner. Men beslutningen vil også ha konsekvenser for bedrifter og kommuner som

har aktivitet knyttet til russiske fiskefartøy, for eksempel mottak av fisk eller vedlikehold av fartøy og som nå ikke kan ta imot russiske fiskefartøy. Det vises blant annet til denne saken fra Harstad med Harstad mekaniske verksted (Hamek) som kan oppleve store økonomiske konsekvenser av dette: <https://www.ht.no/nyheter/i/1503xl/russiske-fartoy-kan-ikke-legge-til-i-harstad-vil-rammevaart-verksted-veldig-hardt>

Svar:

Det er behov for å iverksette denne innstramningen for å sikre at norske havner og Norge ikke blir et transittland for å frakte varer ulovlig til Russland. Begrensningen av antall anløpssteder vil sikre at kontrollmyndighetene kan gjennomføre kontroll på en mest mulig hensiktsmessig måte.

Russlands angrepskrig mot Ukraina og sanksjonsregelverket innebærer at enhver handel med Russland inn-

nebærer risiko for den enkelte bedrift. Innstrammingen som nå er innført, kan få konsekvenser for bedrifter og havner som russiske fiskefartøy ikke kan anløpe. Tromsø, Kirkenes og Båtsfjord ble valgt etter en helhetsvurdering blant annet basert på hvor det er mulig å sette inn målrettede kontrolltiltak.

Tidligere i år fikk vi på plass en pakke for å hjelpe bedrifter som tidligere har hatt høy eksponering mot det russiske markedet.

Regjeringen har etablert en støtteordning på 55 millioner kroner for bedrifter som har omsetningsfall som følge av krigen i Ukraina og sanksjonene mot Russland og Belarus. Ordningen gjelder for bedrifter som hadde minimum 50 pst. av omsetningen fra kunder i Russland, Belarus og Ukraina i 2021, eller i snitt for de tre siste årene. Ordningen gjelder for perioden ut september 2022. Siste frist for innsending av søknad om tilskudd i ordningen er 1. desember 2022, og siste frist for å få tilsagn om støtte er 31. desember 2022. Ordningen har mottatt få søknader.

Regjeringen har videre bevilget ytterligere 50 millioner kroner til Troms og Finnmark Fylkeskommune. Midlene skal legges til rette for økt aktivitet, sysselsetting og verdiskaping samt utvikling av næringslivet i regionen. Midlene skal brukes på relevante tiltak i kommunene Vardø, Vadsø, Lebesby, Gamvik, Berlevåg, Tana, Nesseby, Båtsfjord og Sør-Varanger.

Regjeringen har videre opprettet en lånegarantiordning under Eksfin for bedrifter som står overfor likviditetsmangel som følge av de restriktive tiltakene. Formålet med ordningen er at ellers lønnsomme bedrifter som har likviditetsmangel som følge av Russlands krigføring i Ukraina får tilgang til likviditet, og dermed kan tilpasse seg situasjonen. Det er ikke mottatt søknader gjennom ordningen.

I tillegg ble det bevilget 500 millioner kroner til en økning av årets utlånsramme for lavrisikolån. Den utvidede lånerammen er forbeholdt bedrifter i Øst-Finnmark.

SPØRSMÅL NR. 41

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 14. oktober 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at statsbudsjettet, inkludert kuttet i momsfritaket, vil styrke norske medier i kampen mot store internasjonale giganter som satser på nettopp levende bilder og lyd?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet legger kultur- og likestillingsministeren stor vekt på hvor avgjørende mediebudsjettet er for å understøtte mediens demokratiske funksjon. Det gjøres også flere grep på mediebudsjettet, med både produksjonsstøtten og eksempelvis styringssignalene for NRK. Samtidig gjøres det en ny stor innsparing, ved å avvikle fritaket for elektroniske nyhetstjenester i merverdiavgiftsloven § 6-2. Etter statsrådens pressekonferanse 6. oktober fikk hun mulighet til å svare på spørsmål fra Medier 24 om hvordan dette ville bidra til å styrke norske medier i kampen mot store internasjonale giganter som satser på nettopp levende bilder og lyd. Denne muligheten tok hun ikke. På den bakgrunn ønsker jeg å gi statsråden en ny mulighet i form av svar på et skriftlig spørsmål fra undertegnede.

Svar:

I Norge har vi tilgang på et mangfold av uavhengige og troverdige medier, uansett hvor vi bor i landet. Slik vil vi også ha det framover. Behovet for troverdige, redaktørstyrte medier av høy kvalitet er stort. Regjeringas mål er derfor å sikre sterke norske medier og legge til rette for at alle grupper i samfunnet har et godt medietilbud.

Mediestøtten bidrar til å opprettholde mediemangfoldet, og bidrar til innovasjon og utvikling. I budsjettet for 2023 har regjeringen for første gang lagt fram et fireårig styringssignal for NRK og den direkte mediestøtten, og vi har også lagt fram rammene for neste avtale om kommersiell allmennkringkasting. Noe av det viktigste for norske medier i kampen mot store internasjonale giganter er forutsigbare og gode rammevilkår. I budsjettet slår vi derfor fast at den direkte mediestøtten skal justeres i tråd med pris og lønnsvekst i kommende fireårsperiode.

I forbindelse med styringssignalet har vi også vurdert endringer i de direkte mediestøtteordningene, og har gjennom året lagt fram flere forslag som vil styrke særlig de minste avisene. Dette er medier som har små redaksjoner og begrensede ressurser til å digitalisere og innovere. De

små lokalavisene er viktige for folk i lokalsamfunn rundt om i hele landet, og de er helt sentrale for lokaldemokratiet. Samtidig er dette noen av de mest utsatte mediene i konkurransen fra de globale plattformene. Vi har blant annet foreslått å senke egenandelen for de minste mediene i ordningen for innovasjon- og utviklingstilskudd. Vi har også foreslått å utvide ordningen til å omfatte fagmedier på visse vilkår. Slik vil vi kunne støtte mer av den samfunnsviktige journalistikken og bidra til at flere medier står bedre rustet i den digitale konkurransen. I forslaget til ny forskrift for produksjonstilskudd har vi modernisert regelverket og gjort ordningen mer treffsikker, blant annet ved å gjøre det mulig å målrette mer av tilskuddet til de minste lokale mediene.

Regjeringa vil sikre NRK som en allmennkringkaster med sterkt nærvær i hele landet. Ved siden av avisene har NRK en viktig rolle i vår offentlige samtale, og om lag 9 av 10 av oss bruker ett eller flere NRK-tilbud hver dag. Men, som vi peker på i meldingsdelen til budsjettet, opptar de globale aktørene stadig mer av unges mediekonsum, og det er derfor vesentlig at NRK har tilstrekkelige ressurser til å utvikle innhold og publisere det på en måte som treffer dagens unge. Derfor viderefører vi hovedlinjene i NRK-oppdraget, og sørger for at de får rammene de trenger for å opprettholde og videreutvikle tilbudet i den kommende perioden. I budsjettet for 2023 bevilger vi over 6 mrd. kroner til NRK, og vi foreslår at bevilgningen justeres med pris- og lønnsvekst i årene fra 2024-2026.

I budsjettet foreslår vi også å kunngjøre en ny avtale om kommersiell allmennkringkasting, som skal gjelde et-

ter avtalen med TV 2 utløper i 2023. Avtalen vil bidra til at vi opprettholder et sterkt redaksjonelt miljø for nyheter utenfor Oslo og en reell konkurrent til NRK. Regjeringa legger opp til at kompensasjonen skal ha en ramme på maksimalt 150 mill. kroner i året, og avtalen blir utvidet til å vare fra fem til åtte år.

Når det gjelder fritaket for mva. for elektroniske nyhetstjenester har vi sett at fritaket kan bli brukt for å redusere merverdiavgiftsbelastningen ved salg av sports- og underholdningspakker, ved at de selges sammen med nyheter. Regjeringa har derfor foreslått å avvike fritaket, for å prioritere disse pengene annerledes. Innholdsgiganter som Netflix, Spotify og Disney+, som i hovedsak leverer underholdning, omsettes allerede i dag med full momssats. Avviklingen av fritaket vil kun gjelde nyhetstjenester som består av lyd eller levende bilder. Dette omfatter for eksempel TV 2 Nyhetskanalen (nå TV 2 Nyheter), samt utenlandske kanaler som BBC News og CNN m.fl. Forslaget vil ikke endre merverdiavgiftsfritaket for aviser og nettaviser. Aviser og nettaviser som omfattes av fritaket i dag kan fortsatt publisere lyd og videoinnhold uten avgift, så lenge innholdet i avisen totalt sett i hovedsak består av tekst og stillbilder. Som medieminister ser jeg at det ikke er ideelt å forskjellsbehandle norskproduserte nyheter som formidles på ulike måter, blant annet fordi det kan føre med seg noen krevende avgrensningsspørsmål. For øvrig bør spørsmål om avgrensninger eller tolking av avgiftsregelverket rettes til finansministeren, som er ansvarlig statsråd for merverdiavgiften.

SPØRSMÅL NR. 42

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 18. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden informere om hva det innebærer at Norge skal delta i «EUs styrkede helseberedskap på så like vilkår som EUs medlemsland som mulig», hva HERA vil bety for Norges helseberedskap, og hvor myndigheten skal ligge under en krisesituasjon?

Svar:

Covid19-pandemien viste med all sin tydelighet hvor viktig det er med samarbeid på tvers av landegrensar, og vi

fikk bekreftet at EU er vår viktigste samarbeidspartner innen helseberedskap og kriseberedskap.

EU har etablert et helsesamarbeid for å styrke den europeiske helseberedskapen. Som Koronakommisjonen beskriver i sin andre rapport, så vi under pandemien en betydelig sårbarhet i Norges beredskap ved å stå utenfor den europeiske fellessatsingen på helseberedskap som EU etablerte. Regjeringen har derfor besluttet at Norge skal arbeide for å kunne inngå en avtale om norsk tilknytning til det styrkede europeiske helseberedskaps-samarbeidet. I den avtalen ønsker vi å ha så like vilkår som EUs medlemsland som mulig, slik at Norge er like godt rustet

som sine europeiske naboland ved neste helsekrise og kan bidra fullt inn i samarbeidet. Stortinget vil konsulteres på vanlig måte.

Health Emergency Preparedness and Response Authority (HERA) er organisert som et eget generaldirektorat i Europakommisjonen, men med et eget styre hvor landene deltar. HERAs formål er å forebygge, avdekke, forberede og håndtere helsetrusler, inkludert utvikle, produsere og distribuere nødvendige medisinske mottiltak (eksempelvis vaksiner). Norge møter nå som observatør i HERAs styre, i HERAs rådgivende forum og et forum for felles industrisamarbeid. Norge deltar også i møtene i EUs vaksinstyre. Vi er i innledende samtaler med Kommisjonen om en avtale og har god dialog med EUs medlemsland. For Norge vil tilknytning til HERA bidra til at den norske befolkningen mottar medisinske mottiltak

på like vilkår som andre EU-land. Det betyr også at norske myndigheter og norske aktører, som relevante bedrifter, kan bidra til helseberedskapen og i kriseresponsen.

Helse er fortsatt nasjonalstatenes ansvar, men EUs styrkede helseberedskap hjelper oss å håndtere utfordringer i fellesskap, på en bedre måte enn enkeltland kan alene. Ved en eventuell helsekrise vil HERA få utvidede fullmakter til å utvikle, produsere og anskaffe medisinske mottiltak for alle EUs medlemsland i den grad de ønsker dette. I dag er vår tilknytning til EUs helsesamarbeid sårbar og uten juridiske forsikringer om at vi eksempelvis vil dekkes av EUs tiltak for å sikre tilgang til fremtidige medisinske mottiltak. Regjeringen mål er å bidra til å forebygge, tidlig oppdage og raskt respondere på nye eller vedvarende helsetrusler. Å sørge for en trygg relasjon til EUs helsesamarbeid, er et av virkemidlene.

SPØRSMÅL NR. 43

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 14. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hvordan kan staten tilsynelatende tillate seg en langt mer liberal praksis (med tanke på overholdelse av frister og konsekvenser ved fristbrudd) der man skal utbetale til bedriftene, eksempelvis ved refusjon av sykepenger fra Nav, enn det man stiller bedriftene overfor ved deres forsinkelser?

BEGRUNNELSE:

Ved utbetaling av sykepenger legger bedriften - slik jeg har forstått det - ut og får så i ettertid refusjon fra Nav for statens del. Jeg får tilbakemelding om at denne refusjonen ofte er forsinket.

Ved forsinkelser hos eksempelvis NAV ved refusjon av sykepenger, får bedriftene ofte beskjed om dette er noe man bare må forholde seg til. En konsekvens er at de kan få likviditetsmessige utfordringer, og blir nødt til å låne penger for å overholde sine løpende forpliktelser. Dermed pådrar selskapet seg både ekstra kostnader og arbeid.

Dersom situasjonen hadde vært omvendt, og det var bedriften som var for sent ute med eksempelvis rapportering av mva-melding og tilhørende innbetaling av merverdiavgift til det offentlige, ville bedriften umiddelbart blitt ilagt sanksjoner.

Små og mellomstore bedrifter melder om at de opplever denne praksisen som urettferdig. Det er viktig at det offentlig også selv etterlever de regler og frister man forventer at næringslivet til enhver tid skal gjøre. Små og mellomstore bedrifter etterlyser likhet for loven for begge parter.

Svar:

Spørsmålet angår ordninger der arbeidsgivere forskutterer ytelser som sykepenger og senere får utbetalt refusjon fra Arbeids- og velferdsetaten. Representanten Stokkebo viser i begrunnelsen for sitt spørsmål til at bedrifter som har forskuttet en NAV-ytelse kan få likviditetsmessige utfordringer som følge av at etaten bruker lang tid på å utbetale refusjoner til arbeidsgivere. Jeg er enig med representanten i at arbeidsgivere bør ha forutsigbarhet for når Arbeids- og velferdsetaten utbetaler refusjon og at det er uheldig om arbeidsgivere får likviditetsproblemer som følge av lang saksbehandlingstid.

Refusjon av sykepenger til arbeidsgivere er en av flere arbeidsoppgaver som det er viktig at Arbeids- og velferdsetaten håndterer korrekt og innen rimelig tid. Arbeids- og velferdsetaten har orientert meg om at hoveddelen av refusjonssakene til arbeidsgivere behandles på i overkant av seks uker. For enkelte av refusjonssakene

har saksbehandlingstiden vært lenger. Refusjon av sykepenginger er sammensatt, og saksbehandlingstiden kan variere fra sak til sak. Etaten jobber kontinuerlig med å redusere restansene på sykepengeområdet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet utvikler og innfører en ny sykepengeløsning som medfører at etaten i en peri-

ode må jobbe i både gammel og ny løsning. Samtidig har antall sykepengesaker økt siden 2019. På sikt skal IKT-moderniseringen i Arbeids- og velferdsetaten gi kortere saksbehandlingstider som følge av økt automatisering og færre saker til manuell behandling.

SPØRSMÅL NR. 44

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 15. oktober 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Hvilke analyser er gjort for samfunnsøkonomiske konsekvensene knyttet til ombygging av Ring 1/Hammersborgtunnelen, og har regjeringen fått utført noen nye slike etter at den tiltrådte (Disse, både tidligere analyser og eventuelt nye, ønskes redegjort for og oversendt)?

BEGRUNNELSE:

Ombygging av Ring 1 er del av regjeringskvartal-prosjektet. Den er antatt å koste 3,1 milliarder kroner totalt. I forslaget til statsbudsjett for 2023 foreslår regjeringen at Stortinget skal si endelig ja til dette.

I forslaget, i Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett, skriver regjeringen:

“Det har vært vurdert om Ring 1 skulle stenges permanent, men vurderinger viser at dette har betydelige negative trafikale konsekvenser og samfunnsøkonomiske kostnader, slik at de samlede samfunnsøkonomiske kostnadene ved permanent stenging blir høyere enn ved ombygging.”

Regjeringen har flere ganger ytret at den ønsker å redusere kostandene til nytt regjeringskvartal. I revidert statsbudsjett for 2022 skrev for eksempel regjeringen:

“Det skal også arbeides videre med tiltak som reduserer kostnadene ved ombyggingen av Ring 1.”

Det er imidlertid uklart om det faktisk er foretatt noen nye/ytterligere vurderinger av den samfunnsøkonomiske kostnaden/lønnsomheten ved Ring 1-ombyggingen, utover dem forrige regjering fikk utført.

Etter hva denne representanten kan se, er eneste offentliggjorte vurdering av samfunnsøkonomiske konsekvenser av Ring 1-ombyggingen vurderingene i Menon Economics' rapport “Samfunnsøkonomisk analyse av alternativer til byggetrinn 2 og 3 i nytt regjeringskvartal”. Den ble ferdigstilt i september 2021.

Det er for eksempel uklart om Statens vegvesen utført en slik analyse etter sin vanlige metodikk, slik vanlig er for samferdselsprosjekter av denne størrelsen, eller om regjeringen bare lener seg på vurderinger til Menon.

Svar:

I medhald av tryggingvurderingar som er gjort knytt til nytt regjeringskvartal må Ring 1 bli bygd om eller stengd permanent. Vurderingane i notat frå Statens vegvesen og Statsbygg av 25.08.2022 syner store negative konsekvensar for trafikk, bymiljø og forureining ved å stenge Ring 1 permanent. Det framkjem vidare at det også vil vere negative konsekvensar ved mellombels stenging ved ei ombygging av Ring 1, men at ei permanent stenging vil ha meir omfattande og inngripande konsekvensar.

Vurderingane i notat frå Statens vegvesen og Statsbygg av 25.08.2022 bygger mellom anna på trafikkkanalysar gjennomført av Sweco, og på ein samfunnsøkonomisk analyse gjennomført av Menon. Dei prissette samfunnsøkonomiske kostnadene for permanent stenging ligg på mellom 2,5 og 12,8 mrd. kroner, jf. tabell 1 i notatet av 25.08.2022. I tillegg kjem ikkje-prissette samfunnsøkonomiske verknader som negative konsekvensar for bilfri by, bymiljø, auka kommunale kostnader, auka risiko for ulukker og forureining. Kostnadene ved permanent stenging, når berekna samfunnsøkonomiske kostnader blir tatt med, er berekna til 8,2 mrd. kroner for middelalternativet, og 3,8 mrd. kroner for lågaste alternativ. Kostnadene ved ombyggingsalternativet, der også samfunnsøkonomiske kostnader for mellombels stenging er tatt med, er anslått å vere 3,6 mrd. kroner. Anslaget for ombyggingkostnadene er noko høgare i notatet av 25.08.2022, enn forslaget regjeringa har lagt fram for Stortinget, jf. forklaring nedanfor. Gitt føresetnadane over er kostnadene ved å stenge Ring 1

permanent anslått å vere høgare enn ved å bygge om Ring 1.

Følgande relevante vurderingar er lagt ved:

- Statsbygg og Statens Vegvesen - Nytt regjeringskvartal: Vurderingar omkring permanent stenging av Ring 1, 25.08.2022
- SWECO - Trafikkanalyse RKV. Trafikale konsekvenser for anleggsperioden, 20.06.2022
- SWECO - Hammersborgtunnelen Ring 1. Vurdering av endret trafikkregulering, 07.12.2021
- Statsbygg og Statens vegvesen - Vurdering av ulike scenarior for Ring 1, 15.12.2021
- Menon - Samfunnsøkonomisk analyse av alternativer til byggetrinn 2 og 3 i nytt regjeringskvartal, september 2021

Det er i dokumenta som følgjer med, nokre avvikande tal for ombygginga av Ring 1. Det er i all hovudsak fordi det er gjort ei fornya vurdering av kva ombyggingsalternativ for Ring 1 som bør veljast, der både tryggingsspørsmål og kostnader ved ulike alternativ er gjennomgått på nytt. Dette har resultert i eit revidert alternativ med lågare kostnad enn det eksternt kvalitetssikra planforslaget. Som det framkjem av Prop. 1 S (2022-2023) har regjeringa vedteke endringar i planane for ombygging av tunnelane, som inneber ein reduksjon i anslått investeringskostnad på om lag 640 mill. kroner. I samspel med entreprenør, vil Statens vegvesen arbeide vidare med sikte på å redusere kostnadene i prosjektet.

Vedlegg:

[Trafikkanalyse RKV](#)

SPØRSMÅL NR. 45

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 14. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Oppfyller NAV lovens krav overfor folk med nedsatt funksjonsevne, dersom de velger å tildele rimeligere produkter som ikke er klassifisert som medisinsk utstyr, på tross av at slik medisinsk utstyr er tilgjengelig?

BEGRUNNELSE:

Hjelpemidler til funksjonshemmede defineres som medisinsk utstyr i Lov om medisinsk utstyr når hjelpemidlet «kompenserer for skade eller uførhet».

Retten til hjelpemidler er forankret i folketrygdloven. FN-konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter slår også fast at funksjonshemmede har rett til hjelpemidler som sikrer en aktiv og selvstendig hverdag og deltakelse på alle samfunnsområder. Dagens rettighetsbaserte system i folketrygden har stor oppslutning.

Jeg får tilbakemelding fra aktører som er bekymret for at det i offentlige anskaffelser som gjennomføres av NAV, ikke lenger stilles krav til at hjelpemidler til folk med nedsatt funksjonsevne skal være godkjent medisinsk utstyr. Det betyr at utstyr som er spesielt utviklet og som følger strenge kontrollregimer for medisinsk utstyr, konkurrerer mot regulære konsumentprodukter. Anskaffelsene har ofte høyt fokus på pris og det er ikke uvanlig at pris vektas

100 %. Medisinsk utstyr vil ofte ikke kunne vinne frem i en slik type konkurranse.

EU innfører nå et felles europeisk regelverket for medisinsk utstyr, som skal øke bruker- og pasientsikkerheten. Aktørene som tar kontakt er bekymret for at det ikke vil komme norske funksjonshemmede til gode, fordi hjelpemidlene ikke gjøres tilgjengelige.

For å oppsummere: Et hjelpemiddel er utstyr som er spesiallaget eller spesialtilpasset for funksjonshemmede. Hjelpemidler gjør det mulig å gjøre helt vanlige ting som er vanskelig eller umulig på grunn av funksjonshemmingen. Hjelpemidler er slik jeg forstår det klassifisert som medisinsk utstyr etter norsk lovverk, HOD og tilsynsmyndighet. Funksjonshemmede har vel da etter loven rett til å motta slikt hjelpemidler som dekker nødvendige behov slik at man kan fungere i eksempelvis skole-, arbeids- og dagligliv, når hjelpemiddel/medisinsk utstyr er det som best kan hjelpe den funksjonshemmede.

Svar:

I henhold til folketrygdloven har et medlem med nedsatt funksjonsevne rett til stønad til hjelpemidler for å bedre funksjonsevnen i arbeidslivet og dagliglivet. Denne retten er ikke begrenset til hjelpemidler som er å regne som me-

disinsk utstyr etter lov om medisinsk utstyr og forordning (EU) 2017/745 om medisinsk utstyr (MDR).

I begrunnelsen for spørsmålet, viser representanten til at hjelpemidler er klassifisert som medisinsk utstyr etter norsk lovverk av Helse- og omsorgsdepartementet og tilsynsmyndighet. Helse- og omsorgsdepartementet opplyser at et medisinsk utstyr noe forenklet forklart er ethvert instrument, apparat, utstyr, programvare, implantat, reagens, materiale eller annen gjenstand som ifølge produsenten er beregnet til bruk på mennesker ved sykdom, skade eller funksjonshemming. Det er produsentens tiltenkte hensikt med utstyret som er avgjørende, som har det hele og endelige ansvaret for at produktet er i samsvar med kravene. Hjelpemidler til personer med nedsatt funksjon kan både falle inn under eller utenfor definisjonen av medisinsk utstyr. Denne vurderingen baserer seg som nevnt på utstyrets tiltenkte hensikt/form.

To svært like produkter kan imidlertid være plassert på markedet under ulike regelverk. At et produkt er CE-merket og plassert på markedet som medisinsk utstyr innebærer enkelt forklart at det ligger et kvalitetssystem i bunn og at utstyret oppfyller grunnleggende krav til sikkerhet, ytelse og effekt. At et produkt ikke er plassert på markedet som medisinsk utstyr betyr ikke nødvendigvis at produktet ikke er godt nok til å ha den nødvendige funksjonen i henhold til Arbeids- og velferdsetatens spesifikasjoner.

Jeg har vært i kontakt med Arbeids- og velferdsdirektoratet som opplyser at Arbeids- og velferdsetaten – for å sikre brukere tilgang til et bredt spekter av hjelpemidler som dekker ulike brukerbehov – kjøper inn produkter som er satt på markedet etter ulike direktiver, forordninger og/eller lovverk. Biler, trappeheiser, sykler, løfteplattformer, hørselshjelpemidler, ulike aktivitetshjelpemidler, fører-

og servicehunder mv. er eksempler på produkter som dekkes av folketrygdloven kapittel 10, men som ikke er satt på markedet som medisinsk utstyr. Produkter som er satt på markedet etter andre direktiv, forordninger og/eller lovverk kan være like godt egnet til å bedre funksjonsevnen som produkter som er samsvarserklært etter MDR. Direktoratet opplyser at produktsikkerheten også er ivaretatt for produkter som er satt på markedet etter andre direktiv, forordninger og/eller lovverk.

Arbeids- og velferdsetaten skal ivareta mange hensyn når hjelpemidler anskaffes. God dekning av ulike brukerbehov og tilgang til fremtidsrettede og kvalitetsmessig gode hjelpemidler og tjenester står sentralt i arbeidet. Anskaffelsene har høyt fokus på kvalitet og brukerbehov. Jeg har fått opplyst at i over 90 pst. av anskaffelsene etaten gjennomfører, vektlegges kvalitet høyere enn pris. Også i de tilfellene der pris vektlegges høyest, stiller etaten høye krav til kvaliteten på produktene.

Direktoratet har også opplyst om at Arbeids- og velferdsetaten innretter anskaffelsene slik at kvalitetsmessig gode produkter har god mulighet til å nå opp i konkurransen og få avtale. Kvaliteten som vektlegges i konkurransene er kvalitetsaspekter som har betydning for brukerne og avhenger ikke av hvilket direktiv produktene er satt på markedet etter. Det stilles relevante krav til produktene og tjenestene, kvalitet og brukerbehov vektlegges høyt, og alle produkter blir evaluert av et anskaffelsesteam med høy kompetanse på brukerbehov og produkter. Målet er å sikre at etatens brukere får tilgang til de beste og mest egnede produktene som eksisterer på markedet.

Jeg mener ut fra dette at Arbeids- og velferdsetaten oppfyller lovens krav på dette området.

SPØRSMÅL NR. 46

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 15. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

I Regjeringas klimastatus og -plan som ble lagt fram i forbindelse med statsbudsjettet framgår det at regjeringen forventer et kutt på 0,5 millioner tonn CO₂ neste år som følge av iverksatte tiltak og virkemidler, samt et ytterligere kutt på 0,2 millioner tonn CO₂, om følge av tiltak og virkemidler som ennå ikke er igangsatt.

Kan jeg be om å få brutt begge disse tallene ned, slik at vi ser hvor store kutt de ulike tiltakene gir?

Svar:

Først vil jeg for ordens skyld gjøre oppmerksom på at det ikke er allerede iverksatte tiltak og virkemidler som bidrar til de 0,5 mill. tonn representanten viser til. Iverksatte til-

tak og virkemidler inngår i utslippsframskrivningene som beskrives i kap. 4.3.3 i Regjeringas klimastatus og -plan. De kuttene som omtales i klimastatus og -plan på henholdsvis 0,5 og 0,2 mill. tonn representerer politikk som regjeringen henholdsvis foreslår i budsjettet og arbeider med.

I kapittel 5 av Regjeringens klimastatus og -plan fremgår det at de effektberregnede klimavirkemidlene i forslaget fra regjeringen til statsbudsjett for 2023 er beregnet til å redusere de ikke-kvotepliktige utslippene med opp mot 0,5 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2023. Videre fremgår det at regjeringen i tillegg til forslagene i budsjettet arbeider med ytterligere virkemiddel og politikk som kan bidra til å redusere utslipp i 2023 med 0,2 mill. tonn CO₂-ekvivalenter utover det.

Det er stor usikkerhet knyttet til utslippsutviklingen og effekten av klimavirkemidler i årene frem mot 2030. På kort sikt påvirkes utslipp betydelig av aktiviteten i økonomien og konjunktursvingninger. På lengre sikt er endringer i rammebetingelser og teknologiutvikling også svært viktig. Totalene på henholdsvis 0,5 og 0,2 mill. tonn CO₂-ekvivalenter er basert på estimater for ulike klimavirkemidler med tilhørende antagelser og er derfor usikre. Pga. usikkerheter i estimatene ble effekten ikke brutt ned i Regjeringens klimastatus og -plan, men under gis mer detaljer.

Klimavirkemidlene i forslaget fra regjeringen til statsbudsjett for 2023

Regjeringen har foreslått å øke omsetningskrav til biodrivstoff i veitrafikk til 17 pst. fra 1. januar 2023, med delkrav på 12,5 pst. for avansert biodrivstoff. Regjeringen har også foreslått fra 1. januar 2023 å innføre et omsetningskrav til avansert biodrivstoff for ikke-veigående

maskiner med 7 pst. i 2023, og dette skal trappes opp til 10 pst. i 2024. Disse to forslagene gir en estimert utslippseffekt på 0,4 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2023.

Regjeringen har foreslått å øke avgiftene på ikke-kvotepliktige utslipp til 952 kr/tonn fra 1. januar 2023. Dette gir en anslått effekt på 0,1 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2023, korrigert for endringene i grunnavgiften og veibruksavgiften.

I tillegg foreslår Regjeringen en samlet bevilgning til Bionova på 87,5 mill. kroner for 2023. I Regjeringens klimastatus og -plan legges det til grunn at Bionova gradvis kan bidra til å redusere utslippene i jordbrukssektoren med opptil 0,6 mill. tonn fram mot 2030. Den økte bevilgningen til Bionova anslås også å kunne gi noe reduserte utslipp i 2023, men pga. stor usikkerhet inngår ikke dette i den anslåtte utslippsreduksjonen for 2023.

Ytterligere virkemiddel og politikk det arbeides med

Utover vedtatt og foreslått politikk er størstedelen av reduksjonspotensialet fra virkemidler og politikk som regjeringen arbeider med, antatt å komme fra arbeidet med å redusere utslippene i jordbrukssektoren i tråd med målet i intensjonsavtalen med jordbruket. Regjeringen arbeider mot en reduksjon bokført i jordbrukssektoren på 4 mill. CO₂-ekvivalenter over perioden 2021-2030. Det er antatt at utslippsreduksjonene fordeler seg over tid tilsvarende som antatt i rapporten «Klimakur 2030», effekten vil derfor kunne være 0,15 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2023. I tillegg utreder Miljødirektoratet et omsetningskrav for sjøfart og fiske som er estimert å ha en effekt i 2023 på 0,07 mill. tonn CO₂-ekvivalenter, gitt innføring fra 1. juli.

Jeg vil igjen presisere at anslagene er usikre.

SPØRSMÅL NR. 47

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 17. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ for samarbeid mellom Fjellberg-sambandet og Hordfastprosjektet for å hente ut synergieffekter på utvikling av flytebruteknologi?

BEGRUNNELSE:

I svar til Vestland fylkeskommune fra Kommunaldepartementet datert 4. juni 2021, vil Fjellberg-sambandet få 21,5

millioner i ferjeavløsningsmidler. Dette betyr at prosjektet vil kunne realiseres med ferjeavløsningsmidler som omtrent eneste finansieringskilde. Kvinnherad kommune regulerer for dette og ser for seg å bruke flytebruteknologi i dette prosjektet. E39 mellom Stord og Bergen er godt i gang med prosjektering av flytebru noe som statsbudsjettforslaget også fortsetter å planlegge for. Jeg mener derfor at det må være mulig å hente synergieffekter med teknolo-

giutvikling mellom disse to prosjektene. For industrimiljøet i regionen vil også flere flytebruprosjekt være bra.

Svar:

Statens vegvesen har videreutviklet teknologi knyttet til arbeidet med Ferjefri E39. Dette er teknologiutvikling, som er gjennomført med flere parter, både Statens vegvesens interne kompetansemiljøer, eksterne konsulenter og forskningsmiljøer. Kunnskapen er gjort åpent tilgjengelig

i markedet og vil derfor kunne nyttes uten bindinger til Statens vegvesen sitt arbeid med fjordkryssinger.

Dersom Vestland fylkeskommune har behov for støtte til utvikling i dette sambandet, vil de kunne hente kunnskap hos de partene som har vært involvert i arbeidet med ferjefri E39. Statens vegvesen er opptatt av utvikling av det nasjonale vegnettet uavhengig av eierskap og kan bidra som diskusjonspart dersom det er ønske om det fra fylkeskommunen sin side.

SPØRSMÅL NR. 48

Innlevert 6. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 18. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vurderer statsråden å utsette ikrafttreddelsen av voldserstatningsloven og hvis ikke, hvordan vil hun sørge for at allmennheten og relevante instanser får kjennskap til innholdet i loven, all den tid kunngjøring om ikrafttredelse skjer kun få måneder før loven trer i kraft?

BEGRUNNELSE:

Justis- og beredskapsdepartementet varslet den 23. september at ny voldserstatningslov skal tre i kraft allerede fra 1.januar 2023. Det vil si at berørte aktører, herunder voldsutsatte, hjelpeorganisasjoner, offentlige instanser og andre vil ha rett over tre måneder på seg til å omstille seg etter den nye loven.

Den nye loven skal gjelde for saker der første søknad om voldsoffererstatning er sendt etter den nye lovens ikrafttredelse. Det er et vilkår i loven om at søknad må sendes innen ett år etter henleggelse av saken hos politiet i saker hvor det ikke foreligger dom. Til forskjell fra tidligere lov hvor det holdt at forholdet ikke er strafferettslig foreldet. En konsekvens av dette vil bli at saker som er henlagt før 01.01.22 vil bli avvist uavhengig av om søker er erstatningsberettiget. Dermed vil tusenvis av volds ofre som egentlig har rett til erstatning kunne stå i en situasjon hvor saken deres er foreldet etter vol. Kontoret for voldsoffererstatning anslår selv at ca. 1 av 8 erstatningsberettigede faktisk har søkt om erstatning.

Det er et stort informasjonsbehov knyttet til endringene. Dette er per nå ikke allment kjent, og vil trolig ikke rekke å bli det før loven trer i kraft.

Det registeres at departementet har utarbeidet en kunngjøring om endringene, men for å nå ut til berørte parter er dette klart ikke tilstrekkelig. Det er svært mange instanser som har behov for informasjonen, fra helsepersonell til hjelpeinstanser og advokater. For å nå direkte ut til voldsutsatte som ikke lenger er i kontakt med offentlige eller andre aktører knyttet til voldshendelsen vil dette uansett ikke være tilstrekkelig. Det er per nå ikke kjent om departementet har laget en plan for at nødvendig informasjon når ut til relevante instanser.

Svar:

Lov om erstatning fra staten til voldsutsatte (voldserstatningsloven) ble vedtatt av Stortinget 3. juni 2022, jf. Lovvedtak 70 (2021–2022). Vedtaket er gjort etter forslag i Prop. 238 L (2020–2021) og Innst. 310 L (2021–2022) fra Stortingets justiskomite. I statsråd 23. september 2022 ble det vedtatt at loven skal tre i kraft 1. januar 2023.

Jeg er glad for at det er vedtatt ikrafttredelsesdato for ny lov om voldserstatning. Med ny lov vil volds ofre sikres en enkel, rettfærdig, forutsigbar og langt mer effektiv ordning, samtidig som rettsikkerheten til både voldsutsatte og skadevolder styrkes. Både brukere og aktører har behov for forutsigbarhet, og tidspunktet for lovens ikrafttredelse står derfor fast.

Regjeringen er opptatt av at det skal informeres godt om konsekvensene av ny lov og at denne informasjonen

skal nå ut til brukerne. Departementet har derfor lagt ut en kunngjøring på hjemmesidene til relevante offentlige instanser,¹ samt sendt den ut til en rekke relevante aktører, slik at disse aktørene kan videreformidle informasjonen til sine medlemmer og brukere.

Kunngjøringen har et enkelt språk og beskriver de endringene i ny lov som kan påvirke retten til voldserstatning. Formålet er at voldsutsatte selv skal kunne vurdere om de bør søke erstatning før 1. januar 2023 for å ha rett til erstatning fra staten. Kunngjøringen er oversatt til engelsk og samisk.

Jeg har notert meg at enkelte mener at det er for kort tid frem til lovens ikrafttredelse. Jeg tar denne kritikken på alvor, men mener loven bør tre i kraft som fastsatt. Når det gjelder hvilke muligheter som ligger i å gi overgangsregler mellom gammel og ny lov, vil departementet se nærmere

på dette. Å bryte fristen for å fremme søknad om voldsoffererstatning krever ikke mye. Det er tilstrekkelig å sende en kort e-post eller brev til Kontoret for voldsoffererstatning før 1. januar 2023 hvor det fremgår at du søker om voldsoffererstatning. Utdypning av søknaden og eventuell dokumentasjon kan ettersendes. I lys av dette mener jeg at fristen er tilstrekkelig.

Som representanten selv peker på, er det mange som i dag har rett på voldsoffererstatning, som ikke får det, blant annet fordi de ikke kjenner til ordningen. Jeg mener at alle som har krav på erstatning fra staten bør få det, uavhengig av hvilke forutsetninger vedkommende har. Med ny lov vil erstatningen utbetales tilnærmet automatisk i nesten 70 prosent av sakene, uten at det fordrer en søknad. Dette vil ikke bare gi en mer rettfærdig og effektiv ordning, men også øke effekten av ordningen.

SPØRSMÅL NR. 49

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 15. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

I forslag til statsbudsjett for 2023 fremgår det at Klimasats foreslås avvirket til tross for at ordningen er svært populær. 1820 prosjekter har fått støtte siden 2016. Ordningen bidrar direkte til utslippskutt. At mange kommuner nå får trangere økonomi svekker lokal klimapolitikk og gjør Klimasats viktigere. I tillegg ligger Norge an til å bryte klimaforpliktelsene til EU. Avviklingen av Klimasats får store konsekvenser, men er svært knapt begrunnet i budsjettforslaget.

Kan statsråden utdype hvorfor ordningen foreslås avvirket?

Svar:

Innenfor en meget stram budsjettssituasjon har regjeringen i forslag til 2023-budsjettet prioritert tiltak og virkemidler som bidrar til utslippskutt med større direkte dokumentert utslippseffekt mot oppfyllelse av klimamålet for 2030. Regjeringen prioriterer bl.a. satsing på Enova. Regjeringen øker midlene til Enova med 500 mill. kr til en samlet bevilgning på 4,5 mrd. kr i 2023. Økningen på 500 mill. kr vil kunne bidra å redusere ikke-kvotepliktige utslipp med ca. 62 500 tonn CO₂-ekvivalenter når pros-

jektene ferdigstilles. Enova støtter klimaprojekter i kommuner over hele Norge. Regjeringen bevilger også midler til innfasing av hurtigbåter med null- og lavutslipp i fylkeskommunale samband med en ramme for nye tilsagn på 40 mill. kroner i 2023. Vi styrker også satsingen på byområdene over Samferdselsdepartementets budsjett ved å videreføre tilskudd til mindre byområder og midler til å inngå byvekstavtale for Tromsø. Ordningene skal legge til rette for klima- og miljøvennlig byutvikling og god fremkommelighet.

Kommunene er en viktig aktør i klimapolitikken. Kommunene kan vedta samfunns- og arealplaner som legger til rette for omstilling til et lavutslippssamfunn og reduserer utslipp fra arealbruksendringer. Kommuner og fylkeskommuner handlet varer og tjenester for om lag 250 mrd. kr i 2020 og har stor innkjøpsmakt. Krav kommunene stiller i offentlige anskaffelser kan bidra til utvikling av teknologi og til å løse saker som allerede finnes, blir tatt i bruk.

Klimasats har sørget for at et godt grunnlag er lagt for klimaarbeidet i kommunene framover. Over tid er det likevel nødvendig at kommunene integrerer hensynet til klima på en god måte i egen drift, innenfor de generelle rammene til sektoren. Veiledning og bistand til

¹ Kontoret for voldsoffererstatning, Statens sivilrettsforvaltning, samt Justis- og beredskapsdepartementet.

kommunene i deres klimaarbeid vil fremdeles være høyt prioritert fra regjeringen. Gjennom Miljødirektoratet prioriterer vi bl.a. utstrakt veiledningsarbeid, utvikling av verktøy for lokalt klimaarbeid som lokale utslippsregnskap og regnskap for arealbruk og arealbruksendringer, og satsing på formidlingsarbeid og erfaringsdeling,

I forslaget til statsbudsjett presenterer vi også Regjeringens klimastatus og -plan. Framover vil regjeringen legge fram årlige klimaplaner sammen med forslag til statsbudsjett. Styringsverktøyet skal binde oss til masten slik at vi når omstillingsmålet for 2030 og de forpliktelsene

Norge har påtatt seg internasjonalt. Det er ikke riktig å si at Norge ligger an til å bryte klimaforpliktelsene. Med politikken vi legger opp til i årets klimastatus og -plan ligger vi an til å oppfylle utslippsforpliktelsen for 2023 i gjeldende avtale med EU. Selv om vi per nå har utslippsgjeld for 2021 og trolig også 2022, ligger vi an til å overoppfylle gjeldende utslippsbudsjett (40 pst) fram mot 2030 og er nær ved å oppfylle et forsterket mål (50 pst). Dette med politikken som allerede er vedtatt, i tillegg til grepene som vi foreslår i dette statsbudsjettet og som vi arbeider med.

SPØRSMÅL NR. 50

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 14. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en oversikt over antall og hvor stor andel medisiner mot sykdommer som typisk rammer kvinner som er godkjent av beslutningsforum, opp mot antall og andel medisiner generelt som er godkjent av beslutningsforum, og blant sykdommer som typisk rammer menn?

BEGRUNNELSE:

Den siste perioden har vi lært at kvinnehelse kan være så mangt. Undertegnede mener derimot at kampen mot forskjellige kreftdiagnoser som særlig rammer kvinner, og tilgang til medisiner mot disse sykdommene, er svært viktig for kvinnehelsen. Dessverre kan man eksempelvis se på Enhertu, som er en kreftmedisin mot brystkreft, men som er blitt avvist av Beslutningsforum for Nye Metoder.

Mange mener beslutningsforum er for strenge når det kommer til godkjenning av medisiner. Det vil være interessant å se hvordan beslutningene rammes opp mot kvinner og generelt. Mange kvinner er utsatt for farlige kreftdiagnoser som det dessverre blir godkjent for få medisiner mot. Fremskrittspartiet vil alltid være på lag med pasientene, og vil jobbe for større tilgang til medisiner for norske pasienter.

Svar:

Alle beslutninger som treffes i system for Nye metoder baserer seg på Stortingets vedtatte prinsipper for priorit-

ering, med vurdering av alvorlighet, effekt og kost-nytte av metodene.

Representant Hoksrud etterspør tall som viser hvor stor andel medisiner mot sykdommer som typisk rammer kvinner som er godkjent av Beslutningsforum, opp mot andel medisiner generelt som er godkjent av Beslutningsforum, og blant sykdommer som typisk rammer menn. Det vises mer spesifikt til behandlingsmetoder for kreftdiagnoser.

Departementet har innhentet tall fra de regionale helseforetakene som opplyser om at relevante beslutninger i Beslutningsforum de tre siste årene fordeler seg slik:

- Brystkreft: beslutning om 18 legemidler - 16 ble innført og to ikke innført.
- Gynekologisk kreft, herunder livmorhalskreft, eggstokkreft, endometriekreft: beslutning på ti legemidler - åtte ble innført og to ikke innført.
- Kreft i prostata og mannlige kjønnsykdommer: beslutning på seks legemidler - fire ble innført og to ikke innført. I tillegg er det innført en behandling til uroteliale karsinomer, som er vanligere hos menn.

Tallene over understøtter ikke representantens påstand om at «Mange kvinner er utsatt for farlige kreftdiagnoser som det dessverre blir godkjent for få medisiner mot».

Jeg vil påpeke at antall nye kreftbehandlinger som innføres i spesialisthelsetjenesten ikke gir noe godt bilde av helsetilbudet for hverken kvinnelige eller mannlige kreftpasienter. Regjeringen arbeider for at kreftpasienter i Norge, både menn og kvinner, skal tilbys diagnostikk, utredning, behandling, oppfølging og rehabilitering på

høyt internasjonalt nivå. Og ikke minst - at de som overlever sykdommen får et godt liv. Vi er også ambisiøse når det gjelder forebygging av kreft. Flere skal overleve kreft. Det er derfor gentesting er viktig, sammen med presisjonsdiagnostikk og presisjonsbehandling. Mestring av egen sykdom vil også bli et sentralt område i kreftstrategien som regjeringen vil legge frem i 2024.

Spesialisthelsetjenesten må forholde seg til de nye metodene og fremskritt i behandling og diagnostikk som en global helseforskning frembringer. Det er ikke gitt at disse fremskrittene til enhver tid er balansert mellom kjønn. Regjeringen er tett på oppfølgingen av den nasjonale handlingsplanen for kliniske studier. Visjonen er at klinisk forskning skal bli en integrert del av all pasientbehandling og klinisk praksis. Det vil gi pasienter flere muligheter til å delta i utprøvende behandling, og det vil gi tjenestene våre mer kunnskap om effekt og sikkerhet

av behandlings- og rehabiliteringsmetodene som tilbys. Dette er særlig viktig for nye avanserte terapier innenfor persontilpasset medisin, som har potensial for anvendelse for behandling av flere indikasjoner.

Avslutningsvis vil jeg understreke at regjeringen deler representantens Hoksrud engasjement for kvinnehelse. Det er lenge siden det sist ble lagt frem en utredning om kvinnehelse, og i mars neste år vil Kvinnehelseutvalget legge frem sin NOU om kvinners helse og helse i et kjønnsperspektiv. Denne utredningen blir et meget viktig grunnlag for prioriteringene som vil gjøres i den kommende kvinnehelsestrategien, som vi også tar sikte på å legge fram innen utgangen av 2023. Utredningene vil gi oss en viktig helhetlig og kunnskapsbasert tilnærming for å forbedre helsetjenestene innenfor områdene som omfattes av betegnelsen kvinnehelse.

SPØRSMÅL NR. 51

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 17. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden ta i bruk statens eiermakt for å rydde opp i arbeidsforholdene i budbilbransjen, i så fall på hvilken måte?

BEGRUNNELSE:

Bring er en del av Posten, som er heleid av Nærings- og fiskeridepartementet. Arbeids- og sosialdepartementet har sagt at det er styret og ledelsen i Posten Norge som er ansvarlige for driften av Bring og at regjeringen derfor ikke vil gripe inn for å rydde opp i de kritikkverdige arbeidsforholdene som Klassekampen har avslørt gjennom en rekke artikler.

Klassekampen fikk med bakgrunn i den nye åpenhet-sloven innsyn i alle selskaper budselskapene Porterbuddy og Instabox har hyret inn for å utføre frakta for seg, mens Bring nekter å si hvem som kjører varer for dem.

I den såkalte Argentum-saken truet næringsministeren med å kaste styret hvis de ikke fulgte opp politiske signaler på lederlønninger, og fulgte opp med å faktisk gjøre det. Det betyr at regjeringen kan kaste styret i Posten Norge dersom de ikke følger opp politiske signaler om ulovlige sjåfør-kontrakter som fører til sosial dumping.

På vegne av næringsministeren sa statssekretær Halvard Ingebrigtsen til Klassekampen at:

«det er styret og ledelsen i Posten Norge som er ansvarlige for driften av Bring. Det er en selvfølge at både Posten og alle andre i norsk arbeidsliv følger lover og reguleringer. Som eier har vi klare forventninger til Posten og de øvrige selskapene. Selskapene skal være ledende i sitt arbeid med ansvarlig virksomhet og de skal ivareta gjeldende arbeidstakerrettigheter».

Svar:

I regjeringen er vi krystallklare på at vi skal ha et norsk næringsliv med anstendige arbeidsvilkår og at det må jobbes aktivt mot arbeidslivskriminalitet og useriøse aktører i alle bransjer. Derfor la regjeringen den 1. oktober frem en handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Vi vil også legge frem en egen handlingsplan mot sosial dumping i transportnæringen, og i statsbudsjettet for 2023 har vi satt av 40 millioner kroner for oppfølging av tiltakene i denne.

Jeg legger til grunn at Posten Norge AS (Posten) følger lover og reguleringer. Som eier forventer staten også at selskapene skal være ledende i sitt arbeid med ansvarlig virksomhet, herunder at selskapene skal arbeide for å ivareta arbeidstakerrettigheter og forebygge økonomisk

kriminalitet som blant annet korrupsjon og hvitvasking av penger. I ny eierskapsmelding, som vil bli lansert snarlig, vil regjeringen ytterligere tydeliggjøre og utvide statens forventninger til selskapenes arbeid med anstendige arbeidsvilkår.

Selskapenes etterlevelse av statens forventninger følges opp i eierdialogen. Styret og øvrig ledelse i selskapet er ansvarlig for forretningsmessige beslutninger og problemstillinger knyttet til den operative driften i Posten. Dette følger av ansvars- og rollefordelingen i selskapslovgivningen og fremgår også av eierskapspolitikken.

Posten gir uttrykk for at de arbeider løpende med videreutvikling av selskapets interne prosesser for leverandøroppfølging blant annet for å håndtere, og imøtegå, de bransjemessige utfordringene selskapet har som kjøper av tjenester fra en budbilbransje med risiko for arbeidslivskriminalitet. Ifølge selskapet har de etablert samarbeid med både politi og skattemyndigheter. Sammen med Fellesforbundet har Posten også tatt til orde for en

regulering av varebilbransjen for å sikre anstendige arbeidsvilkår i hele verdikjeden.

I kvartalsrapporteringen i august formidlet Posten at de som del av nevnte arbeid også gjennomgår driftsmodellen i budvirksomheten. Bl.a. på denne bakgrunn lanserte Posten i forrige uke en opptrapping av egen varebildrift med rekruttering av 200 varebilsjåfører og innkjøp av 100 nye el-varebiler. Dette tiltaket har Posten kommet frem til etter god dialog over lengre tid med Fellesforbundet. Posten gir uttrykk for at de ønsker å sette en ny standard i varebilsegmentet. Selskapet vil fortsatt være en betydelig kjøper av varebiltjenester, men ambisjonen til Posten er at flertallet av kjøretøyene som benyttes i selskapets budbilleveranser i fremtiden vil være eid av Posten og kjørt av selskapets egne sjåfører.

Som eier forventer jeg at Posten skal være en seriøs og ansvarlig aktør – både som arbeidsgiver og som kjøper av tjenester fra eksterne underleverandører. Jeg oppfatter beslutningen om en opptrapping av egen varebildrift som meget positivt og i tråd våre forventninger på området.

SPØRSMÅL NR. 52

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 17. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

I Hurdalsplattformen står det at Norge skal være en pådriver for at rettigheter for barn på flukt ivaretas.

Hva gjør regjeringen for å sikre dette i dag?

BEGRUNNELSE:

Redd barna har nylig lansert en rapport kalt «Wherever we go, someone does us harm». Rapporten har blant annet avdekket at barn og ungdommer opplever at voksne som skulle beskytte eller hjelpe dem, i stedet har trakassert, dehumanisert, slått og forgrepet seg seksuelt på dem. Samtlige av de 48 barna og ungdommene har vært vitne til seksuelle overgrep eller opplevd fysisk og psykisk vold.

Barna forteller at de er særlig utsatt på grenseovergangene, hvor de har blitt avkledd, tvunget til å stå nakne i kulden, blitt slått med stokker og brukt elektrosjokkvåpen på.

En gutt forteller om hvordan politiet tvang ham til å stå barbeint i snøen. Senere ble han bedt om å legge seg med ansiktet ned mens politiet brente fotsålene hans med elektrosjokkutstyr.

Rapporten har avdekket at barn på flukt i Europa bl.a. blir utsatt for vold, seksuelle overgrep, barnearbeid og internering. Siden starten på flyktningskrisen i 2015 har Europa blitt kritisert av FN. FNs høykommissær for flyktninger har gjentatte ganger uttrykt sterk bekymring rundt hvordan mennesker på flukt blir behandlet i Europa.

FNs spesial rapportør for migranternes menneskerettigheter, François Crépeau, har i en rapport bemerket seg dårlig håndtering fra Europa. Han påpeker at «Mange europeiske land opptrer som om migranternes menneskerettigheter er noe man kan avvike fra.»

De grove og alvorlige menneskerettighetsbruddene som barn på flukt i Europa opplever er ikke noe nytt. Det er villet politikk. Det er systematiserte menneskerettighetsbrudd som nå har foregått i en årrekke. Det betyr at de europeiske landene bryter med sine menneskerettslige forpliktelser hver eneste dag.

Internering av barn må forbyes, og regjeringen må forsikre seg om at midlene som gis til det europeiske grense- og kystvaktbyrået Frontex ikke blir brukt til å begå menneskerettighetsbrudd, og i samarbeid med EU

og andre europeiske land sørge for at det etableres en effektiv og uavhengig mekanisme for overvåking av grensen for å hindre og etterforske tilbakevisninger og menneskerettsbrudd.

Norge må ta ansvar for at menneskerettighetene følges. I Hurdalsplattformen står det at Norge skal være en pådriver for at rettigheter for barn på flukt ivaretas, da må regjeringen følge opp sine løfter i praksis.

Svar:

Norge er en pådriver for barns rettigheter, dette gjelder også for barn på flukt. Beskyttelse av barn er et sentralt tema i Strategi for norsk humanitær politikk. Det samme gjelder beskyttelse mot seksualisert og kjønnsbasert vold. Regjeringen er kjent med at det begås overgrep mot sårbare migranter og flyktninger mange steder i verden, og deler representantens syn på at vi må jobbe spesielt for at rettighetene til barn på flukt blir ivaretatt. Det følger av FNs barnekonvensjon at alle barn har grunnleggende rettigheter knyttet til overlevelse, utvikling og beskyttelse mot vold og diskriminering. Alle land har ansvar for å overholde sine forpliktelser etter folkeretten, herunder beskyttelse av barn mot vold, overgrep og utnyttelse. Barn på flukt er spesielt sårbare og har særlig behov for beskyttelse.

Redd Barnas rapport om vold og overgrep mot barn på flukt er vond lesning. Norge støtter Redd Barnas arbeid. Arbeidet til organisasjoner som Redd Barna og UNICEF er viktig for å kunne kartlegge og dokumentere situasjonen.

Barns tilgang til skolegang i krise og konflikt er én faktor som kan redusere risikoen for overgrep. Barn på flukt har ofte ikke tilgang til utdanning. En viktig satsing for regjeringen er å fremme implementeringen av Erklæringen om trygge skoler, initiert av Norge og Argentina. I dag er hele 115 stater tilsluttet erklæringen. Utdanningstilbud i langvarige humanitære kriser er en viktig investering. Norge har en pådriverrolle i dette arbeidet, inkludert støtte til fondet Education Cannot Wait. Fondet er raskt ute med støtte når kriser inntreffer og konflikt truer barns tilgang til skole. I vårt arbeid for beskyttelse av barn inngår også innsats mot seksuell og kjønnsbasert vold både mot gutter og jenter.

Regjeringen etablerte i årets statsbudsjett en budsjettpost for flyktninger, fordrevne og vertssamfunn, som skissert i Hurdalsplattformen. Dette arbeidet styrkes i regjeringens forslag til budsjett for 2023. Under denne satsingen kommer blant annet oppfølgingen av FNs globale migrasjonsplattform. I plattformen tas det til orde for å motarbeide diskriminering, vold, fremmedhat og intoleranse overfor migranter. Vi vil også bidra til at vertssamfunn kan håndtere migrantbefolkninger bedre, herunder styrke lokale myndigheters kapasitet til migrasjonshåndtering i tråd med menneskerettighetene.

Barn på flukt er blant de aller mest sårbare, og dermed en viktig del av de humanitære og FN-organisasjonenes innsats. I vår dialog med de som forvalter norske bistandsmidler er barns rettigheter et sentralt tema. UNHCR og IOM er viktige samarbeidspartnere for Norge. Begge prioriterer beskyttelse av flyktning- og migrantbarn, og temaet tas opp i vår løpende dialog.

Mennesker på flukt har ofte dårlig tilgang til rutinehelsetjenester, og økt sårbarhet for smittsomme sykdommer. Norge støtter helseorganisasjoner som jobber med barns helse. Dette gjelder for eksempel vaksinealliansen Gavi, som har en egen innsats for å sikre vaksinasjon i sårbare situasjoner, kriser og til fordrevne befolkningsgrupper. FNs aidsprogram UNAIDS og Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria har også egne innsatser i situasjoner med krise og konflikt, der ivaretagelse av barns helse inngår.

Norge har til nå bidratt med 1,7 mrd. kroner til den humanitære responsen i Ukraina, og beskyttelse av sivile og mennesker på flukt er prioritert. I følge FNs kontor for samordning av humanitær innsats (OCHA) trenger om lag 18 millioner mennesker i Ukraina humanitær bistand. Rundt 14,3 millioner mennesker har blitt fordrevet. 82 prosent av alle internt fordrevne er kvinner og barn. Gjennom FN, Røde Kors-bevegelsen og de norske humanitære organisasjonene bidrar Norge med humanitær beskyttelse og assistanse, inkludert tiltak innen utdanning, helse, mental- og psykososial helse, samt tiltak mot menneskehandel, seksualisert og kjønnsbasert vold.

Under det norske medlemskapet i Sikkerhetsrådet har vi systematisk arbeidet for en bred forankring av beskyttelse av sivile på rådets dagsorden, og for at rådet fremmer klare budskap på tvers av land og tema om full etterlevelse av folkeretten og beskyttelse av sivile.

Norge har gjennom vår representasjon i Frontex' styre vært tydelige på at Frontex aktivt må sikre at virksomheten er i tråd med grunnleggende rettigheter. Norge har deltatt aktivt i utviklingen av Frontex' kompetanse når det gjelder sårbare barn gjennom prosjektet Vega, hvor en rekke aktører sammen har utarbeidet retningslinjer for grensevakter for å kunne understøtte deres arbeid med å bistå utsatte barn.

SPØRSMÅL NR. 53**Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 18. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

På hvilken måte er det tatt høyde for kommunale utgifter til bosetting av flykninger fra Ukraina når staten tilfører kommunen midler for å bosette flykninger?

BEGRUNNELSE:

Når en kommune tar imot flykninger for bosetting innebærer det at de skal skaffe til veie egnede boliger. Noen kan leie av private, men som stor by som tar imot mange flykninger og der flere grupper konkurrerer på det ordinære leiemarkedet, blir vi avhengige av å skaffe til veie flere kommunale boliger for å møte behovet og kravene til kvalitet på boligene.

Kommunen går da ut på det ordinære boligmarkedet og byr sammen med andre boligkjøpere. Boligmarkedet i de store byene har de siste årene galoppert og det er både kostbart for kommunen å kjøpe boliger og vi må ha folk som arbeider med dette som også gir lønnsutgifter.

Svar:

Jeg har fått oversendt spørsmålet fra kommunal- og distriktsministeren, da bosetting og integrering av flykninger ligger under mitt ansvarsområde. Kommunal- og distriktsdepartementet har gitt innspill til omtale av rammefinansieringen og om virkemidlene for fremskaffelse av bolig.

Kommunene mottar særskilte tilskudd fra staten til arbeidet med bosetting og integrering av flykninger. Finansieringen skjer i hovedsak gjennom integreringstilskuddet, sammen med tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, tilskudd ved bosetting av personer med alvorlig nedsatt funksjonsevne og/eller adferdsvansker og særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flykninger. Tilskuddene skal gi en rimelig dekning av kommunenes gjennomsnittlige merutgifter til bosettings-, kvalifiserings- og integreringsarbeidet i bosettingsåret og de fire neste årene. I tillegg til de særskilte tilskuddene mottar kommunene innbyggertilskudd for bosatte flykninger per 1. juli året før budsjettåret, på samme måte som for andre innbyggere. Vi baserer oss dermed på et velkjent og etablert finansieringssystem.

Bevilgningen på tilskuddspostene som finansierer kommunenes bosettings-, kvalifiserings- og integreringsarbeid, justeres i tråd med anslag på antall personer i målgruppen for tilskuddene i de ulike budsjettundene.

Flykninger fra Ukraina er i målgruppen for tilskuddene kommunene får for å bosette og integrere flykninger, og det er derfor tatt høyde for antall flykninger fra Ukraina i bevilgningene på disse tilskuddspostene.

Når det gjelder finansiering av bolig, kan kommuner og andre aktører få lån fra Husbanken til å oppføre eller kjøpe kommunalt disponerte utleieboliger til flykninger og andre vanskeligstilte på boligmarkedet. Private aktører som får lån til utleieboliger, må inngå en tilvisningsavtale med kommunen. Avtalen gir kommunen rett til å disponere 40 prosent av boligene til sine boligsøkere, mens resten av boligene blir tilgjengelige på det ordinære leiemarkedet. I 2021 ga Husbanken tilsagn om lån til utleieboliger for 1,3 mrd. kroner. Det innebar oppføring og kjøp av 538 utleieboliger, herav 178 utleieboliger med kommunal tilvisningsrett. Per 31. august i år hadde Husbanken gitt tilsagn om lån til utleieboliger for om lag 437 mill. kroner til 167 utleieboliger. I Prop. 1 S (2022–2023) har regjeringen foreslått å videreføre Husbankens låneramme på 21 milliarder kroner, der lån til utleieboliger er et av formålene. Husbanken gir veiledning til kommuner som ønsker det, om hvordan de kan utnytte boligmassen sin best mulig.

Mange av flyktningene fra Ukraina som har kommet til Norge, er blitt bosatt i private leieboliger. Også for flyktningene som kommer fremover, er det potensial for å fremskaffe private leieboliger. Det private leiemarkedet er fleksibelt, og boliger kan raskt legges til og trekkes ut av markedet. Tall fra SSB viser at opp mot 150 000 boliger sto tomme i starten av 2022. Kommuner som ønsker det, kan kontakte Husbanken for råd om hvordan de kan mobilisere flere private utleiere.

Så langt det er mulig, skal de ordinære saksbehandlingsreglene etter plan- og bygningsloven følges ved fremskaffelse av boliger til flykninger. Samtidig står vi i en ekstraordinær situasjon, som kan kreve ekstraordinære tiltak. For å sikre at regelverket er fleksibelt nok til at kommunene raskt og effektivt kan bosette et stort antall flykninger, har Stortinget vedtatt en midlertidig beredskapshjemmel i plan- og bygningsloven (PBL). Denne gir kommunene økt mulighet til å gi unntak fra PBL slik at de raskt kan fremskaffe flere boliger ved økt tilstrømming. Beredskapshjemmelen varer fram til 1. juli 2023.

SPØRSMÅL NR. 54**Innlevert 10. oktober 2022 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 17. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil statsråden rydde opp i uklarhetene rundt moms-kompensasjon for svømmehaller slik at staten stimulerer den lovpålagte og samfunnsviktige oppgaven disse anleggene har for trivsel, helse og sikkerhet i befolkningen?

BEGRUNNELSE:

Det er et svært komplisert regelverk knyttet til momskompensasjon for svømmehaller som fører til at det pågår årelange tvister mellom kommunene/eiere av svømmehaller og skattemyndighetene. Ringeriksbadet som eies i fellesskap av Hole og Ringerike kommune, fikk 3. februar 2021 endelig medhold i sin klage over at etterberegningen av kompensert merverdiavgift med ca. kr. 11.400.000 var fattet på uriktig rettslig grunnlag. I år opplever en likevel at skattemyndighetene gjenopptar saken, og varsler ny gjennomgang. Dette synes som manglende respekt for vedtaket, for den belastningen en slik prosess er for kommunene og deres ansatte og de konsekvenser det har for drift og åpningstider av et viktig samfunnsnyttig anlegg. Det er grunn til å stille spørsmål ved om dette er rett bruk av skatteetatens ressurser.

Denne sommeren har det vært en dramatisk økning i antall drukningsulykker. Det viser hvor viktig det er at alle barn lærer svømming og livredning. Tilstrekkelig antall åpne svømmehaller og badeanlegg er nødvendig for å gi denne opplæringa. Det er et felles samfunnsansvar å gi alle barn denne muligheten. Høye strømpriser gjør det svært krevende å opprettholde åpningstider og tilbud for mange svømmehaller og badeanlegg. I denne situasjonen er det svært vanskelig å forstå at skattemyndighetene skal bruke store ressurser på omkamper om moms-kompensasjon. Ansvarlig statsråd bør snarest ryddig opp i uklarheter og bidra til at barn får nødvendig svømme- og livsredningsopplæring, og befolkningen som helhet får tilgang til trivsels- og helsebringende badeaktivitet til en akseptabel pris for folk flest.

Svar:

Spørsmålet gjelder merverdiavgiftskompensasjon i kommunesektoren. Bakgrunnen for denne ordningen er at det betales merverdiavgift for det innenlandske forbruket av varer og tjenester. Formålet med merverdiavgiften er å skaffe staten inntekter, som igjen muliggjør finansiering av goder for fellesskapet.

Kommunal forvaltning er i utgangspunktet utenfor merverdiavgiftssystemet, med den følge at kommuner ikke har fradragsrett for inngående merverdiavgift. Kommuner har derfor et insentiv til å drive egenproduksjon (uten avgift) framfor å kjøpe varer og tjenester fra andre (med avgift). Formålet med merverdiavgiftskompensasjonsordningen for kommunesektoren er kun å utlikne denne konkurransevidningen, ved at kommunene i utgangspunktet får kompensert merverdiavgiften på anskaffelser av alle varer og tjenester. Kompensasjonsordningen er ingen støtteordning, men er finansiert ved at de statlige overføringene til kommunesektoren ble redusert tilsvarende den estimerte merverdiavgiften som kommuner og fylkeskommuner betalte på sine innkjøp da ordningen ble innført. Ordningen skal være provenynøytral for staten. Lignende ordninger finnes eksempelvis i Sverige, Finland og Danmark. Ordningen innebærer også at det er kommunene selv som må bestemme om man ønsker å utføre tjenester ved hjelp av egne ansatte eller å kjøpe fra eksterne med merverdiavgift. Ordningen sikrer at kommuner ikke velger det ene framfor det andre på grunn av merverdiavgift.

Merverdiavgiftskompensasjonsordningen kan medføre nye konkurransevidninger mellom kommunale og private virksomheter ved produksjon av merverdiavgiftsunntatte tjenester, som for eksempel innen helse, kultur og undervisning. Disse vridningene er hensyntatt på ulike måter i selve kompensasjonsordningen. Blant annet er det inntatt en konkurransebegrensningsregel som innebærer at det ikke gis kompensasjon for merverdiavgift til kommuner mv. når de driver økonomisk aktivitet som kan være i konkurranse med ikke-kompensasjonsberettigede virksomheter. Denne konkurransebegrensningsregelen har en faglig begrunnelse og ble tatt inn i regelverket i 2008, etter at EFTAs overvåkingsorgan (ESA) konkluderte med at deler av kompensasjonsordningen var i strid med statsstøtteregelverket.

Jeg er opptatt av at reglene skal være enklest mulig å praktisere, og både departementet og Skatteetaten har gitt omfattende generell veiledning om dette temaet.

De nærmere avgrensningene av regelen kan imidlertid være utfordrende. Selv om kompensasjonsordningen ikke er en støtteordning, så har kommunene et klart økonomisk insentiv til å forfølge det de mener er berettigede kompensasjonskrav. Både klagesaker og rettssaker bidrar til rettsavklaringer.

Stortingsrepresentanten nevner i begrunnelsen for spørsmålet flere temaer og hensyn som andre statsråder

har ansvaret for. Jeg vil derfor ikke være detaljert om dette, men understreker at regjeringen er opptatt av at obligatorisk opplæring blir gitt og at det også utover dette skal være gode tilbud om å kunne utøve svømming. Svømmetilbud stimuleres over flere poster på budsjettets utgiftsside.

Finansieringen av prioriterte tiltak, herunder svømmetilbud, avhenger blant annet av at statens merverdiavgiftsinntekter ikke renner ut som uberettigede krav om merverdiavgiftskompensasjon. At kontroller er et

nødvendig element, også i forvaltningen av merverdiavgiftskompensasjon til kommuner, er et av temaene i Riksrevisjonens rapport om merverdiavgiftskompensasjon til kommuner, fylkeskommuner og andre offentlige virksomheter, inntatt i Dokument 1 (2021–2022). Avslutningsvis minner jeg om at det er Skatteetaten som behandler enkeltsaker, og jeg har ikke grunnlag for å gå inn i den konkrete saken som representanten Kathy Lie viser til.

SPØRSMÅL NR. 55

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 14. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden begrunne hvorfor løftet om styrking av innsatsen rettet mot kvinners helse brytes?

BEGRUNNELSE:

2. april i år lovet helseministeren til NRK at denne regjeringen ville styrke innsatsen rettet mot kvinners helse.

Reaksjonene på regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 viser imidlertid at mange er skuffet og opplever dette som et løftebrudd. Blant dem som reagerer er Norske Kvinners Sanitetsforening og Endometrioseforeningen som føler at kvinnehelse ikke er godt nok prioritert i forslaget til statsbudsjettet.

Svar:

Det er riktig at jeg ønsker å styrke innsatsen innen kvinnehelse. Kvinnehelse er behandlet i regjeringens politiske plattform, hvor vi sier at vi vil prioritere kvinnehelse for å sikre likeverdige helsetjenester. I plattformen lover vi å legge frem en strategi for kvinners helse for å få mer kunnskap og bedre utredning, behandling og oppfølging av kvinnehelse i helse- og omsorgstjenesten.

Vi trenger et godt beslutningsgrunnlag for å gjøre riktige og virkningsfulle politiske prioriteringer. Der vi mangler et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, sørger vi for å skaffe det.

For første gang på nærmere et kvart århundre vil det i mars 2023 bli lagt fram en NOU om kvinnehelse og helse i et kjønnsperspektiv. Denne utredningen vil være et viktig grunnlag for prioriteringene i regjeringens kvinnehelsestrategi som vi også tar sikte på å legge fram innen ut-

gangen av 2023. Jeg ønsker å benytte utredningene som grunnlag for å utvikle en helhetlig og kunnskapsbasert tilnærming for å forbedre helsetjenestene innen områdene som omfattes av betegnelsen kvinnehelse.

Enkelte tiltak er imidlertid allerede igangsatt, eller er tilstrekkelig utredet og klare til å gå videre med. Jeg vil starte arbeidet med å forbedre helsetilbudet til en pasientgruppe som representanten Hjemdal berører i sin begrunnelse, nemlig tilbudet til kvinner med endometriose og adenomyose. Disse sykdommene utgjør et alvorlig helseproblem for mange kvinner, og mange blir gående med smerter og andre plager for lenge før de blir utredet og behandlet.

Grunnen til at dette arbeidet kan starte nå, er at det foreligger et godt faglig grunnlag. I juli i år la Helsedirektoratet fram en utredning om hvordan pasienter med endometriose kan få raskere og bedre helsehjelp. Rapporten er utarbeidet sammen med brukere og fagpersoner. På grunnlag av denne utredningen vil jeg gi oppdrag til de regionale helseforetakene og Helsedirektoratet. Oppdragene gis i januar hvert år. Viktige oppgaver vil være å øke kunnskapen og kompetansen om endometriose både blant unge kvinner, befolkningen for øvrig og hos fagfolkene i helsetjenesten. Mer konkret vil jeg be om tiltak som kan gi kompetanseheving hos allmennleger, i skolehelsetjenesten og på helsestasjonene, samt be om at god faglig informasjon gjøres tilgjengelig på nettsiden ung.no, på helsenorge.no eller i andre kanaler som er lett tilgjengelige for befolkningen.

Jeg vil også be Helsedirektoratet om å utarbeide faglige anbefalinger om utredning, behandling og oppfølging av endometriose og adenomyose. Det kan være en støtte til fagfolk i allmennlegetjenesten, blant helsesykepleiere

som møter ungdom på skolene og helsestasjonene, samt til jordmødre og leger ved gynekologiske avdelinger på sykehusene.

Helseregionene vil få i oppgave å vurdere hvordan vi kan styrke kompetansen om endometriose og adenomyose regionalt og nasjonalt, for eksempel gjennom faglige nettverk. De regionale helseforetakene vil også få i oppdrag å vurdere sentralisering av den mest avanserte kirurgiske behandlingen i hver helseregion og vurdere Helsedirektoratets forslag om å opprette regionale tverrfaglige team for endometriose og adenomyose.

Det skjer også viktig arbeid for kvinners helse innen andre områder. Helsedirektoratet arbeider med å ferdigstille pasientforløp for utmattelseslidelser og muskel- og skjelettsykdommer, som er tilstander som rammer kvinner i større grad enn menn.

I statsbudsjettet for 2023 foreslår vi å videreføre den strategiske satsingen på kvinners helse og kjønnspektiver gjennom Forskningsrådet med ca. 20 millioner kroner per år.

Den strategiske satsingen skal bidra til mer forskning om eldre kvinners helse, om minoritetskvinners og unge kvinners psykiske helse, samt årsakene til uønskede forskjeller i helse- og tjenestetilbud mellom kvinner og menn. Satsingen retter seg også mot forebygging, diagnostikk, behandling og mestring av sykdommer som fører til langvarige sykmeldinger og uførhet blant kvinner. I tillegg til den strategiske satsingen og andre midler til forskning gjennom Forskningsrådet, finansierer de regionale helseforetakene mange gode forskningsprosjekter innen kvinnehelse.

I saldert budsjett for 2022 er det satt av 20,5 millioner kroner til å starte med hjemmetest som del av livmorhalsprogrammet. I statsbudsjettet for neste år foreslår vi ytterligere åtte millioner kroner til denne satsingen på livmorhalscreening. Målet er å tidlig oppdage forstadier til kreft og unngå at kvinner utvikler livmorhalskreft.

Nasjonal helse- og samhandlingsplan vil inneholde temaer som er viktige for helse- og omsorgstjenester til kvinner, som blant annet svangerskaps-, fødsels- og barseltilbudet. Vi tar sikte på å legge fram planen ved årsskiftet 2023/2024.

Videre har vi i budsjettet for 2023 foreslått to millioner kroner til flerkulturell doula som er et tilbud Norske Kvinners Sanitetsforening driver for fødselsstøtte til gravide innvandrerkvinner i en sårbar livssituasjon.

Endringene i bioteknologiloven gir nå konkrete endringer i tilbudet til gravide. Gravide over 35 år har fra januar 2022 tilbud om NIPT og tidlig ultralyd. Det kan bidra til mer trygghet i svangerskapet. Jordmødre og leger på sykehusene har fått opplæring for å kunne tilby tidlig ultralyd til alle gravide innen utgangen av 2022.

Jeg er glad for at vedtaket om eggdonasjon nå kan gjennomføres. Dette vil gi mulighet for å hjelpe kvinner som på grunn av sykdom, tidlig overgangsalder eller andre årsaker ikke kan få barn på annen måte.

Regjeringen har også oppnevnt et utvalg som skal gjennomgå abortlovens bestemmelser og oppfølgingen av kvinner som tar abort. Utvalget vil ferdigstille arbeidet innen årsskiftet 2023/2024. Utredningen vil gi grunnlag for politisk behandling av abortloven, som er en lov med betydning for mange kvinners helse.

SPØRSMÅL NR. 56

Innlevert 7. oktober 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 17. oktober 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vil statsråden se på muligheten for å modernisere ekteskapsloven hva gjelder oppløsning av ekteskap/separasjon?

BEGRUNNELSE:

I en sak på nrk.no denne uken fremkommer det at Norge har Skandinavias strengeste skilsmiseregler. Dette oppleves av flere som et statlig overformynderi og detaljstyring av enkeltmennesker og familiers liv. (<https://www.nrk.no/trondelag/i-over-hundre-ar-har-separasjonstiden-i-norge-vaert-den-samme-1.16103015>)

nrk.no/trondelag/i-over-hundre-ar-har-separasjonstiden-i-norge-vaert-den-samme-1.16103015)

Svar:

Eg er merksam på behovet for å vurdere endringer i føresegnene i ekteskapslova om skilsmisse og krava til å bu frå kvarandre i separasjonstida. Dette behovet har òg vore signalisert frå Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) som klageinstans i skilsmisssaker. Departementet har på bakgrunn av dette, i tildelingsbrev for 2022, gitt

Bufdir i oppdrag å "Redegjøre for og vurdere ekteskapslovens adskillelseskraft ved separasjon/skilsmiss".

Bufdir skal levere ei utgreiing innan 31. desember 2022. Etter det vil departementet vurdere og følge opp saka på vanleg måte.

SPØRSMÅL NR. 57

Innlevert 8. oktober 2022 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen

Besvart 17. oktober 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Når kan Stortinget forvente at regjeringen legger frem stortingsmelding om menneskerettighetene til personer med utviklingshemming?

BEGRUNNELSE:

I vedtak nr. 894, 12. juni 2018 ba stortinget regjeringen legge frem en stortingsmelding med forslag til tiltak for at utviklingshemmede skal få oppfylt sine menneskerettigheter. Samtidig ble det fattet en rekke vedtak om hva denne meldingen skal inneholde. I Meld. St. 4 (2022-2023) bekrefter nåværende regjering at dette vil bli fulgt opp.

Det er 6 år siden NOU 2016:17 ble overlevert, og 4 år siden stortinget etterlyste oppfølging av NOUen gjennom

en stortingsmelding. Det er viktig at det blir fortløpende i dette arbeidet og at stortinget får mulighet til å behandle en sak om menneskerettighetene til utviklingshemmede.

Svar:

Jeg fikk et tilsvarende spørsmål i brev fra Stortingets president datert 2. august 2022 med spørsmål nr. 2561 fra stortingsrepresentant Irene Ojala. Mitt svar blir akkurat det samme på spørsmål nr. 57 fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen.

Regjeringen tar sikte på å legge frem en stortingsmelding om menneskerettighetene til personer med utviklingshemming høsten 2022.

SPØRSMÅL NR. 58

Innlevert 9. oktober 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 20. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan finansministeren avklare om det ligg på bordet eit framlegg om innføring av ny grunnrenteskatt på havbruk som vil bli innkrevd frå og med budsjettåret 2023 og gje inntekter til staten og kommunane i budsjettåret 2023, eller foreslår regjeringa å innkrevje ein ny grunnrenteskatt først frå 2024?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa sitt framlegg om ein ny grunnrenteskatt for oppdrett av laks og ørret har fått mykje merksemd den siste tida. Framlegget om grunnrenteskatt vart presentert av regjeringa veka før statsbudsjettet vart lagt fram, med opplysing om at skatten ville bli innført frå 1.1.2023 og gi ei anslått skatteinntekt på 3,65-3,8 mrd. NOK årleg.

Etter framlegginga av statsbudsjettforslag for 2023 har finansministeren kommentert innføring av grunnrenteskatt fleire gonger, blant anna overfor E24. Her uttal-

er finansministeren følgende (E24 sin podcast E24-podden):

“Det som skjer på havbruk og som det har vært mye debatt om den siste uka, det slår ikke inn i budsjettet før i 2024. Det endelige skatteforslaget kommer først til behandling i Stortinget til våren”.

Dersom det er slik som finansministeren hevdar at ein ny grunnrenteskatt ikkje slår inn før i 2024 – og ikkje skal handsamast av Stortinget før til våren - så framstår det noko underleg at finansministeren på pressekonferansen før budsjettframlegginga varsla at grunnrenteskatt blir innført no FORDI det er krig og ekstraordinære forhold i 2023-budsjettet, samt at Finansministeren avkrev opposisjonen svar på kva som er alternativet til grunnrenteskatt på havbruk for å saldere 2023-budsjettet.

Så kva er det korrekte her, er grunnrenteskatt tenkt innført frå 2023 eller frå 2024.

Svar:

Regjeringen foreslår å innføre grunnrenteskatt på havbruk fra og med 1. januar 2023. Forslaget er nå på høring, med frist 4. januar 2023. Regjeringen vil komme tilbake til

Stortinget med lovforslag om grunnrenteskatt på havbruk, inkludert naturressursskatt, etter høringen.

Grunnrenteskatten er foreslått utformet som en kontantstrømskatt. Det innebærer at inntekter og investeringer skattlegges løpende i det året de innvinnes/pådras. Selskapene er etterskuddsskattepliktige. Det betyr at de betaler inn skatten året den fastsettes, som er året etter. Forslaget innebærer at inntekter fra havbruksvirksomhet vil bli grunnrenteskattepliktige fra 1. januar 2023, men først vil bli bokført i 2024. Dette gjelder både for staten og kommunesektoren, som tilgodeses med halvparten av inntektene fra havbruksnæringen. Grunnrenteskatten anslås å gi et proveny på mellom 3,65 og 3,8 mrd. kroner avhengig av størrelsen på bunnfradraget.

I Hurdalsplattformen er regjeringen tydelig på at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettferdig andel av verdiene som skapes ved utnyttelse av fellesskapets naturressurser. I likhet med petroleums- og vannkraftressursene er havbruk en stedbunden grunnrentenæring som benytter seg av fellesskapets naturressurser hvor fellesskapet bør få en andel av grunnrenten. Skatt på grunnrenteinntekter vil kunne bidra til å skaffe fellesskapet inntekter i årene som kommer.

SPØRSMÅL NR. 59

Innlevert 9. oktober 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 14. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Britene åpner for olje- og gassleting i nær 900 blokker. Næringsminister Jacob Rees-Mogg grunngir det med at: “Det er nå viktigere enn noen gang at vi styrker vår energisikkerhet.”

Når vil statsråden ta initiativ til å utlyse ny konsesjonsrunde for å få fart på ny leting etter olje og gass i norske områder?

BEGRUNNELSE:

Den anerkjente kommentatoren Javier Blas i Bloomberg påpekte nylig at etterspørselen etter olje og gass vil fortsette å stige i mange år, men at det er blitt investert for lite i utvinning gjennom mange år, slik at man ikke klarer å møte etterspørselen. Det samme har viktige investorer som Tor Olav Trøim og Harald Moræus-Hanssen vært inne på. Nedsnakking av olje gass har ført til underin-

vesteringer som får alvorlige konsekvenser. Statsråden bør kunne garantere at Norge vil satse tungt og langsiktig på olje og gassutvinning også framover ved å åpne for snarlige nye konsesjonsrunder.

Svar:

Leting er avgjørende for videreutvikling av petroleumsvirksomheten og tilhørende sysselsetting og produksjon frem i tid. Regjeringen ønsker derfor å utvikle norsk petroleumssektor. Konsesjonssystemet ligger fast. Jevn tilførsel av prospektivt leteareal er avgjørende for å opprettholde leteaktivitet og dermed også sysselsetting og langsiktig verdiskaping fra norsk sokkel.

Tildeling av leteareal er derfor en bærebjelke i regjeringens petroleumspolitik. Derfor gjennomføres også årlige konsesjonsrunder gjennom TFO-ordningen. Vi har nå søknadene fra selskapene knyttet til TFO 2022 til be-

handling, og planlegger for offentliggjøring av tildelinger av nye utvinningstillatelser i januar 2023. Neste års konsesjonsrunde vil etter planen bli utlyst i henhold til det ve-

letablerte årshjulet for gjennomføring av TFO-rundene, slik at tildeling kan offentliggjøres i januar 2024.

En forutsigbar og stabil petroleumspolitik, som denne regjeringen står for, har tjent landet svært godt.

SPØRSMÅL NR. 60

Innlevert 9. oktober 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 13. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Regjeringen, og spesielt olje og energiministeren, har siden tiltredelsen i fjor og i Hurdalsplattformen stresset viktigheten av ny og økt kraftproduksjon, både med tanke på framtidig kraftunderskudd, samt for å få mer normale strømpriser i Norge.

Kan statsråden forklare hvordan uttalte målsettinger over henger sammen med den planlagte kraftig skattesjerpelsen på kraftproduksjon, da spesielt på vannkraft, som allerede har ført til at flere store kraftprosjekter er blitt lagt på is da lønnsomheten raderes bort?

BEGRUNNELSE:

NTB skrev 29. september:

“Kraftselskapet Lyse dropper planlagte investeringer på 5 milliarder kroner i vannkraftverk etter regjeringens nye skattegrep. Prosjektet blir lagt bort. Med de nye skattereglene så er det rett og slett ikke lønnsomt, sier Lyses administrerende direktør Eimund Nygaard.

Nygaard sier at hvis regjeringens forslag til ny skatt blir vedtatt, så vil planene om oppgradering falle helt bort. Han mener beslutningen var enkel å ta ettersom oppgraderingen ikke vil være lønnsom.”

I Hurdalsplattformen slås det fast at det skal satses på økt norsk vannkraftproduksjon, blant annet gjennom oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftverk.

Store og kraftige endringer i beskatninger som reduserer satsingen på vannkraft er i direkte strid med Hurdalsplattformen som Regjeringen forfattet for 1 år siden!

Svar:

Fellesskapet trenger større inntekter i årene fremover for at vi sammen skal kunne verne om god velferd til alle. Etter mange år med økt ulikhet er det helt nødvendig at de som har mest, og i mange tilfeller har fått betydelig mer de siste årene, bidrar mer. En viktig del av dette blir å sikre at

verdiene som kommer fra naturressursene våre, må fordeles mer rettferdig enn i dag.

Regjeringen mener derfor at det er rimelig at en større andel av avkastningen på kraftproduksjonen tilfaller fellesskapet. Vi har derfor foreslått både varige tiltak som bidrar til nødvendige inntekter og omfordeling i årene som kommer, og skattetilak tilpasset dagens situasjon med ekstraordinært høye strømpriser som betyr store ekstraintekter for kraftprodusentene i deler av Sør-Norge.

En av innvendingene mot økt beskatning av kraftprodusentene har vært at det vil redusere investeringer i ny fornybar energi. Grunnrenteskatten er nøytral, og påvirker ikke om et prosjekt er lønnsomt eller ikke. Når skattesatsen øker, tar staten både en større del av inntektene og av kostnadene. For nye investeringer vil hele investeringskostnaden trekkes fra mot en høyere grunnrenteskattesats, samme år som investeringene gjøres. Og blir grunnrenteskatten negativ, utbetales skatteverdien årlig.

Isolert sett vil høyprisbidraget svekke lønnsomheten av nye investeringsprosjekter, så lenge vi har kraftpriser over 70 øre/kWh. Disse investeringene er langsiktige, mens høyprisbidraget er situasjonsbestemt. Høyprisbidraget er tilpasset den spesielle situasjonen vi er i, og er ikke et varig element i skattesystemet slik som grunnrenteskatten. Investeringen i ny kraftproduksjon skjer på grunnlag av forventninger om den langsiktige utviklingen i kraftprisen, og anleggene som bygges ut vil være i drift i mange tiår. Det er derfor sannsynlig at mange av investeringsprosjektene som har vært under planlegging de senere årene, har vært vurdert som lønnsomme til lavere priser enn 70 øre/kWh. Nye investeringsprosjekter må ta høyde for at det ekstraordinære nivået på kraftprisene ikke vil vedvare på lang sikt.

Regjeringen ønsker mer lønnsom kraftproduksjon. Alt i alt mener vi at vi med de nye skatteforslagene har funnet en balanse mellom å hente inn en større andel av den avkastningen kraftprodusentene oppnår gjennom

bruk av våre felles ressurser, og at det fortsatt skal være attraktivt å investere i kraftproduksjon i Norge.

SPØRSMÅL NR. 61

Innlevert 10. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou

Besvart 17. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvilke forventninger har regjeringen for tyrkisk tilstedeværelse og interesser på Svalbard, dersom landet ratifiserer Svalbardtraktaten?

BEGRUNNELSE:

Daily Sabah skriver 9. oktober i år at Det tyrkiske parlamentets utenrikskomite har godkjent en proposisjon som bereder grunnen for tyrkisk ratifikasjon av Svalbardtraktaten. I saken siteres tyrkiske parlamentarikere og akademikere på at de ser for seg større tyrkiske investeringer i Nordområdene.

Svar:

Svalbard er Norges nordligste landsdel. Norge har full suverenitet over Svalbard. Suvereniteten er ubestridt. Norge har enerett til å utøve vanlig myndighet på øygruppa og i havet rundt. Norsk myndighetsutøvelse skjer i tråd med våre folkerettslige forpliktelser.

Svalbardtraktaten ble undertegnet 9. februar 1920 og trådte i kraft 14. august 1925. Fra samme dag ble Svalbard en udelelig og uavhengelig del v Kongeriket Norge gjennom en egen lov, Svalbardloven av 17. juli 1925 nr. 11. Svalbardtraktaten er åpen for tiltredelse og har i dag i overkant av 40 parter.

All virksomhet på Svalbard må være i tråd med norske lover og regler. I traktaten er det gitt en rekke bestemmelser om behandling av borgere og selskap fra stater som er part i traktaten. Norge har gjennom traktaten påtatt seg en begrenset folkerettslig forpliktelse til å likebehandle borgere og selskap fra traktatlandene. Forpliktelsen gjelder innenfor visse saklige områder som er oppregnet i traktaten. I tillegg inneholder traktaten bestemmelser om begrensninger på beskatning og militær aktivitet på øygruppen. Svalbardtraktatens krav om likebehandling er ikke til hinder for at norske myndigheter kan regulere eller forby visse former for virksomhet. Ingen av likebehandlings-bestemmelsene gjelder utenfor territorialfar-

vannet. Svalbardtraktaten regulerer ikke forskning. Forskning skjer innenfor de rammer som norske myndigheter bestemmer

Artikkel 10 i traktaten åpner for at nye stater kan tiltre som parter i Svalbardtraktaten. Dette skjer ved notifisering til Frankrike som depositar. Samtykke fra Norge eller de øvrige traktatpartene er ikke nødvendig, men Norge holdes gjerne orientert. Eventuell tiltredelse vil i praksis ha svært liten betydning for tyrkisk virksomhet på Svalbard. Tradisjonelt skiller ikke norsk regelverk på Svalbard mellom borgere av traktatstatene og andre stater. Norske myndigheter forventer at all aktivitet på Svalbard, uavhengig av nasjonalitet, skjer i henhold til norsk regelverk.

SPØRSMÅL NR. 62**Innlevert 10. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 17. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Er Norge i dialog med andre nærstående land for å øve press mot iranske myndigheter for å få slutt på brutaliteten mot demonstrantene i landet?

Svar:

Menneskerettighetssituasjonen i Iran er alvorlig. Et stort antall demonstranter er drept eller skadet og mange er arrestert i demonstrasjoner etter Mahsa Aminis tragiske død 16. september i år. Jeg viser i denne sammenheng til mine tidligere svar til skriftlig spørsmål fra Seher Aydar fra 3. oktober og mitt svar til skriftlig spørsmål fra Mahmoud Farahmand fra 27. september.

Jeg tar sterk avstand fra Irans undertrykkelse av befolkningen i strid med menneskerettighetene. Jeg fordømmer all grov og unødvendig voldsbruk. Ytringsfriheten må respekteres. Å slå ned på fredelige demonstranter med skarp ammunisjon er et alvorlig menneskerettighetsbrudd.

Norge følger situasjonen nøye og er i fortløpende dialog med andre nærstående land om hvordan det internasjonale samfunn kan øve press mot iranske myndigheter.

Jeg tar jevnlig opp vår bekymring for menneskerettighetssituasjon i Iran med mine kolleger i andre land.

Dette gjør Norge også multilateralt gjennom ulike fora i FN-systemet hvor det foregår en utstrakt dialog med likesinnede land om resolusjoner og felles erklæringer og innlegg. Dette inkluderer innlegg i Menneskerettighetsrådet og pågående forhandlinger i New York om den årlige resolusjonen om menneskerettighetssituasjonen i Iran, der Norge sitter i kjernegruppen.

Norge er også folkerettslig forpliktet til å følge FNs sanksjoner mot Iran. Vi er i tillegg tilsluttet EUs restriktive tiltak for Iran. Norge vil fortløpende vurdere tilslutning til eventuelle nye EU-sanksjoner mot Iran. De restriktive tiltakene mot Iran er regulert i Forskrift om sanksjoner og tiltak mot Iran, hvor det blant annet er forbud mot «å selge, levere, overføre eller eksportere, direkte eller indirekte, utstyr som kan brukes til intern undertrykkelse» etter nærmere bestemte retningslinjer.

Norge vil fortsette å engasjere seg for menneskerettighetssituasjonen i Iran. Dette gjør vi ved å møte myndighetene, støtte de som blir rammet, forhandle i FN og bruke så mange anledninger som mulig til å uttrykke norske synspunkter.

SPØRSMÅL NR. 63**Innlevert 10. oktober 2022 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 18. oktober 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Vil statsråden treffe tiltak for å benytte de fem NH-90-maskinene som står på Bardufoss til operasjonell drift, frem til ny kapasitet er på plass?

BEGRUNNELSE:

Det er i dag prekær mangel på helikopterkapasitet til Sjøforsvaret og Kystvakten. Den sikkerhetspolitiske situasjonen tilsier at det er behov for helikoptre på fregattene for blant annet å sikre nødvendig overvåkingskapasitet. Forsvaret har terminert kontrakten om videre levering

av NH-90, og at termineringskontrakten innebærer at de fem helikoptrene som i dag står på Bardufoss skal leveres tilbake leverandøren. Forsvarsministeren har tidligere uttalt at disse fem ikke er flyvedyktige. FrP har imidlertid fått vite av kompetent hold og av folk som er nær prosjektet at dette ikke stemmer. Dersom det finnes politisk vilje og fleksibilitet kan disse maskinene beholdes på Bardufoss til ny kapasitet er på plass. Dette vil sikre operativ kapabilitet og at kompetansen og miljøet på Bardufoss opprettholdes.

Svar:

Kontrakten med NATO Helicopter Industries ble hevet av Forsvarsmateriell 9. juni i år. En heving av kontrakten innebærer en full tilbakeføring av partenes ytelser. Det vil si at forsvarssektoren har en plikt til å levere tilbake de helikoptrene som så langt er mottatt. Etter at kontrakten er hevet, har vi ikke rett til å benytte helikoptrene frem til tilbakeleveringen har skjedd. Vi har gjentatte ganger forsøkt å løse problemene i samarbeid med leverandøren, men mer enn 20 år etter kontrakten ble inngått står vi fortsatt uten helikoptre som kan gjøre oppgavene de ble anskaffet

for, og uten at leverandøren kan presentere realistiske løsninger på problemene.

Gjennom Forsvarets daglige operasjoner har vi god oversikt over aktiviteten i våre nærområder. Videre jobbes det nå for å etablere en ny maritim helikopterkapasitet så snart som mulig, for derved å styrke Forsvarets operative evne ytterligere. I prosjektet arbeides det med både permanente og midlertidige løsninger. Vi er i denne sammenheng i tett dialog med nære allierte. Dette bidrar samtidig til å finne løsninger for å opprettholde Forsvarets kompetanse innen maritime helikopteroperasjoner inntil en ny maritim helikopterkapasitet er etablert.

SPØRSMÅL NR. 64

Innlevert 10. oktober 2022 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 21. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Er høyprisbidraget på strøm ment som en situasjonsbestemt ordning eller som en varig ordning?

BEGRUNNELSE:

En del av kraftselskapene oppgir høyprisbidraget som begrunnelse for å stoppe investeringer.

Et sentralt spørsmålet er om høyprisbidraget er situasjonsbestemt til dagen situasjon der prisene i snitt ligger langt over historiske priser, eller om tanken er at det skal fjernes når situasjonen i kraftmarkedet normaliseres selv om det da også vil kunne være kortere perioder med høy pris.

Svar:

Regjeringen mener at det er behov for å omfordele mer av de ekstraordinært høye inntektene fra kraftproduksjon som følge av de høye energiprisene. Regjeringen foreslår derfor å innføre et høyprisbidrag på vind- og vannkraft. Høyprisbidraget er tilpasset den spesielle situasjonen vi er i, og er ikke et varig element i skattesystemet slik som grunnrenteskatten. Det er ikke omtalt en sluttdato i proposisjonen. Etter departementets oppfatning bør det situasjonsbestemte høyprisbidraget avvikles innen utgangen av 2024.

SPØRSMÅL NR. 65**Innlevert 10. oktober 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 17. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilke retningslinjer, om noen, har SMK for statsrådenes bruk av den kinesiske applikasjonen TikTok, når ble retningslinjene eventuelt innført, og hvor mange av regjeringens statsråder har denne applikasjonen installert på sine tjenestetelefoner?

BEGRUNNELSE:

Det vises til den siste tids bekymring rundt justis- og beredskapsministerens bruk av den kinesiske applikasjonen TikTok, som har fremkommet i Stortinget og i mediene. Statsrådets håndtering av saken – herunder måten hun har besvart spørsmål om sin bruk av applikasjonen – har ikke vært særlig tillitvekkende eller egnet til å bringe klarhet i bekymringene knyttet til statsrådets bruk av TikTok.

Applikasjonen TikTok er omstridt, og myndighetene i flere land vi har sikkerhetspolitisk samarbeid med har advart mot bruk av den. Hovedinnvendingen mot bruk av applikasjonen er dens knytning til regimet i Kina, og det har blitt advart mot at applikasjonen kan bli brukt for å bistå det kinesiske regimets arbeid med etterretning og informasjonsinnhenting. Det er på denne bakgrunn at bekymringene for at statsråden med ansvar for vår nasjonale beredskap er en flittig bruker av denne applikasjonen. Dersom denne applikasjonen er installert på en tjenestetelefon er det svært bekymringsverdig om skjermingsverdig informasjon er på avveie, dersom den er installert på en privattelefon er det også bekymringsverdig om informasjon som eksempelvis statsrådets lokasjon til enhver tid blir delt gjennom applikasjonen.

Statsråden har gjennomgående avstått fra å gi klare og entydige svar på spørsmålene om sin bruk av TikTok, og har konsekvent henvist til at hun forholder seg til gjeldende råd og retningslinjer for bruk av mobiltelefon i tjenesten. Det bes derfor om en tilbakemelding på hvilke eventuelle retningslinjer SMK har for statsrådenes bruk av TikTok, når disse retningslinjene ble innført, samt hvor mange av statsrådene som har denne applikasjonen installert på sine tjenestetelefoner.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Per-Willy Amundsen til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Som jeg svarte på representanten Stenslands spørsmål nr. 7 til skriftlig besvarelse, treffer vi ved bruk av sosiale medier og plattformer befolkningsgrupper og aldersgrupper vi ikke like lett når gjennom de tradisjonelle media. Sosiale medier er i dag en naturlig del vår kommunikasjon. Tjenestene er nyttige, men vi må også være bevisste at bruken av dem, gir oss økte sårbarheter. Bevissthet om både bruk av ulike apper, hvilken informasjon som totalt samles inn gjennom sosiale medier, når vi legger ut hva, og ikke minst hva de ulike kommunikasjonsmidlene brukes til. Det må skilles mellom de ulike bruksområdene for de ulike kommunikasjonsmidlene vi har.

Jeg kan forsikre representanten om at mine statsrådskolleger og jeg har høy sikkerhetsbevissthet. Vi har ulike kommunikasjonsmidler til ulik bruk og selvsagt egne systemer for gradert kommunikasjon. Vi har også faste rutiner for å legge fra oss mobiltelefoner og andre elektroniske enheter utenfor møter etc.

SPØRSMÅL NR. 66**Innlevert 10. oktober 2022 av stortingsrepresentant Turid Kristensen****Besvart 14. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for status for opparbeidelse av regionale behandlingstilbud for personer med kjønnsinkongruens, og når slik tilbud vil være etablert i alle helseregioner, samt om tilbud medfører samarbeid med lokale/regionale kompetansemiljøer?

BEGRUNNELSE:

I 2020 gav daværende helseminister Bent Høie spesialisthelsetjenesten i oppdrag å etablere regionale behandlingstilbud for personer med kjønnsinkongruens. Det ble senere utarbeidet retningslinjer for slike tilbud.

I tillegg har Helsedirektoratet innført WHO's Diagnosemanual IDC11 som fjerner kravet til psykiatrisk utredning, og stadfester at behandling på visse nivåer etter vurdering kan utføres også utenfor spesialisthelsetjenesten.

Ut fra den informasjonen som er gjort kjent for meg har arbeidet med etableringsprosessen med regionale behandlingstilbud kommet lengst i Helse Sør-Øst med opprettelse av et regionalt senter ved Sykehuset i Vestfold hvor det foreløpig er iverksatt et samtale- og veiledningstilbud. Behandlingstilbud var i 2021 under opprettelse Helse Nord, Helse Midt-Norge og Helse Vest, og det ble i mars i fjor anslått av de første pasientene skulle kunne tas inn i løpet av 2021.

På denne bakgrunn spør jeg statsråden om en status og videre fremdrift i arbeidet med regionale behandling. Det ønskes også informasjon om mulighetene for samarbeid med kompetansemiljøer utenfor spesialisthelsetjenesten er med i vurderingene.

Svar:

Det er riktig, som representanten Kristensen skriver, at arbeidet med å etablere regionale behandlingstilbud for personer med kjønnsinkongruens har kommet lengst i Helse Sør-Øst. I denne regionen er det opprettet to sentre for pasientgruppen. Regionalt senter for kjønnsinkongruens ved Sykehuset i Vestfold HF åpnet 1. oktober 2020 og har i hovedsak tilbud til voksne. Ved Akershus universitetssykehus HF er det etablert to geografisk adskilte tilbud for henholdsvis barn/unge og voksne. Det regionale tilbudet for voksne ved Nedre Romerike DPS ble formelt åpnet den 1. mai 2021 og tilbudet til barn og unge ved Kongsvinger BUP åpnet 1. januar 2021. I Helse Sør-Øst vil Oslo universitetssykehus også ha en regional funksjon, i tillegg

til overnevnte tilbud. Helse Sør-Øst RHF har bidratt til å styrke utredningskapasiteten innen kjønnsinkongruens gjennom ekstra tildelinger i rammen til helseforetaket.

I Helse Vest, Helse Midt-Norge og Helse Nord vil innholdet i tjenesten defineres og konkretiseres gjennom det pågående prosjektet «Helhetlig behandlingstilbud for barn og unge med kjønnsinkongruens», hvor kompetansenettverket InnoMed bistår og hvor de regionale helseforetakene involverer brukere, kommuner, helseforetak og den nasjonale behandlingstjenesten for kjønnsinkongruens. Målet er et helhetlig og målrettet pasientforløp som integrerer de nye regionale sentrene, regionale aktører som i dag utreder pasienter og kommunal helsetjeneste. Pasientforløpene skal også sikres faglig veiledning fra Nasjonal behandlingstjeneste for kjønnsinkongruens ved Oslo universitetssykehus HF.

I alle helseregioner vil nettverksbygging og informasjons- og kunnskapsutveksling i samarbeid med lokal spesialisthelsetjeneste og kommunehelsetjenesten være sentralt.

Som jeg viser til i mitt svar på spørsmål nr. 1 fra representanten Kristensen, arbeider de regionale helseforetakene nå med å avklare innholdet i det regionale behandlingstilbudet for personer med kjønnsinkongruens, jf. oppgave gitt fra departementet i det reviderte oppdragsdokumentet for i år. Denne avklaringen er viktig for framdriften i etableringsprosessen. Når tilbakemeldingene om dette foreligger (svarfrist 1. desember), vil vi også få større innsikt i hva som gjenstår av arbeid frem mot ferdigstilling av det regionale tilbudet.

SPØRSMÅL NR. 67**Innlevert 10. oktober 2022 av stortingsrepresentant Helge Orten****Besvart 20. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvilke konsekvenser vil det ha for Atlanterhavsparken og Runde Miljøsentre at øremerket tilskudd på henholdsvis 1,1 mill. kroner og 5,5 mill. kroner er tatt ut av post 85 Besøksenter for natur og verdensarv?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2023 er øremerkede midler til Atlanterhavsparken og Runde Miljøsentre tatt ut av post 85 Besøksenter for natur og verdensarv. Det er vist til at det er ønskelig med et minimum av øremerkede ordninger og at det heller bør etableres søknadsbaserte ordninger der flere får muligheten til å søke. En slik omlegging skaper usikkerhet og det er derfor behov for at statsråden avklarer hvilke konsekvenser dette vil ha for Atlanterhavsparken og Runde Miljøsentre i budsjettet for 2023 og for årene fremover.

Svar:

Forslaget om å ta ut støtte til Atlanterhavsparken og Runde Miljøsentre fra Kap. 1420 post 85 «Besøksenter for Natur og verdensarv» må sees i sammenheng med regjeringens arbeid med innsparing og reduksjon i antall navngitte tilskudd.

Kap. 1420 post 85 Besøksenter for natur og verdensarv har som formål å formidle kunnskap av høy kvalitet om nasjonalparker, verdensarv, villrein, våtmark, rovvilt, fugl og villaks til lokalbefolkningen og tilreisende, og målet med tilskuddsordningen er å medvirke til drift, utvikling og etablering av besøksenter for natur og verdensarv. Autoriserte sentre kan søke om grunntilskudd fra Miljødirektoratet hvert år, og i et stramt budsjettår er prioritert midler til sentre som er autorisert fremfor øremerkede tilskudd til andre navngitte mottakere.

Konsekvensen av endringen er at Atlanterhavsparken og Runde Miljøsentre ikke vil motta øremerkede tilskudd fra denne posten i 2023. Om disse aktørene vil motta tilskudd på søknadsbaserte ordninger i 2023 må avklares i ordinære søknadsrunder på linje med andre aktører som søker om tilskudd.

SPØRSMÅL NR. 68**Innlevert 10. oktober 2022 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland****Besvart 20. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Er det riktig forstått, slik finansministeren sa til VG, at bunnfradraget tar utgangspunkt i selskapenes produksjonsvolum, og ikke selskapenes MTB, og er da finansministerens påstand på pressekonferansen onsdag 28. september, hvor han med henvisning til høringsforslaget og bunnfradrag, sa "Brukes 5 000 vil oppunder 70 %, rett i underkant av 70 %, slippe å komme i grunnrenteoppsisjon", riktig?

BEGRUNNELSE:

Til VG 5. oktober sa finansministeren at "–Både beregningen på grunnrenteskatten og fradraget tar utgangspunkt i produksjonsvolum."

I høringsbrevet står det: "Departementet foreslår at et bunnfradrag gis i form av et kronebeløp tilsvarende gjennomsnittlig fortjeneste på antall tonn biomasse. Bunnfradraget kan trekkes fra i positiv grunnrenteinntekt. Ifølge Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse var gjennomsnittlig fortjeneste i perioden 2016 til 2020 om lag 13,5 kroner per kilo. Et bunnfradrag på 4 000 tonn tilsvarer da et fradragbeløp på 54 mill. kroner, mens et bunnfradrag

på 5 000 tonn gir et fradragsbeløp på 67,5 mill. kroner. Av det samlede antall selskaper i Akvakulturregisteret har om lag 65 pst. av selskapene en samlet tillatelsesbiomasse under 4 000 tonn MTB. Tilsvarende er det i underkant av 70 pst. av selskapene som har under 5 000 tonn MTB. Disse selskapene har henholdsvis om lag 15 pst. og 17 pst. av den samlede tillatelsesbiomassen.

Svar:

Grunnrenten fra havbruk oppstår ved bruk av våre felles fjorder og havområder. I Hurdalsplattformen er regjeringen tydelig på at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettferdig andel av verdiene som skapes ved utnyttelse av fellesskapets naturressurser. Et forslag om grunnrenteskatt på havbruk er nå sendt på høring med frist 4. januar 2023. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med lovforslag etter høringen slik at reglene kan gjelde fra og med 2023.

Regjeringen foreslår å skjerme små aktører fra grunnrenteskatt. Det skjer ved at det er foreslått å gi et bunnfradrag som anslagsvis dekker en produksjon på mellom 4 000 og 5 000 tonn, tilsvarende et fradragsbeløp på henholdsvis 54 mill. kroner og 67,5 mill. kroner. I forslaget er bunnfradraget beregnet ut fra en gjennomsnittlig lønnsomhet i perioden 2016-2020 på 13,5 kroner per kg, hen-

tet fra Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelser. Bunnfradraget kan trekkes fra i positiv grunnrenteinntekt. Bunnfradraget innebærer at aktører med beregnet grunnrenteinntekt under bunnfradraget ikke vil betale grunnrenteskatt. Alle aktørene vil få redusert grunnlaget for grunnrenteskatten med bunnfradraget. Det betyr at aktører med en beregnet grunnrenteinntekt noe over bunnfradraget vil få skjermet mesteparten av inntekten og betale relativt lite grunnrenteskatt. Dermed vil bare de største havbruksselskapene betale grunnrenteskatt.

Finansdepartementet anslår på usikkert grunnlag at om lag 2/3 av selskapene skjermes fra grunnrenteskatt, men dette vil avhenge av utviklingen i produksjon, priser og kostnader. Grunnrenteskatten anslås på usikkert grunnlag å gi et proveny på mellom 3,65 og 3,8 mrd. kroner avhengig av størrelsen på bunnfradraget. Provenyanslagene er basert på skattedata fra Skattedirektoratet. I tillegg har departementet sett hen til beregninger av grunnrenten fra Statistisk sentralbyrå og utviklingen i laksepriser i år. Lakseprisene i år har vært høyere enn i 2020 og 2021, men har falt noe etter sommeren. De faktiske skatteinntektene vil blant annet avhenge av lakseprisene i 2023 og kostnadsutviklingen. Lakseprisene de senere årene, og ikke minst i år, har variert betydelig. Grunnrenteskatten er godt tilpasset næringer med variasjon i lønnsomhet.

SPØRSMÅL NR. 69

Innlevert 11. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 18. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden det er rimelig at kreftmedisiner skal behandles etter andre prinsipp en andre medisiner, og bør ikke gjeldende forskrivningspraksis videreføres inntil eventuell annen beslutning fattes av Nye Metoder slik at alle pasienter kan motta medisiner som allerede er i bruk i påvente av metodevurderingen?

BEGRUNNELSE:

I svaret på mitt spørsmål nr. 2896 skriver statsråden følgende: «For alle kreftlegemidlene, der finansieringsansvaret ble overført 1. mai 2017, ble det sendt likelydende brev til alle landets helseforetak om at gjeldende forskrivningspraksis ved overføringstidspunktet skulle videreføres inntil det eventuelt forelå en annen beslut-

ning. Det betyr i praksis at det for legemidlene i denne overføringen ikke skal være pasienter som ikke får tilgang til behandlingen i påvente av en metodevurdering. Dette er aktuelt for relativt få av de legemidlene som lå i overføringen og de fleste legemidlene ble ikke prioritert for metodevurdering. For flere av legemidlene for sjeldne sykdommer er det ikke bare svært høy kostnad, men også tvil om effekten - hvilket gjør at det ville være feil ikke å prioritere utvalgte legemidler i den gruppen for metodevurdering. For Pompes sykdom som saken her gjelder så finnes det ikke noen andre medisiner enn den som alle pasienter fikk før medikamentet Myozyme ble meldt inn til Nye Metoder.» Spørsmålsstiller mener det er svært betenkelig dersom det er et prinsipp for kreftmedisiner og et annet prinsipp for andre medisiner.

Svar:

De regionale helseforetakene har overtatt finansieringsansvaret for flere legemiddelgrupper i tråd med prinsippet om at finansieringsansvar som hovedregel skal følge behandlingsansvar. Det er Stortinget som vedtar at de regionale helseforetakene skal få finansieringsansvaret for konkrete legemiddelgrupper som tidligere er finansiert over blåreseptordningen.

System for Nye metoder skal sikre at innføring av legemidler som finansieres av de regionale helseforetakene skal være i tråd med prinsippene for prioritering vedtatt av Stortinget. Et legemiddel som er under metodevurdering skal som hovedregel ikke tas i bruk. I de tilfellene hvor finansieringsansvaret overføres fra folketrygden til de regionale helseforetakene, tar de regionale helseforetakene stilling til om eventuelle eksisterende vilkår for blåreseptdekning for nye pasienter skal videreføres

eller justeres. Samtidig vurderer de regionale helseforetakene også behov for metodevurderinger.

Det er ikke en prinsipiell, men en faglig vurdering, om det er behov for en metodevurdering for å belyse hvorvidt prinsippene for prioritering er oppfylt ved innføring av de enkelte legemidlene. Dette kan være spesielt viktig for saker som gjelder kostbare legemidler og/eller saker hvor det er usikkerhet knyttet til effekten. Denne vurderingen tar utgangspunkt i gjeldende prinsipper for prioritering som Stortinget har sluttet seg til og som skal gjelde for alle sykdomsgrupper.

Pasienter som står på behandling ved overføringstidspunktet skal få denne videreført så lenge det er medisinsk indikasjon for dette. Her er det ikke noe skille mellom kreftlegemidler og andre legemidler, men kreftlegemidler ble i mitt svar til spørsmål nr. 2896 brukt som et eksempel.

SPØRSMÅL NR. 70

Innlevert 11. oktober 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 18. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Står ikke lengre statsråden ved sine egne løfter til barnehospicet i Kristiansand, og hvordan vil hun kunne «Høste erfaringer» når hun setter dem flere år tilbake?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2023 har regjeringen foreslått å fjerne alt av øremerkede midler til norske hospicer og barnehospicer. Regjeringen foreslår å samle de gamle øremerkede bevilgningene i en ny, søkbar tilskuddsordning. Men samtidig kutter regjeringen 28,3 millioner i de samlede bevilgningene, sammenlignet med budsjettet for 2022. Dette skaper en svært vanskelig situasjoner for Lukas Hospice i Malvik, tilbudene i Nordre Follo og Nordre Aasen i Oslo, altså for Norges første barnehospice, Andreas hus i Kristiansand.

For Andreas hus betyr dette mest sannsynlig at hele prosjektet stanser opp mindre enn tre måneder før de første døende barna og familiene deres endelig skulle flytte inn.

Kuttforslaget kommer som et sjokk på Foreningen for barnepalliasjon og Andreas hus. Omsorgen for alvorlig syke og døende barn er det siste man bør kutte. Løftene

som brytes nå, har hele veien vært krystallklare og uttalte. Investeringene av både penger og energi har vært enorme.

Stortinget og regjeringen har gjentatte ganger lovet finansiering av Norges første barnehospice i en femårig pilotperiode. Så sent som i fjor skrev den rødgrønne regjeringen følgende om Andreas hus:

– Regjeringen foreslår å videreføre øremerket tilskudd med 30,8 mill. kroner til Lukas hospice Malvik og til barnehospice i Kristiansand i 2022. Helse- og omsorgsdepartementet legger til grunn en femårig pilotperiode for både Lukas hospice Malvik og for barnehospice i Kristiansand, fra og med første år med tilskudd. For Lukas hospice Malvik er pilotperioden definert til å være fra og med 2019 til og med 2023. For barnehospice i Kristiansand er pilotperioden definert til å være fra 2020 til og med 2024.

I juli publiserte foreningen et intervju med helseminister Ingvild Kjerkol, som blant annet sa følgende:

– Vi ser frem til å høste av de erfaringene vi etter hvert får fra Andreas Hus. Stedet representerer som sagt noe nytt i landet vårt, og i det ligger det muligheter både til å lære og forstå. Nå er det først og fremst viktig å få åpnet dørene ved Andreas Hus, ønske familiene velkommen og så ta det derfra.

Svar:

Barnehospice i Kristiansand har over en tre-årsperiode mottatt øremerket tilskudd på over 90 mill. kroner. Lukas hospice Malvik har fått samme beløp øremerket over en fireårs periode, i tillegg til å ha mottatt 15,5 mill. kroner gjennom det søkbare tilskuddet i 2020. Dette er tilskudd på til sammen over 180 mill. kroner øremerket til to organisasjoner, som andre ikke har fått mulighet til å søke på.

Hovedregelen er at tilskuddsmidler skal lyses ut og fordeles på grunnlag av åpne søknadsprosesser og kjente tildelingskriterier. Slik får flere mulighet til å søke tilskudd og ulike tilnærminger for oppnåelse av mål og samfunns-effekter kan vurderes opp mot hverandre. Regjeringen mener at tilskudd må brukes målrettet for å nå våre politiske mål om rettferdig fordeling og sosial utjevning. Tilskudd er kraftfulle virkemidler, og denne regjeringen ønsker en mer rettferdig fordeling på veien mot nye mål og bedre tjenester.

I 2023 foreslår regjeringen at det ikke øremerkes midler til navngitte mottakere innenfor lindrende behandling og omsorg i statsbudsjettet. Endringene i tilskudds-ordningen handler om at vi ønsker en mer rettferdig og åpen fordeling av tilskudds-midler. Samtidig gjør den økonomiske situasjonen at vi må prioritere tydeligere enn før. Noen tiltak har vi måtte prioritere ned for å styrke andre prioriterte tiltak. Samlet sett er det derfor blitt et kutt i tilskudd til etablering og drift av lindrende enheter som drives av frivillige og ideelle organisasjoner etter hospicefilosofien.

Selv om øremerket tilskudd oppheves i 2023, kan Andreas hus fortsatt søke om tilskudd fra en tilskuddsordning på 51,6 mill. kroner. I regelverket for tilskuddet har det vært en begrensning i antall år et prosjekt kan motta tilskudd, og dette har vært satt til fire år. Dette vil vi endre til seks år i tilskuddsregelverket for 2023.

Jeg er opptatt av at familier med barn som har livstruende eller livsbegrensende sykdom må sikres nødvendig støtte i eller nært eget hjem, i godt samarbeid med barneklubbene som kjenner barnet og familien. Det er viktig å legge til rette for at barna får være mest mulig hjemme og leve sine normale hverdagsliv. Det er utviklet faglige retningslinjer og ulike verktøy og tjenester som bidrar til at barn og unge som har behov for palliasjon, sikres et godt offentlig tilbud der hvor de bor.

De regionale helseforetakene fikk i 2020 i oppdrag å etablere regionale barnepalliative team og er i gang med dette. Etablering av barnepalliative team ved alle landets barne- og ungdomsklinikker er avgjørende for å sikre et likeverdig tilbud for barn og unge over hele landet. Teamene skal veilede lokale barneavdelinger og ha ansvar for helseregionenes kompetanse, tjenestetilbud og kvalitet i barnepalliasjon i henhold til nasjonal faglig retningslinje. Når et barn blir livstruende sykt, blir hver dag ekstra vik-

tig. Derfor skal de barnepalliative teamene være et sted for kunnskap, veiledning og støtte for pasienter, familier og helsepersonell.

I 2023 vil de regionale helseforetakene få i oppdrag i å gjennomgå status for etableringen av barnepalliative team og vurdere behovet for ytterligere etablering og styrking av barnepalliative team.

Det er etablert hjemmesykehus for barn flere steder i landet. I Helsedirektoratets evaluering og vurdering av avanserte hjemmesykehus, konkluderes det med at barn som regel har det best hjemme med familien sin. Videre konkluderes det med at brukertilfredsheten ved slike hjemmesykehus er høy. Rapporten peker på at behandling hjemme medvirker til redusert stressnivå, redusert psykisk belastning og økt livskvalitet hos foreldre og barn – og at opphold på sykehus eller annen institusjon bør reduseres til et nødvendig minimum, av hensyn til barnet, søsken og familien som helhet. Rapporten viser også at hjemmesykehus har positiv innvirkning på samhandlingen med kommunale tjenester.

Det er et potensial for å bedre samhandlingen mellom spesialisthelsetjenester og kommunale tjenester i det barnepalliative arbeidet. Jeg vil trekke frem at regjeringen gjennom både Nasjonal helse- og samhandlingssplan og helsefellesskapene vil forbedre samhandling mellom tjenestenivåene – herunder sørge for at spesialister samarbeider tettere med kommunale tjenester og at pasienter i større grad skal kunne møte spesialisthelsetjenesten hjemme, digitalt eller gjennom ambulante og intermediære tjenester.

SPØRSMÅL NR. 71

Innlevert 11. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 19. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vil utenriksministeren ta initiativ til nye forhandlinger om kjernefysisk nedrustning?

BEGRUNNELSE:

26. august ble den fire uker lange tilsynskonferansen for ikkespredningsavtalen (NPT) avsluttet. Konferansen som arrangeres i regi av FN ble avsluttet uten enighet om et sluttdokument. Til tross for forhandlinger nektet Russland å godta den endelige versjonen. Det er under denne avtalen regjeringen har sagt at Norge skal legge inn sin innsats for nedrustning.

22. august 2022 ble det på konferansen lagt fram en fellesuttalelse fra Costa Rica om atomvåpens humanitære konsekvenser. I uttalelsen erklærte landene som stilte seg bak den, at det er i menneskehetens interesse at atomvåpen aldri må brukes igjen.

Overraskende for mange, bidro ikke Norge til den sterke fordømmelsen av atomvåpen som de 147 statene kom med i fellesuttalelsen. Norge var blant de få landene som ikke støttet dette i årets konferanse. Det er en endring siden 2015, hvor Norge støttet et nesten identisk innlegg.

I Hurdalsplattformen til regjeringen står blant annet følgende:

«Regjeringen vil bringe det internasjonale våpenkontroll- og nedrustningsarbeidet videre.» og «Regjeringen vil øke Norges innsats for kjernefysisk nedrustning, ta initiativ til å fokusere på de humanitære konsekvensene av atomvåpen og arbeide sammen med land i og utenfor NATO for en verden uten atomvåpen.»

Norske myndigheter har nå mottatt sterk kritikk fra blant annet Røde Kors som påpeker at de er skuffet over norske myndigheter. Videre sier Røde Kors at:

«Norge må ta initiativ for å ta forhandlingene videre, og de er skuffet over at norske myndigheter ikke har vært tydeligere i sin støtte til fokuset på de humanitære konsekvensene av atomvåpen.»

Dessverre har faren for bruk av atomvåpen økt den siste perioden. Senest for noen dager siden truet president Putin med å bruke atomvåpen. Dette viser enda tydeligere hvor viktig det er med kjernefysisk nedrustning.

Norge sitter i Sikkerhetsrådet og har anledning både der og på andre arenaer til å ta initiativ til nye forhandlinger om nedrustning. Regjeringen har lovet i Hurdalsplattformen at de vil ta initiativ i det internasjonale arbeidet for kjernefysisk nedrustning, med mål om avskaffing av atomvåpen. På bakgrunn av sammenbrud-

det i ikkespredningsavtalen er det nå behov for nye initiativ i dette arbeidet.

Svar:

Regjeringen vil øke Norges innsats for kjernefysisk nedrustning, ta initiativ for å framheve de humanitære konsekvensene av atomvåpen og arbeide sammen med land i og utenfor NATO for en verden uten atomvåpen. Ikkespredningsavtalen (NPT) er grunnmuren for det globale arbeidet med nedrustning, og er helt sentral for norsk innsats.

Gjennom NPT har 191 stater påtatt seg juridisk bindende forpliktelser om nedrustning, ikke-spredning og fredelig bruk av kjernekraft og -teknologi. Fem av statene – USA, Storbritannia, Frankrike, Russland og Kina – er anerkjent som kjernevåpenstater. De har påtatt seg klare forpliktelser om å arbeide for å ruste ned. De øvrige landene har forpliktet seg til ikke å ha kjernevåpen. Alle landene har forpliktet seg til ikke å bidra til spredning av kjernevåpen og tilhørende teknologi og kunnskap. NPTs betydning for global sikkerhet siden 1970 kan ikke overvurderes. Antall land med kjernevåpen er holdt nede, og de store kuttene i antall atomstridshoder vi så mot slutten av og etter den kalde krigen kunne vanskelig funnet sted uten rammeverket NPT gir.

Norge var i likhet med de fleste andre land svært skuffet da Russland blokkerte enighet under tilsynskonferansen for NPT i august. Dette undergraver ikke avtalen som sådan, men viser med klarhet hvilken vanskelig situasjon verden befinner seg. Russlands invasjon og krigføring i Ukraina er et massivt overgrep, det utfordrer vår felles sikkerhet, og hindrer enighet i multilaterale fora. Vi må likevel ikke la Russlands handlinger påvirke vårt syn på helt grunnleggende traktater for vår sikkerhet, som NPT.

Russlands krigføring påvirker uomtvistelig våre rammer for handling. Til tross for dette arbeider regjeringen langs flere konkrete spor for å fremme nedrustning. Det er et langsiktig arbeid rettet mot å berede grunnen for fremtidige nedrustningsavtaler, bygge gjensidig tillitt og bidra til å dempe polarisering.

Det er viktig at USA og Russland gjenopptar den strategiske dialogen om stabilitet og rustningskontroll, ikke minst med sikte på å forlenge og utvide Ny START-avtalen. Norge oppfordrer også Kina til å engasjere seg i denne type dialog. Det er avgjørende for vår felles sikkerhet at statene med kjernevåpen har dialog, og gjennom-

fører konkrete tiltak for å redusere risikoen for bruk av kjernevåpen. I dagens situasjon er dette særskilt viktig. Målet er at kjernevåpenstatene igjen skal kutte i antall kjernevåpen.

Norge vil selvsagt støtte aktivt opp om slike forhandlinger når de finner sted.

Regjeringen framhever de humanitære konsekvensene av kjernevåpen. Gjennom det humanitære perspektivet utvides oppmerksomheten fra rent strategiske analyser til menneskers liv og vårt miljø – og de konsekvenser enhver bruk faktisk vil medføre. Regjeringen støtter flere prosjekter som ser på disse spørsmålene. I det norske hovedinnlegget under FNs 1. komité for nedrustning og internasjonal sikkerhet, sa vi følgende (oversatt fra engelsk):

«Enhver bruk av kjernevåpen vil ha globale følger. De humanitære og miljømessige konsekvensene ville være katastrofale. Ja, det er i interessen av selve menneskehetens overlevelse at kjernevåpen aldri blir brukt igjen. En kjernevåpenkrig kan ikke vinnes, og må aldri utkjempes. Vi kan derfor ikke tillate at terskelen for bruk av kjernevåpen senkes. Vi må fortsette å jobbe med å redusere risikoen [for bruk] og bane vei for framtidige nedrustnings- og rustningskontrollavtaler.»

Regjeringen viderefører også det norske lederskapet innen nedrustningsverifikasjon, hvor Norge leder en ekspertgruppe i FN bestående av 25 land. Her deltar syv land med kjernevåpen og flere land som støtter forbudstraktaten mot kjernevåpen (TPNW). Gjennom dette arbeidet bidrar vi i praksis til å bygge tillit og å motvirke polarisering. Det er også helt avgjørende arbeid for å være forberedt når det neste mulighetsvinduet for konkrete nedrustningsinitiativ åpner seg. At vi vi makter å involvere landene som har kjernevåpen er maktpåliggende, det blir ikke rustet ned et eneste stridshode uten deres samarbeid.

Regjeringen støtter også tiltak for å senke risikoen for at kjernevåpen brukes, for bedre å forstå hvordan nedrustning vil kunne være irreversibel og framhever betydningen av rustningskontrolldialog og -avtaler mellom kjernevåpenstatene.

Regjeringen vil fortsette innsatsen for nedrustning gjennom det globale rammeverket og de avtaler som møysommelig er bygd opp gjennom etterkrigstiden. Dette regimet utfordres, ikke bare av Russland, men også andre stater. Det er nå mer enn noen gang avgjørende å hegne om det globale nedrustnings- og ikke-spredningsregimet.

SPØRSMÅL NR. 72

Innlevert 11. oktober 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 19. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvor mye av provenyet fra den nye arbeidsgiveravgiften forventes å komme fra offentlig sektor (stat, fylker, kommuner og virksomheter under/finansiert fullt ut av disse. I tillegg til totalt ønskes om mulig en spesifisering for hver av grupperingene)?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at regjeringen i forslaget til statsbudsjettet for 2023 innfører en ekstra arbeidsgiveravgift på 5 pst. for lønn over 750 000 kroner. Provenyet er i proposisjonen oppgitt til 6 440 mill. kroner bokført for 2023.

Svar:

Ekstra arbeidsgiveravgift på 5 pst. for lønn som overstiger 750 000 kroner er anslått å gi en provenyøkning på om lag 7,7 mrd. kroner påløpt og 6,4 mrd. bokført i 2023.

Provenyet er bare beregnet for avgiftsøkningen hos arbeidsgivere i privat sektor.

I tillegg er det satt av et sjablonmessig beløp på om lag 2,5 mrd. som skal dekke økt arbeidsgiveravgift hos arbeidsgivere i offentlig sektor. Sjablongen er basert på Statistisk sentralbyrås statistikk om grunnlaget for arbeidsgiveravgiften. Se tabell 1 på Statistisk sentralbyrås nettside «Grunnlag for arbeidsgiveravgift», basert på kilde tabell 08892. Beløpet er beste estimat og samsvarer ikke nødvendigvis med den faktiske andelen av den ekstra arbeidsgiveravgiften som vil ilegges arbeidsgivere i offentlig sektor. I Revidert nasjonalbudsjett 2023 vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til konkrete endringer på kapittel og post.

SPØRSMÅL NR. 73**Innlevert 11. oktober 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 14. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at karbonfangstanlegget ved Norcem Brevik blir ferdigstilt og realisert etter planen?

BEGRUNNELSE:

CO₂-fangst på sementproduksjon er svært viktig å realisere, fordi sement trolig må produseres også etter at fossil energi en eller annen gang må fases ut av klimahensyn. Den planlagte CO₂-fangsten på Norcem i Brevik er derfor et av regjeringens aller viktigste konkrete klimatiltak og mulige bidrag til internasjonale klimaløsninger. Det sterkt profilerte CO₂-fangstprosjektet på Mongstad ble skrinlagt fordi det ikke var vilje til å følge opp økonomisk. Det vil være et stort problem hvis også Norcem-prosjektet stopper opp pga. en budsjettsprekke som tross alt må være forventet for et pilotprosjekt som dette.

Regjeringen og Norcem har ikke blitt enige om hvem som skal ta regninga for budsjettsprekken på 850 millioner kroner. Dermed er det en risiko for at Norges første CO₂-renseanlegg igjen blir skrinlagt.

Karbonfangstanlegget på Norcem skal etter planen fange 400 000 tonn CO₂ årlig, som tilsvarer halvparten av fabrikkens utslipp. Prosjektet har stor overføringsverdi til annen sementproduksjon.

I olje- og energidepartementets budsjettproposisjon står følgende om Norcem:

“Partene er i henhold til tilskuddsavtalen forpliktet til i fellesskap å søke en omforent løsning for prosjektet. Med mindre partene blir enige om å fortsette, eller den ene av partene tar på seg å finansiere ferdigstillingen alene, vil prosjektet bli skrinlagt og hver av partene tar sine kostnader.”

Svar:

CO₂-håndteringsprosjektet Langskip bidrar både til viktige utslippsreduksjoner, og til utvikling av CO₂-håndtering i Europa gjennom kostnadsreduksjoner for kommende prosjekter og at CO₂-kilder i Europa kan lagre CO₂ i Norge. I juni ble CO₂-fangstprosjektet til Hafslund Oslo Celsio fullfinansiert og i august inngikk Northern Lights og Yara i Nederland den første grensekryssende kommersielle avtalen for lagring av CO₂. Det er stor interesse for å utvikle CO₂-lagringsprosjekter på norsk sokkel. I 2022 har Olje- og energidepartementet tildelt tre nye letetillatelser under CO₂-lagringsforskriften.

I tilskuddsavtalen med Norcem er det et maksimalbudsjett for etableringskostnader. Når det er klart at maksimalbudsjettet vil overskrides, er ingen av partene forpliktet til å fullføre prosjektet, med mindre den andre parten dekker hele overskridelsen. Partene er imidlertid forpliktet til å søke å finne en omforent løsning for prosjektet.

I første halvår ble det gjennomført en revisjon av prosjektorganisasjonen og en ekstern kvalitetssikring for å gå gjennom de oppdaterte kostnadsestimaterne. Ekstern kvalitetssikrers estimat viste en kostnadsøkning på 850 mill. kroner (P50) siden KS2 ble gjennomført i 2020. Gjennomgangen viste også at det er stor sannsynlighet for at forventet oppstart (P50) vil bli fire måneder forsinket. Norcem har iverksatt tiltak for, i størst mulig grad, å unngå forsinkelser. Leverandører til Norcem har også varslet om mulige forstyrrelser i leveranser på grunn av pandemien og krigen i Ukraina.

Vi har løpende og konstruktiv dialog med Norcem om løsninger. I mellomtiden drives byggeprosjektet upåvirket videre. Jeg kan ikke forskuttere utfallet av diskusjonene.

SPØRSMÅL NR. 74

Innlevert 11. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 20. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Enova har i forslaget til statsbudsjett et budsjett på 4,5 milliarder i 2023.

Hvor mye av disse midlene er det foreslått at skal gå til energiltak i husholdningene?

BEGRUNNELSE:

Vennligst spesifiser hvor mye av midlene til Enova som skal gå til energiltak i husholdene enten gjennom Enovatilskuddet eller eventuelle ordninger i Husbanken. Mange norske husholdninger sliter med å betale høye strømregninger denne vinteren, og behovet for å få gjennomført energiltak er stort.

Svar:

Tabellen under viser en oversikt over midler stilt til disposisjon til tiltak i husholdninger og forbrukere gjennom Enova og midler bevilget til Husbanken, herunder midler overført fra Enova. Tall i millioner kroner. Til sammen skal Enova i perioden 2021-2024 stille til disposisjon 1,1 mrd. kroner til tiltak hos husholdninger og forbrukere.

	Enova	Husbanken		Sum energiltak i husholdninger
	<i>skal stille til disposisjon i hht. styringsavtalen, hensyntatt overføring til Husbanken av 200 mill. kroner</i>	<i>Overført fra Enova</i>	<i>Forslag til bevilgning 2023</i>	
2021	300			300
2022	400			400
2023	200	200	280	680
2024	200	200		400
Sum	1100			1780

Tabellen under viser oversikt over midler Enova har utbetalt og disponert i 2021, og så langt i 2022. For 2023 og 2024 viser tabellen resterende beløp innenfor rammen på 1,1 mrd. fordelt likt. Tall i millioner.

	<i>Enova har utbetalt/disponert</i>
2021	130
2022	310*
2023	330**
2024	330**
Sum	1100
* Til og med 13.10.2022 inkludert 100 millioner kroner til ordningen for kommunale boliger	
** Resterende beløp av ramme fordelt per år. Estimat	

Regjeringen legger opp til at det i 2023 i sum gjennom Enova og Husbanken støttes energiløsninger hos husholdninger med 680 millioner kroner. Husbanken får en klar rolle knyttet til støtte til modne energiløsninger

rettet mot husholdninger med lave inntekter. Til sammen 480 mill. kroner i 2023 (inkl. 200 mill. kroner fra Enova) rettet mot kommunalt eide utleieboliger, sykehjem og omsorgsboliger, og studentboliger.

Vi har ambisiøse klimamål som krever betydelige investeringer i årene fremover. Enova spiller en svært viktig rolle i utviklingen av klima- og energiløsninger som bidrar til Norges klimaforpliktelser og til omstillingen til lavutslippssamfunnet. Enova forvalter en avgrenset mengde

midler som innebærer at omprioritering vil ha direkte konsekvenser for Enovas bidrag til utslippsreduksjoner og teknologiutvikling og derigjennom oppnåelse av klimamålene våre.

SPØRSMÅL NR. 75

Innlevert 11. oktober 2022 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 17. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Var det statsrådets intensjon at el-sparkesykkelregelverket også skal sette kjepper i hjulene for reiselivsarrangører?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller har blitt kontaktet av reiselivsarrangører som har fått en økt utgift til forsikringer på i underkant av totalt 2 000 til ca. 100 000 pr. år. Årsaken er det nye regelverket for el-sparkesykler.

Reiselivsarrangøren driver et firma der han gir guidet turer på Segwayer. Takket være det nye regelverket er ikke lengre reiselivsarrangørforsikringen han tidligere hadde til kroner ca. 2 000 i året gyldig. Han må forsikre hver Segway enkeltvis til ca. kroner 2 700 pr stykk.

Spørsmålsstiller stiller seg undrende til dette, og kan ikke forstå at regelverket som er ment til å gjøre noe med elsparkesykkelproblematikk også skal ramme de som driver med guidede turer på Segway.

Etter to år med korona og lav omsetning var firmaet endelig klare til å igjen tilby turene sine, men med de høye forsikringsutgiftene er lønnsomheten i ferd med å forsvinne helt.

Svar:

Med den eksplosive økningen i bruk av små elektriske kjøretøy vi har sett de siste tre årene, har vi dessverre også sett et uakseptabelt høyt antall skader. For å ivareta sikkerheten, tryggheten og fremkommeligheten til både brukere av slike kjøretøy og deres medtrafikanter har vi gjort en rekke innstramminger i regelverket knyttet til bruken av disse kjøretøyene.

Blant tiltakene er at elsparkesykler og andre små elektriske kjøretøy nå også omfattes av bilansvarsloven, herunder krav til ansvarsforsikring. Utleiekjøretøy ble

omfattet fra 1. september 2022 og privateide kjøretøy omfattes fra 1. januar 2023. Formålet er i større grad å ansvarliggjøre både de kommersielle aktørene og private eiere, og gi økonomiske incentiver til å redusere ulykkeskostnadene og dermed bidra til risikoreducerende adferd. I tillegg vil det sikre skadede bedre erstatningsdekning ved ulykker.

Vi har siden 2018 hatt felles regler for det som teknisk anses som små elektriske kjøretøy. Det omfatter ikke bare elsparkesykler, men også andre små elektriske kjøretøy, som eksempelvis Segway.

Prisen på forsikringen settes av forsikringsselskapene og er basert blant annet på vurderinger av risikoen for skader som må dekkes av forsikringen. Som omtalt i mitt svar 11. oktober 2022 på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 27 fra representanten Lene Westgaard Halle, er det nå fire forsikringsselskaper som tilbyr denne type forsikring i det norske markedet. Er man som forsikringstaker misfornøyd med prisen eller vilkårene hos en aktør, kan man undersøke mulighetene hos andre tilbydere.

Forsikringsplikten for utleieaktører bidrar til å flytte deler av det økonomiske ansvaret for skader fra fellesskapet og privatpersoner som skades til selskapene som driver utleie. Det innebærer samtidig at utleieaktørene får økonomiske incentiver til å redusere risikoen ved sin virksomhet. Etter mitt syn er det riktig at kommersielle utleieaktører som leier ut denne type motorvogner, også de som tilbyr guidede turer, på denne måten har ansvar for risikoen som virksomheten medfører. I tillegg kan det ha stor betydning at elsparkesykkelen er forsikret, for de som får permanente skader etter ulykker der slike kjøretøy er involvert.

SPØRSMÅL NR. 76**Innlevert 11. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 19. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Mener statsråden det er fornuftig at Arbeiderpartiets næringspolitiske talsperson ber tillitsvalgte i NNN bruke mer innestemme, i en sak de er uenige med Arbeiderpartiet i, eller mener statsråden at man med fordel kunne ha uttrykt seg på andre måter i denne og lignende saker?

BEGRUNNELSE:

Det er allment kjent at det er svært tette bånd mellom Arbeiderpartiet og LO. LO finansierer store deler av Arbeiderpartiets valgkamper, og LO er også representert i partiets mektige sentralstyre.

Det er svært sjeldent at forbund under LO eller enkeltmedlemmer uttaler seg kritisk til Arbeiderpartiets politikk. I saken om grunnrenteskatt på havbruk ser vi imidlertid at murringen er stort blant mange LO-medlemmer, med rette. Blant annet uttaler tillitsvalgte for NNN at dette vil skade en av våre viktigste distriktsnæringer.

I et svarinnlegg på ilaks.no, rettet mot tillitsvalgte i NNN, skriver næringspolitiske talsperson i Arbeiderpartiet, Per Vidar Kjølmoen, at "det er bra at tillitsvalgte

engasjerer seg politisk, men litt mer innestemme hadde nok ikke skadet." Dette fremstår for utenforstående som et forsøk på å få fagorganiserte til å ikke legge seg opp i denne debatten, i alle fall i all den tid de er uenige med Arbeiderpartiet.

Svar:

Tillitsvalgte i fagforeningene har en viktig rolle når det gjelder å bidra til samarbeid internt i virksomhetene og å tale på vegne av medlemmene i den offentlige debatten. Ytringsfriheten gjelder selvsagt også arbeidstakere og tillitsvalgte som deltar i samfunnsdebatten. Tillitsvalgtes ytringsfrihet er også en del av organisasjonsfriheten.

Så gjelder det for oss alle at vi har et ansvar for at den offentlige debatten føres i en saklig tone og med respekt for meningsmotstandere. Slik opplever jeg også at det fungerer i praksis. I sak kan det være uenighet mellom partene, men i vårt demokrati og arbeidsliv har vi utviklet gode mekanismer for å løse konflikter og helst finne fram til felles løsninger.

SPØRSMÅL NR. 77**Innlevert 11. oktober 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 20. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at ordningen med gratis ferjer til øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet skal gjelde alle typer ferjereiser, inkludert gående, syklende og kollektivreisende?

BEGRUNNELSE:

Et av de viktigste løftene i Hurdalsplattformen var gratis ferge. I statsbudsjettet for 2023 varsler regjeringen reduksjon i fergetakstene med 50 prosent, samt gratis ferge til øyer uten veiforbindelse. Regjeringen sier selv at det er viktig å redusere levekostnadene til fergereisende i en tid

hvor mange merker høyere priser. Det er imidlertid uklart om gratis ferge gjelder alle, eller om det er slik at folk som går eller sykler, må fremdeles betale av egen lomme. Gående, syklende og de som tar buss, er så vidt vi kan se ikke nevnt i regjeringens pressemelding datert 6.10 om fergesatsingen i statsbudsjettet, eller i selve budsjettforslaget. Den 10 oktober omtalte NRK befolkningen i det bilfrie øysamfunnet Veierland i Tønsbergfjorden som er helt avhengig av ferge til fastlandet. I saken fremstår det som om gratis ferge ikke kommer til å gjelde her. Denne fergestrekningen står heller ikke på listen over strekninger regjeringen legger til rette for å gjøre gratis.

Ettersom regjeringen legger opp til å realisere valgløftet om gratis ferge gjennom økt rammetilskudd til fylkeskommunene er det avgjørende at regjeringen er tydelig på hvilke grupper og strekninger ordningen skal omfatte. Når visse strekninger eller grupper utelates fremstår det som et grønt lys til fylkeskommunen om å prioritere fergepengene til andre formål. Hvis det er slik fergereisen kun blir gratis for de som reiser med bil vil det være en merkelig og unødvendig forskjellsbehandling av noen reisende fremfor andre.

Svar:

Ved revisjon av statsbudsjettet juni 2022 vedtok Stortinget at midlene til innføring av gratis ferjer hos fylkeskommunene skulle fordeles som frie midler og at det var derfor opp til den enkelte fylkeskommune hvordan midlene skulle benyttes. I all hovedsak har fylkeskommunene fulgt

opp og benyttet bevilgningen til å gjøre ferjesamband gratis.

I forslag til Prop. 1 S (2022-2023) har regjeringen på ny foreslått at midlene til fylkene skal gis som frie midler. Det må likevel presiseres at det som inngår i forslaget til regjeringen er ferjesamband og ikke båtruter.

Siden det eksisterer mange båtruter som også kan frakte kjøretøy er det behov for å etablere et skille mellom ferjesamband og båtruter. Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) har satt et operativt skille i inntektssystemet til fylkeskommunene. Der regnes en rute som en båtrute, uavhengig av fartøystype, så lenge den frakter passasjerer og så lenge eventuell biltrafikk er på under ti personbilenheter i årsdøgntrafikk (ÅDT PBE).

Sambandet til Veierland faller inn under kategorien «båtrute» og inngår derfor ikke i regjeringens forslag.

SPØRSMÅL NR. 78

Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 20. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Regjeringen skriver i statsbudsjettet at NVE har beregnet energibruken i eksisterende bygg (bygningssmassen fra 2015) vil ligge mellom 72 og 68 TWh i 2030.

Kan statsråden redegjøre for hva er tilsvarende tall er for hele bygningsmassen i 2030?

BEGRUNNELSE:

Viser til proposisjon til Stortinget fra Olje- og energidepartementet i forbindelse med forslag til statsbudsjett for 2023. Kapittel 10 omtaler mål om 10 TWh energisparing i bygg innen 2030.

Departementet skriver at NVEs modellberegninger viser at energibruken i hele bygningsmassen trolig vil ligge på om lag 73 TWh i 2030. Vi ber departementet om å redegjøre for utfallsrommet når det gjelder energibruk i hele bygningsmassen på tilsvarende måte som det er gjort for eksisterende bygningsmasse. Videre ber vi departementet om å redegjøre for utfallsrommet i nye bygg fra perioden 2015 – 2030 hvor departementet spesifiserer hvilket kravsnivå i teknisk byggeforskrift (TEK) som er lagt til grunn.

Sintef har beregnet at nye bygg fra perioden 2015–30 vil bruke om lag 10 TWh årlig med en videreføring av dagens kravsnivå frem til 2030. Sintef har videre beregnet at eksisterende bygningsmasse vil bruke 72 TWh i 2030 basert på dagens virkemiddelbruk. Dette er innenfor utfallsrommet i beregningene til NVE.

Svar:

NVE har i langsiktig kraftmarkedsanalyse fra 2021 beregnet at energibruken i hele bygningsmassen vil ligge rundt 73 TWh i 2030, basert på dagens virkemidler. NVE har ikke tallfestet et utfallsrom for energibruk i hele bygningssmassen, men opplyser at dette vil være omfattet av flere av de samme usikkerhetsmomentene som i eksisterende bygningsmasse (bygningssmassen fra 2015).

I begrunnelsen for spørsmålet ber representanten «departementet om å redegjøre for utfallsrommet i nye bygg fra perioden 2015 – 2030 hvor departementet spesifiserer hvilket kravsnivå i teknisk byggeforskrift (TEK) som er lagt til grunn». NVE har beregnet at nye bygg, bygget i perioden 2015-2030, vil bruke omtrent 8 TWh årlig i 2030, men har ikke tallfestet et utfallsrom. Energibruken i nye bygg bestemmes i hovedsak av forutsetninger om

hvor mye areal som bygges nytt og hvilke energikrav det bygges etter. NVE har lagt til grunn en videreføring av dagens energikrav i byggeteknisk forskrift fram til 2030. Behovet for nytt areal drives i stor grad av befolkningsvekst, som står for 70 pst. av nytt areal i NVE sine modeller. SSB sin befolkningsframskriving er lagt til grunn. Eldre bygg som rives og erstattes med nye bygg er også en viktig driver. I beregningen av energibruken i eksisterende bygg

(bygningssmassen fra 2015) på mellom 72 og 68 TWh i 2030, er arealet i bygningssmassen fra 2015 holdt konstant. Beregningen inkluderer dermed energibruk i nybygg som erstatter bygg som rives.

NVE peker på manglende statistikk på energibruk i den norske bygningssmassen, og vil jobbe videre med å forbedre sine modeller for beregning av energibruk.

SPØRSMÅL NR. 79

Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 19. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Trøndelag har varslet at fylket vil lyse ut anbud for perioden 2025-2030 for åtte fergestrekninger, uten krav om lav- eller nullutslippsteknologi. Begrunnelsen er at merkostnaden/investeringskostnaden blir for stor.

Hva gjør regjeringen for å sikre at fylker lyser ut fergeanbud med krav om nullutslippsteknologi i tidsrommet frem til dette blir påbudt en gang i løpet av 2023, og hvorfor kan ikke den tidligere støtteordningen gjennom Enova forlenges inntil ny støtteordning er på plass?

BEGRUNNELSE:

At fergeanbudene i Trøndelag blir lyst ut uten krav om lav-/nullutslipp ble kjent gjennom NRK Trøndelag 5. oktober:

<https://www.nrk.no/trondelag/dropper-elferjepa-flere-strekninger-i-trondelag-fordi-de-ikke-far-stotte-1.16124496>

Nullutslipp, primært elektrifisering, er et av de viktigste tiltakene frem mot 2030 for å kutte klimagassutslipp til sjøs. Det er bred politisk enighet om tiltaket. I flere år har en Enova-ordning bidratt til å dekke deler av merkostnaden for fylker som ønsker elektrisk drift. Denne ordningen ble avsluttet sist vinter.

Regjeringen har varslet at både et påbud og en mulig ny støtteordning vil komme i løpet av 2023. Den har ikke gått ut med detaljer rundt hvordan dette konkret blir.

Nå risikerer vi å havne i en situasjon hvor et tiltak det er bred politisk enighet om både lokalt og nasjonalt, likevel ikke gjennomføres, fordi fylker havner mellom støtteordninger. Det er ikke en ønskelig situasjon.

Svar:

Fylkeskommunene er ansvarlig myndighet for fylkesveiferjer. Det er fylkeskommunene som forestår anskaffelse av transporttjenestene og som er nærmest å vurdere hvilke samband der det ligger til rette for bruk av nullutslippsløsninger. Selv om vi ser at batteriferjer kan være konkurransedyktige med dieselferjer på enkelte samband, vet vi at merkostnadene i noen tilfeller kan være betydelige.

Regjeringen har mottatt to rapporter fra en direktoratsgruppe som har sett på ulike hjemmelsgrunnlag for å stille lav- og nullutslippskrav til ferjer og hurtigbåter. Vi jobber nå med å se på hvordan slike krav til ferjer og hurtigbåter kan utformes på best mulig måte og vurderer innføring av nullutslippskrav i nye anbud til ferjer med sikte på innføring tidligst i 2023.

Fylkene har tidligere fått justert opp sitt rammetilskudd for å kunne satse på ferjer og hurtigbåter med ingen eller lave utslipp. I statsbudsjettet for 2018 ble rammetilskuddet styrket med 100 millioner kroner med særskilt fordeling til båt- og ferjefylkene. Dette fortsatte i 2020 med en økning på 150 millioner kroner og ytterligere 100 millioner kroner i 2021.

I perioden 2018 – 2021 støttet Enova ladeinfrastruktur for ferjer under støtteprogrammet infrastruktur for fylkeskommunale og kommunale transporttjenester med til sammen 194,3 mill. kroner. Enova har også støttet ferjeprojekter gjennom andre støtteprogram. I tillegg støttet de i 2019 Bastø Fosen AS med 168 millioner kroner til deler av investeringskostnaden for ombygging av ferjer, samt ladeinfrastruktur for helelektrifisering under programmet Elektrifisering av sjøtransport.

Enova avviklet sitt støtteprogram for infrastruktur for offentlige transporttjenester 1. oktober 2021. Enova opplyste i forbindelse med avviklingen at de ser en fremvekst av kommersielle aktører som tilbyr ladetjenester til fylkeskommunene, og at batterielektrifisering er introdusert i markedet og etablert som en egnet løsning for null- og lavutslipp offentlige transporttjenester.

Enova er et spesialverktøy for støtte til teknologiutvikling og markedsintroduksjon av klima- og energiløsninger. Støtte fra Enova skal avlaste risiko og kostnader

for de som er først ute med å teste nye løsninger. Det er viktig at noen går foran for at alle andre i neste omgang skal ha bedre og billigere teknologier å velge mellom. En ev. gjeninnføring av støtteprogrammet infrastruktur for offentlige transporttjenester ville ha gått på bekostning av støtte til andre prosjekter og segmenter hvor Enova vurderer at behovet for støtte er større. Enova er gitt betydelig faglig frihet til å utforme programmer og tildele støtte slik at midlene anvendes mest mulig effektivt for å oppnå målene.

SPØRSMÅL NR. 80

Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 21. oktober 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Hvordan arbeider myndighetene med å avdekke om, og hindre at, norske valg utsettes for uønsket informasjonspåvirkning, og har regjeringen iverksatt tiltak for å avdekke langvarige og pågående forsøk på å påvirke valg i tråd med anbefalingen i FFIs rapport?

BEGRUNNELSE:

Det vises til FFI-rapport 21/02746 utført på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. I rapporten konkluderer FFI med at selv om de ikke har funnet indikasjoner på at stortingsvalget i 2021 ble utsatt for uønsket informasjonspåvirkning fra utenlandske aktører, avdekket FFI at ikke-statlige aktører aktivt forsøker å spre desinformasjon til et norsk publikum. FFI pekte også på at påvirkningsoperasjoner skjer indirekte og subtilt, og at slike undersøkelser i fremtiden burde skje over et lengre tidsrom.

Svar:

Eg vil fyrst understreke at det er fleire sektorar som har ansvar for arbeidet med å avdekke og hindre uønskt påverknad. Kommunal- og distriktsdepartementet har jobba over lengre tid med å førebyggje og motverke forsøk på påverknad av valet frå utanlandske aktørar. Departementet gjer grundige risikovurderingar, og utarbeider beredskaps- og kontinuitetsplanar i forkant av kvart val. Vi har og fleire øvingar før vaia, der vi øver på ulike hendingar for å vere førebudde om det skulle skje noko under valet.

Eg meiner det er viktig å setje både personar og institusjonar betre er i stand til å stå imot forsøk på uønskt påverknad. Ved dei siste vaia har departementet leia ei tverrsektoriell arbeidsgruppe som har jobba med tiltak retta mot både politikarar, dei politiske partia, valmyndigheiter og befolkninga.

Eit av tiltaka departementet kom med i 2021 var å lyse ut eit forskingsoppdrag, som resulterte i rapporten som stortingsrepresentanten nemner. Rapporten slo fast at ein ikkje fann teikn til påverknad ved stortingsvalet. Rapporten tilrår at ein har ei meir langsiktig tilnærming til påverknad, sidan påverknad ofte skjer over lengre tid. Eg er einig i denne tilnærminga, og vi har derfor vidareført arbeidsgruppa fram mot valet i 2023. Sentralt i arbeidet blir å jobbe med ytterlegare tiltak som kan setjast i verk framover.

Gjennom møter i arbeidsgruppa og iverksetjing av dei ulike tiltaka, har vi fått ei felles forståing for kva dei ulike aktørane kan bidra med, og kor vi meiner det er nødvendig eller hensiktsmessig å styrke innsatsen.

Eg vil nemne nokre av tiltaka som etter mi mening samla sett har auka medvettet om påverknad hos dei ulike aktørane: Arbeidsgruppa har mellom anna sørga for utsending av ei brosjyre til alle kandidatlar som stiller til val, med konkrete råd til korleis dei kan ivareta sin eigen sikkerheit og gjere seg sjølv mindre sårbare for påverknad. I tillegg gir Politiets sikkerheitssteneste (PST) og Nasjonal sikkerhetsmyndigheit (NSM) sikkerheitsfaglege råd til politiske parti og aktuelle verksemder. Eit anna tiltak i forbindelse med førre val, var at Direktoratet for samfunnssikkerheit og beredskap (OSB) arrangerte beredskapsmøter med statsforvaltarane og tverrsektori-

elle samvirkekonferansar med ulike beredskapsaktørar (til dømes politidistrikt). Eit anna viktig tiltak er å auke kunnskapen om desinformasjon, falske nyheiter og

kjeldekritikk i befolkninga. Her har Medietilsynet og OSB utvikla informasjonsmateriell og råd til befolkninga om korleis dei kan styrke den kritiske medieforståinga.

SPØRSMÅL NR. 81

Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 19. oktober 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvordan er Norges nåværende forpliktelse til å forsvare Sverige og Finland operasjonalisert og fulgt opp i forsvarssplanleggingen (Regjeringen bes redegjøre så langt det lar seg gjøre i egnede fora)?

BEGRUNNELSE:

I en fellesuttalelse med regjeringene i Danmark og Island 16. mai i år forpliktet den norske regjeringen seg til å forsvare Sverige og Finland mot eventuelle angrep mens de to landenes søknad om NATO-medlemskap behandles:

«Sammen med Danmark og Island, er Norge klare til å bistå med alle nødvendige midler hvis våre nordiske naboer blir utsatt for et angrep før de formelt blir Nato-medlemmer», uttalte statsminister Jonas Gahr Støre i en pressemelding fra regjeringen.

Svar:

Når Finland og Sverige blir medlemmer av NATO vil de omfattes av Artikkel 5 og NATOs kollektive sikkerhetsgaranti. Norge vil da være forpliktet i en folkerettslig bindende traktat om gjensidig støtte til Finland og Sverige om de skulle bli angrepet, og visa versa om Norge skulle bli angrepet.

Statsministeren har kommet med en solidaritetserklæring sammen med Danmark og Island, om at vi er klare til å bistå med alle nødvendige midler hvis våre nordiske naboer blir utsatt for et angrep før de formelt blir Nato-medlemmer. Andre allierte som USA, Storbritannia, Tyskland, Frankrike, Italia, Polen, Spania og de baltiske landene har gitt lignende forsikringer.

Norge og andre NATO allierte har lang erfaring med å operere med Finland og Sverige. Det nordiske forsvarssamarbeidet er blitt styrket betydelig de siste årene. I 2018 satte de nordiske landene et mål om å være i stand til å samarbeide i fred, krise og konflikt, kjent som NORDEF-

CO Visjonen for 2025. I tråd med visjonen arbeides det med å styrke interoperabilitet og bygge ned hindringer for praktisk samarbeid. Norge har også inngått trilaterale intensjonsavtaler om samarbeid om operativt planverk med Finland og Sverige i nord (2020), og med Danmark og Sverige i sør (2021). Hensikten med avtalene er å legge til rette for koordinering av operasjonsplanlegging og operasjoner på Nordkalotten og i de sydlige skandinaviske områdene rundt Kattegat og de danske beltene. Oppfølging av avtalene er i gang, og vil på sikt videreutvikles i rammen av NATO-planer når Finland og Sverige blir medlemmer av NATO. Det finnes også et utstrakt samarbeid på øvingssiden og de nordiske landene øver og trener med hverandre ofte.

Norge har også styrket forsvarssamarbeidet med Finland og Sverige i NATO-rammen, også før de søkte om NATO-medlemskap. Sverige og Finland inngikk vertslan-støtteavtaler med NATO i 2016 samt avtaler om samarbeid i krisetider og er såkalte «Enhanced Opportunities Partners» i NATO. Sverige og Finland har også deltatt på øvelser med allierte som også omfattet scenarier der kollektivt forsvar øves.

Etter at Finland og Sverige blir medlemmer av NATO vil det nordiske forsvarssamarbeidet videreutvikles i rammen av NATO. Dette vil styrke vår evne til å forsvare Norden og våre nærområder samt åpne for nye muligheter i samarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 82**Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland****Besvart 17. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvis statsråden velger å møte opp på åpningen av E39 mellom Kristiansand og Mandal, er det da en garanti for videre fremdrift av veiprojektet?

BEGRUNNELSE:

Samferdselsministeren har de siste månedene reist land og strand rundt for å ta ned forventningene til statsbudsjettet og da budsjettet kom er det liten tvil om at disse forventningene, eller mangelen av sådanne ble innfridd.

Statsråden kutter nå viktige samferdselsprosjekter rundt om i hele landet, også prosjekter Arbeiderpartiet gikk til valg på at de ville være «garantister» for. Den garantien gjaldt bare til regjeringskontorene var kapret.

Til tross for at statsråden kutter prosjekter i hele landet, er han likevel invitert til å bli med på åpningen av nye E39 mellom Kristiansand og Mandal – et prosjekt som ble vedtatt og startet med FrP i regjering. Om statsråden velger å møte opp på åpningen håper jeg det er et tydelig signal til landsdelen om at en av Norges farligste veistrek-

ninger fortsatt er en prioritet og ikke blir skuffelagt i likhet med så mange andre av Aps valgløfter.

Svar:

Nye Veier AS får gjennom Samferdselsdepartementets statsbudsjetter overført 5 mrd. 2016-kr årlig til å planlegge, gjennomføre og drifte og vedlikeholde de strekningene og prosjektene som veiselskapet har fått overført til sin portefølje. I tråd med dette har Samferdselsdepartementet foreslått 6 103 mill. kr til Nye Veier AS i statsbudsjettet for 2023 (2023-kr). I tillegg er Nye Veiers utbyggingsaktiviteter delvis finansiert med bompenger.

Det har vært en viktig del av Nye Veier-modellen at det er selskapet selv som har ansvaret for å vurdere rekkefølge og prioritering av oppstart av prosjektene som inngår i deres portefølje, innenfor nevnte finansieringsrammer. Jeg ønsker derfor ikke blande meg nærmere inn i Nye Veier AS arbeid med videre prioritering av gjenstående utbyggingsstrekninger på E39 på Sørlandet, eller øvrige strekninger innenfor selskapets portefølje.

SPØRSMÅL NR. 83**Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 20. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at hele tilskuddet for 2023, på 0,628 mill. kroner, vil bli tildelt Stiftelsen Narviksenteret?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen skriver i sitt forslag til forsvarsbudsjett for 2023, følgende:

«Som nasjonalt og internasjonalt opplærings- og dokumentasjonssenter utvikler og formidler Stiftelsen Narviksenteret kunnskap om krigen 1940– 1945, med særlig vekt på Nord-Norge. Formålet med FDs tidligere tilskudd har vært å bidra til at Narvik Krigsmuseum ved Stiftelsen

Narviksenteret viderefører museets formidling av norsk krigshistorie, med spesielt fokus på krigen i Nord-Norge. Regjeringen har besluttet å redusere antall enkeltstående tilskudd fra 2023-budsjettet, gjennom blant annet å innlemme enkeltstående tilskudd under andre etablerte ordninger. Regjeringen foreslår derfor å rammeoverføre tilskuddet på 0,628 mill. kroner til Stiftelsen Narviksenteret til Kunnskapsdepartementet (KD) på kap. 224, post 70. FD har ingen etablerte tilskuddsordninger for tilskudd til stiftelser eller museer, mens KD har en etablert tilskuddsordning for tilskudd til freds- og menneskerettighetssentre, som omfatter tilskudd til Narviksenteret. FDs formål med støtten til Stiftelsen Narviksenteret og Narvik Krigsmuseums virke som nasjonalt og internas-

jonalt opplærings- og dokumentasjonssenter om andre verdenskrig, med særlig vekt på Nord-Norge foreslås fulgt opp gjennom tildeling av tilskudd til stiftelsen fra KD.»

Svar:

Kunnskapsdepartementet har ansvar for følge opp dette, og jeg svarer derfor på vegne av regjeringen.

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 foreslår vi å rammeoverføre 0,628 mill. kroner fra Forsvarsdepartementet til Kunnskapsdepartementet, med det formål at disse tildeles Narvik Krigsmuseum ved Stiftelsen Narviksenteret. Statens øvrige driftstilskudd til stiftelsen fi-

nansieres over Kunnskapsdepartementets budsjett. Ved å samle tilskuddsmidlene gjør vi det enklere både for stiftelsen og for den statlige forvaltningen. Jeg kan derfor bekrefte at bevilgningen og formålet med Forsvarsdepartementets tilskudd til stiftelsen ivaretas i tildelingen fra Kunnskapsdepartementet.

Stiftelsen Narviksenteret er viktig for meg og regjeringen. De fikk i revidert nasjonalbudsjett for 2022 prosjektstøtte til et digitalt register over de norske soldatene som deltok i kampene i Norge i 1940. Fordi vi mener at dette arbeidet er viktig, blant annet i undervisning av skoleelever, foreslår regjeringen fra 2023 å øke tilskuddet til stiftelsen med 1. mill. kroner varig til drift av registeret.

SPØRSMÅL NR. 84

Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 18. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt ligger nå til oppfølging og videre arbeid i helse- og omsorgsdepartementet.

Hvilke andre departement er involvert i dette arbeidet, for å bidra til at BPA blir et likestillingsverktøy fremfor helsehjelp?

Svar:

NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt ble sendt på høring i mars 2022, med ordinær høringsfrist 1. juli i år. Flere kommuner, blant annet Oslo og Bærum, ba om utsatt høringsfrist for å få høringsuttalelsen politisk behandlet før den ble avgitt departementet. Alle forespørsler om utsatt høringsfrist ble derfor innvilget frem til 25. september 2022.

Departementet har mottatt 187 hørings svar, hvor majoriteten av hørings svarene kommer fra kommuner, organisasjoner og ideelle aktører. Det er 92 kommuner som har avgitt uttalelse. Videre har departementet mottatt uttalelse fra 45 ulike organisasjoner og ideelle aktører.

Hørings svarene blir nå vurdert i departementet og vil være med på å danne grunnlag for videre oppfølging av utredningen. Berørte departement vil bli trukket inn i arbeidet på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 85**Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 20. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Det er knyttet stor bekymring i flere deler av helsetjenesten til innføringen av nytt journalsystem i Helse Midt. Et effektivt journalsystem er viktig for pasientsikkerheten.

Hva tenker statsråden om at et av landets største sykehus er i ferd med å innføre et journalsystem andre brukere har omtalt som utdatert og dårlig, og hvordan skal pasientsikkerheten ivaretas gjennom overgangen?

Svar:

De regionale helseforetakene og helseforetakene har et ansvar for at de journal- og informasjonssystemene som benyttes er forsvarlige, og at man ved anskaffelse og utvikling av nye systemer søker å ivareta behovet for effektiv elektronisk samhandling for å sikre god pasientbehandling. Jeg legger til grunn at Helse Midt-Norge RHF gjør en kontinuerlig forsvarlighetsvurdering i forbindelse med innføringen av Helseplattformen i helseregionens sykehus.

For å kunne gi best mulig helsehjelp er det en forutsetning at relevante og nødvendige opplysninger om sykdomshistorie og legemiddelbruk følger pasienten gjennom hele pasientforløpet, og at disse opplysningene forvaltes og lagres på en trygg måte. Hurdalsplattformen slår fast at regjeringen vil sikre innføring av pasientjournalsystemer som gir sømløse overganger mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten, der de nødvendige pasientsikkerhetshensyn er ivaretatt. Jeg har stor tro på at innføringen av Helseplattformen i Midt-Norge på sikt vil gi bedre pasientbehandling og god informasjonsdeling i helseregionen, og gjennom dette også bidra til en god utvikling for hele vår felles helsetjeneste.

Innføring av nye store IKT-løsninger som Helseplattformen medfører også behov for omfattende omstillingssprosjekter både i sykehusene og i kommunene. Dette er prosjekter som involverer tusenvis av ansatte med ulike erfaringer, behov og perspektiv. Da er det også naturlig at det er ulike meninger om innføringen. Et så stort omstillingsprosjekt som Helseplattformen vil dessuten alltid ta tid.

Jeg har på bakgrunn av spørsmålet fra stortingsrepresentant Bollestad innhentet informasjon fra Helse Midt-Norge RHF om arbeidet med innføringen av Helseplattformen.

Helse Midt-Norge RHF har informert om at de allerede i 2012 hadde kommet til den erkjennelse at de baserte sin virksomhet på et journalsystem og et pasientadmin-

istrativt system som de var eneste bruker av i verden, og at dette systemet var i ferd med å nå endt levetid. Det ble derfor gjennomført et grundig strategiarbeid og en påfølgende offentlig anskaffelsesprosess, hvor man hadde en bred brukerinvolvering og hvor man arbeidet i tråd med det nasjonale målbildet i Meld. St. nr. 9 (2012-2013) Én innbygger - én journal. Helse Midt-Norge RHF inviterte dessuten inn kommunene i denne prosessen, fordi det var viktig å understøtte nettopp helhetlige pasientforløp og effektiv deling av informasjon i hele behandlingsskjeden.

Helse Midt-Norge RHF opplyser videre at de helt fra signering av kontrakten med leverandøren i 2019, har vært oppmerksom på eventuell risiko knyttet til den valgte løsningen. Dette gjaldt både det faktum at det er en amerikansk løsning som i utgangspunktet ikke er tilpasset norsk organisering av helsetjenesten, men også de problemene man har sett oppstå i Danmark og delvis Finland når de har innført løsninger fra samme leverandør. Det har derfor vært et tett samarbeid med klinikere fra hele helsetjenesten og fra alle profesjoner for å tilpasse løsningen til norske forhold. Det har også blitt arbeidet systematisk med de forholdene som har gitt problemer i Danmark og Finland. Helse Midt-Norge RHF forventer at dette arbeidet i stor grad skal bidra til unngå de samme problemene.

Selv om det gjøres grundige forberedelser så vil det alltid være en belastning for de ansatte å skifte journalsystem. Derfor er det viktig å gjøre det som er mulig for å redusere denne belastningen. Helse Midt-Norge RHF er bevisst at en så stor endring som dette, som berører så mange i en oppstart, skaper usikkerhet og frykt for at pasientbehandlingen og pasientsikkerheten ikke blir tilfredsstillende ivaretatt.

Løsningen er i dag allerede i bruk i Trondheim kommune, som nå har ett system for alle sine tjenester innenfor helse og velferd, med nærmere 9 000 sluttbrukere. Løsningen er også i bruk ved laboratoriene i sykehusene i Helse Midt-Norge.

Helsearbeidere i Helse Midt-Norge er opptatt av å sikre det beste for pasienten til enhver tid. For at pasientsikkerheten skal være godt ivaretatt ved innføringen av Helseplattformen, opplyser Helse Midt-Norge RHF om at følgende tiltak iverksettes:

1. Grundig testing og gjennomgang av løsningen i forkant for å fjerne alle mulige feil og andre risikoelementer knyttet til innføringen

2. Bistand fra øvrige sykehus i regionen og økt kjøp fra private en periode for å forhindre økte ventelister og redusert aktivitet

3. Stort hjelpekorps med 1 500 superbrukere som er opplært og tilstede i klinikken for å sørge for at pasientbehandlingen går som normalt og ansatte får nødvendig bistand med den nye løsningen

4. Ekstra personell fra leverandørens organisasjon (150 personer) og eget personell som er mobilisert for raskt å støtte St. Olavs hospital og korrigere de feilene som vil oppstå i en slik oppstart

Radboud universitetssykehus i Nederland var en av de første som tok i bruk løsningen fra Epic. Helse Midt-Norge RHF opplyser at det gikk knappe to måneder før de var tilbake på vanlig aktivitetsnivå etter at de tok i bruk løsningen. I Danmark har dette dessverre tatt betydelig lengre tid. Vurderingene i Helse Midt-Norge RHF er at det nå er mulig å innføre Helseplattformen ved St. Olavs hospital, samtidig som pasientsikkerheten blir godt ivaretatt. Helse Midt-Norge RHF opplyser at de sammen med St. Olavs hospital har høy ledelsesmessig oppmerksomhet på arbeidet med forberedelser av innføringen av Helseplattformen.

SPØRSMÅL NR. 86

Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 19. oktober 2022 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim

Spørsmål:

Er det slik at norske statsråder skyver Norges bistandsbudsjett foran seg når de møter kolleger i utlandet?

BEGRUNNELSE:

Norge har det største bistandsbudsjett målet i BNP i Europa I regjeringens utkast til statsbudsjett for 2023 øker bistandsbudsjettet med 2,5 milliarder, mens det i prosent av BNI synker noe. FrP har lenge hevdet av bistandsbudsjettet gjør det mulig for norske statsråder å fremstå som godhetsposører i møte med kolleger i andre land. Dette ar ulike regjeringer benektet. Dagbladet 10 oktober bekrefter imidlertid at FrP har rett i partiets antakelser. Der skriver avisen sitat, «flere statsråder frykter reaksjoner på norsk bistandspolitikk når de skal ut på reise» og videre at «de ekstra midlene gir statsråder et bistands-lyspunkt å nevne i møte med utenlandske kolleger».

Svar:

Bistanden brukes til å investere i bærekraftsmålene, i tråd med regjeringens prioriteringer i utviklingspolitikken. Statsråder som representerer Norge i utlandet fremmer norske prioriteringer og verdier. Engasjementet for å forene klima- og utviklingspolitikken, å bekjempe fattigdom og ulikhet og å styrke matsikkerhet, fornybar energi, næringsutvikling og gode skattesystemer, så vel som kvinners rett til å bestemme over egen kropp, er del av dette.

I utlandet kan man oppleve både positive og negative reaksjoner på norsk politikk. I en situasjon der Norge tjener på ekstraordinært høye energipriser må vi være forberedt på å møte visse forventninger internasjonalt til hvordan vi bruker de ekstra midlene.

Norge deltar i OECDs utviklingskomité og rapporterer årlig inn beløpene som gis til ulike innsatser som kan klassifiseres som offisiell utviklingsbistand (ODA). OECD benytter dette i sine statistikker og oversikter. Land som oppfyller eller overstiger målet kan tjene som eksempel for andre, slik at den samlede innsatsen blir størst mulig. Jo mer andre bidrar, jo mer vil det enkelte land kunne oppnå med sine midler.

SPØRSMÅL NR. 87**Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 21. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren dokumentere at dersom Nordøyvegprosjektet får inn ekstra midlar i sin finansiering av prosjektet anten som løyvingar frå fylket sjølv eller frå staten, at dette kan medføre at fylkeskommunen sjølv kan sette ned bompengetakstane?

GRUNNGJEVING:

Stortinget har vedteke samrøystes at Bompengprop. 93 S ang Nordøyvegen er opna opp for å kunne kutte bompengane ved ekstra midlar inn i prosjektfinansieringa, til kutt av bompengetaksten direkte.

Eg oppfattar at departementet problematiserar dette overfor Møre og Romsdal fylkeskommune.

Svar:

Det går fram av Prop. 93 S (2021–2022) Finansiering av prosjektet fv. 659 Nordøyvegen i Møre og Romsdal fylkeskommune, at ev. kostnadsreduksjonar i prosjektet skal delast mellom fylkeskommunale midlar og bompengar etter en angitt prosentfordeling.

Fylkeskommunen har anledning til å bruke sin del av ev. mindreforbruk/kostnadsreduksjonar eller andre egne midlar til å redusere bompengeselskapet si gjeld med påfølgande lågare bompengetakstar. Dersom det blir aktuelt å sette ned takstane, legg eg til grunn at dette skjer i samråd med bompengeselskapet og Statens vegvesen som takstmyndigheit.

SPØRSMÅL NR. 88**Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 17. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Mener statsråden at kuttet i dagpengeordningen er “dypt usosialt” eller “en sosial styrking av ordningen”?

BEGRUNNELSE:

I Solberg-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2018, foreslo regjeringen å avvike lang opptjeningsperiode for personer på dagpenger og «at bare arbeidsinntekt det sist avsluttede kalenderåret før søknadstidspunktet skal kunne legges til grunn for å få rett til dagpenger». Dette begrunnet Solberg-regjeringen med at «ved å målrette dagpengeordningen mot de som har nærmere tilknytning til arbeidslivet”.

I Arbeidspartiets alternative budsjett til Solberg-regjeringen gikk Arbeiderpartiet mot denne endringen blant annet fordi «forskere mener kuttet kan bidra til at færre kommer i jobb, og at det tar lengre tid før folk kommer i arbeid,» og at «det er unge, midlertidig ansatte og andre som ikke har fått seg et fast arbeidsforhold, mange av disse

med barn, som nå skal miste sine rettigheter.» I innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen poengterte Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV at «en slik innstramming ville ført til at folk som av ulike grunner ikke har tjent nok penger siste år, ikke lenger vil motta dagpenger ved ledighet, blant annet personer som ikke har et sterkt fotfeste i arbeidslivet, men likevel gjør en innsats.» Videre mente partiene at «dette kunne ført til at de ble skjøvet helt vekk fra arbeidslivet» og at det var «et dypt usosialt kuttforslag for folk med allerede lite penger». Tidligere LO-leder Hans-Christian Gabrielsen mente at forslaget «gjør det ikke lettere for folk å få jobb, det gjør det bare vanskeligere å få hjelp» og at «konsekvensen er at færre får muligheten til å kunne kvalifisere seg for dagpenger, og da risikerer vi at mange faller utenfor varig». Forslaget fikk heldigvis ikke flertall.

Forrige uke foreslo dagens regjeringen «å avvike alternativet med lang opptjeningsperiode, slik at bare inntekt de 12 sist avsluttede kalendermånedene kan legges til grunn» fordi «dette vil bidra til at dagpengeordningen i større grad målrettes mot personer som har en ak-

tuell tilknytning til arbeidslivet.» Med andre ord foreslår dagens regjering akkurat det samme dagpengekuttet som Solberg-regjeringen. Til NRK svarer Tuva Moflag at forslaget er “en sosial styrking av ordningen”. Derfor er det uklart hvorvidt regjeringspartiene mener kuttet er «dypt usosialt» som i 2017, eller om det er “en sosial styrking av ordningen” som det påstås nå.

Svar:

Regjeringen har lagt frem et forslag til statsbudsjett som har en klar sosial profil. Som arbeids- og inkluderingsminister er jeg særlig opptatt av at alle som står utenfor arbeidslivet, skal få mulighet til å inkluderes. Forslaget om en ny og forbedret ungdomsgaranti er et eksempel som viser at dette blir prioritert.

Dagpengeordningen skal først og fremst være en midlertidig inntektssikringsordning for dem som har mistet arbeidsinntekt som følge av arbeidsløshet, mens de søker seg tilbake i arbeid. Forslaget om å avvikle lang opptjeningsperiode i dagpengeordningen vil bidra til å

målrette dagpengeordningen slik at den først og fremst dekker inntektsbortfall for dem som har en aktuell tilknytning til arbeidslivet. De som midlertidig har vært ute av arbeidslivet på grunn av sykdom, fødsel eller omsorg for syke barn, vil med de nye reglene ikke miste dagpengen. Dette fordi vi samtidig foreslår å utvide kravet til minsteinntekt, slik at både sykepenger, pleie-, omsorgs- og opplæringspenger gir opptjening, på lik linje med arbeidsinntekt og foreldrepenger.

Jeg vil videre understreke at ingen som mottar dagpenger i dag, vil falle ut av ordningen med denne endringen. Endringene vil bare gjelde for nye dagpengesaker. Vi foreslår dessuten å styrke dagpengeordningen ved å gjeninnføre ordningen med ferietillegg som ble opphevet under den borgerlige regjeringen.

Det viktig å se helheten i det forslaget til statsbudsjett som er lagt frem. Forslaget til statsbudsjett har en markant sosial profil, men innenfor langt strammere rammer enn på mange år.

SPØRSMÅL NR. 89

Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 21. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram kva Statens vegvesen region midt driver med ang prosjektet Møreaksen, kva midlar har dei brukt så langt i 2022 til eit prosjekt som egentlig er som å “bære høy til ein døyande hest”?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa har lagt fram sitt framlegg til statsbudsjett, og dette viser omfattande kutt av infrastrukturbygging av “gryteklare” svært viktige prosjekt.

Desse prosjekta som regjeringa foreslår utsatt ville holdt svært mange entreprenørar, bygg og anleggsbransjen samt transportbransjen i arbeid i mange år i store delar av landet.

Ved utsetting av desse store veiprosjekta vil også andre prosjekt bli skubba betydelig ut i tid, eller kutta heilt ut.

Eit prosjekt slik som gigantprosjektet Møreaksen, som folket i Møre og Romsdal heller ikkje vil ha, er

sjølsagt historie og vil heldigvis ikkje realistisk kunne bli realisert. (aldri så galt at det ikkje er godt for noko).

Svar:

Statens vegvesen planlegg E39 Ålesund-Molde i tråd med prioriteringane i Nasjonal transportplan 2022-2033, jf. Innst. 653 S (2020-2021) og Meld. St. 20 (2020-2021). I 2022 vert det gjort arbeid med planlegging og optimalisering på heile strekninga.

Nedanfor er vist nokre hovedaktivitetar i prosjektet i 2022:

- Det er utarbeida fagleg grunnlag for utbyggings- og finansieringsopplegg for E39 Vik-Molde. Saka ha vore til behandling i fire kommunar og fylkeskommunen.
- Det pågår ekstern kvalitetssikring (KS2) for E39 Vik-Molde.
- Det er gjort vidare innsamling av data om naturlastar for Julsundbrua, og det er arbeid med optimalisering av brukonstruksjonen.

- Det er utarbeidd og vedteken reguleringsplanar for E39 Julbøen-Molde og E39 Bolsønes.
- Det er utarbeidd forslag til reguleringsplan for E39 Ørskogfjellet-Vik, som er på høyring.
- Det er gjort førebauande arbeid for planlegging etter plan- og bygningslova for E39 Breivika-Digernes-Ør-

skogfjellet. Det er meldt oppstart av kommunedelplan for E39 Digernes-Ørskogfjellet.

Det er nytta om lag 78 millionar kroner til planlegging og optimalisering på prosjektet i 2022 (tal per august).

SPØRSMÅL NR. 90

Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 17. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

I lys av saken der det kristne skolelaget har fått møteforbud i Sogndal skolen, hvordan vil regjeringen sikre rom for elevengasjement og mulighet til å samles om tro i skoletiden for elevorganisasjoner som «Laget»?

BEGRUNNELSE:

Norges Kristelige Skoleungdomslag (Laget) er en medlemssorganisasjon med om lag 200 lokale lag på skoler og studiesteder over hele Norge. Arbeidet har vært drevet i snart 100 år, men i det siste har man opplevd at enkelte skoler har nektet elver å ha lagsamlinger inne på skolen i frimuttene.

I Sogndal har kommunedirektøren ifølge avisen Vårt Land gått så langt at han ikke engang vil la lagsungdommen treffes utendørs under skoletiden. Begrunnelsen fra kommunedirektøren for at kristne skolelag ekskluderes på en slik måte, er at: «Me har vurdert at religiøse samlinger i skoletida med religion som bakgrunn og føremål med samlingane, kan føre til eit skulemiljø som er diskriminerande og hindrar leik og sosial læring på tvers av religiøs orientering.

Både Humanetisk forbund og Landsforeningen for Barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) som representerer 102 norske barne- og ungdomsorganisasjoner har kritisert dette møteforbudet.

Svar:

I Hurdalsplattformen går det fram at regjeringen ønsker et livssynsåpent samfunn, der alle har respekt for og kunnskap om livssynet til andre. Tros- og livssynssamfunnene er viktige både for enkeltmennesker og for stor-samfunnet. I Hurdalsplattformen slås det også fast at

regjeringen vil sikre frivilligheten stor frihet og en sentral plass i samfunnet.

I Norge har vi lang og god tradisjon for at skoleanlegg lånes eller leies ut til ulike aktiviteter og organisasjoner, som for eksempel korps og idrett. Tilgang til skoleanlegg og andre offentlige bygninger er svært viktig for mange barne- og ungdomsorganisasjoner. Denne tradisjonen er verdifull både for barna som deltar i aktivitetene og for samfunnet som helhet.

Som eier av skoleanleggene står kommunen og fylkeskommunen fritt til å bestemme hvordan de skal brukes. Det er ingen regler som pålegger eller begrenser skoleeieres adgang til å gi tilgang til sine lokaler, verken i eller utenfor skoletiden. På den annen side må vi kunne forvente at begrunnelsen for eventuelt å nekte tilgang er saklig og ikke-diskriminerende.

Når skolen skal vurdere om den ønsker å stille sine lokaler til rådighet til en organisasjon i skoletiden, kan skolen legge vekt på hvordan dette vil påvirke skolemiljøet. Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven § 9 A-2. Skolen skal forebygge brudd på retten til eit trygt og godt skolemiljø, jf. § 9 A-3 andre ledd. Å ivareta og tilrettelegge for ulike lag, grupper og organisasjoner som samler grupper av elever i sosiale fellesskap, kan bidra til å styrke skolemiljøet. Samtidig må skolen i vurderingen av utlån kunne legge vekt på om aktivitet i skoletiden kan medføre til at enkelte elever kan føle seg ekskludert. Også andre forhold kan føre til at utlån ikke er hensiktsmessig, for eksempel dersom utlån kommer i veien for skolens undervisning, eller er til hinder for andre viktige gjøremål ved skolen som utviklingssamtaler, administrative møter eller renhold. Jeg understreker at jeg ikke her tar stilling til den konkrete saken som foranlediget representant Ropstads spørsmål. De konkrete vurderingene må foretas lokalt. Dersom elever eller forel-

dre mener at kommunen handler i strid med regelverket, kan dette løftes til statsforvalteren som tilsynsmyndighet.

Krav som begrenser rådighet over egen eiendom krever hjemmel i lov. Regjeringen ønsker å legge til rette for økt kommunalt selvstyre. Jeg mener at det ikke er behov for statlige regler som overstyrer kommunenes, fyl-

keskommunenes og den enkelte skoles vurderinger om utlån av egne lokaler i skoletiden. Jeg har tillit til at kommunene, fylkeskommunene og de enkelte skolene gjør gode vurderinger og finner gode løsninger innenfor rammeverket vi har i dag.

SPØRSMÅL NR. 91

Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 20. oktober 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Mener statsråden det er riktig av Forsvaret å kjøpe inn tjenester av NNPF?

BEGRUNNELSE:

Nylig har det kommet frem at Forsvaret kjøper inn tjenester fra den omstridte organisasjonen Norsk Narkotikapolitiforening (NNPF), samtidig som NNPF er under granskning av Rolleforsståelsesutvalget som er nedsatt av regjeringen. Forsvaret har over lengre tid blitt kritisert for

kjøp av tjenester og materiell som ikke har vist seg å være gjennomtenkte, og NNPF har selv blitt kritisert for å levere tjenester som ikke holder faglig mål.

Svar:

Forsvaret har kansellert alle kurs med Norsk Narkotikapolitiforening (NNPF). Det er en beslutning jeg mener er riktig. Forsvaret kjøper dermed ikke lenger noen tjenester av NNPF.

SPØRSMÅL NR. 92

Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 24. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva er den samlede klimaeffekten av avgiftsendringene på bensin og diesel som regjeringen foreslår i statsbudsjettet?

BEGRUNNELSE:

I Statsbudsjettet for 2022 foreslår regjeringen å kutte veibruksavgiften på mineralolje og biodiesel med 1,49 milliarder kroner, veibruksavgiften på bensin med 240 mill.

kroner og grunnavgiften på mineralolje med 1,35 milliarder kroner.

I Grønn bok beregner regjeringen at kuttet i veibruksavgift vil øke utslippene med 135 000 tonn, mens kuttet i grunnavgiften på mineralolje vil øke utslippene med 30 000 tonn. Samtidig beregner regjeringen at den økte CO₂-avgiften samlet vil kutte utslippene med 150 000 tonn, men det anslås ikke hvor stor andel av dette som kan tilskrives veitrafikk.

Svar:

Anslag på utslippseffekt av endringer i avgifter er svært usikre. Det er blant annet stor usikkerhet rundt nivåene på priselastisitetene som benyttes. Finansdepartementets modell for å anslå utslippsvirkninger av endringer i avgifter tar utgangspunkt i langsiktige priselastisiteter fra forskningslitteraturen, og den anslåtte virkningen vil derfor være effekten av forslaget etter at aktørene i økonomien har fått noe tid til å tilpasse seg avgiftsendringen. Utslippseffekten må forventes å komme gradvis over flere år, og slike anslag er ikke egnet til å si noe presist om hvor store utslippsendringer vil være på kort sikt/i kommende budsjettår.

Jeg legger til grunn at det i spørsmålet siktes til klimaeffekten av avgiftsendringene på bensin og diesel til bruk i veitrafikken, med andre ord bensin og diesel som er ilagt veibruksavgift. For bensin foreslås CO₂-avgiften økt med 39 øre per liter utover prisjusteringen, mens veibruksavgiften foreslås redusert med 39 øre per liter utover prisstigning. Siden det ikke foreslås noen reell endring i de samlede avgiftene på bensin ilagt til veitrafikken anslås

det heller ikke at forslagene vil ha noen virkning på utslippene av klimagasser.

For mineralolje (diesel) til veitrafikken foreslår regjeringen å øke CO₂-avgiften med 43 øre per liter utover prisjustering, mens veibruksavgiften foreslås redusert med 70 øre utover prisjustering. Dette gir en reell avgiftsreduksjon på 27 øre per liter i 2023. Isolert sett og på usikkert grunnlag anslås denne samlede avgiftsreduksjonen på mellomlang sikt å bidra til at utslippene blir i størrelsesorden 40 000 tonn CO₂ høyere på årsbasis sammenlignet med det forventede nivået i en situasjon der avgiftene ble videreført reelt. Det understrekes at den fulle virkningen av en slik avgiftsendring ikke kan forventes å inntre før etter flere år, og at anslaget ikke vil være egnet til å vurdere endring på kortere sikt etter som tilpasningene i økonomien må forventes å skje over tid.

Regjeringen har imidlertid også foreslått å øke omsetningskravet for biodrivstoff i veitrafikken. Omsetningskravet gir en utslippsreduksjon ved at fossilt drivstoff byttes ut med biodrivstoff. Økningen i omsetningskravet vil derfor isolert sett bidra til å redusere utslippene ved at prisen på «drivstoffblandingen» øker.

SPØRSMÅL NR. 93

Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 20. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva var begrunnelsen for å fravike lønnstaket på 2 mill. kr. som er fastsatt for lederlønnssystemet i staten i ansettelsen av administrerende direktør i Eksportfinansiering Norge, og hvilke kriterier skal til for at lederlønnssystemet skal kunne fravikes?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak i Dag og Tid 7. oktober 2022 om at tidligere statsråd Iselin Nybø gav Tone Lunde Bakker 2,5 millioner kroner i lønn ved tilsetting som administrerende direktør i Eksportfinansiering Norge.

Retningslinjene for lederlønnssystemet i staten setter et makstak på 2 millioner kroner i lønn. Retningslinjene er fortsatt gjeldende.

Svar:

Moderasjon i lederlønnninger er et sentralt tema for regjeringen, både knyttet til staten som arbeidsgiver for statsansatte innenfor det statlige tariffområdet, og til staten som eier i selskaper. Innenfor det statlige tariffområdet har Lederlønnsutvalget, som la frem sin rapport i mars 2022, anbefalt grep for hvordan statens lederlønnssystem kan bidra til reduserte lønnsforskjeller. Kommunal- og distriktsdepartementet jobber med å følge opp disse anbefalingene. Regjeringen er opptatt av at lønnsutviklingen til ledere i staten ikke er høyere enn lønnsutviklingen i samfunnet for øvrig.

Da GIEK og Eksportkreditt Norge ble slått sammen til den nye etaten Eksportfinansiering Norge 1. juli 2021, var det behov for en administrerende direktør. Nærings- og fiskeridepartementet opprettet et interimsstyre, som var ansvarlig for etableringen, og dette styret fikk ansvaret med å forberede og gjennomføre en rekrutteringsprosess. Interimsstyret benyttet et eksternt rekrutteringsselskap

til å hjelpe med søk og seleksjon av egnede lederkandidater. Oppdraget fra Nærings- og fiskeridepartementet var å rekruttere en administrerende direktør med en lønn innenfor statens lederlønnssystem, altså med en maksimal årslønn på 2 millioner kroner.

Det ble gjennomført et aktivt og bredt søk etter potensielle kandidater for stillingen, både gjennom åpen utlysning og gjennom målrettet søk. Etter en omfattende prosess ble det klart at det ikke var aktuelle kandidater innenfor lønnsrammen. Etter en nøye vurdering besluttet Nærings- og fiskeridepartementet derfor å gjøre et unntak

og tilby en lønn som gikk ut over rammen av statens lederlønnssystem. Unntaket ble gjort i denne konkrete saken og anses som ekstraordinært.

Som en følge av sammenslåingen til Eksfin er for øvrig samlede kostnader til lederlønn redusert. Basert på årsrapport for 2020 for Eksportkreditt Norge var samlet godtgjørelse, ekskl. pensjonsopptjening, til leder av selskapet på om lag 3,6 mill. kroner, og lederlønn i etaten GIEK var på 1,72 mill. kroner. Lønnen til administrerende direktør i Eksfin ligger således under snittet av disse to.

SPØRSMÅL NR. 94

Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 20. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

11. oktober var det ett år siden Høyesterett slo fast at vedtaket om å gi konsesjon til vindkraftverkene på Fosen, var et brudd på samenes menneskerettigheter. 1. april sendte Norges Institusjon for menneskerettigheter et brev til OED om plikten regjeringen har til å avslutte menneskerettighetsbruddet. Dette brevet har NIM fortsatt ikke fått svar på.

Hvorfor har ikke OED besvart brevet og når vil det skje?

Svar:

Olje- og energidepartementet har gjennomgått brevet fra Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM). Jeg viser i denne forbindelse til departementets brev til Sametinget av 24. juni 2022, der det redegjøres for hjemmelsgrunnlag og videre prosess i saken. Etter min oppfatning besvarer redegjørelsen i stor grad også de spørsmål NIM reiser i sitt brev til departementet.

I brevet til departementet redegjør NIM for sitt syn, men det bes ikke om svar på konkrete spørsmål. Departementet har ikke ansett det som påkrevet å svare NIM i et eget brev, men har selvsagt merket seg institusjonens syn på saken.

SPØRSMÅL NR. 95

Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 25. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Finansministeren sa i Stortinget 12.okt: «...ganske kraftig har vi redusert drivstoffavgiftene...» Her vil nok folk tenke lavere pumpepris. Veibruksavgift var 5,01 kr i 2021,

foreslås til 4,70 kr i 2023. CO₂-avgift for bensin var 1,37 kr i 2021 1,37, foreslås til 2,21 kr i 2023. En avgift blir satt «ganske kraftig» ned, mens en annen blir satt «ganske kraftigere» opp. I sum økt pumpepris for bensin.

Er finansministeren av den formening at CO₂-avgift på bensin ikke betales av bilistene?

Svar:

For særavgifter på varer, som drivstoff, oppstår avgiftsplikten ved innenlandsk produksjon og ved import. Det er derfor importører og produsenter som er ansvarlige for å rapportere og betale særavgifter til Skatteetaten.

De avgiftspliktige vil normalt fastsette et prispåslag på avgiftsbelagte varer, slik at den økonomiske byrden ved vareavgiften overveltes til kunden. Graden av prisovervelting avhenger av markedsforhold, men i de fleste tilfeller er det rimelig å anta full prisovervelting, særlig over tid.

Bensin er kun ett av flere drivstoff og avgiftene på drivstoff omfatter flere avgifter, slik som veibruksavgift på drivstoff, grunnavgift på mineralolje og biodiesel og CO₂-avgift på mineralske produkter. Når nivået på «drivst-

offavgiftene» skal vurderes, bør en vurdere de samlede endringene i drivstoffavgiftene på alle drivstoff.

Skatte- og avgiftsendringer i budsjettåret måles ikke mot vedtatte satser året før, men mot et referansesystem for skatte- og avgiftssystemet for budsjettåret. Dette har vært en mangeårig praksis. Dette er samme metode som Siv Jensen og Sylvi Listhaug brukte da de satt i regjering. I referansesystemet er skatter og avgifter reelt sett holdt uendret fra året forut for budsjettåret. Det innebærer at grenser og satser i skatte- og avgiftsregelverket justeres i takt med anslag for den relevante vekstfaktoren, for eksempel anslått vekst i konsumpriser, lønninger, pensjoner eller formuesverdier.

I referansesystemet for særavgiftene justeres alle kvantumssatser med anslått prisvekst (endring i konsumprisindeksen). For 2023 er prisveksten anslått til 2,8 prosent, og i referansesystemet for 2023 er derfor alle vedtatte satser for 2022 prisjustert med 2,8 prosent.

Tabell 1 og 2 viser regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 sammenliknet med referansesystemet for 2023.

Tabell 1: Avgiftssatser på drivstoff ilagt veibruksavgift. Kroner per liter.

	Referansesystem for 2023			Forslag 2023			Endring
	CO ₂ -av.	Veibr.	SUM	CO ₂ -avg.	Veibr.	SUM	
Mineralolje	2,10	3,62	5,72	2,53	2,92	5,45	-0,27
Bensin	1,82	5,09	6,91	2,21	4,70	6,91	0,00
Biodiesel	-	3,18	3,18	-	2,91	2,91	-0,27
Bioetanol	-	2,08	2,08	-	2,08	2,08	0,00
LPG ¹		5,19	7,55	2,86	3,72	6,58	-0,97
	2,36						
Naturgass ²	1,57	2,84	4,41	1,89	2,85	4,74	0,35

¹ Kroner per kg

² Kroner per Sm³

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 1 viser at for drivstoff omfattet av veibruksavgiften, så har regjeringen foreslått å:

- redusere det reelle avgiftsnivået på mineralolje, biodiesel og LPG,
- holde det reelle avgiftsnivået på bensin og bioetanol uendret og
- øke det reelle avgiftsnivået på naturgass.

Tabell 2: Avgiftssatser på drivstoff ilagt grunnavgift. Kroner per liter.

	Referansesystem for 2023			Forslag 2023			Endring
	CO ₂ -av.	Grunna.	SUM	CO ₂ -avg.	Grunna.	SUM	
Mineralolje	2,10	1,81	3,91	2,53	0,36	2,89	-1,02
Biodiesel	-	-	0,00	-	0,36	0,36	0,36

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 2 viser at for drivstoff omfattet av grunnavgiften, så har regjeringen foreslått å:

- redusere det reelle avgiftsnivået på mineralolje og
- øke det generelle avgiftsnivået på biodiesel.

Med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 vil de samlede avgiftene på drivstoff omfattet av veibruksavgiften og grunnavgiften reelt sett reduseres fra 2022 til 2023.

SPØRSMÅL NR. 96**Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 20. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Skolene hadde svært høye driftsutgifter knyttet til koronarelatert sykefravær i vår. Det er ikke avklart hvor mye kompensasjon kommunen vil få kompensert knyttet til koronatiltak. Samtidig har mange elver mistet mye undervisning pga. lærerstreiken.

Kan skolelederne være trygge på at de får dekket koronautgiftene krone for krone, slik at de kan bruke de pengene som ikke ble brukt på lønn under streiken til ekstra tiltak for elevene som ble rammet?

Svar:

Det er stor variasjon i hvordan streiken har rammet elevene, og derfor må tiltak tilpasses den lokale situasjonen. De kommunene og fylkeskommunene som er berørt av streiken, har spart penger i løpet av konflikten. Vi forventer at disse kommer elevene til gode. Vi vet at skolen er viktig for barn og unges læring, for struktur i hverdagen og som et sted å møte medelever. Derfor er det viktig at kommunene og fylkeskommunene tar et ansvar for at skoleledelsen, sammen med lærerne og andre ansatte, finner ut hvordan de kan følge opp trivsel, læring og mestring for elevene som har vært rammet av streiken.

En arbeidsgruppe med representanter for staten og kommunesektoren har levert en rapport om de økonomiske konsekvensene av koronapandemien for kommunesektoren i 1. halvår 2022. Regjeringen mener at kommunesektoren skal kompenseres for nødvendige merkostnader og mindreinntekter, i tråd med det vi hele tiden har sagt. Vi vil komme tilbake til den konkrete kompensasjonen for merutgifter knyttet til koronapandemien i 2022 i nysalderingen for 2022.

En arbeidsgruppe med representanter for staten og kommunesektoren har levert en rapport om de økonomiske konsekvensene av koronapandemien for kommunesektoren i 1. halvår 2022. Regjeringen mener at kommunesektoren skal kompenseres for nødvendige merkostnader og mindreinntekter, i tråd med det vi hele tiden har sagt. Vi vil komme tilbake til den konkrete kompensasjonen for merutgifter knyttet til koronapandemien i 2022 i nysalderingen for 2022.

SPØRSMÅL NR. 97**Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lavrans Kierulf****Besvart 18. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Mener statsråden det er god politikk å bruke de eldre som en salderingspost, og sette en stopper for utbygging av sårt trengte omsorgsplasser?

BEGRUNNELSE:

Med regjeringens forslag til statsbudsjett legger man opp til å stanse alle nye prosjekter for omsorgsplasser. Forslaget vil føre til at kommuner med allerede stram økonomi vil måtte bygge omsorgsplasser uten statlige tilskudd. Konsekvensen er at en rekke prosjekter vil bli utsatt og avlyst.

Mange sykehjemsplasser står i fare for å bli nedlagt, dersom man ikke får tilskudd til rehabilitering. Det vil medføre store konsekvenser for utbygging av sykehjemsplasser. For Drammen kommune og Krokstad sykehjem, betyr det 463 millioner kroner mindre til sykehjemmet.

Svar:

Regjeringen er i gang med en reform som skal gjøre det trygt å bo lenger hjemme. I arbeidet ser vi på hvordan vi best mulig understøtter utviklingen av bedre botilbud, blant annet gjennom å ta initiativ til et eget eldreboligprogram. Det er behov for å utvikle boligløsninger som gjør at eldre opplever trygghet i eget hjem, sosial kontakt og kan ta del i nærmiljøet. Det er også viktig at hjemmetjenesten arbeider forebyggende og bidrar til forutsigbarhet og trygghet i eldres hverdag. Samtidig er det vesentlig at de som har behov for det, får heldøgns pleie og omsorg.

Hovedregelen er at kommunale oppgaver skal finansieres gjennom de frie inntektene. Investeringsstilskudd til heldøgns omsorgsplasser kommer på toppen av dette, for å stimulere kommunene til både å fornye og øke tilbudet av institusjonsplasser og omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester.

Investeringsstilskuddet er ikke avvirket, men i likhet med flere andre statlige investeringsprosjekter har vi ikke funnet rom for å prioritere midler til nye tilsagn om tilskudd i 2023. Forslaget har derimot ikke noen innvirkning på utbetalingen av tilskudd til de kommunene som allerede har fått innvilget tilsagn fra Husbanken om tilskudd.

Så forstår jeg at forslaget er vanskelig for de kommunene som ikke vil kunne søke om tilskudd i 2023. Størrelsen på tilsagnsrammen for investeringsstilskuddet vedtas for ett år om gangen. Vi er i en krevende tid med krig i Ukraina, energikrise i Europa og kraftig prisvekst. Samtidig som norsk økonomi går for fullt, blir det dyrere å leve for folk. Hovedmålet med regjeringens budsjettfors-

lag er å bidra til å få kontroll på den kraftige prisveksten, skape trygghet rundt folks økonomi og arbeidsplasser, samt utjevne de sosiale og geografiske forskjellene. Derfor har regjeringen lagt frem et stramt budsjett, med tøffe prioriteringer som også berører kommunene. Vi har i 2023 blant annet prioritert å ta tak i fastlegekrisen. For å sikre at fastlegeordningen forblir grunnmuren i vår felles helsetjeneste, har vi foreslått å styrke fastlegeordningen med 690 mill. kroner i 2023. Helårseffekten av forslaget er 920 mill. kroner. En godt fungerende allmennlegetjeneste er en forutsetning for at pasienter og eldre får forsvarlig og tilstrekkelig medisinsk oppfølging på laveste effektive tjenestenivå.

SPØRSMÅL NR. 98

Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes

Besvart 24. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil ministeren gjøre for å løse legemangelen ved distriktssykehusene?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i sin plattform lagt opp til at Norge skal ha en desentralisert sykehusstruktur som sikrer beredskap og gir alle innbyggere forsvarlig og trygg behandling på sykehus. Hvor det desentraliserte sykehustilbudet skal utvikles og styrkes, og flytte mer av den planlagte virksomheten ut til lokalsykehusene.

I hele Norge er det mangel på leger. Legemangelen rammer spesielt hardt ute i distriktene, og på distriktssykehusene. Mange risikerer å måtte reise langt for å få den behandlingen de trenger, og er med på å ikke skape trygghet for innbyggerne.

Svar:

Vi står foran store utfordringer med knapphet på personell framover, samtidig som behovene, særlig i distriktene, vil øke. En nylig framlagt rapport utarbeidet av Rambøll og Menon Economics på oppdrag fra KS og Spekter, viser at vi har hatt en vekst i årsverk i helse- og omsorgstjenestene på mer enn 50 prosent i løpet av en 16-årsperiode. Det er ikke bærekraftig å fortsatt øke årsverkene på denne måten framover.

Utfordringen har vært kjent lenge, og ett av mine første tiltak var å derfor å nedsette Helsepersonellkommissjonen like før jul 2021. Den skal gi oss et godt og samlet kunnskapsgrunnlag og foreslå tiltak om hvordan vi kan utdanne, rekruttere og beholde personell i ulike deler av tjenesten i hele landet. Kommisjonen skal levere sin rapport i februar 2023.

For å møte utfordringene må vi finne bedre løsninger og legge til rette for innovasjon og nyteknisk om hvordan vårt helsepersonell kan gi tjenester til befolkningen i tiden som kommer. Dette vil jeg komme tilbake til i meldinger med forslag til Stortinget.

Vi vet at sykehusene i distriktene har særlige utfordringer med å rekruttere og beholde legespesialister. Å få mulighet til å delta i fagutvikling og forskning, og ligge i front i fagene, vet vi er viktig for helsepersonell. Det er over lang tid arbeidet systematisk med å øke forskningsaktiviteten ved alle helseforetak. Riksrevisjonens undersøkelse av kliniske behandlingsstudier i helseforetakene omtalte også forskning ved mindre sykehus og anbefalte at de regionale helseforetakene vurderte virkemiddelbruken i egen region ved å blant annet legge til rette for at mindre sykehus kan delta i kliniske behandlingsstudier. Jeg har bedt helseregionene følge opp denne undersøkelsen.

Det er viktig å utdanne de spesialistene som regionen, inkludert distriktssykehusene, har behov for framover. De regionale helseforetakene har et overordnet ansvar for dette.

Å rekruttere leger og stabilisere bemanningen ved de mindre sykehusene vil blant annet kreve en mer systematisk innsats for å utvikle fagmiljøer og utdanne egne spesialister. Jeg har derfor bedt de regionale helseforetakene om å iverksette tiltak for å styrke rekruttering og spesialistutdanning for leger ved de mindre sykehusene i distriktene.

I ordningen for legenes spesialistutdanning er det lagt opp til at legene i spesialisering (LIS) ansettes fortrinnsvis i faste stillinger, og det er krav til at arbeidsgiver i samar-

beid med legen skal utarbeide en plan for hele utdanningsløpet fram til spesialistgodkjenning. Dette legger til rette for at LIS kan ha opphold ved de store, mer spesialiserte sykehusene for å få den nødvendige spesialiserte kompetansen, samtidig som de bevarer tilknytningen til det helseforetaket der de har sin faste stilling. Denne ordningen kan bidra til at sykehusene i distriktene bedrer rekrutteringen ved å opprette LIS-stillinger og utdanne egne spesialister.

SPØRSMÅL NR. 99

Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 21. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Jeg viser til var på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 15:3050 (2021-2022). Statsråden gir en oversikt over andelen elever som har gjennomført nasjonale prøver.

Kan statsråden gi en tilsvarende oversikt på kommune og fylkesnivå, sammenlignet med 2019 og 2021?

BEGRUNNELSE:

Nasjonale prøver er viktige for å få kunnskap om elevenes ferdigheter i lesing, regning og engelsk. For å kunne forbedre skolen og gi alle elever bedre opplæring, trenger vi kunnskap om tilstanden i skolen. Det er bekymringsfullt at mange elever nå ikke har fått denne muligheten.

Svar:

I mitt svar på spørsmål 15:3050 (2021-2022) viser jeg til tall fra Utdanningsdirektoratet som viser hvor mange prøver som ble gjennomført per år i perioden 2020-2022. De nasjonale prøvene i lesing, regning og engelsk gjennomføres på 5. trinn og 8. trinn, og lesing og regning på 9. trinn hvert år. Det er viktig å presisere at en enkelt elev vil ta flere prøver på de trinnene hvor nasjonale prøver gjennomføres. Antall gjennomførte prøver er derfor ikke tilsvarende antall elever som gjennomfører prøvene.

Skolene melder på alle elevene på de aktuelle trinnene til Utdanningsdirektoratet, også de elevene som skal ha fritak. Det vil alltid være flere påmeldte gjennomføringer enn faktisk gjennomførte prøver. Noen elever får fritak og noen elever kan være borte den dagen hvor prøven gjennomføres på skolen.

Oppgavene med fasit legges ut på Utdanningsdirektoratets nettsider etter gjennomføringsperioden og skolene kan velge å bruke disse prøvene i underveisvurderingen av enkeltelever. Resultatene inngår da ikke i statistikken, og lærerne får ikke tilgang til resultater i form av raskåre eller skalapoeng og mestringsnivå.

Representanten ber om en oversikt over antall påmeldte og antall gjennomførte prøver på fylkesnivå og kommunenivå for årene 2019, 2021 og 2022, tilsvarende oversikten som jeg ga på nasjonalt nivå i svar på spørsmål 15:3050 (2021-2022).

Utdanningsdirektoratet kan hente ut oversikter for påmeldte og gjennomførte prøver fra sine systemer, men dette er et svært omfattende datamateriale. Det er vanskelig å gi en god framstilling av de åtte ulike prøvene på fylkesnivå og kommunenivå innenfor rammene av et skriftlig spørsmål slik det er beskrevet i Stortingets forretningsorden § 70.

Jeg legger her ved et eksempel på hvordan en oversikt over gjennomføring for en av prøvene kan hentes ut fra Utdanningsdirektoratets system. Tabellen viser nasjonal prøve i engelsk 5. trinn på fylkesnivå i 2022. En fullstendig oversikt på fylkes- og kommunenivå tilsvarer en slik tabell for alle fylker og alle kommuner for hver av de åtte prøvene og for hvert av årene det etterspørres tall for.

Fylke	Påmeldinger	Gjennomført	Fritatt	Kunne ikke delta	Manglende besvarelse
Rogaland	6478	5882	329	21	246
Troms og Finnmark - Romsa ja Finnmárku - Tromssa ja Finmarkku	2481	2133	194	10	144
Viken	15491	13506	674	1155	156
Oslo	6921	6487	335	74	25
Vestfold og Telemark	4796	4421	269	86	20
Trøndelag - Tröndelage	5342	4726	224	22	370
Nordland	2602	1838	150	79	535
Agder	3956	3421	182	303	50
Vestland	7551	6838	346	251	116
Møre og Romsdal	3121	2858	216	44	2
Innlandet	3888	3575	207	57	49
Utlandet	81	78	0	0	3
Svalbard	20	20	0	0	0

Jeg kan be Utdanningsdirektoratet fremskaffe en fullstendig oversikt. Men, hvis det er en mer avgrenset oversikt over for eksempel enkelte kommuner eller enkelte prøver representanten ønsker, er det hensiktsmessig

at jeg får vite dette. Tallene fra tidligere år ligger ikke lett tilgjengelig i Utdanningsdirektoratets systemer og jeg tar forbehold om at det er usikkert hvor lang tid direktoratet trenger for å framskaffe slike oversikter.

SPØRSMÅL NR. 100

Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 20. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hva vil utenriksministeren gjøre for å forhindre den etniske rensingen som skjer mot minoriteter i Afghanistan, særlig mot Hazara-folket?

BEGRUNNELSE:

Situasjonen i Afghanistan har gått fra vondt til verre for sivilbefolkningen etter at Taliban gjenerobret makten i august 2021. Særlig prekær er situasjonen for kvinner og minoriteter. Hazara-folket har i lang tid vært et særlig forfulgt folk, både fordi de er sjiamuslimer og fordi de har et

mer øst-asiatisk utseende enn mange av de andre folkegruppene i Afghanistan. Taliban har lenge forfulgt denne minoriteten og de utsettes for det som må kunne betegnes som en etnisk rensing på grensen til et folkemord.

Det bes om svar fra statsråden om hvordan hun og regjeringen vil gå frem for å beskytte minoriteter i Afghanistan fra etnisk rensing.

Svar:

Jeg er svært bekymret over menneskerettighetssituasjonen i Afghanistan. Etter Talibans maktovertakelse i au-

gust i fjor, har situasjonen forverret seg, særlig for kvinner, jenter og minoriteter, men også for journalister og menneskerettighetsforsvarere.

Siden mange lands ambassader til Afghanistan for tiden er lokalisert utenfor landet, er FNs rolle i å dokumentere menneskerettighetsovergrep særlig viktig. Norge har som pennefører for Afghanistan i Sikkerhetsrådet bidratt til at UNAMA har fått et bredt mandat som omfatter å dokumentere og rapportere om brudd på menneskerettighetene. Norge har hittil fremforhandlet 18 presseuttalelser fra Sikkerhetsrådet, herunder om målrettede angrep mot sivile, terrorangrep mot sivil infrastruktur inkludert skoler, sykehus og moskéer som i stor grad har rammet minoriteter.

Vi har også støttet FNs menneskerettighetsråds utnevning av en spesialrapportør for menneskerettigheter i Afghanistan. Spesialrapportøren har besøkt Afghanistan to ganger i år og offentliggjort en svært kritisk rapport om situasjonen. Blant annet viser han til at de facto myndighetene har kastet hazaraer ut fra hjemmene sine og

at de har vært utsatt for tilfeldige arrestasjoner og tortur. Han understreket at Taliban, ved å overta makten i landet, har påtatt seg ansvaret for sikkerheten og for å beskytte hele den afghanske befolkningen, inkludert minoriteter og andre utsatte grupper. Norge gir også finansiell støtte til flere organisasjoner som jobber for å fremme menneskerettigheter i Afghanistan.

I tillegg til rapporter om at Taliban diskriminerer og marginaliserer hazaraer og andre minoriteter har vi den siste tiden sett flere terrorangrep mot sjiamuslimske moskeer og skoler der majoriteten av elevene er hazaraer. De fleste av disse angrepene er gjennomført av terrororganisasjonen ISKP.

I vår kontakt med representanter for de facto myndighetene tar Norge opp brudd på menneskerettigheter konsekvent og understreker ansvaret Taliban har for å beskytte minoriteter. Dette vil vi fortsette med. Vi vil også fortsette vår støtte til FN og andre organisasjoners arbeid for å fremme menneskerettighetene i Afghanistan.

SPØRSMÅL NR. 101

Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lise-May Sæle

Besvart 19. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Elevlar må på nokre vidaregåande skular stå fleire veker i kø for å snakke med ein helsesjukepleiar.

Kva gjer statsråden for å betre situasjonen, og kva konkrete grep gjer regjeringa for å følge opp formålsparagrafen samt det kommunale ansvaret i § 3 i forskrift om helsestasjons- og skolehelsetjenesten?

GRUNNGJEVING:

Ei kartlegging frå Vestland fylkeskommune om skulehelsetenesta til vertskommunane viser at det er store variasjonar mellom ulike kommunar i kva psykisk helsetilbod dei vidaregåande elevane får. Ein styrka kommuneøkonomi er avgjerande for at det psykiske helsetilbodet blir betre.

Svar:

Barn og unge er et av regjeringens viktigste satsningsområder og helsestasjons- og skolehelsetjenesten er den viktigste tjenesten rettet mot denne gruppen. Tjenesten har svært høy oppslutning i befolkningen, når ut til de fleste i

sin målgruppe og er en del av lavterskeltilbudet til barn og unge i kommunene.

Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten danner rammene for tjenesten med følgende formål; fremme fysisk og psykisk helse, fremme gode sosiale og miljømessige forhold, forbygge sykdom og skader, utjevne sosiale helseforskjeller og forebygge, avdekke og avverge vold, overgrep og omsorgssvikt. Samtidig er det ikke slik at det stilles krav om tjenestens omfang utover at det skal tilbys helsestasjons- og skolehelsetjeneste til barn og ungdom 0-20 år.

Denne regjeringen er opptatt av gode, tilgjengelig og likeverdige tjenester over hele landet. Dette er ligger også til grunn for arbeidet med en ny opptrappingsplan for psykisk helse. Målet med opptrappingen er at flere skal oppleve god psykisk helse og livskvalitet, og at hjelpen skal være lett tilgjengelig for dem som har behov for det. Opptrappingsplanen skal ha hovedvekt på kommunale tjenester og inkluderer også helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Det er behov for å styrke både digitale og fysiske lavterskeltilbud. Regjeringen er allerede i gang

med dette arbeidet. Regjeringen har derfor i Prop. 1 S for 2023 foreslått å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten med 45 mill. kroner. Dette skal bidra til bedre tilgjengelighet til tjenesten. Regjeringen er også opptatt av digital tilgjengelighet og har besluttet at ung.no skal være statens primære tverrsektorielle kanal for digital informasjon, dialog og digitale tjenester til barn og unge på tvers av tjenestenivåer. Dette skal skje gjennom realisering av DigiUng-programmet. Regjeringen har i årets budsjett foreslått 40 mill. kroner til formålet. Dette er en

styrkning på 5 mill. kroner fra 2022. Midlene finansierer også prosjektet DigiHelsestasjon. DigiHelsestasjon er en løsning for enkel og sikker kontakt med helsestasjons- og skolehelsetjenesten i kommunen. Innbyggerne kan be om en time, få over-sikt over avtaler, motta varslinger og få tilgang til relevant informasjon. Personer over 16 år, som har tilgang til innlogging på høyeste sikkerhetsnivå, vil i tillegg kunne sende meldinger om helserelaterte spørsmål direkte til helsesykepleier.

SPØRSMÅL NR. 102

Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lise-May Sæle

Besvart 24. oktober 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Vestland fylkeskommune er eit av fylka med størst etterslep og behov for vedlikehald av fylkesveggar. Ein vel-fungerande infrastruktur er avgjerande for bu- og arbeids-regionar, men aller viktigast at ein skal ferdast trygt langs vegane.

Meiner statsråden det er fornuftig bruk av fellesskapet sine midlar å bruke totalt 838 millionar kroner på oppsplitting av fylkeskommunar framfor å satse på fylkesveggar, og korleis vil statsråden følgje opp etterslepet på fylkesvegane?

GRUNNGJEVING:

Det vert brukt fleire hundre millionar på oppsplitting av fylkeskommunar, medan fylka parallelt og særleg dei som ikkje har valt å splitte seg opp treng løyvingar til viktige område som til dømes fylkesveggar.

“I forslaget til statsbudsjett har regjeringen bevilget 200 millioner kroner til formålet, men fylkene og Ålesund har anslått kostnadene til totalt 838 millioner kroner,” (Dagbladet, 2.10.2022).

Svar:

Gjennom sine vedtak i 2017, slo Stortinget saman fylkeskommunar som ikkje sjølv ønskte det. Det har difor vore viktig for regjeringa å gi tvangssamanslåtte fylkeskommunar (og kommunar) moegelegheit til å dele seg.

Dei tvangssamanslåtte fylkeskommunane (og Ålesund kommune) vil gjennom ei søknadsordning få

kompensert dei direkte delingskostnadane. Kompensasjonen skal vere basert på ei svært nøktern tilnærming til kva som er absolutt nødvendig for å gjennomføre delingsprosessane. Søknadsfristen for dei tre fylkeskommunane og Ålesund er 8. november 2022. Regjeringa har i budsjettforslaget for 2023 foreslått ei løyving på 200 millionar kroner til delingskostnadar. Kommunal- og distriktsdepartementet vil vurdere behov for ytterlegare løyvingar i seinare års budsjett.

Fylkesvegane er eit fylkeskommunalt ansvar, og ansvaret omfattar utgreiing, planlegging, drift, vedlikehald og investeringar. Finansieringa av oppgåvene kjem frå frie inntekter og øyremerkte tilskot, i tillegg til brukarbetaling. Regjeringa foreslår i budsjettforslaget for 2023 om lag 800 mill. kroner til øyremerkte tilskot til fylkesveg over budsjettet til Statens vegvesen. Om lag 400 mill. kroner av dette er retta mot redusert vedlikehaldsetterslep på viktige næringsveggar og veg som utvidar bu- og arbeidsmarknadsregionar, jf. kap. 1320 Statens vegvesen, post 65 Tilskot til fylkesveger. Regjeringa foreslår i budsjettforslaget for 2023 ein vekst i dei frie inntektane til fylkeskommunane på 0,9 mrd. kroner. Samferdselsministeren har for øvrig i år bedt Statens vegvesen om å koordinere ei kartlegging av tilstanden på fylkesvegane saman med fylkeskommunane.

SPØRSMÅL NR. 103**Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Karoline Sjøen Andersen****Besvart 19. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Store deler av industrien langs kysten er avhengig av å raskt kunne mobilisere- og demobilisere. Eksempelvis verftene og deres underleverandører. Regjeringens forslag om ytterligere innstramming av innleie vil ramme disse bedriftene hardt. Nå foreslår regjeringen unntak for helse- og omsorgstjenesten, samt rådgivere og konsulenter fra disse innstrammingene.

Kan statsråden utdype hvilke vurderinger som ligger til grunn for at akkurat disse bransjene skal gis unntak, og kan man vente at det vil åpnes for å gi flere unntak?

Svar:

Som det fremgår i Prop. 131 L (2021–2022) mener regjeringen at arbeidstakere som den klare hovedregel bør ansettes fast og direkte i et topartsforhold. Et arbeidsliv preget av trygge, faste arbeidsforhold gir både arbeidstakerne, virksomhetene og samfunnet som helhet. Innleie er en tilknytningsform som fortrenger og utfordrer faste ansettelser på flere måter. Det er derfor foreslått flere innstramminger i innleiereglene, blant annet å oppheve adgangen til innleie «når arbeidet er av midlertidig karakter» etter arbeidsmiljøloven.

Den nevnte innstrammingen er i utgangspunktet ment å gjelde generelt. Regjeringen har likevel vurdert at det på enkelte områder kan være grunn til å vurdere en avgrenset unntaksadgang, og har i lovproposisjonen foreslått en forskriftshjemmel som åpner for tidsbegrenset innleie av helsepersonell for å sikre forsvarlig drift av helse- og omsorgstjenesten, og tidsbegrenset innleie av spesialkompetanse.

Begrunnelsen for forslaget fremgår av lovproposisjonen, samt av forslag til forskriftsregulering som nå er sendt på alminnelig høring. Forslaget for helsesektoren har blant annet sammenheng med at staten og kommunene har et lovpålagt ansvar for å tilby befolkningen forsvarlige helse- og omsorgstjenester, og at det er avgjørende at virksomheter innen helse- og omsorgstjenesten har tilgang til tilstrekkelig helsepersonell. Mangel på tilstrekkelig kvalifisert helsepersonell kan i verste fall gå utover pasientsikkerheten. Behov for innleie kan også oppstå raskt, for eksempel ved utbrudd av sykdommer, større ulykker mv. Forslaget om innleie av rådgivere og konsulenter med spesialkompetanse knytter seg til at både offentlige og private virksomheter kan ha behov for å benytte seg av dette, for eksempel til gjennomføring av innovasjons- og utviklingsprosjekter, herunder innenfor

IKT. Som det fremgår av lovproposisjonen, vil entreprise ikke nødvendigvis være en egnet kontraktsform innenfor dette markedet. Innleie til slike klart avgrensede prosjekter i innleievirksomheten i en tidsbegrenset periode, vil også i mindre grad utfordre virksomhetens grunnbemanning eller faste ansettelser. Nærmere detaljer og konkrete regler på begge områdene fremgår av forslagene som nå er sendt på høring.

Departementets forslag til forskriftsregulering av innleie av helsepersonell og spesialkompetanse, gjelder kun på de områder forskriftshjemmelen i lovproposisjonen åpner for. Jeg vil understreke at det på andre områder der det ikke er foreslått tilsvarende unntak, fortsatt vil være mulig å benytte lovens øvrige fleksibilitetsmekanismer. Det vil eksempelvis være mulig å ansette arbeidstakerne direkte i midlertidig stilling, benytte deltidsstillinger, gjennomsnittsberegne arbeidstiden, foreta innleie fra bemanningsforetak etter avtale med tillitsvalgte, leie inn arbeidstakere fra andre produksjonsbedrifter, organisere arbeidet i entrepriser eller benytte selvstendige oppdragstakere. Forutsetningen er selvsagt at vilkårene for dette er tilstede.

SPØRSMÅL NR. 104

Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 24. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Har statsråden feilinformert Stortinget i Prop. 1 S (2022-2023) eller i Stortingets spørretime 12. oktober 2022 om drivstoffavgiftene?

BEGRUNNELSE:

I Stortingets spørretime onsdag 12. oktober hevdet statsråd Vedum at «Når det gjelder for eksempel drivstoffavgiftene så har vi redusert drivstoffavgiftene. Ganske kraftig har vi redusert drivstoffavgiftene». I Prop 1 S fremkommer det at de samlede avgiftene på bensin øker også for 2023.

Enten har statsråden informert feil i statsbudsjettet eller i Stortingets spørretime. Dette ønsker undertegnede en avklaring på, slik at vi vet hva som er fakta.

Svar:

Bensin er kun ett av flere drivstoff og avgiftene på drivstoff omfatter flere avgifter, slik som veibruksavgift på drivstoff, grunnavgift på mineralolje og biodiesel og CO₂-avgift på

mineralske produkter. Når nivået på «drivstoffavgiftene» skal vurderes, bør en vurdere de samlede endringene i drivstoffavgiftene på alle drivstoff.

Skatte- og avgiftsendringer i budsjettåret måles ikke mot vedtatte satser året før, men mot et referansesystem for skatte- og avgiftssystemet for budsjettåret. Dette har vært en mangeårig praksis, som representanten Listhaug selv la til grunn da hun satt i regjering. Når det gjelder grunnavgiften som gjelder anleggsgas ble den kraftig økt da FrP hadde statsråden. Nå foreslås denne avgiften å reduseres med 80 %. I referansesystemet er skatter og avgifter reelt sett holdt uendret fra året forut for budsjettåret. Det innebærer at grenser og satser i skatte- og avgiftsregelverket justeres i takt med anslag for den relevante vekstfaktoren, for eksempel anslått vekst i konsumpriser, lønninger, pensjoner eller formuesverdier.

I referansesystemet for særagiftene justeres alle kvantumssatser med anslått prisvekst (endring i konsumprisindeksen). For 2023 er prisveksten anslått til 2,8 prosent, og i referansesystemet for 2023 er derfor alle satser for 2022 prisjustert med 2,8 prosent.

Tabell 1 og 2 viser regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 sammenliknet med referansesystemet for 2023.

Tabell 1: Avgiftssatser på drivstoff ilagt veibruksavgift. Kroner per liter.

	Referansesystem for 2023			Forslag 2023			Endring
	CO ₂ -av.	Veibr.	SUM	CO ₂ -avg.	Veibr.	SUM	
Mineralolje	2,10	3,62	5,72	2,53	2,92	5,45	-0,27
Bensin	1,82	5,09	6,91	2,21	4,70	6,91	0,00
Biodiesel	-	3,18	3,18	-	2,91	2,91	-0,27
Bioetanol	-	2,08	2,08	-	2,08	2,08	0,00
LPG ¹	2,36	5,19	7,55	2,86	3,72	6,58	-0,97
Naturgass ²	1,57	2,84	4,41	1,89	2,85	4,74	0,35

¹ Kroner per kg

² Kroner per Sm³

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 1 viser at for drivstoff omfattet av veibruksavgiften så har regjeringen foreslått å:

- redusere det reelle avgiftsnivået på mineralolje, biodiesel og LPG,
- holde det reelle avgiftsnivået på bensin og bioetanol uendret og
- øke det reelle avgiftsnivået på naturgass.

Tabell 2: Avgiftssatser på drivstoff ilagt grunnavgift. Kroner per liter.

	Referansesystem for 2023			Forslag 2023			Endring
	CO ₂ -av.	Grunna.	SUM	CO ₂ -avg.	Grunna.	SUM	
Mineralolje	2,10	1,81	3,91	2,53	0,36	2,89	-1,02
Biodiesel	-	-	0,00	-	0,36	0,36	0,36

Kilde: Finansdepartementet

knyttet til fjernvarmeanlegg uten konsesjon bør være søknadsbasert.

NVE har derfor fått i oppdrag å utrede mulige utforminger av en strømstønadordning for husholdningsforbruk knyttet til fjernvarmeanlegg uten konsesjon.

SPØRSMÅL NR. 107

Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 19. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I regjeringens forslag til nytt statsbudsjett er en rekke organisasjoner som tidligere har fått direkte støtte over statsbudsjettet nå, på kort varsel blitt kuttet og midlene er overført til tilskuddsordninger. For noen gjelder dette prosjektmidler, men for andre driftsmidler. Vi er blitt kontaktet av en rekke organisasjoner som nå frykter å måtte legge ned.

Hva slags begrunnelser og vurderinger ligger bak hvilke organisasjoner som har mistet øremerkede midler og hvilke konsekvenser det vil få for disse organisasjonene?

Svar:

Enkeltstående tilskudd er et unntak fra hovedregelen i økonomiregelverket om at tilskuddsmidler skal lyses ut fra tilskuddsordninger. Over tid har en rekke ulike organisasjoner og initiativer kommet inn og fått direkte bevilgninger over statsbudsjettet. Det har ikke vært en helhetlig tilnærming til hvem som får en slik direktetildeling, og hvilke organisasjoner og initiativer som på ordinær måte må søke om støtte fra ulike søknadsbaserte ordningene.

Arbeidet som er satt i gang handler derfor om å redusere antall direktetildelinger og heller samle disse midlene i søknadsbaserte ordninger der alle som ønsker kan konkurrere på like vilkår. Over tid vil denne tilnærmingen bidra til at det offentlige får mer igjen for de midlene som bevilges.

Overgang til mer bruk av søknadsbaserte ordninger gjør at tilskuddsmidlene lyses ut og fordeles på grunnlag av åpne søknadsprosesser og kjente tildelingskriterier, slik at flere får mulighet til å søke tilskudd og alternative tilnærminger for oppnåelse av mål og samfunnseffekter kan vurderes opp mot hverandre. Søknadsbaserte ordninger kan også omfatte ordninger som tildeler driftsstøtte baserte på fastsatte kriterier.

Ansvarlig departement skal vurdere både formåls- og kostnadseffektivitet i vurderingene av om tilskuddsordning eller enkeltstående tilskudd er mest hensiktsmessig i det enkelte tilfelle. For vurdering av enkeltorganisasjoner henviser jeg til omtale av arbeidet med å redusere antall navngitte tilskuddsmottakere i de enkelte departementenes budsjettproposisjoner.

SPØRSMÅL NR. 108

Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 20. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Som følge av at regjeringen i stor grad går vekk fra øremerkede tilskudd, og heller oppretter potter med tilskudd som

man må søke på fra år til år, hvordan tror statsråden der er med på å skape forutsigbarhet for viktige bidragsyttere i helsesektoren?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har gått i større grad vekk fra å øremerke tilskudd, og har heller opprettet søknadsbaserte potter organisasjoner, virksomheter og stiftelser i helsesektoren kan søke seg til. Konsekvensen er at mange som har nytt av statlige tilskudd til viktige bidrag i helsesektoren ikke lenger har forutsigbare overføringer, men må leve med summene de får fra år til år. Det skaper uforutsigbarhet for de det gjelder. Både for administrativ drift som rekruttering og leieforhold, og for brukere og ansatte. Når de i tillegg skal gjennom en søknadsprosess, vil heller ikke midlene være overført før et godt stykke inn i året, og man kan derfor måtte stå uten midler i flere måneder.

Eksempelene på viktige bidrag som mister støtten sin er mange. Mental Helses hjelpetelefon er et viktig lavterskeltilbud innen psykisk helse, som særlig jobber mot ungdom og preventivt. Mental Helses bidrag i et samfunn der psykisk uhelse blir en stadig større utfordring, er stort og viktig, men nå mister de tilskuddene sine. Et annet eksempel er Andreas Hus i Kristiansand. I januar skal de åpne senteret sitt som driver med barnepalliasjon, og som gir et viktig tilbud til døende barn og deres pårørende. Nå har de mistet det øremerkede tilskuddet.

Regjeringens holdning til økonomiske tilskudd setter de viktige bidragsyterne i en umulig situasjon. Bidragsyterne trenger støtte og forutsigbarhet – ikke kutt i tilskuddene og en uforutsigbar fremtid.

Svar:

Tilskudd er kraftfulle virkemidler, og denne regjeringen ønsker at det fra start skal være tydelig at vi ønsker å bruke de samlede ressursene mest mulig effektivt på veien mot rettferdig fordeling og sosial utjevning.

Det er en hovedregel i økonomiregelverket for staten at tilskudd skal gis fra en tilskuddsordning der en bevilgn-

ing blir utlyst og fordeles på flere mottakere på grunnlag av åpne søknadsprosesser og kjente tildelingskriterier. En tilskuddsordning bidrar dermed til å ivareta verdier som likebehandling, transparens og etterprøvnbarhet i forvaltningen.

Over flere år har vi sett at unntaksbestemmelsen har blitt brukt hyppigere for å øremerke tilskudd til enkelte navngitte organisasjoner uten konkurranse. Denne regjeringen ønsker ikke at det er lobbyvirksomhet som skal avgjøre hvem som mottar tilskudd fra staten. Den økte andelen med øremerkinger har ført til at det har blitt stadig mindre penger til de søknadsbaserte ordningene. Vi vil ha åpne søknadsprosesser og tilskuddsordninger som alle aktuelle søkere kan søke fra. Vårt klare utgangspunkt er at alle bør ha lik anledning til å konkurrere om tilskuddsmidler.

Det må være kvaliteten på tilbudet som avgjør hvor mye midler man får. Det vil gi større likebehandling. Det vil også gi mer forutsigbarhet for hele frivilligheten, og ikke bare de organisasjonene som er inne på statsbudsjettet. Tilbudene til brukerne blir bedre når institusjoner, organisasjoner og stiftelser må spisse og tydeliggjøre omtalen av sine tilbud og rapportering på måloppnåelse. Det gjøres best ved søknadsbaserte tilskuddsordninger.

Og så forstår jeg at de navngitte mottakerne i statsbudsjettet helst skulle hatt beskjed om endringene god tid i forveien. Prosessen med statsbudsjettet er imidlertid slik at regjeringen presenterer statsbudsjettet i sin helhet, og vi legger det fram for Stortinget først. Det er derfor krevende med en åpen dialog i forkant.

Departementet arbeider nå, i samarbeid med Helse- og sosialdepartementet, for å utarbeide og justere relevante tilskuddsregelverk. Vårt mål er å utlyse og utbetale tilskudd så fort som overhodet mulig. Vi ønsker dialog om hvordan vi kan sørge for at tilskuddsordningene treffer best mulig, og at det blir både enkelt og ubyråkratisk å søke om tilskudd.

SPØRSMÅL NR. 109

Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Åse Kristina Heien

Besvart 21. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva kommer statsråden til å gjøre på kort sikt for å sikre at vi beholder kvalifiserte lærere i skolen?

BEGRUNNELSE:

Vi har en lærerkrise i Norge. Nesten hver femte person som underviser i skolen er ikke lærerutdannet, og det er en flukt fra lærerstudiet i hele landet. På landsbasis står hver tredje studieplass ledig. Kunnskapsdepartementet

har uttalt at mangelen på lærerstuderer er et alvorlig problem, og har nedsatt et utvalg som skal levere forslag til forbedringer, blant annet ved se på arbeidshverdag og arbeidsbetingelser. Det er bra, men det vil ta tid å snu trenden. Etter lærerstreiken er det flere lærere som yrter at de ønsker å bytte yrke. Lærerstreiken ble avblåst da arbeidsministeren grep inn med tvungen lønnsnemd, og vi kan lese i Dagbladet 8. oktober at det ble dråpen for kontaktlæreren i sjetten klasse på Dalen skole i Lillestrøm. Hun har nå søkt seg ny jobb og bytter yrke. Det er flere historier som denne omtalt i avisene. Skal vi satse elevene, må vi satse på og anerkjenne lærerne. Dersom flere gjør som læreren fra Lillestrøm, så vil det forsterke en lærerkrise som allerede er alvorlig.

Svar:

Det er viktig for barn og unges læring, mestring og trivsel at de møter kvalifiserte lærere. I Hurdalsplattformen har regjeringen sagt at den ønsker å møte lærermangelen med en bred satsing på å rekruttere, utdanne og beholde kvalifiserte lærere.

Ansatte med lærerutdanning er viktig for å sikre god opplæring for barn, unge og voksne. Opplæringsloven stiller krav om at de som skal ansettes i undervisningstilling i skolen, skal ha relevant faglig og pedagogisk kompetanse. De nærmere kravene er fastsatt i forskrift og omtaler i hovedsak ulike lærerutdanninger. Dersom det ikke er søkere som oppfyller kompetansekravene, er det likevel mulig å ansette en annen søker midlertidig. Dette er i lovens forarbeider begrunnet med at det i slike situasjoner er bedre at den best egnede av de ukvalifiserte søkerne blir ansatt, enn at elevene står uten opplæring.

Etter opplæringsloven har skoleeierne også et ansvar for å ha riktig og nødvendig kompetanse i virksomheten, og skal sørge for at de ansatte får anledning til å utvikle seg faglig og pedagogisk.

Etter streiken har jeg nå en rekke møter med partene om behov for oppfølging etter streiken. Jeg vil på bakgrunn av møtene vurdere om det er arbeid som jeg bør sette i gang på regelverk eller andre områder.

Regjeringen har allerede varslet at vi vil fjerne «avskilting» av erfarne lærere, det vil si innføre unntak fra kravene om relevant kompetanse i undervisningsfag slik vi varslet i Hurdalsplattformen. Dette forslaget har allerede vært på høring og oppfølgingen vil sluses inn i arbeidet med ny opplæringslov som etter planen skal legges fram for Stortinget neste år. Unntaket vil gjelde lærere som oppfylte ett av kravene for å bli ansatt som lærer før 1. januar 2014, og lærere som har fullført tidligere allmennlærerutdanning. Jeg mener dette vil bidra til at flere erfarne lærere vil bli i yrket.

Regjeringen ønsker at læreryrket skal være attraktivt og fremtidsrettet for unge mennesker som skal velge utdanning og yrke. For å få lærere til å forbli i yrket er det

viktig med gode utviklingsmuligheter for de som har valgt skolen som sin arbeidsplass. Kunnskapsdepartementet har en rekke virkemidler som hver for seg og sammen bidrar til å styrke lærerprofesjonen, bl.a. ordningene for videreutdanning, tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling og veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere. Vi har også gode ordninger for avskrivning av studielån.

Regjeringen vil også gjennomføre en tillitsreform og har i statsbudsjettet for 2023 foreslått 10 mill. kroner. Jeg vil blant annet at lærere skal få større handlingsrom til å bruke sin kompetanse lokalt. Jeg har invitert partene til å komme med forslag til utviklingsprosjekter, forsøk og piloter.

Nylig la utvalget som skulle utrede og foreslå modeller for etter- og videreutdanning for lærere og andre ansatte i barnehage og skole fram sin utredning. Utvalget foreslår et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling med mål om å gjøre læreryrket mer attraktivt ved å gi de ansatte flere muligheter for faglig utvikling i et livslangt læringsperspektiv. Utredningen vil bli sendt på høring om kort tid. Oppfølgingen av utredningen vil bli en sentral del av det videre arbeidet med å styrke lærerprofesjonen.

SPØRSMÅL NR. 110**Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 31. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kommer innbyggerne på Bærø, Langøy, Gumøy, Jomfruland, Skåtøy, Tåtøy og Furuholmen til å få gratis ferje?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen utvider i statsbudsjettet ordningen med gratis ferje til å «gjelde for alle ferjesamband med under 100 000 passasjerer årleg og til øyer og andre samfunn utan vegsamband til fastlandet»

Regjeringen skriver også i statsbudsjettet at man med denne utvidelsen anser målsetningen fra Hurdalsplattformen for å være oppfylt.

I Kragerø har derimot både innbyggere og politikere følt seg lurt, da det ikke så ut til at man fikk innført gratis ferje i kommunen til tross for lovnader i revidert nasjonalbudsjett.

Etter mediepåtrykk kan det se ut som om at fylkeskommunen innrømmer å ha fått overført 3,7 millioner kroner til formålet i RNB og brukt dem på andre ting, men selv om fylkespolitikerne roter disse pengene frem igjen så er summen uansett altfor lav. Og i statsbudsjettet er ikke Kragerø nevnt blant stedene som kommer inn under ordningen. Dette til tross for at Kragerø har syv øysamband med fastboende og ferjeforbindelse; Bærø, Langøy, Gumøy, Jomfruland, Skåtøy, Tåtøy og Furuholmen. Ingen av øyene har annen fastlandsforbindelse, og alle strekningene har under 100 000 reisende pr år.

Svar:

Ved Stortingets behandling av Prop. 115 S (2021–2022) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2022, jf. Innst. 450 S (2021–2022), ble det blant annet satt av midler som la til rette for å innføre gratis ferjer på delstrekninger innenfor flerkantsamband som går til øyer og samfunn uten veiforbindelse til fastlandet, og der sambandet hadde over 100 000 passasjerer totalt.

Ferjesambandet Kragerø – Skåtøy – Stabbestad m. fl. er nevnt i den sammenhengen. For dette sambandet gjelder det alle delstrekningene som går til øyer. Strekningen Kragerø – Stabbestad går ikke til øyer og holdes utenfor.

Midlene til tiltaket gratis ferjer er fordelt over rammetilskuddet til de aktuelle fylkeskommunene som ubundne inntekter. I ordningen for gratis ferjer blir ferjer definert på samme måte som i inntektssystemet for fylkeskommunene, dvs. samband med en årsdøgntrafikk på

over 10 personbilenheter regnes som ferjer. Størrelsen på tildelingen baseres på data fra Ferjedatabanken eller innrapporterte tall fra den aktuelle fylkeskommune.

Kragerøambandet er ikke rapportert til Ferjedatabanken, og fylkeskommunen svarte heller ikke Statens vegvesen på henvendelse våren 2022 om hvor store inntektene i sambandet var. På bakgrunn av dette har en valgt å ta utgangspunkt i de estimerte billettinntektene som blir brukt til å regne ut ferjekriteriet i inntektssystemet til fylkeskommunene. Anslagsvis har en forutsatt at 80 pst. av inntektene i sambandet kommer fra delstrekninger som kommer inn under ordningen med gratis ferjer.

Fylkeskommunen er takstmyndighet for fylkeskommunale ferjesamband. Innfasing og innretning av ordningen med gratis ferje må derfor vurderes konkret av fylkeskommunene for hvert enkelt samband.

SPØRSMÅL NR. 111**Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 19. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hva vil regjeringen gjøre for å rette søkelys på den kritiske menneskeretts situasjonen i Egypt i forbindelse med COP27, og under COP27 fremme nødvendigheten av at sivilsamfunnsorganisasjoner kan undersøke, kritisere og mobilisere i arbeidet for å løse natur- og klimakrisa, samt hvordan vil regjeringen sørge for at lokale akkrediteringsprosesser til årets og senere klimaforhandlinger gjennomføres på åpen måte, slik at det ikke blir brukt av autoritære regimer til å ekskludere kritiske stemmer?

BEGRUNNELSE:

COP27 avholdes i Sharm el-Sheikh 6-18.november, i et Egypt hvor bruddene på menneskerettighetene er omfattende. Fem FN-spesialrapportører roper varsko om menneskeretts situasjonen og begrensninger for sivilt samfunn i forbindelse med COP27.

Amnesty har nylig rapportert at COP27 finner sted under det de omtaler som en menneskerettskrise i landet, og mener egyptiske myndigheter aktivt forsøker å dekke over dette.

Det er knapt noe rom for uavhengige og kritiske sivilsamfunnsorganisasjoner, og opposisjon og kritikk av myndighetene blir slått hardt ned på. Mange er fengsla for sine meninger og legitime politiske handlinger. Flere nettsteder er stengt (inkludert hjemmesidene til lokale MR-organisasjoner) og det har vært en stor økning i bruk av dødsstraff de siste årene.

For at vi skal lykkes med å løse klimakrisa er vi avhengig av at folk kan engasjere seg fritt og holde myndigheter og selskaper til ansvar. I Egypt finnes ikke noe fritt rom for dette, og Human Rights Watch har rapportert hvordan kritisk miljøarbeid blir forhindret. Protester er i praksis forbudt. Human Rights Watch rapporterer også om at egyptiske myndigheter i prosessen med å tilby engangsakkreditering til COP27 for lokale organisasjoner ikke synes å ha gjort dette på en åpen og transparent måte, slik at kritiske organisasjoner har blitt utelatt.

Svar:

Det internasjonale klimasamarbeidet er av avgjørende betydning for vår framtid. For å lykkes trenger vi involvering av sivilsamfunnet på alle områder. Sivilsamfunnet er en viktig driver for forandring, i tillegg til at de skal ha rett til å bli involvert i prosesser som angår dem selv og deres framtid. Jeg legger vekt på dette i mitt arbeid nasjonalt,

og understreker dette i norske budskap internasjonalt. Vi følger også dette opp i praktisk samarbeid med land, f.eks. i det internasjonale klima- og skogarbeidet der involvering av sivilsamfunn er en avgjørende faktor for Norge i samarbeid med partnerland. Jeg er enig i at det har vært viktig å rette søkelys på dette i forberedelsene av COP 27.

Norge støtter at sivilt samfunn skal ha tilgang og mulighet til å delta i alle FN-prosesser, inkludert partskonferansene (COP) under FNs Klimakonvensjon. Deres deltagelse er svært viktig. De bidrar til større mangfold av synspunkter og bredere demokratisk forankring, foruten at de legger press på myndigheter for å følge opp de forpliktelsene de har blitt enige om.

UDs politiske ledelse har menneskerettigheter og sivilsamfunnsaktørers deltagelse under COP 27 på sin agenda. Utenriksminister Huitfeldt tok opp menneskerettigheter og sivilsamfunnsdeltakelse under samtalen med sin egyptiske kollega Shoukry både under sitt besøk til Kairo i mars og igjen i samtalen de hadde under generalforsamlingen i FN i september. Statssekretær Rimestad hadde tidligere i høst møte med sivilt samfunn, hvor særlig sivilsamfunnets deltagelse og meningsyttringer før, under og etter COP27 ble diskutert.

Statsminister Støre diskuterte også menneskerettigheter generelt under sin samtale med Egypts president Sisi da de to møttes i Brest i februar i år.

Ambassaden i Kairo har siden det ble klart at Egypt skulle være vertskap for COP27 hatt kontinuerlig dialog med egyptiske myndigheter og lokale menneskerettighets-, miljø- og sivilsamfunnsorganisasjoner om behovet for å sikre deltagelse fra lokalt sivilt samfunn på COP27, samt muligheten for både egyptiske og internasjonale aktivister til å demonstrere i forbindelse med klimakonferansen.

Akkrediteringsprosessen til partsmøtene, inkludert for COP 27, håndteres i utgangspunktet gjennom et sentralisert system med faste prosedyrer og datoer, administrert av sekretariatet for Klimakonvensjonen (UNFCCC). UNFCCC-byrået har et overordnet ansvar for akkreditering av observatører til UNFCCC. Kriterier for akkreditering og erfaringer knyttet til dette diskuteres av partene på vårsesjonen under implementeringskomiteen. Vi er kjent med at Egypt anmodet Byrået om akkreditering av egyptiske organisasjoner i henhold til en liste etter at fristen for akkreditering var løpt ut. Dette fikk Egypt tilsagn til som et unntak, og akkrediteringen i UNFCCC ble åpnet for disse organisasjonene. Begrunnelsen for unntaket var at svært få organisasjoner fra Egypt hadde registrert seg innen den

ordinære fristen. Byrådet har godkjent lignende unntak ved tidligere andre partsmøter. Vi er ikke kjent med at det finnes noen prosedyrer for hvordan slike unntakslistene blir utarbeidet. Jeg er helt enig at det er behov for mest mulig åpenhet og transparens rundt slike unntak.

Jeg vil til slutt understreke at Norge på alle områder i klimasamarbeidet arbeider for reell involvering av sivilsamfunn sivilsamfunnsorganisasjoner og at det må dekke også organisasjoner som målbærer kritikk av myndighetene.

SPØRSMÅL NR. 112

Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Aase Marthe J. Hørrigmo

Besvart 24. oktober 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

I hvilken grad har små og store norske kommuner juridisk kompetanse, og hva vil regjeringen gjøre for å øke tilgangen?

BEGRUNNELSE:

Norske kommuner er velferdskommuner som yter tjenester som er viktige i innbyggernes liv. Det kan være skole, barnehage og helsetjenester. Det er viktig at innbyggerne får oppfylt de rettighetene de har til tilpasset opplæring og forsvarlig behandling.

Kommunene er også myndighetsutøver som kan fatte vedtak som har stor betydning for innbyggere og næringsliv. Rollen som planmyndighet er ett eksempel. Kommunene har også et ansvar for viktige barneverntjenester, der det å fatte rett vedtak er avgjørende for de barna som er berørt.

Felles for disse områdene, er at kommunene også må gjøre viktige juridiske vurderinger. Det er avgjørende for innbyggernes rettssikkerhet at vurderingene er av høy kvalitet slik at kommunen oppfyller innbyggernes rettigheter og rettssikkerhet. Sentralt for å fatte gode vedtak er kommunenes juridiske kompetanse og kapasitet, og at juristene får komme med innspill tidlig i prosessen.

Rambøll gjennomførte i 2020 Kommuneundersøkelsen for Juristforbundet. Denne undersøkelsen viste at de kommunene som faktisk har jurister i stor grad bruker kompetansen som støtte for ledelse og stab og på områder som plan- og byggesaker. Kommunene brukte i langt mindre grad jurister innenfor fagområder som barnevern, helse og omsorg, personvern, oppvekst og utdanning. Dette er områder som har stor betydning for den enkelte innbygger.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet har ikke ei komplett oversikt over kor mange juristar som er tilsett i kommunane. Som representanten sjølv viser til, har analyseselskapet Rambøll, på vegner av Juristforbundet, gjennomført ei spørjeundersøking (Rambøll 2020) om juridisk kompetanse i kommunane. Av dei 254 kommunane som svarte, var det 55 prosent som svarte at dei hadde ein eller fleire juristar i staben.

Kommunane har viktige oppgåver som inneber at dei skal utøve mynde, levere tenester, drive med samfunnsutvikling og vere ein demokratisk arena. Det betyr at kommunane fattar vedtak og andre avgjerder av stor verdi for innbyggjarane. Det er viktig for rettstryggleiken til innbyggjarane at kommunane fattar juridisk korrekte vedtak. Eg er opptatt av at kommunane skal ha gode økonomiske og juridiske rammevilkår til å kunne levere lovpålagde tenester, og at tenestene er tilpassa behovet til innbyggjarane i den einskilde kommunen.

Som sjølvstendige rettssubjekt og som eit forvaltingsnivå med eiga folkevalt leiing, er det kommunane sjølv som må sørgje for at dei har rett kompetanse og kapasitet til å gjere naudsynte juridiske vurderingar og til å løyse lovpålagde oppgåver. Når det gjeld tilgang til juridisk kompetanse, må kvar kommune finne dei løysingane som er mest formålstenlege i kommunen. Det er mange kommunar som ti Iset juristar i kommunen, anten i sentraladministrasjonen, i ein sektor eller som kommuneadvokatar. Kommunane kan i tillegg til å tilsetje juristar, leige inn juristar med spisskompetanse når det er nødvendig. Vidare kan kommunar etablere interkommunale samarbeid om juridiske tenester. KS kan også gi juridisk hjelp til kommunar. For kommunar som ønsker det, kan statsforvaltarane rettleie om korleis mange regelverk er å forstå, i hovudsak innanfor velferdsområda.

SPØRSMÅL NR. 113**Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Stina Baarne Hassel****Besvart 19. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil regjeringen vente på EU eller ta egne grep for å sikre at også de som jobber i plattformøkonomien får de rettigheter som alle andre arbeidsfolk i Norge i dag har?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen varsler regjeringen en storrengjøring i arbeidslivet. Løsarbeid er et økende problem i norsk arbeidsliv. Stadig flere defineres som oppdragstakere og selvstendig næringsdrivende, ikke som ansatte. Dette fører til at de blant annet ikke har de rett garantert hviletid og betalt ferie, arbeidsmiljøbeskyttelse, arbeidsledighetstrygd, sykepenger, foreldrepermisjonsrettigheter, pensjon og yrkesskadeerstatning. EU-kommisjonen jobber nå med et direktive der målet er at flere som jobber i plattformøkonomien skal få rettigheter som ansatte.

Svar:

Jeg vil først knytte noen bemerkninger til EUs pågående arbeid om forbedring av arbeidsvilkår for plattformarbeidere, før jeg forteller om regjeringens arbeid.

EU-kommisjonen fremmet 9. desember 2021 et direktivforslag om forbedring av arbeidsvilkårene for plattformarbeidere. Forslaget skal blant annet bidra til korrekt klassifisering av de som er arbeidstakere, blant annet ved å foreslå en presumpsjonsregel om dette. Dette har en parallell i arbeidet med Fougnerutvalget. Direktivforslaget forhandles nå i Europaparlamentet og Rådet (medlemsstatene), men det antas at det vil ta noe tid før vi ser det endelige utfallet av lovprosessen. Spørsmålet om EØS-relevans er til vurdering i departementet.

Arbeidslivspolitikken står sentralt for regjeringen. Hurdalsplattformen trekker opp de to sentrale prosjektene for regjeringen: Arbeid til alle i et tryggere arbeidsliv. Vi gjennomfører en opprydning for å sikre faste, hele, stillinger med norske lønns- og arbeidsvilkår. For å klare dette må vi videreutvikle den norske arbeidslivsmodellen med høy organisasjonsgrad.

I Hurdalsplattformen er regjeringen også klar på at innovasjon og grunderskap er viktig. Det skal være rom og plass til selvstendig næringsdrivende i norsk arbeids- og næringsliv. Samtidig er det essensielt at de som jobber som selvstendige, faktisk er selvstendige.

Hvorvidt man defineres som arbeidstaker eller selvstendig oppdragstaker er avgjørende for om blant annet arbeidsmiljøloven og ferieloven kommer til anvendelse.

Det er dermed svært viktig at man sikrer at alle klassifiseres riktig som enten arbeidstaker eller selvstendig oppdragstaker. Gråsoner og feilklassifisering av arbeidende har vært et viktig tema i den politiske diskusjonen i flere år, både nasjonalt og internasjonalt. Slike spørsmål ble adressert av det partssammensatte Fougnerutvalget i deres rapport «Den norske modellen og fremtidens arbeidsliv», som ble levert i juni i fjor. Vi er nå i gang med å følge opp de resterende forslagene fra utvalget.

Fougnerutvalget viser til at omfanget av selvstendige i norsk arbeidsliv i seg selv ikke er høyt, og de fleste har en slik tilknytning etter eget valg og ønske. Det er imidlertid grunn til å følge utviklingen nøye. Det er særlig grunn til å være oppmerksom på om det skulle skje en økning i andelen selvstendige i grupper med en mer marginal tilknytning til arbeidsmarkedet og/ eller hos lavinntektsgrupper og hos de med svak posisjon i arbeidsmarkedet.

Flertallet i utvalget har blant annet foreslått en ny arbeidstakerdefinisjon og lovfesting av sentrale momenter for arbeidstakerklassifisering, i tillegg til en revidert momentliste. Flertallet har også foreslått en presumpsjonsregel. Den innebærer at arbeidstakerforhold skal legges til grunn når det er rimelig tvil om klassifiseringen, med mindre oppdragsgiver sannsynliggjør at det foreligger et selvstendig oppdragsforhold. Formålet med flertallets forslag er å skape mer forutsigbarhet, gjøre arbeidstakerbegrepet mer brukervennlig, og på denne måten bidra til å redusere antallet som befinner seg i en gråson mellom arbeidstaker og oppdragstaker.

Intensjonen bak disse forslagene er i tråd med regjeringens arbeidslivspolitikken i Hurdalsplattformen. Vi arbeider nå med forslagene, og dette har høy prioritet. Samtidig vil jeg understreke at forslagene regjeringen arbeider med ikke er begrenset til plattformarbeidere, men har samme anvendelsesområde som arbeidsmiljøloven. Jeg vil komme til Stortinget med en lovproposisjon så fort det lar seg gjøre.

SPØRSMÅL NR. 114**Innlevert 14. oktober 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 20. oktober 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Kva vil regjeringa gjere for å sikre at forskarar som er i Noreg under ordninga «Scholars at risk» og som er i reell fare for å bli utsett for trugsmål om vald, tortur, fengsling eller forfølgning i sitt heimland, kan vere trygge på at deira personvern blir ivaretatt og sensitive personopplysingar ikkje kjem på avveggar medan dei oppheld seg i Noreg?

GRUNNGJEVING:

Studentavisa Universitas har den siste tida hatt fleire saker om at personopplysingar om forfølgde forskarar ved UiO låg ope tilgjengeleg på nettet i over ett år. Forskarane er i Noreg gjennom det internasjonale nettverket Scholars at Risk, som er ei internasjonal ordning for å hjelpe akademikarar som er utsett for trugsmål om vald, tortur, fengsling på feilaktig grunnlag eller forfølgning i sine heimland. Det er difor potensielt svært alvorleg at sensitive opplysingar om desse personane kan kome på avveie.

Fleire andre universitet og høgskular i Noreg er også inne i Scholars at Risk-programmet. Følgeleg vil også dei handsame tilsvarende sensitive personopplysingar. Datatilsynet har vurdert den konkrete saka knytt til UiO, men har så langt eg er kjent med ikkje tatt initiativ for å undersøke om det ligg føre tilsvarende eller andre trugsmål mot tryggleiken for sensitive personopplysingar for personar som er i Noreg under Scholars at Risk-ordninga ved andre norske utdanningsinstitusjonar.

Eg vil oppmode departementet om snarast å få oversikt over kva rutiner som er etablert for å sikre personvernet til alle forskarar som er i Noreg under Scholars at Risk-programmet, og forsikre seg om at det ikkje ligg føre tryggleikssvikt ved nokon av institusjonane som nyttar ordninga. Dette er viktig både for personane det gjeld, for legitimiteten til Scholars at Risk-programmet, og for at Noreg skal vere eit land fleire forfølgde/true akademikarar kan oppleve det som trygt å søke tilflukt til i framtida.

Svar:

Scholars at Risk er eit anerkjent og viktig nettverk som byrja i USA i 1999. Noreg var tidleg ute med å etablere dette nasjonalt. No har nettverket over 500 institusjonar i 40 land som deltakarar. Alle universiteta, ein del høgskolar, eit forskingsinstitutt (CMI), i tillegg til Studentene og akademikernes internasjonale hjelpefond, Universitets- og høgskolerådet og Forskerforbundet er med i SAR-Norge.

SAR-Norge arbeider for å promotere og verna akademisk fridom og andre kjerneverdier i høgare utdanning, gjennom opplæring og informasjonsarbeid, overvaking og rapportering av overgrep, og ikkje minst ved å skaffe vern for utsette akademikarar ved å tilby eit tidsavgrensa opphald på ein annan høgare utdanningsinstitusjon. Akademisk fridom er under større press i fleire land enn før.

Ei rekkje norske institusjonar har eller har hatt SAR-akademikarar. Deltaking og finansiering ligg på den enkelte institusjon. Kunnskapsdepartementet støtta arbeidet til Scholars at Risk Norge med 1,3 mill. kroner for åra 2019-2020.

Det er vidare slik den enkelte institusjon har ansvaret for ei trygg og god gjennomføring av opphaldet til utsette akademikarar. Institusjonane har ansvaret for å ivareta personvernet til alle sine tilsette. Det ligg i namnet Scholars at Risk, at dette er særleg viktig for denne utsette gruppa. Regelverket er tydeleg, og det som skjedde ved Universitetet i Oslo er eit uheldig tilfelle av svikt i rutinane. Då feilen vart oppdaga, så meldte universitetet det som avvik til Datatilsynet, slik dei har plikt til.

Ansvaret for informasjonstryggleik og personvern er, i tillegg til at det er nedfelt i regelverk, også eit viktig tiltaksområde i Strategi for digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren, 2021-2025. Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse lagar kvart år ein risiko- og tilstandsrapport på dette området, den siste kom i juni 2022. Der er det også tilrådingar til korleis arbeidet kan styrkast. Departementet føreset at institusjonane arbeider aktivt med desse tilrådingane.

Arbeidet med informasjonstryggleik og personvern er viktig, og enno viktigare i dag i lys av det endra trusselbiletet i verda. Departementet følgjer dette arbeidet nøye.

SPØRSMÅL NR. 115**Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Kim Thoresen-Vestre****Besvart 20. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva vil kultur- og likestillingsministeren gjøre for å fjerne friskolene sin mulighet til å diskriminere homofile i ansettelse og diskriminerende vranglære?

BEGRUNNELSE:

I mitt spørsmål til kunnskapsministeren 24.03.2022 om diskriminering av homofile ved ansettelse i skoler, var svaret at Likestillings- og diskrimineringsloven gir adgang til lovlig forskjellsbehandling i §9. Det ble også påpekt at dette ansvarsområdet ligger til kultur- og likestillingsministeren. I den forbindelse er det ønskelig at statsråden ser grundig på skolesaker som bevisst diskriminerer homofile og ta stilling til om dette skal få fortsette. I mitt spørsmål fra 24.03.2022 viste jeg til Gjennestad videregående skole, som helt åpenbart diskriminerte i en stillingsannonse lagt ut 22.03.2022. (<https://framtida.no/2022/03/24/gjennestad>)

Dessverre er ikke dette et unikt tilfelle i norsk skole, hvor de voksne helt tydelig har inntatt et diskriminerende og skadelig standpunkt som de urettmessig påtvinger andre voksne. I enkelte tilfeller påtvinger de også barn disse skadelige holdningene! Trønder-Avisa har denne måneden rullet opp en sak om Innherred Kristne skole som blant annet lærer elevene at homofili er synd. Dette må kultur- og likestillingsministeren mene noe om og gjøre noe med (<https://www.t-a.no/statsraden-om-rektors-homofili-uttalelser-loven-er-klar/s/5-116-1616592>).

Likheten mellom disse forskjellige skolene, er at de til tross for aktiv diskriminering mottar statsstøtte! Det er svært dobbeltmoralsk at staten bidrar til finansiering av skoler som bevisst diskriminerer homofile, uansett om det er i ansettelse eller i uttalt kunnskapsoverføring til norske elever.

Svar:

Kultur- og likestillingsministeren har bedt meg svare fordi skoler godkjent etter privatskoleloven inngår i mitt ansvarsområde.

La meg understreke at privatskoleloven stiller klare krav til godkjente privatskoler. Privatskolens styre har et lovfestet, kontinuerlig ansvar for å sørge for at skoledriften er i samsvar med gjeldende regelverk, både når det gjelder privatskoleloven og annet relevant regelverk, som blant annet likestillings- og diskrimineringsloven.

Disse skolene påtar seg et stort samfunnsansvar, og jeg er opptatt av at skolene er seg dette ansvaret bevisst. Diskriminering i norske skoler er uakseptabelt, forskjellsbehandling på grunn av religion er ikke noe unntak. Likestillings- og diskrimineringsloven åpner riktignok for at religiøst begrunnet forskjellsbehandling kan være lovlig i enkelte tilfeller. Jeg vil likevel understreke at unntaksadgangen er snever og at det er viktig at unntaksadgangen ikke brukes i større utstrekning enn loven tillater.

Jeg vil også understreke at likestillings- og diskrimineringsloven § 27 stiller krav om at læremidler og opplæring skal bygge på likestillings- og diskrimineringslovens formål. Denne bestemmelsen gjelder også privatskoler godkjent på livssynsgrunnlag.

Utdanningsdirektoratet fører tilsyn med privatskolene. Privatskoleloven gir tilsynsmyndigheten hjemmel til å reagere dersom det avdekkes brudd på privatskoleloven, det avdekkes forhold som er i strid med forutsetningene for godkjenningen og også dersom det avdekkes brudd på annet regelverk enn privatskoleloven og dette forholdet svekker tilliten til skolen. Når det gjelder den konkrete saken som har kommet fram i media den siste tiden om Innherred Kristne skole, har jeg forsikret meg om at Utdanningsdirektoratet som tilsynsmyndighet er kjent med saken.

La meg også understreke at dersom noen mener seg diskriminert, kan det tas kontakt med Likestillings- og diskrimineringsombudet som gir råd og veiledning, og det kan eventuelt klages til Diskrimineringsnemnda som er et nøytralt forvaltningsorgan som avgjør klager om diskriminering og trakassering.

SPØRSMÅL NR. 116**Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Kim Thoresen-Vestre****Besvart 21. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sørge for nasjonal kartlegging av ufrivillig skolefravær?

BEGRUNNELSE:

Før pandemi og nedstenging så vi klare tegn på at norske skoleelever slet med ufrivillig skolefravær. Dette ble, som følge av pandemi og nedstenging, ytterligere forsterket. I dag melder enkelte skoler og kommuner om et fravær de ikke helt får taket på hvordan de skal møte. Mange kommuner har heller ikke systemet på plass for å identifisere ufrivillig skolefravær på en systematisk måte, og får derfor heller ikke grepet inn så tidlig som mulig med forsøk på avhjelpende tiltak. Kommunene mangler oversikt over det faktiske antallet elever med slikt fravær og fylkeskommunene likeså. Men det viser seg at mye av dette har rot helt ned i tidlig barneskolealder. Lærere, helsesykepleiere, rektorer og barnevern roper varsko. Vi mangler samtidig nasjonale tall på ufrivillig skolefravær og regjeringen må sikre at vi har systemet på plass for å avdekke det riktige tallgrunnlaget. Kun på denne måten vet vi omfanget av problemet.

Ufrivillig skolefravær rammer ikke bare den enkelte elev. Historier om foresatte som tvangskjører barna sine til skolen, mens de gråter, gjør inntrykk. For noen barn stopper det akkurat i det de skal ut av bilen, og noen foreldre sier de av ren frustrasjon bruker makt for å tvinge barna ut av bilen. Noen elever aksepterer å bli kjørt til skolen, men går hjem istedenfor å gå til timen. Felles for disse er at de gjerne vil på skolen, men de mestrer ikke tanken på å gå inn på skolen engang. De skulker ikke, de sniker seg ikke unna undervisning, men de takler ikke å delta i skolehverdagen. Problemet er altså også et problem for hver enkelt familie, når de havner i krise med et barn som ikke kommer seg på skolen. Kanskje må de voksne ta seg fri fra jobb. Kanskje blir de selv utmattet og sykemeldt fordi denne krisen går utover deres psykiske helse. Samfunnet taper penger på kort sikt når foresatte har fravær fra jobb, og på lang sikt dersom dette får følger for det kommende arbeidslivet til de utsatte elevene. Noe må gjøres. Derfor burde vi starte med å kartlegge det reelle antallet elever som sliter med dette. Deretter må det handles raskt.

Svar:

Tilstedeværelse på skolen er viktig både for at elevene skal få opplæringen de har krav på, og for at skolen skal kunne

støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling. Alle elever har rett på tilrettelegging og et godt skolemiljø, slik at de trives og kan få godt utbytte av opplæringen.

Vi vet at noen elever dessverre har alvorlig høyt skolefravær, og at enkelte av disse av ulike årsaker ikke klarer å gå på skolen. Dette er en utfordring jeg tar svært alvorlig. Jeg har derfor nylig gitt Utdanningsdirektoratet et oppdrag om å utrede ulike forhold knyttet til skolefravær, der jeg blant annet ber dem se på hvordan vi kan få bedre informasjon om fraværet på alle trinn i skolen. Som en del av utredningen må direktoratet også vurdere behovet for et nasjonalt fraværsregister for grunnskolen og hvordan det eventuelt kan innrettes for å gi bedre informasjon om elevenes fravær. Fristen for denne delen av oppdraget er 14. juli 2023. I det samme oppdraget har jeg videre bedt direktoratet vurdere hvilke tiltak som kan settes inn for å bremse utviklingen og utbredelsen av høyt skolefravær både på kort sikt og på lengre sikt. Utdanningsdirektoratets vurderinger og anbefalinger vil være viktige for hvordan vi følger opp dette videre.

SPØRSMÅL NR. 117**Innlevert 14. oktober 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 26. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil regjeringen redde REC Solar gjennom strømstøtte eller andre bevilgninger over statsbudsjettet?

BEGRUNNELSE:

Solcelleprodusenten REC Solar er i en akutt krise på grunn av høye strømpriser. Mer enn 200 ansatte i Kristiansand og Porsgrunn er permittert. Maksimal permitteringsperiode er 26 uker. Det betyr at REC Solar risikerer å måtte stenge for godt allerede til våren hvis ikke det kommer en løsning på strømprisproblemet. Selskapet ser ingen mulighet til å starte opp driften igjen i overskuelig fremtid hvis dette ikke løses.

95 prosent av verdens solenergiproduksjon foregår i Kina. EU har massive ambisjoner om økt utbygging av solenergi, men Norge er i dag ett av svært få europeiske land som har en etablert solcelleproduksjon. I EU er det nå topp prioritert å gjenreise en europeisk solcelleindustri uavhengig av Kina. EU vil gå langt i å gi økonomisk støtte til egen solindustri.

Norsk solindustri inkludert REC Solar har dermed et forsprang og et stort potensial til å bli en viktig leverandør til det europeiske solenergimarkedet. Forutsatt at REC overlever den akutte strømpriskrisen, vil selskapet med sin verdensledende energi- og miljøeffektive produksjon kunne stå i fremste rekke.

Regjeringen har varslet et grønt industriløft, og har blant annet gått inn med 480 millioner kroner i batteriprodusenten Morrow i Arendal. MDG mener dette er en god investering, men også batterifabrikker trenger strøm, og noen må lage den, fornybart.

Regjeringens forslag om strømstøtte til næringslivet er beregnet å omfatte 20 000 bedrifter og har en prislapp på om lag 3 milliarder kroner. Kraftintensiv virksomhet vil imidlertid ikke kunne få tilskudd under ordningen.

Dette skaper den paradoksale og uholdbare situasjonen at en bedrift som skal produsere morgendagens fornybare energi kan gå over ende nå på grunn av en kortvarig uheldig posisjon i det norske strømmarkedet.

REC Solar trenger ikke langvarige subsidier. Selskapet trenger hjelp ut av en akutt krise som skyldes eksepsjonelt høy strømpris. REC Solar er konkurransedyktig når strømprisene er på et normalt nivå.

Svar:

Norge har vært en pioner i utviklingen av solindustrien, som siden tidlig på 2000-tallet har vært i kraftig vekst internasjonalt, drevet frem av teknologiutvikling og kostnadsreduksjoner. Utviklingen har presset lønnsomheten til etablerte aktører hvorav flere norske, fordi det hele tiden kommer nye aktører til som produserer til lavere kostnader. Vårt høye kostnadsnivå i Norge har stilt sterke krav til forbedring av teknologi, effektivitet og egenskaper til produktene som leveres.

Om vi løfter blikket gir utbredelsen av solkraft utvilsomt grunn til optimisme i arbeidet med utslippsreduksjoner og grønn omstilling. Samtidig er potensialet for miljøgevinster betydelig dersom også verdikjeden for sol baseres på mer bærekraftig mineraluttak, på fornybar kraft og høy grad av sirkularitet gjennom verdikjeden. For å sikre langsiktige konkurransefortrinn i Europa om løsningene som skal ta oss gjennom det grønne skiftet, vil det være behov for å sikre at bærekraft blir et varig fortrinn gjennom å kunne dokumentere høy klima- og miljønytte.

Norge og norsk industri har kanskje verdens beste forutsetninger for å lykkes i det grønne skiftet, men det krever større ambisjoner, høyere tempo, bedre gjennomføringsevne og mer systematisk samarbeid enn i dag. Det er først og fremst bedriftenes eget ansvar å utnytte markedsmulighetene og håndtere utfordringene som følger av det grønne skiftet. Løftet som må til er likevel av et slikt omfang at også staten må engasjere seg mer gjennom en aktiv og ambisiøs industripolitikk som spiller på lag med bedriftene. Med dette som utgangspunkt har regjeringen tatt initiativ til et Grønt industriløft, hvor målet er å gjøre Norge til en grønn industri- og energigigant basert på våre naturressurser, kunnskapsmiljøer, industrielle kompetanse og historiske fortrinn. Dette vil bidra til å sette fart på omstillingen, skape jobber over hele landet, styrke investeringene på fastlandet, øke eksporten og kutte klimagassutslippene.

Sju innsatsområder er utpekt i arbeidet, inkludert prosessindustrien som leverer byggesteiner for det grønne skiftet og til utbygging av solkraft. Grønt industriløft viser at vi må forsterke vårt industrielle samarbeid langs flere akser om vi skal nå våre mål, hvor det er summen av rammevilkårene som må være kraftfulle nok til å utløse privat kapital. Dette inkluderer politikkområder som kraft, kapital, forskning, fagarbeiderkompetanse, areal, markedsadgang og bærekraftsreguleringer. Tettere samarbeid med våre internasjonale partnere som EU, USA og andre sentrale enkeltland står sentralt i Grønt industriløft. For tiden

konkretiserer vi med EU handlinger i et industrielt partnerskap om råmaterialer og batterier, som også inkluderer prosesserte materialer fra prosessindustrien herunder til solkraft.

For norske bedrifter som forbruker mye kraft er profesjonell tilnærming til kraftpriser en nødvendighet, og for mange bedrifter vil løsningen være å inngå fastprisavtaler som gir forutsigbare kraftkostnader. Det er viktig at selskapene skal drive for egen regning og risiko. Hvis vi forrykker denne balansen og skattebetalerne skal stille opp når det blir for vanskelig, vil det over tid svekke produktiviteten og verdiskapingen til næringslivet i landet.

Samtidig arbeider regjeringen for at ren og rimelig kraftforsyning fortsatt skal være et viktig konkurransefortrinn for norsk industri, slik det har vært i mange tiår. En rekke tiltak vil i sum bidra på kort og lengre sikt, inkludert kraftfull utbygging av vindkraft, lokal bruk av solkraft, opprustning av vannkraft, energisparing og energieffektivisering, økt utbygging av strømmnett, samt økt saksbehandlingskapasitet for mer effektiv konsesjonsbehandling. Vi fremmer også inngåelse av fastprisavtaler for private og bedrifter.

Regjeringen har i dialog med partene i arbeidslivet lagt frem en bred strømstøttepakke som fremmer energisparingstiltak, som hensyntar presset i økonomien og som innebærer at myndighetene ikke overtar risikoen for

prisøkninger på innsatsvarer som bør ligge hos næringsaktørene.

Videre har regjeringen i Prop. 1 LS (2022-2023) foreslått endringer i grunnrenteskatten for vannkraft som skal legge bedre til rette for at kraftnæringen kan tilby gode fastprisavtaler til sluttbrukere. Som det fremgår av proposisjonen, foreslår regjeringen at strømleverandørene skal kunne tilby standardiserte fastprisavtaler til sluttbrukerne med et maksimalt prispåslag på den fastprisen leverandørene betaler til kraftprodusentene. Det foreslås i proposisjonen at endringene skal tre i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2023 og med virkning for kontrakter mellom kraftprodusent og strømleverandør inngått i 2022, 2023 og 2024, for kraft som leveres 1. januar 2023 og senere. De foreslåtte endringene vil legge bedre til rette for at bedrifter skal få tilgang til fastprisavtaler og mer forutsigbare strømregninger.

Vi erfarer ofte at kriser gir grunnlag for nødvendige omstillinger. Den senere tids kraftprisøkning har eksempelvis forsterket etterspørselen etter solkraft også her i Norge, noe som er positivt. Innstallering av solkraft på for eksempel næringsbygg, låvetak og privatboliger kan, sammen med bruk av batterier for energilagringsformål, innen forholdsvis kort tid gi vesentlige bidrag til den pressede kraftbalansen vi står overfor i Sør-Norge.

SPØRSMÅL NR. 118

Innlevert 14. oktober 2022 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 19. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at ny modell i VTA-O gir reelle muligheter for at personer med utviklingshemming lykkes i ordinært arbeidsliv, med oppfølging av varig karakter, som har et omfang tilsvarende det som praktiseres i HELT MED-modellen?

BEGRUNNELSE:

Ved behandling av Dokument 8:45 S (2021–2022), Innst. 160 S (2021–2022) fattet stortinget følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det utvikles bedre modeller for oppfølging i VTA-O, hvor også andre aktører enn Nav - eksempelvis HELT MED - kan være ansvarlig for oppfølging, og komme tilbake til Stortinget på eg-

net måte, senest innen statsbudsjettet for 2023. Tilrettelagt oppfølging for personer med utviklingshemming i ordinært arbeidsliv må være av varig karakter og ha et omfang tilsvarende det som praktiseres i HELT MED-modellen.»

Oppfølging i HELT MED modellen innebærer at en jobbspesialist i full stilling, med oppfølging av arbeidsgiver og arbeidstaker som hovedoppgave, følger opp tretti arbeidstakere og deres arbeidsgivere. Dette er det mest sentrale elementet i HELT MED-modellen, og den suksessen ansettelsene har vært både for arbeidsgivere og arbeidstakere.

Stortingsvedtaket er klar på at oppfølgingen skal ha varig karakter og ha ovennevnte omfang av oppfølging. Likevel er det i Prop. 1 S Arbeids- og inkluderingsdepartementet, s. 65. beskrevet en forsøksordning med op-

oppfølging som avviker sterkt fra omfanget som praktiseres i HELT MED-ordningen.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet beskriver deler av ordningen slik:

«Tett oppfølging av deltaker i en innledende periode, f.eks. det første året etter ansettelse. Det antas at behovet for tett oppfølging vil reduseres etter noe tid i virksomhet. Oppfølgingen vil da i hovedsak overlates til virksomheten selv. Det etableres imidlertid en beredskap av varig karakter, hvor virksomhetene og brukere skal kunne få støtte på kort varsel når det blir nødvendig».

Svar:

Varig tilrettelagt arbeid (VTA) er et viktig arbeidsmarkedstiltak for uføretrygdde med behov for tett oppfølging og spesiell tilrettelegging. Om lag én av fire personer som har arbeid gjennom VTA er tilsatt gjennom ordningen VTA i ordinær virksomhet (VTA-O). For øyeblikket gjelder dette om lag 3000 personer.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal utvikle et forsøk med tettere oppfølging i VTA i ordinær virksomhet med sikte på oppstart i 2023. Forsøket er inspirert av arbeidet til stiftelsen Helt med, men det må bl.a. prøves ut hvordan en slik oppfølgingsordning best kan tilpasses et tilbud i større skala, de praktiske og juridiske rammene for arbeidsmarkedstiltakene samt lokale forhold over hele landet.

Både erfaringene fra Helt med og generelle erfaringer med oppfølgingstiltak, tilsier at oppfølgingsbehovet er størst i starten og at intensiteten deretter kan reduseres gradvis. Når Helt med oppgir at en spesialist følger opp 30 deltakere er det et gjennomsnitt som gjenspeiler at mange av deltakerne har vært i ordningen i flere år. Det vil vanligvis kreves større ressursinnsats ved oppstart.

Både Helt med og VTA i ordinær virksomhet forutsetter at den daglige oppfølgingen er arbeidsgivers ansvar. I forsøket skal arbeidsgivers oppfølgingsansvar i VTA-O suppleres med ekstern oppfølgingskompetanse som man ikke kan forvente at virksomhetene besitter selv. Det er et mål at det å ha arbeid gjennom VTA-O skal være så likt et vanlig arbeidsforhold som mulig. Det tilsier bl.a. at man skal gi så mye oppfølging som nødvendig, men heller ikke mer.

Erfaringen fra Helt med er likevel at målgruppen krever noe ekstern oppfølging også i et langsiktig perspektiv. Selv i en situasjon hvor arbeidsforholdet har fungert godt over lengre tid, kan det oppstå uforutsette situasjoner knyttet til brukeren selv eller til bedriften (f.eks. behov for å finne nye arbeidsoppgaver etter omorganisering). Det er derfor viktig at både brukere og virksomhet kan være trygge på at de kan motta oppfølgingsbistand innen rimelig tid.

Hensikten med forsøket er å samle erfaringer. Blant annet kan det være noe usikkert hvilken ressursinnsats som kreves over tid. Dette er noe som trolig vil fremstå klarere i løpet av forsøket og gjennom en påfølgende evaluering.

SPØRSMÅL NR. 119

Innlevert 14. oktober 2022 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 20. oktober 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Da Sverige innførte skolepenger for internasjonale studenter, gikk antallet nye studenter fra land utenfor EU/EØS ned med 80 prosent fra det ene studieåret til det neste, ifølge Khrono. Erfaringene fra Sverige viser at det kom ekstremt få fra de fattigste landene med mindre de mottok et stipend.

Når regjeringen nå vil innføre skolepenger i Norge, vil regjeringen også styrke stipendordninger eller på andre måter sørge for rekruttering av internasjonale studenter som ikke har mulighet til å komme til Norge uten støtte?

Svar:

Spørsmålet er stilet til kunnskapsministeren, men besvarer meg som ansvarlig statsråd for dette feltet.

Norge er et populært studieland for utenlandske studenter, og det ønsker jeg at det fortsatt skal være. Norge er samtidig ett av få land hvor ingen internasjonale studenter frem til nå har betalt studieavgift. Norske universiteter og høyskoler har over mange år jobbet med å utvikle og heve kvaliteten i høyere utdanning, og nå mener vi at nivået er så høyt på norsk høyere utdanning at norske universiteter og høyskoler er godt rustet til å rekruttere

internasjonale studenter basert på kvaliteten i tilbudene, og ikke med grunnlag i at tilbudene er gratis.

Regjeringen foreslår derfor å innføre studieavgift for internasjonale studenter fra utenfor EØS-området og Sveits. Forslaget innebærer at universitetene og høyskolene skal kreve minst kostnadsdekkende studieavgift for studenter fra utenfor EØS-området og Sveits fra og med høstsemesteret 2023. Vi innfører derimot ikke studieavgift for studenter fra disse landene som kommer som utvekslingsstudenter til Norge på avtaler mellom norske og utenlandske institusjoner. Vi ønsker at det skal komme flere internasjonale studenter til Norge på slike utvekslingsavtaler, og derfor skjermes vi disse studentene. Dette er i tråd med målene i Meld. St. 7 (2020-2021) En verden av muligheter – Internasjonal studentmobilitet i høyere

utdanning og i tråd med Panorama-strategien, regjeringens strategi for forsknings- og høyere utdanningssamarbeid med prioriterte samarbeidsland utenfor Europa, hvor vekten ligger på å øke antallet utvekslingsstudenter som kommer til Norge. På den måten opprettholder vi muligheten for studenter fra alle land i verden til å komme til Norge for å studere uten å betale studieavgift.

Den økonomiske situasjonen krever at vi gjør noen klare prioriteringer i budsjettet, og det å innføre studieavgift for studenter fra land utenfor EØS og Sveits, er en av disse prioriteringene. Vi innfører studieavgift nå, og så vil vi se på helheten og vurdere ordningen når den har fått fungert over tid. I den sammenheng kan det være aktuelt å vurdere eventuelle stipendordninger.

SPØRSMÅL NR. 120

Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou

Besvart 25. oktober 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor Forsvaret på nytt har inngått samarbeid med interesseorganisasjonen Norsk Narkotikapolitiforening (NNPF)?

BEGRUNNELSE:

Etter flere avsløringer om rolleblanding og for tette bånd mellom interesseorganisasjonen NNPF og politiet, ba politidirektør Benedicte Bjørnland i 2021 Justis- og beredskapsdepartementet om å nedsette et utvalg for å granske bindinger mellom politiet og organisasjonen. Organisasjonen er kritisert på grunn av rolleblanding og enkelte politiske standpunkter.

Også Forsvaret iverksatte tiltak for å distansere seg. Etter en avsløring fra NRK i juni 2021, der det fremkom at Forsvaret sponset medlemskap i NNPF for sine ansatte, tok Forsvaret selvkritikk og avsluttet sponsingen.

11. oktober i 2022 kunne Dagbladet likevel avsløre at Forsvaret har kjøpt kurs av organisasjonen om blant annet hva som skjer i legaliseringsdebatten. Målsettingen med kurset er, ifølge dokumenter Dagbladet har fått innsyn i, «å gi kursdeltakerne grunnleggende kunnskaper innenfor fagområdet rus og gjøre dem kjent med metoden «Tegn og symptomer», slik at de kan avsløre om en person er ruset der og da».

Svar:

Forsvaret har opplyst at det ikke er riktig at de på nytt har inngått samarbeid med Norsk Narkotikapolitiforening (NNPF), men at samarbeidet om kurset «Tegn og symptomer på misbruk av narkotika og andre rusmidler» har pågått over flere år. Forsvaret har nå kansellert alle kurs med NNPF. Det er en beslutning jeg mener er riktig. Forsvaret kjøper ikke lenger noen tjenester av NNPF, og samarbeider dermed ikke lenger med interesseorganisasjonen.

SPØRSMÅL NR. 121**Innlevert 13. oktober 2022 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen****Besvart 26. oktober 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Stiftelsen Ask Bo- og omsorgssenter er et eksempel på en ideell stiftelse som har fått store uforutsette kostnader på grunn av strømkrisen og stor prisstigninger på mat og annet, de har ikke ekstra inntekter. Dette kan føre til kutt som forringer kvaliteten og tryggheten på sykehjemmet.

Vil statsråden sikre en strømstøtte til stiftelsesdrevne sykehjem, omsorgssentre og andre helseinstitusjoner?

BEGRUNNELSE:

Svært mange sykehjem og omsorgssentre er drevet av stiftelser, disse har ofte faste avtaler med kommuner og helseforetak som regulerer deres inntekter, uten mulighet til å påvirke disse. Strømkrisen og høye matvarepriser, samt høyere lønnsvekst enn ventet gir store ekstrakostnader som stiftelsene som oftest ikke vil kunne få dekket grunnet sine faste regulerte avtaler. Sykehjem og omsorgssentre har svært begrenset mulighet til å spare strøm, man kan ikke la de eldre fryse på rommene sine. Uten kompensasjonsordning som kan dekke de enorme kostnadene vil det kunne få svært uheldige konsekvenser for eldre og pleietrengende ved våre stiftelsesdrevne helseinstitusjoner.

Svar:

Ekstraordinære tilhøve har ført til uvanleg høge stråmprisar det siste året. Dette har gitt både bedrifter og hushald auka kostnader. Regjeringa har valt å prioritere støtte til energioppgradering av sjukeheimar og omsorgsboligar som kommunen sjølv er eigar av. Mange av dagens kommunale sjukeheimar og omsorgsboligar er eldre bygg der potensialet for å redusere energibehovet er stort. Som eit ledd i regjeringa si satsing på energitiltak, har regjeringa derfor foreslått ei ny tilskotsordning gjennom Husbanken, som skal bidra til energioppgradering av kommunalt eigde utleigebustader, omsorgsbustader og sjukeheimar.

Det klart viktigaste tiltaket i møte med høge og ustabile kraftprisar, er regjeringa sitt forslag om endringar i skattereglane, som skal gjere det gunstigare å tilby betre fastprisavtalar.

Regjeringa lanserte 16. september fleire tiltak som skal hjelpe straumintensive føretak. Tiltaka har blitt konkretiserte i forslag som blei lagt fram for Stortinget 30. september.

Regjeringa foreslår å opprette ei lånegarantiordning og ei energitilskotsordning for næringslivet, som er anslått å omfatte om lag 20 000 bedrifter i område med særleg høge stråmprisar. Ordningane er utarbeidde i tett dialog med partane i arbeidslivet, og vil bidra til å trygge arbeidsplassar og næringsverksemd lokalt. NHO, LO og Virke oppfordrar derfor Stortinget til å vedta ordningane som regjeringa har lagt fram.

Energitilskotsordninga er retta mot bedrifter med straumkostnader tilsvarande minst 3 prosent av omsetninga i første halvår 2022, og som i tillegg har fått sine stråmprisar dubla det siste året. Regjeringa foreslår at ideelle organisasjonar som er registrerte i Foretaksregisteret med omsetning på minst 50 000 kroner, blir omfatta av ordninga. Dersom bedrifta også har gjennomført ei energikartlegging, kan ein søke om tilskot til å dekke både deler av stråumrekninga og deler av ev. investering i energitiltak. Bedrifter som òg investerer i energitiltak, og søker om støtte til det, kan få dekkja stråumkostnader tilsvarande inntil 45 prosent av stråumprisen over 70 øre per kWh, og i tillegg få inntil 50 prosent av investeringskostnaden ved energitiltaket. Tiltaka som kvalifiserer for støtte, er i stor grad tiltak som næringslivet ikkje kan få støtte til i dag, som installering av energistyringssystem, etterisolering og solcellepanel. Sjukeheimar, omsorgssenter og andre helseinstitusjonar som er ideelle stiftingar, er registrerte i foretaksregisteret og har ein omsetnad på minst 50 000 kroner, er omfatta av energitilskotsordninga.

Til slutt vil eg og vise til brev frå næringsministeren 16. september til alle offentlege innkjøparar i landet, der det vert oppfordra til balanserte kontraktar, og til å vere imøtekommande med bedrifter som ønskjer å reforhandle eksisterande avtalar. Reglane for offentlege innkjøp opnar for å kunne reforhandle pris når det skjer utforutsette ting. Regjeringa oppmodar offentlege innkjøparar om å forsøke å finne konstruktive løysingar for utsette bedrifter som no slit, og som risikerer å tape pengar på kontraktane dei har inngått.

SPØRSMÅL NR. 122**Innlevert 12. oktober 2022 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen****Besvart 24. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Sykepleiermangelen, og mangel på helsepersonell generelt er stor. Når man mangler intensivsykepleier ved sykehus, blir operasjoner utsatt, når man mangler sykepleiere eller annet kvalifisert helsepersonell i kommunene får ikke eldre og pleietrengende den helsehjelpen de trenger.

Vil statsråden sette inn tiltak for å bedre situasjonen for norsk helsepersonell?

BEGRUNNELSE:

Allerede før pandemien mangler vi 7 000 sykepleiere i Norge og framskrivninger fra NAV viste da at vi vil mangle så mye som 28 000 sykepleiere innen 2035. Etter krevende forhold knyttet til pandemien er nok situasjonen ikke blitt bedre for norsk helsepersonell. Det er ikke gjort noen større løft for helsepersonell i Regjeringens forslag til statsbudsjett, og Norsk Sykepleierforbund har pekt på at situasjonen vil da bare fortsette i negativ utvikling for norske helsetjenester.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å bevare en sterk og offentlig helsetjeneste som kan gi befolkningen gode og trygge tjenestetilbud. Utdanningen med tilgang på fagfolk i helse- og omsorgstjenestene er noe jeg tar på stort alvor, og som representanten Abrahamsen peker på opplever både sykehus og kommunehelsetjenesten mangel på personell.

Bemanningsutfordringene kan ikke møtes ved bare å utdanne flere. De krever også nye løsninger hvor blant annet teknologi, innovasjon, oppgavedeling, samhandling og brukermedvirkning vil være sentralt for å dempe bemanningsutfordringene, samtidig som kvalitet og tilgjengelighet i helse- og omsorgstjenestene ivaretas.

Noe av det første regjeringen gjorde innen helseområdet var å oppnevne Helsepersonell-kommisjonen. Kommisjonen skal levere sin NOU 1. februar 2023. Den skal etablere et bedret kunnskapsgrunnlag og foreslå treffsikre tiltak i årene framover for å utdanne, rekruttere og beholde kvalifisert personell i helse- og omsorgstjenesten i hele landet. NOUen vil være et viktig arbeid som inngår i kunnskapsgrunnlaget for den kommende stortingsmeldingen Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

Arbeid og innsats innen området pågår allerede og det omfatter blant annet bevilgning av 64 millioner kroner til 200 utdanningsstillinger for spesialsykepleiere in-

nen anestesi-, barne-, intensiv-, operasjon- og kreftsykepleie (ABIOK), samt jordmødre i 2022. For 2023 foreslås det 199 millioner kroner for å fortsette satsingen, og til å opprette 200 nye utdanningsstillinger for spesialsykepleiere. For å bidra til behov for spesialisert sykepleiekompetanse i kommunene, foreslås det 13 millioner kroner til lønnstilskudd til sykepleiere som tar masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie (AKS).

Regjeringen er også opptatt av at universiteter og høyskoler utdanner flere sykepleiere og at de bidrar til å dekke arbeidslivets kompetansebehov. Regjeringen har derfor tildelt 300 studieplasser til sykepleierutdanning, og bedt utdanningsinstitusjonene prioritere spesialsykepleieutdanning innen anestesi, barn, intensiv, operasjon og kreft. I tillegg har regjeringen bedt utdanningsinstitusjonene om å øke utdanningskapasiteten i bachelorutdanning i sykepleie med 200 studieplasser, finansiert innenfor egne rammer. Totalt vil dette på sikt gi en økt utdanningskapasitet tilsvarende 500 studieplasser.

Rekruttering er viktig, men det er like viktig å jobbe for å beholde fagfolkene vi allerede har. Regjeringen legger fram Opptappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten. Med denne planen ønsker regjeringen å bistå kommuner i deres arbeid med å løse personellmangelen både på kort og lang sikt. I planen ser vi på tiltak som skal bidra til rekruttering av sykepleiere, særlig til rekrutteringssvake distriktskommuner. Vi ser også på tiltak som legger til rette for best mulig bruk av tilgjengelig personell. Det handler blant annet om alternative turnusordninger, om delte stillinger og retten til heltidsjobb for å sikre økt forutsigbarhet i tjenestetilbudet til den enkelte.

Det er behov for ulike tiltak og grep for å utdanne, rekruttere, utvikle og beholde fagfolk i helse- og omsorgstjenestene, og det arbeides det kontinuerlig med både på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

SPØRSMÅL NR. 123**Innlevert 14. oktober 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 25. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

FHI skriver i ukesrapporten for uke 39 og 40 at de frykter en ny koronabølge i befolkningen på grunn av avtagende immunitet.

Hvordan ser regjeringen for seg høsten og vinteren som ligger foran, og hva slags beredskap er på plass for en potensiell ny bølge med koronasmitte?

Svar:

I flere europeiske land ses nå økende smittespredning og sykehusinnleggelse med covid-19. Dette kan være begynnelsen på en ny bølge som skyldes avtakende immunitet i befolkningen, nye undervarianter med større evne til å omgå immunitet og kaldere vær. Det er sannsynlig at covid-19-epidemien også i Norge vil vokse utover senhøsten og vinteren, men det er usikkert hvor stor denne bølgen vil bli. Antall nye pasienter innlagt i sykehus med covid-19 som hovedårsak har vært relativt stabilt de siste ukene.

Både departementet og jeg har god oversikt, og er klare til å agere hvis situasjonen tilsier det. Overvåking av den epidemiologiske situasjonen er en prioritert oppgave for Folkehelseinstituttet. Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet vurderer hele tiden situasjonen, og skal, sammen med andre relevante aktører, ha beredskap for å forsterke kunnskapsinnhenting, overvåkning, vurdering og rådgivning dersom situasjonen endres. Regjeringens strategi og beredskapsplan legger rammene for hvordan

pandemien håndteres i Norge. Strategien ble oppdatert i april i år og gjelder frem til sommeren 2023. Regjeringens mål for videre håndtering er å ivareta liv og helse samtidig som samfunnet holdes åpent og økonomien kan fungere så normalt som mulig.

Det aller viktigste virkemidlet nå er vaksinasjon. Kommunene tilbyr nå oppfriskningsvaksine til sykehjemsbeboere og alle som er 65 år eller eldre, samt personer i alderen 18–64 år som tilhører risikogrupper. Det kan også bli aktuelt å tilby oppfriskningsvaksine til flere grupper. Vaksinene vi har tilgang på nå beskytter mot både det opprinnelige viruset og nyere varianter av viruset.

Helsetjenesten skal ha beredskap for å kunne håndtere økt smitte. Kommunene skal kunne etablere TISK-tiltak, smittesporing og rask oppskalering av vaksinasjon dersom det blir nødvendig.

Helsetjenestene må kunne mobilisere, oppskalere og håndtere bølger av covid-19-pasienter samtidig med håndtering av andre tilstander og sykdommer som kan oppstå. Dette inkluderer planer for omdisponering av personell som gir fleksibilitet slik at kapasiteten raskt kan skaleres opp ved behov.

Regjeringen har, basert på innspill fra Folkehelseinstituttet, Helsedirektoratet og ulike sektorer og departementer, utarbeidet et overordnet rammeverk med beskrivelse av pakker med smitteverntiltak og innreisetiltak. Disse tiltakspakkene skal bidra til forutsigbarhet for befolkningen og sektorene, samt gi grunnlag for bedre planlegging og beredskap.

SPØRSMÅL NR. 124**Innlevert 14. oktober 2022 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 24. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvor formalisert er denne dialogen, hvem representerer partene i denne sammenhengen, og hvordan vil forslagene om hvordan man kan sikre at tvungen lønnsnemnd ikke blir utfallet av en arbeidskonflikt bli presentert?

BEGRUNNELSE:

I den ordinære spørretimen onsdag 12.10.22 stilte statsråd Ingvild Kjerkol som stedfortreder for statsråd Marte Mjøs Persen i replikkveksling om forslaget fra Rødt om

reell streikerett og tvungen lønnsnemnd. I sin første replikk sa Kjerkol følgende:

«Det har vært dialog mellom Arbeids- og inkluderingsdepartementet og partene over tid. Jeg synes det er viktig at denne dialogen fortsetter, at man gjennomfører den med basis i forslag om hvordan man kan sikre at tvungen lønnsnemnd ikke blir utfallet av en arbeidskonflikt, og at man bør ha en gjennomgang og se på viljen til å søke om og gi riktige dispensasjoner, slik at partene har mulighet til å forhandle med framdrift når man har en konflikt».

Svar:

Det grunnleggende utgangspunktet i Norge er at tariffavtaleforhandlinger er partenes ansvar og noe som myndighetene ikke skal blande seg inn i. Tvungen lønnsnemnd er ikke et virkemiddel regjeringen gjerne tar i bruk, og det er uheldig at ansvaret for konsekvensene blir skjøvet

over på regjeringen. Det er partene som har nøkkelen til hvordan bruk av tvungen lønnsnemnd kan begrenses.

Departementet har tidligere hatt en dialog med partene i arbeidslivet rundt bruken av tvungen lønnsnemnd. I 2019 gjennomførte daværende statsråd to møter med lederne for de åtte hovedorganisasjonene (LO, Unio, YS, Akademikerne, NHO, KS, Virke og Spekter) med tanke på å få deres synspunkter på hvordan arbeidskamp kunne brukes på en måte som ikke medfører fare for liv og helse eller alvorlige samfunnsmessige konsekvenser. Det ble også innhentet skriftlig informasjon fra partene rundt avtaler og praksis knyttet til forhåndsavtaler og dispensasjoner, og deres syn på dette. Inntrykket etter denne dialogen var at partene i all hovedsak var fornøyd med dagens system og ikke ønsket nye regler på området.

Det er av stor betydning at systemet knyttet til konflikter i arbeidslivet herunder systemet med tvungen lønnsnemnd har legitimitet. I lys av de diskusjoner som har funnet sted i kjølvannet av fjorårets og årets lønnsoppgjør, ønsker jeg å gjenoppta dialogen med partene rundt dette temaet.

SPØRSMÅL NR. 125

Innlevert 14. oktober 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 25. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Har statsråden kontroll på at mistenkelig droneaktivitet ved kritisk viktig infrastruktur, ikke utgjør en trussel for sikkerheten i Nordsjøen og for kraft- og vannforsyning til det norske folk, siden det fremstår som om disse mistenkelige dronene ikke blir beslaglagt eller uskadeliggjort og dronepilotene ikke stoppet og avhørt?

BEGRUNNELSE:

De siste månedene har det vært flere observasjoner av mistenkelig droneaktivitet ved kritisk viktig infrastruktur i Norge og ikke minst ved olje-, og gassplattformene i Nordsjøen. Rundt omkring i hele landet har det vært rapporter om mistenkelige droneobservasjoner. Hamar Arbeiderblad rapporterer også om mistenkelig droneaktivitet ved Elvia kraftinstallasjoner i Innlandet.

Mistenkelige droner ved kritisk viktig infrastruktur bør beslaglegges, undersøkes eller uskadeliggjøres og dronepiloten bør lokaliseres og avhøres.

I tillegg har det sannsynligvis vært sabotasje, med påfølgende alvorlig lekkasje, på gassrørene Nord Stream 1 og 2.

Min kollega Marius Nilsen stilte nylig spørsmål til olje- og energiministeren om bl.a. sikkerheten på norske offshoreinstallasjoner. Spørsmålet var veldig konkret men det var ikke svaret. Minister Aasland svarte bl.a.:

«Basert på den høyere etterretningstrusselen mot Norge, har regjeringen forsterket beredskapen med en lang rekke tiltak både på militær og sivil side:

- Mer penger til Marine og Kystvakt, for å trene og øve mer, noe som gir økt evne til alliert mottak.
- 500 mill. kroner til sivil beredskap, bl.a. for å styrke vår kapasitet til å håndtere blant annet sabotasje, påvirkning og etterretning fra fremmede stater.
- Tiltak for å møte digitale trusler: Politiet, PST, E og NSM som sentrale aktører, og opprettelsen av NEST.
- Regjeringen besluttet 27. september 2022 å skjerpe beredskapen ytterligere på infrastruktur, landanlegg og installasjoner på norsk sokkel, både fysisk og digitalt.»

Tiltakene regjeringen iverksetter fremstår både nødven-

dige og fornuftige. Men basert på gjentatte media oppslag om mistenkelig drone aktiviteter og spesielt etter at politiet på Storskog nå arresterte en russer på vei tilbake til Russland med to droner og mye datamateriale i bilen, så reagerer folk flest på hvorfor norske myndigheter ikke viser mer handlekraft for å stoppe denne mistenkelige droneaktiviteten. Det fremstår som om vi bare observerer disse dronene, men ikke uskadeliggjør dem eller beslaglegger dem. I følge NRK så ble Russeren som var på vei over grensa i Finnmark, stoppet tilfeldig i en ren rutinekontroll. Det er ikke betryggende at det var en tilfeldig rutinekontroll som bidro til at russeren med droner ble stoppet og arrestert.

Svar:

Krigen i Ukraina har endret den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa. Regjeringen har besluttet å iverksette tiltak for å skjerpe beredskapen på norsk sokkel og ved annen kritisk infrastruktur. Regjeringen har styrket den sivile beredskapen helt siden den tiltrådte høsten 2021.

PST og politiet samarbeider tett og vurderer fortløpende om det er behov for å treffe tiltak som svarer på en eventuell utvikling i trusselbildet. Politiet, med

støtte fra Forsvaret, har blant annet iverksatt tiltak flere steder i landet rettet mot ulovlig bruk av droner. Politiet og PST har mottatt mange tips om ulovlig dronebruk etter at de anmodet befolkningen om å melde fra om uvanlig eller mistenksom adferd. Politiet har pågrepet flere personer og tatt beslag i droner og annet utstyr den senere tiden. Etterforskningen av dette er nå overtatt av PST. Det er viktig at PST får etterforsket hendelsene før vi trekker konklusjoner.

Utviklingen den siste tiden, understreker viktigheten av all beredskapen regjeringen har satt i verk etter krigsutbruddet i Ukraina. Blant annet tiltak regjeringen fremmet i Prop. 78 S (2021-2022).

Flere utenlandske statsborgere er blitt stanset, pågrepet og varetektsfengslet rundt omkring i Norge blant annet i forbindelse med bruk av droner i høst. Dette viser at politiet har økt årvåkenhet og følger opp både tips og etterretningsinformasjon. Sakene blir etterforsket på vanlig måte av politiet.

Regjeringen har videre styrket politiets dronekapasitet i alle politidistrikt, og man utdanner et stort antall dronepiloter. Politiet har også fått i oppdrag å anskaffe antidroneutstyr for 57 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 126

Innlevert 15. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 25. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Gitt den noverande atomtrusselen i Europa, vil regjeringa stemma for FN-resolusjonen som seier at atomvåpen har katastrofale humanitære konsekvensar og at det er i menneskeslekta si interesse at atomvåpen aldri blir brukt igjen, under nokon omstende?

GRUNNGJEVING:

I Hurdalsplattformen seier regjeringa at dei vil «øke Norges innsats for kjernefysisk nedrustning» og «ta initiativ til å fokusere på de humanitære konsekvensene av atomvåpen». Likevel trekte Noreg seg frå ei fellesfråsegn om dei humanitære konsekvensane av atomvåpen som vart lagt fram under tilsynskonferansen til Ikkje-spreiingsavtalen i august. Seinare i oktober skal det stemmast over ein tilsvarande resolusjon om dei humanitære konsekvensane av atomvåpen i FNs generalforsamling. To andre

Nato-land, og Sverige og Finland, har tidlegare stemt for denne resolusjonen.

Svar:

Arbeidet med humanitære konsekvensar er særst viktig for regjeringa. I hovudinnlegget vårt til FN sin 1. komité for nedrusting og internasjonal tryggleik sa vi følgjande:

«Ein kvar bruk av kjernevåpen ville hatt globale konsekvensar. Dei humanitære og miljømessige konsekvensane ville verte katastrofale. Ja, det er i interesse for heile menneskeslekta si overleving at kjernevåpen aldri blir brukt igjen. Ein kjernevåpenkrig kan ikkje vinnast, og må aldri utkjempast. Vi kan difor ikkje tillate at terskelen for bruk av kjernevåpen vert senka. Vi må oppretthalde vår innsats for å senke risikoen og bane veg for framtidige nedrusting- og rustningskontrollavtalar.»

FNs 1. komité for nedrusting og internasjonal tryggleik handsamer ei lang rekkje av resolusjonar og vedtak.

I år er det lagt fram heile 76 slike, som komiteen skal ta stilling til frå 28. oktober.

Noreg støtter opp fleire resolusjonar som er viktige for å fremja konkrete tiltak for nedrusting, og for å arbeide for målet om ei verd utan kjernevåpen. For fleire av resolusjonane er det framleis tingingar om den endelege teksta.

I ei tid med krig i Europa og truslar frå Russland om bruk av kjernevåpen, legg regjeringa stor vekt på samhold og solidaritet med våre NATO-allierte.

Regjeringa vil ta endelig avgjerd om norsk stemmegjeving på dei ulike resolusjonane i dagane føre votering finn stad.

SPØRSMÅL NR. 127

Innlevert 15. oktober 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 24. oktober 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Var skrotingen av havbyen Bergen også eit arbeidsuhell frå regjeringa?

GRUNNGJEVING:

Då regjeringen i revidert nasjonalbudsjett foreslo å utsette bygging av Ocean Space Senter uttalte fylkesordførar for Trøndelag at dette var eit arbeidsuhell som måtte rettes opp i. Det skjedde med pressekonferanse kort tid etter. No nokre månader etterpå foreslår samme regjering å også skrote samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet i Bergen. Også dette prosjektet er som Ocean Space Senter viktig for å ruste Norge som maritim nasjon i framtida. Havforskning spesielt har for dårlige fasiliteter og trenger sårt ei oppgradering. Så det er openbart arbeidsuhell nr. 2 på kort tid for satsing på framtidig verdiskaping innanfor marin og maritim næring.

Svar:

Både Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet er viktige institusjoner i havbyen Bergen. De to virksomhetene har en sentral rolle i forvaltning og utvikling av sjømatnæringene, og vil også ha dette i framtiden. Når de økonomiske rammene blir strammere framover, krever det at vi prioriterer strengt hvilke statlige investeringer vi bør sette i gang med. Regjeringen foreslår derfor at Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet ikke skal samlokaliseres, med den konsekvensen at samlokaliseringssprosjektet avsluttes. Fiskeridirektoratet har hensiktsmessige lokaler der de er i dag. Regjeringen vil gjennomføre ei utredning av hvordan Havforskningsinstituttets bygningsmessige behov skal ivaretas gjennom en ny kon-

septvalgutredning. Behov for nye lokaliteter og plassering vil inngå i denne utredningen.

Utredningen vil danne grunnlag for en beslutning om hva som skal gjennomføres for å ivareta Havforskningsinstituttets bygningsmessige behov.

SPØRSMÅL NR. 128**Innlevert 15. oktober 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 24. oktober 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Når no auksjonen er gjennomført er det mulig å rekne ut kva kvar enkelt kommune og fylkeskommune får tilført i 2022 av havbruksfondet.

Kan statsråden liste opp tildelinga for 2022 på kommunenivå?

Svar:

Auksjonen gav eit proveny på nær 3,8 milliardar kroner. Regjeringa er opptatt av at ein rettferdig del av inntektene

frå næringa skal gå til vertskommunar og -fylkeskommunar gjennom Havbruksfondet. Mens førre regjering reduserte vertskommunanes andel, framgår det av Hurdalsplattforma at vår regjering vil auke den. Nøyaktig oversikt over inntektene for kvar enkelt kommune og fylkeskommune er foreløpig ikkje avklart. Regjeringa tar sikte på at pengane vil utbetalast i år, og vil derfor raskt kome til Stortinget i proposisjon med eit forslag til løyving.

Når løyvinga er klar vil midlane fordelast i samsvar med fordelingsnøkklane i Havbruksfondet.

SPØRSMÅL NR. 129**Innlevert 16. oktober 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 25. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan vurderer justisministeren behovet for to Bell 412 helikoptre plassert på Østlandet til støtte til politiet, på bakgrunn av de seneste årenes milliardinvesteringer i politihelikoptre som har styrket nødvendig beredskap, og kan justisministeren informere om hvor mange og hvilken type oppdrag de to Bell 412-helikopterne har utført for politiet?

BEGRUNNELSE:

Politiets helikoptertjeneste har fått tilført tre helikoptre av typen AW169 som ivaretar Politiets antiterror-beredskap. Disse er stasjonert sentralt på Østlandet. Samtidig har Luftforsvaret 15 Bell 412 helikoptre stasjonert på Rygge flystasjon, hvorav to står på beredskap til støtte for politiet.

Politiets har ingen helikoptre fast stasjonert i Nord-Norge, og Luftforsvaret har kun tre Bell 412 i nord, hvorav ingen på beredskap. I tillegg har Luftforsvaret for tiden ingen maritim helikopterkapasitet til støtte for Kystvakten og deres støtte til blant annet justissektoren.

På bakgrunn av åpenbare økte behov den siste tiden for overvåkning og sikring av kritisk infrastruktur, ønsk-

er spørsmålsstiller svar på hvordan justisministeren vurderer prioriteringen med å beholde hovedtyngden av Forsvarets helikopterkapasitet stasjonert på det sentrale Østlandet, samtidig som behovene eksisterer over hele landet, ikke minst i Nord-Norge som ligger lengst fremme i trusselretningen.

Svar:

For regjeringen er det viktig å styrke beredskapen i hele landet. Den rødgrønne regjeringen etablerte helikopterberedskap for politiet med Forvarets Bell 412-helikoptre på Bardufoss og Rygge, samt døgnberedskap med politihelikopter ved Oslo politidistrikt i 2013. Regjeringen bestående av Høyre og Frp besluttet i Prop. 151 S (2015-2016) å avvikle beredskapen på Bardufoss ved å flytte Bell-helikoptrene til Rygge. Flyttingen ble gjennomført våren 2020 etter at politiet hadde etablert en egen beredskap ved et innleid helikopter fra Airlift plassert i Tromsø.

Politiets helikoptertjeneste utgjør en viktig del av den nasjonale og lokale beredskapen som politiet leverer hver dag i hele landet. Helikoptertjenesten bidrar til flere typer oppdrag, blant annet transport, observasjon, søk og red-

ning mv. Forsvarets helikoptre spiller en tilsvarende viktig rolle som støtte til politiet.

Som en del av oppfølgingen av Hurdalsplattformens punkt om å utrede hvordan vi kan bedre politihelikopter-

beredskapen i flere deler av landet har jeg gitt Politidirektoratet et utredningsoppdrag om politiets luftkapasiteter som skal leveres i løpet av første halvår 2023.

SPØRSMÅL NR. 130

Innlevert 16. oktober 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 25. oktober 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvor mange møter har statsråden hatt med svenske myndigheter for å finne en løsning på Svinesundstersklene noe som er veldig viktig for Østfold og Halden?

BEGRUNNELSE:

Undertegnende og FrP har gjennom mange år presset på for å få til sliping av Svinesundstersklene da dette er veldig viktig for næringslivet i Halden og Østfold. Derfor har jeg stilt gjentatte skriftlige spørsmål til skiftende statsråder, men også dagens statsråd har jeg tatt opp saken med. Da jeg loftet saken i stortingets spørretime 24. november 2021 lovte statsråden å ta kontakt med svenske myndigheter og han skulle også komme tilbake til Stortinget på egnet måte. Fortsatt virker det som det har skjedd lite og jeg er dessverre nødt til å purre opp statsråden og ber også om konkret svar på antall møter statsråden har hatt med svenske myndigheter i forbindelse med denne saken.

Svar:

Farvannsstiltaket som vurderes i innseilingen til Halden vil være viktig for fremkommelighet og sikkerhet i dette farvannet. Det mulige tiltaket vil som kjent innebære inngrep både på norsk og svensk side av fjorden, og krever således tillatelse fra myndigheter på begge sider av grensen.

Kystverket har gjennomført omfattende forundersøkelser for et mulig farvannstiltak, og de har vært i dialog med lokale folkevalgte (Länsstyrelsen) og statlige myndigheter (Sjöfartsverket) i Sverige. For å komme videre i søknadsprosessen er Kystverket avhengig av å få formalisert et samarbeid med det svenske Sjöfartsverket.

Dette er en viktig sak for Norge og Halden. Sverige har sine hensyn og regelverk som må ivaretas i en søknadsprosess. Jeg tok derfor i desember i fjor initiativ til å få avklart muligheten for å få etablert de nødvendige samar-

beidsrelasjoner og prosesser med svenske myndigheter. På bakgrunn av sakens kompleksitet og behov for en formalisert løsning, fant jeg det mest hensiktsmessig å søke en avklaring per brev til den svenske infrastrukturministeren.

Som det også er gjort kjent har brevet som skulle ha vært sendt i desember 2021 ikke kommet frem til det svenske Infrastrukturdepartementet. Dette er en beklagelig inkurie, og brevet er på denne bakgrunn oversendt på nytt i juni 2022. Vi vil fra departementet følge dette opp videre, slik at søknadsprosessen overfor svenske myndigheter kan videreføres. Jeg har foreløpig ikke hatt noe møte med svenske myndigheter, men vi skal følge opp saken med den svenske infrastrukturministeren under Nordisk transportministerkonferanse i Fredrikstad 7. - 8. november.

SPØRSMÅL NR. 131**Innlevert 16. oktober 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 20. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

FrP og undertegnende har tidligere tatt opp behovet for gratis parkering på sykehuset Østfold Kalnes, noe statsråden og AP/SP-regjeringen sa nei til. Mange mennesker har siden da fått vesentlig dårligere økonomi som følge av regjeringens motvilje til å gjøre noe med de skyhøye prisene på strøm, drivstoff og mat.

Vil statsråden og regjeringen nå snu og støtte FrPs ønske om gratis parkering på sykehuset Østfold Kalnes?

BEGRUNNELSE:

Det at alle mennesker uavhengig av økonomi skal sikres gode og forsvarlige helsetjenester er et grunnleggende prinsipp i Norge. Nå når flere sliter med å få "endene til å møtes" vil dyre parkeringskostnader på sykehusene ramme hardt. Spesielt personer som jevnlig har behov for å besøke sykehuset kan kostnadene være for store. Det er mulig å lage praktiske ordninger som dette ved at nummerskilt registreres ved ankomst, knyttet til timeavtaler

osv. Så det er fint mulig å unngå at personer som ikke skal på sykehuset benytter parkeringsplassene.

Svar:

Jeg er enig i at alle mennesker i Norge, uavhengig av økonomiske forutsetninger, skal ha tilgang til god og forsvarlig behandling ved våre helseinstitusjoner, og jeg mener at vår organisering av helsetilbudet sikrer akkurat det. Behandlingen ved sykehusene koster ikke pasientene noe, og det eneste de eventuelt må betale er en egenandel.

Når det gjelder parkeringstilbudet ved sykehusene, så skal inntektene fra dette kun gå til dekning av kostnadene sykehusene har til organiseringen av dette tilbudet. På denne måten sikrer vi lave utgifter for pasienter og pårørende til parkering, samtidig som vi bruker de bevilgede pengene til pasientbehandling og ikke til parkeringstilbud.

Jeg vil avslutningsvis minne om muligheten til å få rekvirert en pasientreise til sykehuset dersom man har rett på det. Det er dessuten mulig å benytte seg av det etablerte offentlige transporttilbudet som går til sykehuset.

SPØRSMÅL NR. 132**Innlevert 16. oktober 2022 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik****Besvart 21. oktober 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Hvorfor avviser Mattilsynet resultater av gentester som bevis ved vurderinger av om storfe kan identifiseres i henhold til sporbarhetsregelverket, og er Mattilsynets praksis på dette området i samsvar med våre internasjonale forpliktelse gjennom EØS-avtalen?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i Nationen den 28. august i år går det frem at storfebonde Ole Reidar Lilleøien på Tynset har fremlagt DNA-analyser av mer enn 40 storfe for Mattilsynet; i tillegg til øremerking, dyreholdjournal og rapportering til

Husdyrregisteret. Dette for å dokumentere at hans flokk med storfe er en intakt og selvrekutterende besetning, og at opplysningene om identiteten til dyrene som er rapportert til Mattilsynets Husdyrregister er korrekte. Bakgrunnen er at Lilleøien har hatt forflytningsforbud for alle storfe på gården sin siden 7. april 2020, som følge av brudd på regelverket for merking, journalføring og rapportering til Husdyrregisteret. Forflytningsforbudet gjelder til det oppheves av Mattilsynet, og innebærer at Lilleøien verken får selge dyr eller slippe dyr på beite. Det er i dag over 240 storfe på gården, og forflytningsforbudet skaper store problemer for dyreeier.

I artikkelen i Nationen uttaler avdelingssjef i Mattilsynet i Glåmdal og Østerdal at det som kan «bevise» dyrs identitet er en ajourført dyreholdjournal, øremerking eller registrering i Husdyrregisteret. DNA-bevis er altså ikke nok og dagens forvaltningspraksis med å nekte DNA-bevis fører til at friske dyr avlives og destrueres.

Når gentester anses sikkert nok til domfellelse både i farskapsaker og straffesaker, er det vanskelig å forstå at Mattilsynet på generelt grunnlag kan avvise gentester som bevis i saker hvor det er tvil om identiteten til norske storfe. I Storbritannia, som har hatt det samme EU-regelverket som Norge, aksepteres DNA-test for identifikasjon av storfe.

Svar:

Norge er etter EØS-avtalen forpliktet til å følge EU-regelverket for merking og sporbarhet for dyr. Regelverket ble etablert for å fremme formålene om dyre- og folkehelse, samt forbrukernes tillit til storfekjøttproduktene i markedet. Bakgrunnen for regelverket er utbruddet av BSE (bovin spongiform encefalpati) – «kugalskap» – i europeiske land på slutten av 80-tallet og begynnelsen av 90-tallet. Utbruddet skapte uro i markedet som følge av at BSE ble satt i sammenheng med Creutzfeldt-Jacobs, som er en hjernesykdom for mennesker. Dette gjør sporbarhet og identifikasjon av dyr til et svært viktig verktøy.

Regelverket kan oppfattes som strengt, men dette må sees i sammenheng med de alvorlige konsekvenser et BSE-utbrudd kan innebære for dyre- og folkehelse, og også for storfekjøttindustrien dersom forbrukernes tillit svekkes.

For å kunne spore individuelle dyr, slik regelverket krever, trenger Mattilsynet både å være sikre på identiteten til det individuelle dyret gjennom øremerker i begge ørene påsatt identifikasjonsnummer, registrering i data-

basen Husdyrregisteret og registrering i register på den enkelte driftsenhet, såkalt dyreholdjournal. En gentest, samt annen informasjon om dyrets livsløp og eierforhold, kan komplementere, men ikke erstatte disse opplysningene.

Det stemmer ikke som forutsatt av representanten at Mattilsynet avviser resultater av gentester som bevis ved vurderinger av om storfe kan identifiseres i henhold til sporbarhetsregelverket. Spørsmålet i disse sakene er om gentester er egnet til å bevise identifikasjon og sporbarhet på det nivået som regelverket krever. Også domstolene har behandlet dette spørsmålet. I Borgarting lagmannsretts dom av 31. mars 2022 (LB-2021-20279) ble ikke gentester ansett som egnet til å bevise identifikasjon og sporbarhet slik dagjeldende merkeforordningen for storfe krevde (forordning 1760/2000). Eidsivating lagmannsrett (LE-2021-160435) vurderte også samme spørsmål i dom av 1. juli 2022 og uttalte som følger:

«Gentester vil ikke uten videre erstatte en ajourført dyreholdjournal, øremerking eller registrering i Husdyrregisteret. En DNA-test vil for eksempel ikke kunne si noe om fødselsdato og datoer for dyr som går inn og ut av et dyrehold, som er viktig informasjon for å ivareta sporbarhet. Mattilsynet har for øvrig ikke motsatt seg at A gjennomfører gentest på sine dyr, noe han nå har gjort for flere dyr. Slik lagmannsretten forstod Ingrid Sandanger, pågår fortsatt arbeidet med å se om dette kan bidra styrke troverdigheten av de opplysninger om sporbarhet som foreligger»

Dommen fra Eidsivating lagmannsrett gjelder dyreholderen som representantens nevner i spørsmålet.

Kravene til sporbarhet og merking av storfe følger av ulike EU-forordninger. Om Mattilsynets praksis var i tråd med våre internasjonale forpliktelser ble prøvd fullt ut i begge de ovenfor nevnte lagmannsrettsdommene. Staten ble frifunnet, da lagmannsretten fant at det ikke heftet noen rettsanvendelsesfeil ved Mattilsynets praksis.

SPØRSMÅL NR. 133

Innlevert 16. oktober 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 26. oktober 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

I februar 2022 opplyste Kommunalministeren i svar til undertegnede at departementet heldt på å gå gjennom innspela i høyringsrunden av regjeringa Solberg sitt framlegg om forenkla regelverk for mikrohus til bustad-

føremål, med sikte på å klargjere vidare oppfølging. No har det gått åtte månader til, og det er heile 13 månader sidan høyringa var ferdig.

Er statsråden nøgd med tempoet i departementet sitt arbeid med saka, og kjem det snart på plass eit forenkla re-

regelverk for mikrohus i tråd med framlegget frå regjeringa Solberg?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa Solberg sende i juni 2021 ut på høyring framlegg til forenkla reglar for mikrohus. Framlegget gjekk mellom anna ut på forenkla reglar i byggeteknisk forskrift (TEK17) og byggesaksforskrifta (SAK10), gjeldande for frittliggande mikrohus til bustadføremål med maksimalt bruksareal på 30 m². Høyringsfristen for framlegget var i september 2021.

Eg stilte i februar 2022 spørsmål til departementet om framdrifta i arbeidet med det nye regelverket (Dokument nr. 15:1115 (2021-2022)). I svaret står m.a. følgjande:

«Departementet går nå gjennom innspela, med sikte på snarast råd å klargjere korleis høyringsframlegget skal følgjast opp.»

No skriv vi oktober 2022, og så langt eg er kjent med er det enno ikkje kome på plass nytt regelverk. Etter mitt

syn er det svært uheldig at prosessen trekk så langt ut i tid. Nye, enklare reglar for mikrohus må på plass raskast råd, for å legge til rette for at mikrohus blir eit meir attraktivt bualternativ for rimelege og miljøvenlege bustader med låg energibruk.

Svar:

Regelverket bør leggje til rette for at folk kan velje ulike buformar, og reglane bør ikkje unødvendig hindre at dei som ynskjer det, kan bu i mikrohus. Samstundes skal reglane verne om fleire omsyn. Det er mellom anna viktig å sørgje for at dei som bur i mikrohus har eit godt forbrukarvern, og at kommunane har gode høve til å styre arealbruken.

Reglar bør helst vere stabile over tid, og ikkje endrast for ofte. Det er derfor viktig at vi vurderer moglege effektar grundig før vi endrar reglar. Høyringa om mikrohus løfta fram ulike omsyn som vi må vurdere nærare. Departementet kjem tilbake til saka når ho er ferdig behandla.

SPØRSMÅL NR. 134

Innlevert 16. oktober 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 26. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I Norge har Rec Solar utviklet en ny produksjonsmetode som gir effektiv produksjon av solcellepanel. Produksjonen er stanset ned grunnet strømprisene, da månedsutgiftene på strøm i August var på 104 MNOK, kontra 9 MNOK normalt. Tilsvarende 81% av salgsinntektene.

Kan regjeringen avklare om de mener det er viktig å redusere avhengigheten av Kina, og om det er planer å komme med tiltak som sikrer norske teknologiarbeidsplasser som Rec Solar, som muliggjør det grønne skiftet og legger til rette for økt kraftproduksjon?

BEGRUNNELSE:

USA, EU og resten av vesten, jobber for å redusere avhengigheten av Kina som er oppstått etter at mye strategisk viktig produksjon er flyttet fra vesten til Asia de siste tiår.

95% av all solcelle produksjon finner sted i Kina.

På Sørlandet er flere viktige produksjonsbedrifter som produserer et alternativ til Kinesiske varer, i store problemer grunnet strømprisene. Både Rec Solar og 3B

i Birkeland produserer varer hvor Kina dominerer i stor grad. Hvis disse går tapt, så reduserer forsyningssikkerheten og mulighetene for vestlige land.

Svar:

Norge og norsk industri har kanskje verdens beste forutsetninger for å lykkes i det grønne skiftet, men det krever større ambisjoner, høyere tempo, bedre gjennomføringsevne og mer systematisk samarbeid enn i dag. Det er først og fremst bedriftenes eget ansvar å utnytte markedsmulighetene og håndtere utfordringene som følger av det grønne skiftet. Løftet som må til er likevel av et slikt omfang at også staten må engasjere seg mer gjennom en aktiv og ambisiøs industripolitikk som spiller på lag med bedriftene. Med dette som utgangspunkt har regjeringen tatt initiativ til et Grønt industriløft, hvor målet er å gjøre Norge til en grønn industri- og energigigant basert på våre naturressurser, kunnskapsmiljøer, industrielle kompetanse og historiske fortrinn. Dette vil bidra til å sette fart på omstillingen, skape jobber over hele landet, styrke

investeringene på fastlandet, øke eksporten og kutte klimagassutslippene.

Grønt industriløft viser at vi må forsterke vårt industrielle samarbeid langs flere akser om vi skal nå våre mål, hvor det er summen av rammevilkårene som må være kraftfulle nok til å utløse privat kapital. Dette inkluderer politikkområder som kraft, kapital, forskning, fagarbeiderkompetanse, areal, markedsadgang og bærekraftsreguleringer. Tettere samarbeid med våre internasjonale partnere som EU, USA og andre sentrale enkeltland står sentralt i Grønt industriløft. For tiden konkretiserer vi med EU handlinger i et industrielt partnerskap om råmaterialer og batterier, som også inkluderer prosesserte materialer fra prosessindustrien herunder til solkraft.

For norske bedrifter som forbruker mye kraft er profesjonell tilnærming til kraftpriser en nødvendighet, og for mange bedrifter vil løsningen være å inngå fastprisavtaler som gir forutsigbare kraftkostnader. Det er viktig at selskapene skal drive for egen regning og risiko. Hvis vi forrykker denne balansen og skattebetalerne skal stille opp når det blir for vanskelig, vil det over tid svekke produktiviteten og verdiskapingen til næringslivet i landet. Samtidig arbeider regjeringen for at ren og rimelig kraftforsyning fortsatt skal være et viktig konkurransefortrinn for norsk industri, slik det har vært i mange tiår. En rekke tiltak vil i sum bidra på kort og lengre sikt, inkludert kraftfull utbygging av vindkraft, lokal bruk av solkraft, opprustning av vannkraft, energisparing og energieffektivisering, økt utbygging av strømmnett, samt økt saksbehandlingskapasitet for mer effektiv konsesjonsbehandling. Vi fremmer også inngåelse av fastprisavtaler for private og bedrifter.

Regjeringen har i dialog med partene i arbeidslivet lagt frem en bred strømstøttepakke for Stortinget som fremmer energisparingstiltak, som hensyntar presset i økonomien og som innebærer at myndighetene ikke overtar risikoen for prisøkninger på innsatsvarer som bør ligge hos næringsaktørene.

I energitilskuddsordningen som regjeringen har foreslått, vil bedrifter som gjennomfører energikartlegging og som tilfredsstiller vilkårene for øvrig kunne få dekket inntil 25 prosent av strømprisen over 70 øre for månedene oktober, november og desember 2022, mens bedrifter som i tillegg velger å investere i enøktiltak vil kunne få inntil 45 prosent av strømprisen over 70 øre. Bedriftene som investerer i enøktiltak vil samtidig få tilskudd på inntil 50 pst. av investeringskostnaden knyttet til energitiltaket. Lånegarantiordningen som regjeringen har foreslått, skal legge til rette for at bedrifter som står overfor en akutt likviditetsmangel som følge av høye strømutgifter får tilgang til likviditet i en overgangsperiode. Ved at staten tilbyr risikoavlastning på 90 pst. på lån fra finansforetak til bedriftene, bedres tilgangen på lån.

Videre har regjeringen i Prop. 1 LS (2022-2023) foreslått endringer i grunnrenteskatten for vannkraft som skal legge bedre til rette for at kraftnæringen kan tilby gode fastprisavtaler til sluttbrukere. Som det fremgår av proposisjonen, foreslår regjeringen at strømleverandørene skal kunne tilby standardiserte fastprisavtaler til sluttbrukerne med et maksimalt prispåslag på den fastprisen leverandørene betaler til kraftprodusentene. Det foreslås i proposisjonen at endringene skal tre i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2023 og med virkning for kontrakter mellom kraftprodusent og strømleverandør inngått i 2022, 2023 og 2024, for kraft som leveres 1. januar 2023 og senere. De foreslåtte endringene vil legge bedre til rette for at bedrifter skal få tilgang til fastprisavtaler og mer forutsigbare strømregninger.

Vi erfarer ofte at kriser gir grunnlag for nødvendige omstillinger. Den senere tids kraftprisøkning har eksempelvis forsterket etterspørselen etter solkraft også her i Norge, noe som er positivt. Innstallering av solkraft på for eksempel næringsbygg, låvetak og privatboliger kan, sammen med bruk av batterier for energilagringformål, innen forholdsvis kort tid gi vesentlige bidrag til den pressede kraftbalansen vi står overfor i Sør-Norge.

SPØRSMÅL NR. 135

Innlevert 16. oktober 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 24. oktober 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Planen er at Luftforsvarets skolesenter, LS, som i dag er på Kjevik overleveres til Værnes (innen utgangen av 2025).

Det vil da ikke være militære tilstedeværelse i Agder, annet enn den begrensede delen som tilhører HV08 i dette området.

Har Regjeringen planer om videre militær bruk av tilgjengelig infrastruktur på Kjevik, og er det planer om annen militær tilstedeværelse i Agder?

BEGRUNNELSE:

Det står på forsvaret.no:

“All militær verksemd på Sørlandet er knytt opp mot Kjevik. Her ligg hovudkvarteret til Luftforsvarets skulesenter (LS), med Luftforsvarets spesialistskule (LSS) og Luftforsvarets tekniske skule (LTSK). I tillegg har skulesenteret ein avdeling for teknologibasert læring (ATL) og ei baseavdeling på Kjevik. Skulesenteret består av til saman seks skuler. Dei andre skulane ligg på Sørreisa, Værnes, Rygge og Ørland.

Stortinget har vedtatt at Luftforsvarets skulesenter skal flytte frå Kjevik til Værnes i Trøndelag innan utgangen av 2025.”

Agder og Rogaland HV-distrikt HV08 dekker et stort og nasjonaløkonomisk viktige område med mye viktig infrastruktur, allikevel er det lav tilstedeværelse i området nå, og beskjedne planer for militær tilstedeværelse i områdene i årene framover.

I Agder vil det etter 2025 ikke være noe fast militær tilstedeværelse, som eneste område i hele Norge.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 17.oktober 2022 med spørsmål fra Stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen om Regjeringen har planer om videre militær

bruk av tilgjengelig infrastruktur på Kjevik, og om det er planer om annen militær tilstedeværelse i Agder.

Stortinget vedtok gjennom Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016) å legge ned Forsvarets virksomhet ved Kjevik og flytte Luftforsvarets skulesenter til Værnes. Nedleggelsen skal være gjennomført innen utgangen av 2025. Både oppbyggingen av Værnes og planleggingen av avhendingen av bygningsmassen på Kjevik er i gang. Forsvaret legger opp til at hele Luftforsvarets spesialistskole samt store deler av staben til Luftforsvarets skulesenter flytter fra Kjevik til Værnes i 2023. Det foreligger i dag ikke planer om videre militær bruk av infrastruktur på Kjevik etter planlagt nedleggelse i 2025.

Stortinget vedtok gjennom Innst. S. nr. 318 (2007–2008) til St.prp. 48 (2007–2008) å legge ned Agder og Rogaland Heimevernsdistrikter, og opprette et nytt Heimevernsdistrikt for Agder og Rogaland med distriktsstab i Vatneleiren i Sandnes. Dette er dagens HV-08.

Per i dag foreligger det ikke planer om militær tilstedeværelse i Agder utover aktiviteten som gjennomføres i HV-08. Regjeringen har i Meld. St. 10 (2021–2022) kunngjort at den vil øke aktiviteten i Heimevernet på kort sikt, og styrke og videreutvikle Heimevernet som en territoriell styrke med lokalkunnskap og nærvær over hele landet.

Den videre utviklingen av den fremtidige forsvarsstrukturen vil bli vurdert helhetlig i arbeidet med forsvarssjefens militærfaglige råd og den neste langtidspanen for forsvarssektoren.

SPØRSMÅL NR. 136

Innlevert 17. oktober 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 20. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

NorNed-kabelen har vært ute av drift siden 6. mai, grunnet feil på den nederlandske siden av kabelen. Kabelen på 700 MW ble satt i drift igjen i dag, 17 oktober.

Kan statsråden bes redegjøre for hvordan kraftflyt i kabelen forventes å bli gjennom vintermånedene, og om forbindelsen vil gi mer eller mindre fyllingsgrad i vannmagasinene i Sør-Norge, samt lavere eller høyere priser i Norge?

BEGRUNNELSE:

Tall fra Statnett på import og eksport via NorNed-kabelen viser så og si kun eksport av kraft fra Norge de to siste år over kabelen. Det er interessant å få avklart hvordan dette forventes å bli framover.

Svar:

På samme måte som på de andre mellomlandsforbindelsene skjer handelen over NorNed-kabelen ved såkalt markedskobling. Dette innebærer at norske produsenter og forbrukere selger og kjøper kraften sin i Norge, på samme måte som produsenter og forbrukere

i Nederland selger og kjøper kraften sin der. Flyten på forbindelsen vil gå fra det landet som har lavest pris til det landet som har høyest pris.

Hvordan kraftflyten på NorNed-kabelen blir, og hvordan dette vil påvirke strømprisen i Norge i vinter avhenger av en rekke faktorer som påvirker kraftprisene. I Norge er innenlandske variasjoner i nedbør, vind og temperaturer viktig. Gjennom mellomlandsforbindelsene påvirkes de norske kraftprisene, særlig prisen i de sørlige

delene av Norge, av kraftsituasjonen i Europa. I Europa spiller blant annet gass-, kull- og CO₂-priser inn på prisnivået, i tillegg til værforhold.

På samme måte er forventet utvikling i kraftprisen viktig for produsentenes disponering av vannkraftmagasinene. Departementet har ikke gjort konkrete vurderinger av betydningen for magasinutfyllingen med ulike forutsetninger om tilgjengelig kapasitet på NorNed-kabelen.

SPØRSMÅL NR. 137

Innlevert 17. oktober 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 25. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Har statsråden oversikt over hvor mange mennesker som bor permanent i fritidsboliger, og jobber regjeringen på noen måte for å bistå denne gruppen med å betale strømregningene?

BEGRUNNELSE:

En rekke mennesker faller utenfor det regulære boligmarkedet av ulike grunner. Det er ikke ideelt, og heller ikke forskriftsmessig, men for mange henger det sammen med dårlig økonomi. Noen av disse bor i fritidsboliger permanent, og vil denne vinteren gå en knallhard tid i møte. Fritidseiendommer er som kjent ikke en del av regjeringens strømstøtteordning. En prioritert innretting har sine begrunnelser, men den har en rekke negative og antakelig utilsiktede konsekvenser for en gruppe mennesker som allerede har begrensede ressurser.

Svar:

Jeg har forståelse for at mange er bekymret for hvordan vinteren vil bli med vedvarende høye strømpriser. Jeg deler denne bekymringen.

Basert på tall fra SSB er det om lag 445 000 fritidseiendommer i Norge. Energimyndighetene har ikke oversikt over hvordan fritidseiendommene brukes, herunder hvor mange mennesker som bor mer eller mindre permanent i fritidsboligene. Folkeregisteret har opplyst at det per nå er om lag 10 000 personer som er registrert bosatt på en adresse med status som fritidsbolig. Tall fra Folkeregisteret gir imidlertid ikke informasjon om hvor mange som har fritidsbolig som eneste bolig.

Strømstøtteordningen gjelder for husholdninger og er avgrenset mot fritidsboliger. Ordningen administreres av nettselskapene, som utbetaler stønad basert på sine kunderegistre, hvor fritidsbolig er en egen kategori. For at nettselskapene skal klare å håndtere ordningen er det viktig at den i så stor grad som mulig bygger på eksisterende kunderegistre.

I uenighetssaker mellom nettkunde og nettselskap om hva som er korrekt registrering av kundeforholdet, legger RME som hovedregel til grunn den informasjon som fremgår av matrikkelen. Dette følger av forarbeidene til strømstøtnadsloven. RME har i sin praksis åpnet for at de som har fått tillatelse fra kommunen til å bo fast i fritidsbolig, får støtte. For å kunne ta i bruk fritidsboligen som bolig, er det nødvendig å søke kommunen om bruksendring etter plan- og bygningsloven. I mange tilfeller er det også nødvendig å søke om dispensasjon fra arealplan.

Det er utfordrende å identifisere «reelle hyttehusholdninger» sammenlignet med annen bruk av fritidseiendommer, dersom disse skulle inkluderes i ordningen slik den er innrettet i dag. Hvis man for eksempel legger folkeregistrert adresse til grunn, vil det være risiko for at det åpnes for muligheter for omgåelse av regelverket og utbetaling av uberettiget stønad. Med det store antallet hytter som finnes i Norge, kan de administrative oppgavene ved et slikt arbeid bli krevende.

På bakgrunn av disse hensyn vurderer jeg derfor at det på nåværende tidspunkt ikke er tilstrekkelig formålstjenlig å inkludere denne gruppen i strømstøtnadsordningen for husholdningene.

SPØRSMÅL NR. 138**Innlevert 17. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 25. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Hvordan vil nedleggelsen av generalkonsulatet i Houston, Texas, påvirke Norges arbeid med å ivareta de diplomatiske båndene til Norges viktigste allierte?

BEGRUNNELSE:

I en pressemelding 9. september 2022 varsler Utenriksdepartementet at generalkonsulatet i Houston, sammen med fire andre utenriksstasjoner, vil legges ned.

Svar:

Nedleggelsen av generalkonsulatet i Houston er et resultat av en større reformprosess i utenriktjenesten, et endret sikkerhetslandskap i Europa og en prioritering av utenriktjenestens begrensede ressurser.

USA er Norges viktigste allierte, har grunnleggende betydning for vår utenriks- og sikkerhetspolitikk og er viktig for norsk økonomi og for norske arbeidsplasser. Våre bilaterale relasjoner til USA er svært gode og samarbeidet utvides på en rekke områder. USA er vertskap for utenriktjenestens største diplomatisk tilstedeværelse og de diplomatiske båndene, som primært håndteres fra Washington DC, påvirkes ikke av nedleggelsen.

Næringsfremme mot det amerikanske markedet forblir en viktig prioritering for regjeringen. Houston-området og Mexico-gulven er et viktig marked for norsk leverandørindustri, og Texas byr på mange muligheter for norske bedrifter innen alt fra fornybar energi til romindustrien. Det skal norske myndigheter fortsatt støtte opp om. Interesser i Houston-området skal ivaretas av ambassaden i Washington DC, generalkonsulatene i San Francisco og New York, og ikke minst Innovasjon Norge og NORWEP som blir værende i Houston.

SPØRSMÅL NR. 139**Innlevert 17. oktober 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 26. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte, ev. avkrefte, om verft og leverandørindustri er søknadsberettigede for støtte fra Enova når disse bidreg med teknologiutvikling på ombygg og nybygg av skip og fartøy?

GRUNNGJEVING:

KLD sender sine oppdragsbrev til Enova, og Enova utfører sitt mandat i hht. disse oppdragsbrev.

Utdrag fra oppdragsbrevet lyder som følger:

Enova og Klima- og energifondets formål er å bidra til å nå Norges klimaforpliktelser og bidra til omstillingen til lavutslippssamfunnet. Enovas delmål er å bidra til

a. reduserte ikke-kvotepliktige klimagassutslipp mot 2030

b. teknologiutvikling og innovasjon som bidrar til utslippsreduksjoner frem mot lavutslippssamfunnet i 2050

Likevel leser vi at Enova har gjort sine tolkinger av oppdragsbrevet som ikke næringa er enige i. Spesielt gjeld dette Enova sin forståelse av at verft og leverandørindustri ikke kan motta støtte på tross av at dei driv teknologiutvikling og innovasjon som del av kontrakten/arbeidet.

Dette kan bidra til at oppdrag/kontrakter på fartøy som vi ønsker skal utføres i Norge, havner på utenlandske verft, og vi vil dermed miste kompetansebygging, arbeidsplasser og teknologiutvikling som vi kunne fått i Norge.

Svar:

Jeg kan bekrefte at dersom et verft eller annen aktør i leverandørindustrien selv tar i bruk en teknologi som bidrar til klimaresultater, er det fullt mulig for den aktuelle ak-

tøren å søke Enova om støtte til gjennomføring av tiltak. I henhold til styringsavtalen kan Enova støtte prosjekter i Norge og i norsk økonomisk sone og prosjekter på skip registrert i NIS eller NOR, eller som har operasjoner i norske farvann.

I praksis er det imidlertid som oftest redere som søker Enova om støtte i maritim sektor. Dette henger sammen med at Enova i stor grad støtter sluttbruker av en løsning, dvs. de som investerer i og tar i bruk teknologien som bidrar til klimagevinsten, være det seg en elektrisk lastebil, innovativ prosess teknologi i industrien eller et hydrogendrevet skip. Det følger også av statsstøttereguleringen at hovedregelen er at støtten tildeles sluttbruker. Kort sagt er det slik at det er den som investerer i teknologien og gjennom dette oppnår klimagevinsten som støttes, uavhengig av om det er snakk om skip eller industri. Aktiviteten og dermed utslippsreduksjonen skal med andre ord skje i Norge uavhengig om det er snakk om et skip eller et industrianlegg.

Vi har over de siste årene sett en rivende utvikling innen grønn skipsfart understøttet blant annet av Enova. Vi ser at flere av skipene blir bygget ved verft utenfor Norge, men det er sjelden Enova støtter selve byggingen av båter og skip. Det er som regel energi- og klimateknologien som installeres i skipene Enova støtter. Dette kan være blant annet installasjon av batterier, mer energieffektivt design, autonome løsninger og innovative hydrogenløsninger. Og her er det mange konkurransedyktige norske aktører.

Enova stiller ikke krav til hvilket verft eller hvilke teknologileverandører som leverer teknologien som blir tatt i bruk. Dette gjelder for alle markedssegmenter. Når en industribedrift tar i bruk en løsning som kutter utslipp legger ikke Enova føringer for hvordan en slik løsning leveres/bygges, heller ikke når en aktør vil ta i bruk en elektrisk lastebil legges det føringer for hvor den skal produseres. Støtten som gis fra Enova må tildeles innenfor rammene av EØS-avtalen og statsstøttereguleringen.

SPØRSMÅL NR. 140

Innlevert 17. oktober 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 24. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I Prop.1LS gjør regjeringen det uvanlige i å be Stortinget også gjøre grundig vurdering av tilbakevirkningsspørsmålet av grunnterenteskattesats for 2022. Man er altså usikker på om egen vurdering er god nok.

Hvordan ser statsråden for seg at Stortinget på en bedre og grundigere måte enn finansdepartementet og lovavdelingen skal vurdere dette, hvordan skal det gjøres innen forhandlingene om statsbudsjettet er over, hva kan statsråden i så fall selv bidra med, og er det ikke for å unngå slikt som dette at vi har utredningsinstruksen?

Svar:

Grunnlovens § 97 setter forbud mot å gi tyngende lover med tilbakevirkende kraft. Etter praksis er det likevel ikke all tilbakevirkning som rammes av forbudet. Som det framgår av Prop. 1 LS (2022-2023) punkt 5.2.2, har departementet lagt til grunn at den foreslåtte endringen i grunnterenteskattesatsen fra 37 pst. til 45 pst. fra inntektsåret 2022 vil være lovlig, med mindre det foreligger en særlig eller klart urimelig eller urettferdig tilbakevirkning.

Departementet legger til grunn at en varig økning av den effektive grunnrenteskattesatsen til 45 pst. fra 2022 ikke vil innebære en særlig eller klart urimelig eller urettferdig tilbakevirkning, og dermed heller ikke ulovlig tilbakevirkning.

Spørsmålet beror på en bred interesseavveining, der det tas hensyn til blant annet statens samlede behov for inntekter og hva som er en rimelig beskatning av ulike skattesubjekter. Interesseavveiningen knytter seg til politiske vurderinger, prioriteringer og valg, som lovgiver må foreta. Som det framgår av proposisjonen punkt 5.2.2 kommer behovet for en grundig vurdering fra Stortingets side av rollefordelingen mellom statsmaktene, slik Grunnloven er tolket at Høyesterett. Etter Høyesteretts praksis vil Stortingets egen avveining av de berørte interessene, og av grunnlovsmessigheten av regelendringen, ha stor vekt i tvilstilfeller, forutsatt at Stortingets standpunkt er basert på et overveid syn. Stortinget må også ha lagt til grunn et riktig prøvingstema (tilbakevirkningsnorm). Normen i dette tilfellet er som nevnt at endringen ikke må innebære en særlig eller klart urimelig eller urettferdig tilbakevirkning. Stortingets vurdering i interesseavveiningen er med andre ord av stor betydning. Det er etter dette

en feilslutning å anta at behovet for en grundig vurdering fra Stortinget skyldes kvalitative forskjeller mellom departementet og Stortinget sine vurderinger eller usikkerhet fra departementets side om egne vurderinger.

Ut over det nevnte behovet for at Stortinget vurderer regjeringens forslag, innebærer det ovennevnte også at Stortinget i de tilfellene der det modifierer forslaget, må

gjøre tilsvarende vurderinger av det som faktisk blir det endelige vedtaket.

Regjeringen har, gjennom Prop. 1 LS (2022-2023) og Justisdepartementets lovavdelings tolkningsuttalelse av 23. september 2022, redegjort for saksforholdet og løftet momenter som er relevante i saken.

SPØRSMÅL NR. 141

Innlevert 17. oktober 2022 av stortingsrepresentant John-Peder Denstad

Besvart 25. oktober 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vil statsråden instruere byråkratene i Bufdir om å avvikle anbudskonkurransen og fase ut bruken av kommersielt barnevern slik at barnevernstjenester kun drives i offentlig og ideell regi, og hvordan mener statsråden dette skal kunne løses raskt når man i årets budsjett ser at det ikke er satt av midler til en slik utfasing?

BEGRUNNELSE:

7 av 10 av de mest sårbare barna settes ut på anbud og havner på private barnevernsinstitusjoner. Aftenposten har hatt en rekke avsløringer om de enorme summene som hvert år går til å kjøpe barnevernstjenester av kommersielle aktører. I løpet av de seks siste årene har det offentlige kjøpt plasser på private institusjoner for nesten 14 milliarder kroner. For hvert år har pengebruken økt: Fra 1,8 milliarder i 2016 til 2,6 milliarder kroner i 2021. Det vil si en økning på 40 prosent på få år.

Regjeringen har vært tydelige på at de ønsker en utfasing av kommersielle aktører i barnevernssektoren og at barnevernstjenester kun skal drives i offentlig og ideell regi.

I Aftenposten (17.10.22) sier statsråden at regjeringen ønsker å overføre driften til statlige aktører innen 2025. I samme sak fremkommer det at byråkratene i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) motsetter seg en slik utfasing. Bufdir mener de i stor grad er avhengige av kommersielle aktører de neste årene og at Bufetat ikke kan avvikle bruken av kommersielle aktører før det er bygget opp tilstrekkelig kapasitet i det statlige og ideelle apparatet.

Svar:

Det er eit mål for denne regjeringa å gradvis fase ut dei store kommersielle frå barnevernsektoren og å avslutte bruken av anbud og konkurranseutsetting. Bufdir fekk allereie i Tildelingsbrevet for 2022 i oppdrag å gjere greie for korleis planlegging og dimensjonering av institusjonstilbodet skal ta hensyn til målsettinga om at statlege institusjonar i større grad enn i dag skal ta hand om barna med dei største utfodringane, og at bruken av ideelle leverandørar aukar og at betre kapasitetsutnytting i statlege institusjonar reduserer behovet for kjøp frå kommersielle leverandørar, herunder enkeltkjøp. I statsbudsjettet for 2022 blei det prioritert 150 mill. kroner til omstilling og styrking av dei statlege institusjonane, og foreslått ei ytterlegare opptrapping i 2023, noko som skal legge til rette for auka bruk av ideelle leverandørar og redusert behov for dei kommersielle aktørane.

Kommersielle aktørar har fått ein stor plass i norsk barnevern dei siste åra, spesielt utgjør dei ein stor del av tilbodet til barna med dei største behova. Dette er ein konsekvens av ein villa politikk for privatisering av barnevernet gjennom konkurranseutsetting og anbud, Difor må vi erkjenne at denne omstillinga som regjeringa vil gjennomføre ikkje kan skje over natta. Vi må sikre eit alternativt og godt tilbod til barn som i dag får tilbod i dei kommersielle institusjonane.

Då må både staten og dei ideelle tilbydarane utvide kapasiteten og omstille innhaldet i tilbodet, slik at avtalar med kommersielle kan reduserast.

Vi er allereie i gang med å bygge opp eit alternativt tilbod til dei kommersielle aktørane, og dei kommersielle sin del av opphaldsdøgna i institusjon har gått noko ned dei siste åra. Tilsvarende har delen for dei statlege institusjonane gått opp. Det har òg vore ei lita auke i delen ideelle

I vår blei det gjennomført ein anskaffingsprosess for ideelle leverandørar. I det nye avtaleverket med ideelle leverandørar er delen plassar med kjøpsgaranti auka frå om lag 60 til om lag 90 prosent. Avtalene er og gjort løpande og langsiktige.

Omstillingane må som nemnt skje gradvis, og det vil av den grunn vere kommersielle innslag i barnevernet og dei næraste åra, sjølv om vi har signalisert eit klart ret-

ningsval for institusjonsbarnevernet. Det skal difor gjennomførast ein anbodskonkurranse fram mot jul, med anskaffing av private plassar. Denne anskaffinga gjeld i hovudsak fleksibel kapasitet utan kjøpsgarantiar. Eg har gitt Bufdir instruksjonar om å prioritere dei ideelle leverandørane og i denne anskaffinga, der det er mogleg, og jobbe vidare med å få opp delen ideelle.

SPØRSMÅL NR. 142

Innlevert 17. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 26. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at oppnevningssaksprosessen av faste forsvarere og bistandsadvokater omfattes av forvaltningsloven og offentlighetsloven, og hvis ikke vil hun vurdere eventuelle lovendringer for å sikre innsyn og åpenhet i oppnevningssaksprosessen?

BEGRUNNELSE:

Å ha dyktige forsvarere og bistandsadvokater som til enhver tid er tilgjengelige for domstolene er viktig. Ved alle domstoler er det antatt et antall faste forsvarere og bistandsadvokater.

Prinsippet om det frie advokatvalg er grunnleggende i norsk straffeprosess. Dersom den siktede, fornærmede eller etterlatte ikke har et bestemt ønske, vil domstolen oppnevne en av de faste forsvarerne eller bistandsadvokaten. Det er Domstolsadministrasjonen som formelt oppnevner de faste forsvarere og bistandsadvokater, etter at vervene lyses ut på vanlig måte. Vervene oppnevnes på åremål, og er for mange advokater svært viktige for å sikre et inntektsgrunnlag i åremålsperioden.

Etter domstolsloven § 33 b gjelder fvl. og offl. for domstolsadministrasjonens virksomhet. Gjeldende forskrift om fasteforsvarere og bistandsadvokater inneholderingen saksbehandlingsregler for selve antakelsen. Det praktiseres heller ikke klage- og innsynsrett. Juristforbundet opplyser at det blant deres medlemmer «hersker adskillig skepsis og misnøye med måten ordningen praktiseres på i dag».

Domstolsadministrasjonen har opplyst at de vil sette ned en arbeidsgruppe for å gjennomgå systemet for faste oppnevninger.

Svar:

Lovavdelingen har tidligere vurdert spørsmålet stortingsrepresentant Thorsvik her tar opp. Jeg viser til at Domstoladministrasjonen i juni 2006 rettet en henvendelse til Justis- og politidepartementet med spørsmål om antakelse av faste forsvarere utløser klagerett etter forvaltningsloven. I svarbrev 22. august 2006, la Lovavdelingen til grunn at slike saker er omfattet av unntaket i forvaltningsloven § 4 første ledd bokstav b. Dette innebærer at forvaltningsloven ikke gjelder direkte for slike saker. Offentleglova har et lignende unntak i § 2 fjerde ledd. Lovavdelingens standpunkt støttes i en uttalelse fra Sivilombudet i 2008. I brevet viste Lovavdelingen også til at selv om forvaltningsloven ikke kommer direkte til anvendelse, kan forvaltningens saksbehandling som forvaltningsorganet likevel bør følge, med mindre strengere regler i særlovgivningen får anvendelse.

Domstoladministrasjonen har nylig informert om at de ønsker å nedsette en arbeidsgruppe for å gjennomgå systemet for oppnevning av faste forsvarere og bistandsadvokater. Jeg er positiv til initiativet fra Domstoladministrasjonen og det er naturlig at spørsmålet om behov for lov- eller forskriftsendringer vurderes i lys av arbeidsgruppes rapport.

SPØRSMÅL NR. 143**Innlevert 17. oktober 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 24. oktober 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hva som gjør det vanskelig å anslå ulønnet arbeid i frivillige og ideelle organisasjoner fra 2019, sammenlignet med årene før da det gikk an å gjøre slike anslag, samt når statsråden regner med at nytt satellittregnskap kan publiseres?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Dokument nr. 15:2938 (2021-2022) Skriftlig spørsmål fra Turid Kristensen (H) til kultur- og likestillingsministeren, besvart 27.09.2022. Der skriver statsråden:

«Regnskapet bygger bl.a. på anslag for omfang av ulønnet arbeid i frivillige og ideelle organisasjoner. Årsaken til at SSB inntil videre har innstilt regnskapet er at det ikke finnes et tilstrekkelig datagrunnlag for å beregne denne størrelsen for året 2019 og 2020. Ett alternativ som SSB vurderer er å publisere et satellittregnskap uten beregningene for ulønnet arbeid.»

Det gis ikke noe forklaring på hva som endret seg fra 2018, til de påfølgende år. Siden det ble publisert tall frem til 2018, må det ha vært mulig å gjøre slike anslag frem til det.

Statsråden svarer også at det vurderes å publisere tall uten anslag for ulønnet arbeid. Det bør være mulig å publisere slike tall både før 2019, og fra og med 2019. Det ville være hensiktsmessig om statsråden sørget for at disse tallene ble publisert.

Svar:

Kultur- og likestillingsdepartementet har hatt møte med Statistisk sentralbyrå og Institutt for samfunnsforskning

for å diskutere hvordan satellittregnskapet for ideelle og frivillige kan holdes mest mulig oppdatert. I den forbindelse har Statistisk sentralbyrå vurdert at datagrunnlaget som ligger til grunn for regnskapet ikke er godt nok.

Det er stor interesse for anslagene om ulønnet arbeid, men dette er også anslagene det er knyttet mest usikkerhet til. Institutt for samfunnsforskning (ISF) leverer tall for frivillige timeverk, og disse danner grunnlag for anslagene i satellittregnskapet. Tallene fra ISF baserer seg på en utvalgsundersøkelse som gjennomføres med noen års mellomrom. Den siste undersøkelsen ble gjennomført i 2017. Etter SSBs vurdering gir ikke denne tilstrekkelig grunnlag for å beregne satellittregnskapet for året 2019 og framover. Utvalgsundersøkelsene til ISF har blitt gjennomført i 1998, 2004, 2009, 2014 og 2017. Selv om satellittregnskapet publiseres årlig, bygger altså anslagene om ulønnet arbeid på siste gjennomførte utvalgsundersøkelse. På grunn av koronapandemien, og at siste utvalgsundersøkelse var i 2017, knytter det seg nå enda større usikkerhet enn normalt til tallene som omfatter ideelle og frivillige organisasjoner.

Et viktig prinsipp for nasjonalregnskapets publiseringer er sammenlignbarhet over tid. Det er mulig å vurdere alternative kilder for å gi anslag om ulønnet arbeid, men ved å endre kilde vil det bli vanskeligere å sammenligne tallene over tid. Det vil først være mulig med oppdaterte anslag om ulønnet arbeid etter at ISF har gjennomført ny utvalgsundersøkelse. Etter planen skal denne gjennomføres i 2023.

SPØRSMÅL NR. 144**Innlevert 17. oktober 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 24. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

En saksbehandlingstid på klager med så store økonomiske konsekvenser som denne saken belyser er meget

uheldig og kan vanskelig se på som uthalingstaktikk fra Helseklage.

Hva vil statsråden gjøre for å stoppe denne uheldige praksisen og vil statsråden legge til rette for at det gis oppsettende virkning i slike saker og spesielt når behandlingstiden på klager trekker ut?

BEGRUNNELSE:

Jeg er blitt kontaktet av en øyelege med driftsavtale som avtalespesialist i Nordland. I vedtak fra Helfo av 14. mai 2020 ble han pålagt å tilbakebetale om lag 8 MNOK (inkl. renter) knyttet til bruk av én takst i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege (også kalt stønadsforskriften). I vedtak fra Helfo av 18. februar 2021 ble han i tillegg fratatt retten til å praktisere for trygdens regning. Legen har ikke fått oppsettende virkning på vedtakene, og både tilbakebetaling og tap av refusjonsretten fikk virkning umiddelbart.

Begge Helfo-vedtakene er blitt påklaget av legen med støtte av Legeforeningen. Både legen og Legeforeningen anfører at vedtakene er ugyldige, og har begrunnet dette grundig. Legen mottok brev av 1. juli 2022 om at saksbehandlingstiden for begge vedtakene er 12 måneder fra brevetts datering, det vil si at vedtak p.t. er ventet i juli 2023. Det vil da være over tre år siden vedtaket om tilbakekreving og to og et halvt år siden vedtaket om tap av refusjonsretten.

Vedtakene vil iht. varslet saksbehandlingstid falle etter at legen fyller 72 år i februar 2023, og dermed vil han ha passert aldersgrensen som følger av rammeavtalen for avtalespesialister.

Tap av refusjonsretten fører til svært store konsekvenser for legen. Det er sannsynlig at virksomheten går konkurs og ruinerer legen fullstendig. Dersom legen får medhold i Helseklage om at Helfos vedtak var ugyldig og urettmessig, vil skaden allerede ha skjedd. Det er rettslig sett høyst usikkert om han vil få erstatning for økonomisk tap dersom førsteinstansens vedtak blir kjent ugyldig.

For pasientene er også konsekvensene svært alvorlige. Legen behandlet mellom 8 000 og 9 000 pasienter årlig før han tapte refusjonsretten. Han var den eneste øyelegen i Nordland fylke med driftsavtale. Konsekvensen av vedtaket er at pasienter må reise til andre deler av landet, mange til Oslo, og at ventetidene i en allerede presset helsetjeneste øker.

I realiteten medfører den lange saksbehandlingstiden i Helseklage at det i realiteten ikke er noen klagebehandling i denne saken. Legeforeningen har også opplyst at det er en rekke andre liknende tilfeller de senere årene.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har vært i kontakt med Helseklage om denne saken. Helseklage opplyser om følgende:

«Slik vi ser det er det to spørsmål som stilles. Det ene gjelder om den lange saksbehandlingstiden i Helseklage skyldes trenering av saken og det andre spørsmålet gjelder tilrettelegging for bruk av oppsettende virkning i saker med store konsekvenser for klager, særlig der saksbehandlingstiden trekker ut.

Klagesaker fra Helfo som gjelder tap av retten til å praktisere for trygdens regning blir prioritert hos oss, fordi tap av refusjonsretten er svært inngripende for den det gjelder. Vi behandler eldste sak først, men har dessverre mange klagesaker som venter på behandling.

I dette tilfellet har klager to saker hos oss. Den ene klagesaken gjelder krav om tilbakebetaling av feilutbetalte refusjoner, mens den andre gjelder tap av retten til å praktisere på trygdens regning. Det er saken som gjelder tilbakekreving som er bakgrunnen for tapet av retten til å praktisere for trygdens regning. Når en klager har to slike saker, må klagen som gjelder tilbakekreving behandles før klagen som gjelder tap av retten. Det betyr at klagesaksbehandlingen tar lengre tid enn i de tilfellene der det bare klages på vedtaket om tap av retten.

I tilbakekrevingsaken var det helt nødvendig med vurdering fra en medisinsk sakkyndig øyelege, men det har vært vanskelig å få tak i sakkyndig. Vi har kontaktet flere øyeleger, som dessverre ikke har hatt kapasitet/kunnskap til å ta på seg sakkyndigoppdraget. Dette er hovedårsaken til at det har tatt lang tid å forberede saksbehandlingen i klagesaken om tilbakekreving. Status er at vi har mottatt sakkyndigvurdering og saksbehandler skriver nå på vedtaket i den saken. Det er som nevnt to klagesaker som behandles, og to vedtak som skal fattes. Når vedtaket om tilbakebetaling av feilutbetalte refusjoner er ferdigbehandlet, begynner saksbehandler på saken som gjelder tap av retten til å behandle pasienter på trygdens regning.

I disse sakene var det ved oversendelsen fra Helfo et stort omfang av dokumentasjon, som det er tidkrevende å gå gjennom. Vi har jevnlig også mottatt mye ny dokumentasjon, hovedsakelig fra klager selv, som vi også må gå gjennom for å se om det er noe som er relevant for saksbehandlingen. Etter at vi fikk oversendt klagesaken fra Helfo, har vi fått totalt 16 oversendelser med dokumentasjon. I hver oversendelse har det vært svært omfattende mengder dokumentasjon, og på en dag fikk vi 142 e-poster med vedlegg. Omfanget av dokumentasjonen påvirker også saksbehandlingstiden. Til tross for det store omfanget, vil vi likevel tilstrebe å fatte vedtak i begge klagesakene innen utgangen av året.

Det er tidvis krevende å få tak i medisinske sakkyndige, og på noen fagområder er det mer krevende enn andre. Vi merker også at jo mer omfattende en sak er, jo vanskeligere er det å få tak i sakkyndig.

Når det gjelder spørsmål om utsatt iverksettelse i saker som gjelder tap av retten, må vi presisere at dette er et unntak fra hovedregelen om at forvaltningsvedtak skal iverksettes når det er fattet. Utsatt iverksettelse er en beslutning, ikke et enkeltvedtak, og kan derfor ikke klages på (men kan begjæres overfor både førsteinstansen og

klageinstansen). I denne type saker gis det vanligvis ikke utsatt iverksettelse. Helfo og vi i Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten skal sikre riktig bruk av samfunnets midler.»

Jeg har ikke merknader til Helseklages behandling og tilbakemelding til departementet. Samtidig er departementet opptatt av saksbehandlingstidene i Helseklage, og i statsbudsjettet for 2023 er det foreslått en styrking av bevilgningen på totalt 9 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 145

Innlevert 17. oktober 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 25. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Så vel ansatte på Evenes Flystasjon som et meget stort antall passasjerer, kjøretøy og sivilt ansatt utsettes daglig for uakseptabel risiko i krysset E10-flystasjonen. På tross av at vedtaket om satsingen på Evenes flystasjon snart er 10 år, har ikke staten sørget for et minimum av sikker trafikkhåndteringen i krysset.

Når vil statsråden fremme forslag til en sikker og permanent løsning for E10 flyplasskrysset Evenes, og når kan en forvente at en løsning er på plass?

BEGRUNNELSE:

E10 Flyplasskrysset i Evenes kommune er i en trafikkikkerhetsmessig kritisk situasjon etter reetableringen av Evenes flystasjon.

Dagens flyplasskryss er på ingen måte tilrettelagt for fotgjengere som skal krysse europaveien fra flyplass og flystasjon daglig. Mer enn tusen personer må daglig passere krysset til fots og et ukjent antall kjøretøy.

I konsekvensutredningen fra Forsvarsbygg i forbindelse med regulering av flystasjonen ble E10 Flyplasskrysset trukket frem som en betydelig utfordring som på det tidspunkt ville løses med bygging av Hålogalandsvegen. Denne delen av Hålogalandsvegen ble imidlertid senere tatt ut av NTP, uten at det ble anvist alternativ løsning.

Kommunen ønsket at en utbedring her burde komme som en rekkefølgebestemmelse i den statlige planen. Dette ble ikke etterkommet av KMD, men daværende statsråd Astrup skrev i vedtaksbrevet for statlig plan:

«Departementet vil samtidig oppfordre Forsvarsbygg til å gå i dialog med lokale og regionale myndigheter, med sikte på å finne gode løsninger for opparbeiding av ny infrastruktur som utløses av Forsvarets økte aktivitet på Evenes, men som ikke er naturlig å håndtere i denne reguleringsplanen. Dette bør blant annet omfatte behovet for en tilfredsstillende kryssing av dagens E10, til utbyggingen av parsell 15 av ny E10 er fullført».

Det foreligger planer om sivile næringsinvesteringer for milliarder tilknyttet E10 flyplasskrysset. Den kritiske situasjonen med hensyn til trafikkikkerhet medfører imidlertid at Statens vegvesen signaliserer stans i utbyggingen av sivil næring inntil trafikkikkerheten er løst.

Det er verdt å merke seg at samtlige partier i transportkomiteen på Stortinget løftet frem behovet for å løse E10 flyplasskrysset i Evenes i sine merknader til NTP i juni 21.

Daværende samferdselsminister Hareide varslet i september 21: «Når planvedtak foreligger, vil Statens vegvesen kostnadsberegne prosjektet. Midlertidige løsninger for å ivareta trafikkikkerheten vil også bli vurdert og kostnadsberegnet».

Planvedtaket det vises til er reguleringen av krysset som ble vedtatt av Evenes kommunestyre i desember 21 slik det ble fremmet av Statens vegvesen.

Svar:

Jeg er kjent med problemstillingene rundt atkomsten fra E10 til Evenes lufthavn og flystasjonen. Kryssområdet er ikke en del av utbyggingsprosjektet E10/rv. 85 Tjeldsund – Gullesfjordbotn - Langvassbukta som Samferdselsdepartementet legger opp til å sette i gang snart. Kryssområdet ligger heller ikke inne i gjeldende Nasjonal transportplan

2022-2033, eller i Statens vegvesens gjennomføringsplan for perioden 2022-2027. Kryssområdet har vedtatt reguleringsplan. Statens vegvesen arbeider for tiden med kostnadsoverslag for utbedring av atkomsten til Evenes

flystasjon og midlertidige løsninger for å bedre trafikksikkerheten. Kostnadsoverslaget forventes ferdig i nær framtid. Statens vegvesen vil deretter vurdere muligheten for oppstart av prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 146

Innlevert 17. oktober 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 25. oktober 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Landbruksministeren sa i NRK sitt debattprogram Dagsnytt 18 fredag 14. oktober at «Vi hadde aldri fått til en strømstøtte til norsk landbruk hvis vi hadde vært EU-medlem. Det er en unik ordning som Norge er alene om å ha.»

Kva dokumentasjon har statsråden for denne påstanden?

GRUNNGJEVING:

Det er uklart kva grunnlag statsråden har for å påstå at det hadde vore umulig å få på plass straumstøtte til norsk landbruk innanfor EU. Etter det eg er kjend med, har fleire EU-land innført slik støtte. Mellom anna vedtok Finland i mars i år ein støttepakke til landbruket i samband med energikrisa på 219 millionar Euro, pluss eit midlertidig fritak frå eigeidomsrett for gardsbygningar, for å betre økonomien til finske bønder. Også andre EU-land har innført økonomiske støtteordningar for å hjelpe sitt landbruk med å handtere høge energiprisar.

Svar:

I Norge innførte vi strømstøtte til jordbruksforetak og veksthus allerede fra desember 2021 med bakgrunn i utviklingen i strømprisene i Norge høsten 2021. Utbetalningene over ordningen startet i februar 2022. Ordningen er innrettet slik at foretakene i realiteten får kompensert sine strømavgifter over 70 øre pr. kWt.

23. mars 2022 vedtok EU-kommisjonen en midlertidig krisepakke for å stimulere økonomien som følge av Russlands invasjon av Ukraina. Kommisjonen vedtok samtidig at de enkelte medlemslandene kunne få noe mer fleksibilitet enn det som er vanlig, til å gi nasjonal støtte innenfor EUs statsstøtteregulering.

Finland benyttet seg av dette, og EU-kommisjonen godtok 20. mai 2022 Finlands søknad om å bruke 16 mill.

euro til bønder. Støtten i Finland utbetales som direkte støtte til jordbruket, bortfall av eiendomsskatt og investeringsstøtte for alternativ energi, bl.a. bioenergi.

Dersom Norge hadde vært medlem av EU måtte vi utforme våre nasjonale regler i tråd med EU sine. Jeg er glad for at vi kunne reagere raskt, og lage våre egne regler innenfor det handlingsrommet vi har. I europeisk sammenheng er Norge alene om å ha denne typen strømstøtteordning til jordbruk og veksthus.

SPØRSMÅL NR. 147**Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 25. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

I lys av at man har funnet mikroplast i brystmelk til unge mødre i Italia:

Vil regjeringen ta initiativ til undersøkelse om omfanget av mikroplast i norske kvinners brystmelk og utarbeide en handlingsplan for å beskytte småbarn mot skadelige miljøgifter?

BEGRUNNELSE:

En artikkel i The Guardian 7.10.2022 omtaler en studie fra Italia der det ble funnet mikroplast i brystmelken hos unge kvinner. Undersøkelsen hadde relativt få respondenter, men funnene har likevel vekket oppmerksomhet. Vi vet fra før av at andre miljøgifter finnes i morsmelk. Den norske Morsmelkundørsøkelsen (HUMIS-studien) ledet av Merete Eggesbø fant flere eksempler på dette. Det er derfor viktig å utvikle kunnskap og politikk som gjør det mulig å redusere mødres og barns eksponering mot miljøgifter. Flere forskere har etterspurt stabil finansiering til relevante institusjoner og prosjekter, flere toksikologer og mer internasjonalt samarbeid og forskning på området. En nasjonal undersøkelse for å kartlegge omfanget av mikroplast i norske kvinners brystmelk kan gi kunnskap om situasjonen for norske mødre.

Svar:

Det finnes dessverre miljøgifter, inkludert mikroplast, i miljøet rundt oss og i maten vi spiser. Jeg deler stortingsrepresentant Une Bastholm sin bekymring om at småbarn eksponeres for disse stoffene og at mikroplast nå også er påvist i morsmelk.

Arbeidet med å redusere spredningen av miljøgifter er i hovedsak ansvaret til klima- og miljøministeren. Den norske handlingsplanen for en giftfri hverdag (2021-2024) fokuserer spesielt på å øke beskyttelsen av befolkningen mot miljøgifter og stoffer med en tilsvarende grunn til bekymring, slik som hormonforstyrrende stoffer. Det er ekstra viktig å verne sårbare grupper som foster og småbarn. Plast og mikroplasten den brytes ned til, kan inneholde skadelige stoffer, og både tilsetningsstoffene og selve plastmaterialet utgjør en mulig fare. Miljømyndighetene er spesielt opptatt av stoffer som kan påvirke barns utvikling, som hormonbalansen, og av stoffer med potensielt uønskede langtidshelseeffekter. Mange forbud mot slike forbindelser er allerede på plass i Europa, blant annet for plastmaterialer i matvare-emballasje, leketøy,

småbarnsartikler og elektriske produkter. Samtidig er norske myndigheter en viktig aktør i arbeidet med å regulere flere slike stoffer internasjonalt, noe som er nødvendig siden de finnes i importerte forbrukerprodukter og også transporteres over landegrensene med hav- og luftstrømmer. Et særskilt satsningsområde i handlingsplanen er derfor å få fram mer kunnskap om farlige stoffer i plast og å fremme forslag om å regulere bruken i Europa og globalt.

Tiltak for å forhindre tilførselen av både plastavfall og mikroplast til miljøet er noe regjeringen prioriterer høyt. Norge var tidlig ute med å identifisere kilder til utslipp av mikroplast og utarbeide tiltaksvurderinger. Under det europeiske kjemikalierregelverket REACH behandles nå forslag om forbud mot mikroplast tilsatt produkter, blant annet mikropartikler av plast som ingredienser i kosmetikk og hudpleieprodukter, maling og vaskemidler. Det er et viktig bidrag for å redusere eksponeringen i befolkningen, og norske myndigheter følger dette arbeidet tett. Gjennom EU/EØS-samarbeidet vurderes det nå også tiltak mot utilsiktede utslipp av mikroplast ved bruk av produkter som inneholder plast, f.eks. ved dekkslitasje og slitasje av syntetiske tekstiler. Det arbeides i Norge med å øke kunnskapsgrunnlaget om plast-forurensning, bl.a. gjennom et overvåkingsprogram for mikroplast. FNs miljøforsamling vedtok i mars at det skal forhandles fram en internasjonal avtale mot plastforurensning. Norge arbeider for at denne avtalen skal omfatte tiltak mot mikroplast og en bedre regulering av farlige stoffer i plast.

Som spørsmålsstilleren påpeker, inneholder morsmelk flere typer miljøgifter. Nivåene har heldigvis blitt betydelig lavere i løpet av de siste tiårene. Samtidig er det viktig for meg å påpeke at til tross for at morsmelk inneholder noe miljøgifter, er det godt dokumentert at fordelene med å amme er langt større enn risikoen ved disse stoffene. Vitenskapskomiteén for mat og miljø (VKM) konkluderte med dette i sin nytte- og risikovurdering av morsmelk for barns helse fra 2013. Amming er et av de mest effektive tiltakene for å fremme helse og forebygge sykdom, både hos barn og hos mor. Morsmelk er spesielt tilpasset spedbarnets behov og beskytter mot infeksjoner, er gunstig for hjernens utvikling og reduserer trolig risikoen for overvekt og diabetes. For mor minsker amming risikoen for brystkreft og trolig også eggstokk-kreft og diabetes. At morsmelk er det beste for barnet understrekes også av forskerne det refereres til i den aktuelle artikkelen i The Guardian.

Den mulige risikoen knyttet til mikroplast har man blitt mer oppmerksomme på i de senere årene og det er noe vi må ta på alvor. Folkehelseinstituttet følger med på nivåer av miljøgifter og andre uønskede stoffer i kroppen over tid, samt undersøker hvordan og i hvilken grad de kan påvirke helsen vår. All informasjonen samles i Miljøbiobanken. I dag er ikke datagrunnlaget tilstrekkelig for å kunne vurdere helserisikoen knyttet til plastpartikler. Det er behov for bedre analysemetoder, eksponeringsanalyser og kunnskap om effekter av mikro- og nanoplast. EU har bevilget midler til fem forskningsprosjekter for å bedre kunnskapsgrunnlaget. Disse EU-prosjektene samarbeider i et cluster (CUSP – <https://cusp-research.eu/>). Norge ved Folkehelseinstituttet deltar i ett av pros-

jektene (POLYRISK) og skal studere eksponeringen av mikroplast fra kunstgressbaner og flaskevann, analysere effekter på immunsystemet og vurdere risiko sammen med det tyske risikovurderings-instituttet BfR. Når validerte analysemetoder foreligger, kan det bli aktuelt å måle nivå av mikroplast i blodprøver fra Miljøbiobanken. Slike analyser kan også påvise eventuelle tidstrender.

Funnene i den italienske undersøkelsen minner oss om at det er viktig å bekjempe forurensning på alle nivåer i samfunnet. Norske forskere og myndigheter bidrar både med å skaffe til veie ny kunnskap og innføre strengere regler slik at befolkningen, og særlig barn, blir utsatt for så lite av skadelige stoffer som mulig.

SPØRSMÅL NR. 148

Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 26. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for det samlede og årlige utslippsgapet i skog- og arealbruksregelverket (LULUCF) frem til 2030, både hvordan utslippsgapet vil se ut etter gjeldende regelverk og hvordan det vil se ut etter eventuelle endringer i skog- og arealbruksregelverket, jf. forslagene fra EU-kommisjonen under "Fit-for-55"-pakken?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen la nylig fram "grønn bok": Klimastatus og -plan. Der mener regjeringen at de vil ha et utslippsgap på 200.000 tonn i ikke-kvotepiktig sektor i 2023, men sier politikken for å dekke dette utslippsgapet er underveis.

For skog- og arealbruk (LULUCF) har vi ikke årlige budsjett, men to forpliktelsesperioder frem til 2030, hhv. 2021–2025 og 2026–2030, der målet er netto-null utslipp fra LULUCF i 2030 sammenliknet med en modellert fremtidig referansebane.

Grønn bok viser at Norge ligger an til en underskudd - et avvik fra referansebanen. Henviser til Grønn bok s. 77:

"Dei nye framskrivingane til NIBIO indikerer at Noreg ligg an til å få eit samla årleg netto-utslepp (dvs. eit gap til netto-null-forpliktinga) på om lag 3,2 mill. tonn CO₂-ekvivalantar frå skog- og annan arealbruk i perioden 2021–2025 viss Noreg nyttar ein kompensasjonsmekanisme i EU-regelverket. Dersom Noreg ikkje gjer bruk av kompensasjonsmekanismen, kan det samla årlege utsleppsgapet for skog- og arealbrukssektoren bli om lag 6,7 mill. tonn CO₂-ekvivalantar. I den tidlegare fram-

skrivninga frå 2019 var det tilsvarande berekna utsleppsgapet 1,8 tonn CO₂-ekvivalantar årleg med bruk av kompensasjonsmekanismen og 2,7 mill. tonn CO₂-ekvivalantar utan denne mekanismen."

Med EUs nye klimamål (55 %), som er et netto-mål, vil LULUCF komme til å få en viktigere rolle i måloppnåelsen. Nå forhandles det i Brussel om Fit for 55 forslagene. Om forslaget fra Kommisjonen blir vedtatt blir det trolig enda vanskeligere for Norge å nå målene i LULUCF.

Svar:

Gjennom avtalen om felles gjennomføring av klimaforpliktelsene med EU og Island, følger Norge EUs rammeverk for skog- og arealbrukssektoren. Gjeldende forpliktelse for skog og arealbrukssektoren er at samlede utslipp i sektoren ikke skal være større enn samlede opptak i sektoren i sum for periodene 2021–2025 og 2026–2030 (den såkalte «netto-null-forpliktelsen»), basert på et sett spesielle regneregler i EU-regelverket.

Framskrivingene til NIBIO som ble publisert 5. oktober i år indikerer – som beskrevet i regjeringens klimastatus og -plan – at Norge ligger an til å få et årlig netto-utslipp (dvs. et gap til netto-null-forpliktelsen) på om lag 6,7 mill. tonn CO₂-ekvivalenter fra skog og annen arealbruk i perioden 2021–2025. Dette tilsvarer 33,5 mill. tonn over 5-årsperioden. Hvis Norge benytter en kompensasjonsmekanisme i EU-regelverket kan det årlige utslippsgapet

bli 3,2 mill. tonn, noe som tilsvarer 16 mill. tonn over 5-årsperioden. En forutsetning for å få tilgang på kompensasjonsmekanismen er at EU som helhet når netto null-forpliktelsen. Framskrivningene er svært usikre, og vil endre seg.

For perioden 2026-2030 vil det bli store endringer i regelverket som følge av EUs forsterkede klimamål («Fit for 55»). Etter alt å dømme vil det fra 2026 ikke lenger være en netto-null-forpliktelse for EU-landene. Kommisjonen har foreslått at landene i stedet får hver sine tallfestede mål for netto opptak i 2030, og årlige nasjonale mål i perioden 2026-2030 som følger en lineær opptrapping fra 2022 til 2030-målet. Parlamentet og Rådet vedtok sine posisjoner til Kommisjonens forslag før sommeren, og det pågår nå forhandlinger mellom EU-organene om det nye regelverket. Når EU har vedtatt sitt regelverk, må Norge ta stilling til eventuell videreføring av klimaavtalen med EU med nytt regelverk. Det må i så fall skje en EØS-tilpasning, herunder må det fastsettes hva som skal være Norges mål

for netto opptak i skog- og arealbrukssektoren for perioden 2026-2030.

Siden regelverket i EU ikke er fastlagt ennå, vet vi ikke hva som vil bli Norges mål for 2026-2030, og hva gapet til dette målet vil være. Vi vet heller ikke om gapet etter nytt regelverk vil bli større eller mindre sammenlignet med det eksisterende netto-null-målet. Noen elementer i Kommisjonens forslag til nytt regelverk trekker isolert sett i retning av et mer krevende mål for Norge, mens andre elementer trekker isolert sett i motsatt retning. For å kunne si om det nye målet totalt sett blir mer eller mindre krevende enn netto-null-målet trengs det konkrete utregninger. Miljødirektoratet arbeider med å beregne målet for Norge basert på Kommisjonens forslag til regelverk og nyeste regnskapstall for skog- og arealbrukssektoren. Miljødirektoratet arbeider også med å beregne gapet til det beregnede målet, basert på de nye fremskrivningene for skog- og arealbrukssektoren som kom 5. oktober i år. Det kan bli behov for nye beregninger når EU har landet sitt nye skog- og arealbruksregelverk.

SPØRSMÅL NR. 149

Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 28. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvorfor har ikke ferje sambandet Kragerø-Bærø-Langøy med 30 714 passasjerer, sambandet Kragerø-Gumø-Jomfruland med 65 098 passasjerer, Kragerø-Skåtøy med 77 179 passasjerer og Kragerø-Tåtøy-Stabbestad med 45 927 passasjerer blitt omfattet av regjeringens ferjeløfter?

BEGRUNNELSE:

I en pressemelding 06.10.22 skrev Regjeringa at den innfrir ferjelovnadene i Hurdalsplattforma. Sitat:

«– For denne regjeringa er det viktig å redusere kostnadene for vanlege folk. I ei tid der mykje blir dyrare, prioriterer regjeringa å redusere levekostnadene til ferjereisande i heile Noreg. Vi sørgjer no for at ferjetakstane blir halverte, og innfører gratis ferje til øyar og samfunn utan veg til fastlandet, seier samferdselsminister Jon-Ivar Nygård.»

Vestfold og Telemark fylkeskommune har flere øysamfunn som ikke har blitt med i regjeringens ferjeløfter. For innbyggerne som bor på disse øyene er det en betydelig årlig reiseutgift, samt en stor kostnad å drive næringsvirksomhet på en øy.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har så langt blitt kompensert med om lag 3,7 millioner som har blitt brukt til gratis ferje på sambandet Brevik-Sandøya i Porsgrunn kommune. I Kragerø kommune hvor det er fire samband har regjeringens ferjeløfter ikke blitt innfridd.

Vanlige folk i Kragerø er utålmodige og kan ikke forstå hvorfor deres samband ikke er omfattet av regjeringens politikk. Man kan heller ikke forstå hvorfor at når ordningen skal omfatte hele Norge så blir Kragerø sambandene holdt utenfor. Ferjesambandene i Kragerø er med i Statens Vegvesen sin markedsversikt for ferje, sist oppdatert 01.01.22.

Svar:

Ved revisjonen av statsbudsjettet for 2022, jf. Prop. 115 S (2021- 2022) ble det blant annet satt av midler som la til rette for å innføre gratis ferjer på delstrekninger innenfor flerkantsamband som går til øyer og samfunn uten veiforbindelse til fastlandet, og der sambandet hadde over 100 000 passasjerer totalt. Ferjesambandet Kragerø – Skåtøy – Stabbestad m. fl. er nevnt i den sammenhengen.

For dette sambandet gjelder det alle delstrekningene som går til øyer. Strekninga Kragerø – Stabbestad går ikke til øyer og holdes utenfor.

Midlene til tiltaket gratis ferjer er fordelt over rammetilskuddet til de aktuelle fylkeskommunene som ubundne inntekter. I ordningen for gratis ferjer blir ferjer definert på samme måte som i inntektssystemet for fylkeskommunene, dvs. samband med en årsdøgntrafikk på over 10 personbilenheter regnes som ferjesamband. Størrelsen på tildelingen baseres på data fra Ferjedatabanken eller innrapporterte tall fra den aktuelle fylkeskommune. Kragerøsbandet er ikke rapportert til Ferjedatabanken

og fylkeskommunen svarte heller ikke Statens vegvesen på deres henvendelse våren 2022 om hvor store inntektene i sambandet var. På bakgrunn av dette har en valgt å ta utgangspunkt i de estimerte billettinntektene som blir brukt til å regne ut ferjekriteriet i inntektssystemet til fylkeskommunene. Anslagsvis har en forutsatt at 80 pst. av inntektene i sambandet kommer fra delstrekninger som kommer inn under ordninga med gratis ferjer.

Fylkeskommunene er takstmyndighet for fylkeskommunale ferjesamband. Innfasing og innretning av ordningen med gratis ferje må derfor vurderes konkret av fylkeskommunene for hvert enkelt samband.

SPØRSMÅL NR. 150

Innlevert 18. oktober 2022 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 26. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Kva vil regjeringa gjera for å bidra til å stansa det pågåande masse mordet på hazarafolket i Afghanistan?

GRUNNGJEVING:

30. september 2022 tok eit sjølv mordsangrep liva til 54 unge elevar og studentar og påførte 126 andre alvorlege skadar. Eit stort fleirtal av desse var jenter. Hendinga skjedde i bydelen Dasht-e Barchi i Kabul, der det bur flest hazarar. Det nøyaktige målet for angrepet var utdannings-senteret Kaaj, der fleire hundre elevar sat og førebudde seg på inntaksprøvene til universitetet.

Hazarafolket er ein historisk forfølgd og undertrykt etnisk og religiøs minoritet i Afghanistan. I dei 20 åra mellom dei to Taliban-styra opna det seg moglegheit-er for hazarafolket til å bryta med ein lang periode med undertrykking, gjennom utdanning og engasjement i sivilsamfunnet. Dette har nå skapt eit nytt lag med sår-barheit fordi det blei oppfatta som hazarane si tilknytning «til ein vestleg agenda», slik det står i Godal-rapporten frå 2016, «En god alliert – Norge i Afghanistan 2001–2014».

Angrepet på Kaaj utdannings-senter er det siste av ei omfattande, systematisk og målretta angrepsbølge på hazarafolket i Afghanistan. Sidan 2010 er det registrert over 50 angrep på hazarafolket, på ferdselsårer, skular, kultursenter, moskear, sjukehus og bryllaup i tettbefolka hazaraområde, med Dasht-e-Barchi vest i Kabul som hov-

udangrepsområde. Ofra er for det meste frå den unge og utdanna generasjonen hazarar.

Taliban si maktovertaking i august 2021 har innleia ei ny forverring av hazarane sin situasjon. Taliban har hatt ei tydeleg fiendtleg haldning til hazarafolket, både verbalt og fysisk, heilt sidan den første perioden deira ved makta (1996–2001). Ein rapport frå medlemmer av det britiske parlamentet lansert i september 2022, legg fram dokumentasjon på at hazarafolket i Afghanistan står i fare for å bli utsett for folkemord.

Denne trusselen har omtrent ikkje blitt nemnt i den norske debatten dei siste åra. Det er nå heilt tydeleg at hazarafolket treng vern og tiltak som stansar det systematiske masse mordet. Noreg har vore sterkt involvert og har god ekspertise på Afghanistan. Likevel har det vore over-raskande stille om dette temaet. Nå hastar det at norske styresmakter brukar den kunnskapen og dei diplomatiske ressursane dei har for å setta i verk tiltak som kan hindra den alvorlege faren som truar heile hazarafolket.

Svar:

Jeg er svært bekymret over menneskerettighetssituasjonen i Afghanistan. Etter Talibans maktovertakelse i august i fjor, har situasjonen forverret seg, særlig for kvinner, jenter og minoriteter, men også for journalister og menneskerettighetsforvarere. Jeg vil få vise til mitt svar på et liknende spørsmål fra representanten Tobias Drevland Lund tidligere i oktober.

Angrepet på Kaaj utdanningscenter i Dasht-e Barchi i Kabul den 30. september, et område hvor det bor flest hazaraer, var et forferdelig terrorangrep som jeg på vegne av Norge fordømte på det sterkeste samme dag. Angrepet er en ufattelig tragedie for alle de som ble drept og såret og deres familier. I tillegg bidrar det til stor uro som rammer barn og unges soleklare rett til en trygg utdanning..

Siden mange lands ambassader til Afghanistan for tiden er lokalisert utenfor landet, er FNs rolle i å dokumentere menneskerettighetsovergrep særlig viktig. Norge har som pennefører for Afghanistan i Sikkerhetsrådet bidratt til at UNAMA har fått et bredt mandat som omfatter å dokumentere og rapportere om brudd på menneskerettighetene. Norge tok også initiativ til en felles presseuttalelse fra Sikkerhetsrådet som fordømte angrepet på Kaaj utdanningscenter og understreket viktigheten av å stille gjerningsmennene, inkludert de som finansierer og organiserer disse forkastelige angrepene, til ansvar. Norge har hittil fremforhandlet 18 presseuttalelser fra Sikkerhetsrådet, herunder om målrettede angrep mot sivile, terrorangrep mot sivil infrastruktur inkludert skoler, sykehus og moskéer som i stor grad rammer religiøse minoriteter.

Vi har også støttet FNs menneskerettighetsråds utnevning av en spesialrapportør for menneskerettigheter i Afghanistan. Spesialrapportøren har besøkt Afghanistan to ganger i år og offentliggjort en svært kritisk rapport om situasjonen. Blant annet viser han til at de facto myndighetene har kastet hazaraer ut fra hjemmene sine og at de har vært utsatt for tilfeldige arrestasjoner og tortur. Han understreket at Taliban, ved å overta makten i landet, har påtatt seg ansvaret for sikkerheten og for å beskytte hele den afghanske befolkningen, inkludert minoriteter og andre utsatte grupper. Norge gir også finansiell støtte til flere organisasjoner som jobber for å fremme menneskerettigheter i Afghanistan.

I tillegg til rapporter om at Taliban diskriminerer og marginaliserer hazaraer og andre minoriteter har vi den siste tiden sett flere terrorangrep mot sjiamuslimske moskeer og skoler der majoriteten av elevene er hazaraer. Angrepet på Kaaj utdanningscenter er et brutalt eksempel. Terrororganisasjonen ISKP har påtatt seg ansvaret for svært mange av disse angrepene.

I vår kontakt med representanter for de facto myndighetene tar Norge opp brudd på menneskerettigheter konsekvent og understreker ansvaret Taliban har for å beskytte minoriteter. Dette vil vi fortsette med. Vi vil også fortsette vår støtte til FN og andre organisasjoners arbeid for å fremme menneskerettighetene i Afghanistan.

